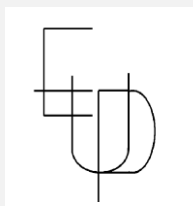

Constantin ONU

**DISCURSUL LITURGIC MIMICO GESTUAL ÎN LITURGHIA
SFÂNTULUI IOAN GURĂ DE AUR**

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului Părinte
CALINIC
Arhiepiscopul Argeșului și Mușcelului

**Editura Universității din Pitești
2017**

Editura Universității din Pitești

Str. Târgu din Vale, nr.1,
110040, Pitești, jud. Argeș

tel/fax: 40348 45.31.23

Copyright © 2017 – Editura Universității din Pitești

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate
Editurii Universității din Pitești.

Nicio parte din acest volum nu poate fi reprodusă
sub orice formă, fără permisiunea scrisă a autorului.

Editor: lector univ. dr. Sorin FIANU

Viziune grafică și tehnoredactarea imaginilor vizuale: asis. univ. Marinela Istrate,
Preot Cătălin Țîru

Execuție fotografică: Preot Cătălin Țîru, Daniel Duminică

Analiză lingvistică: Lect. univ. dr. Denisa Cristina Arsene – Onu

Corector: Ecaterina – Alexandra Onu

Referenți științifici:

- Preot Prof. univ. dr. Ioan STANCU
- Prof. univ. dr. Ștefan GĂITĂNARU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României ONU, CONSTANTIN

Discursul liturgic mimico-gestual în Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur / Constantin Onu ; tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului. - Pitești: Editura Universității din Pitești, 2017

Conține bibliografie. - Index

ISBN 978-606-560-531-2

2

**Coperta I – Corul Effatta al studenților surzi din cadrul Facultății de Teologie
“Sfânta Muceniță Filoftea” din Universitatea Pitești.**

Constantin ONU

**Sign Language Liturgical Discourse in the
Liturgy of Saint John Chrysostom**

CUPRINS

1. Bucurie și binecuvântare pentru Poporul lui Dumnezeu	7
2. Hotărârea Sfântului Sinod Nr. 515/1999 a Bisericii Ortodoxe Române	9
3. Traducerea cărților de cult pe înțelesul surzilor	11
4. Limba Semnelor Românești	13
5. Argument	17
6. Dactilemele limbajului mimico-gestual liturgic românesc	23
6.1 Rolul expresiei mimicii feței.....	23
6.2 Poziția gesticulantului în spațiu.....	24
7. Semne și convenții grafice în spațiu:	25
7.1 Rolul săgeților orientative.....	26
7.2 Tipuri de săgeți :	27
7.2.1 Mișcări cu o mână, indicând direcția și lungimea gestului;	27
7.2.2 Mișcări simultane cu ambele mâini indicând direcția și lungimea gestului.....	28
8. Pregătirea sfinților slujitori înainte de începerea proscomidiei	31
9. Rânduiala dumnezeieștii proscomidiei	36
10. Rânduiala pregătirii sfinților slujitori pentru începutul dumnezeieștii liturghii	45
11. Dumnezeiasca Liturghie a celui între sfinți părintele nostru Ioan Gura de Aur Arhiepiscopul Constantinopolului	53
12. Abstract	307
13. Contents	308
14. Abrevieri	309
15. Bibliografie	311
16. Au mai apărut	314
17. În curs de editare	315

Bucurie și binecuvântare pentru Poporul lui Dumnezeu

Îndemnul Veșnicului Arhiepiscop, Mântuitorului nostru Iisus Hristos, adresat nouă, tuturor, de a merge și de a propovădui Evanghelia la toată lumea, este grija noastră de zi cu zi. Propovăduirea se face în toate limbile pământului.

O dimensiune a acestui îndemn se împlinește, prin purtarea de grijă a Preabunul Dumnezeu, și cu Poporul lui Dumnezeu care comunică prin limbajul mimico-gestual.

Pentru aceste persoane dreptmăritoare, Biserica Ortodoxă Română s-a implicat în realizarea limbajului mimico-gestual liturgic adecvat, în pregătirea slujitorilor Sfințelor Altare care să propovăduiască în acest limbaj și prin permanente activități concrete menite să-i înalțe spre Dumnezeu.

La eforturile făcute în acest sens, susținute în cadrul *Centrului Național de Pregătire, Catehizare și Misiune Ortodoxă pentru Deficienții de Auz din România și Diaspora*, înființat prin Hotărârea Sfântului Sinod nr. 515 din 1999, avem astăzi bucuria de a binecuvânta apariția unei noi cărți, *Discursul Liturgic mimico gestual în Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur*.

Așa a rânduit Părintele ceresc, ca în anul omagial dedicat Sfințelor Icoane, să îmbogățim zestrea religioasă și culturală a Poporului lui Dumnezeu care comunică în limbajul mimico-gestual liturgic, cu această carte prețioasă. De fapt modelul de inspirație al limbajului mimico-gestual este Icoana.

Iată că la Argeșul voievodal și mitropolitan, unde cu 500 de ani în urmă se sfințea Catedrala Mitropolitană de aici și avea loc primul sinod din țara noastră, se continuă misiunea Bisericii Ortodoxe Române de propovăduire a Evangheliei lui Hristos și în limbajul mimico-gestual.

Mulțumind Preafericirii Sale, Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, pentru dragostea apostolică cu care s-a aplecat asupra lucrării sociale și religioase, menite să desăvârșească slujirea și pentru această nouă categorie de credincioși ai Bisericii noastre Strămoșești, care a dus înființarea până la această dată a 28 de comunități destinate persoanelor cu deficiențe de auz.

Îl felicit pe Părintele Constantin Onu, care a sprijinit misiunea în limbajul mimico-gestual prin care Noi am creat un departament în cadrul Centrului Eparhial și a unei specializări teologice în cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă „Sfânta Muceniță Filotea” din cadrul Universității Pitești. Felicităm și Asociația Națională a Surzilor din România și alte organizații care poartă grijă de comunitățile de surzi din România.

Prin această carte și prin toate acțiunile care se desfășoară în cadrul Patriarhiei Române, ne îndeplinim cu bucurie misiunea arhierescă de a sprijini pe frații și surorile noastre întru Domnul, să viețuiască în Hristos.

† Calinic

Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului

PATRIARHIA ROMÂNĂ
SECTORUL BISERICA ȘI SOCIETATEA

PALATUL PATRIARHIEI

ALEEA DEALUL MITROPOLIEI, NR. 25, 70526, BUCUREȘTI IV, ROMÂNIA
TEL. +40 1 337 4036; FAX: +40 1 336 8140; 337 0097

NR. 515 / 1999

PREA SFINȚIA VOASTRĂ,

Cu frățescă dragoste, Vă transmitem hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, luată în ședința sa de lucru din 4 februarie 1999, referitoare la programul privind asistența religioasă a persoanelor deficiente de auz.

În urma discuțiilor în plen și la propunerea Comisiei pentru Doctrină, Viață monahală și Misiune Socială, Sfântul Sinod plenar a hotărât:

- aprobarea proiectului de program privind asistența religioasă a persoanelor deficiente de auz (a se vedea anexa).

- problema hirotoniei de diaconi hipoacuzici să fie dată în studiu unei comisii canonice și prezentată într-o ședință ulterioară a Sfântului Sinod.

Aducându-Vă la cunoștință cele de mai sus, Vă rugăm să luați act spre cele de urmare.

Cu frățescă îmbrățișare întru Hristos,

PREȘEDINTELE SFÂNTULUI SINOD

† TEOCTIST

PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

SECRETARUL SFÂNTULUI SINOD

+ TEOFAN SINAITUL
Vicar Patriarhal

ANEXĂ la Hotărârea Sinodală nr. 515/1999-02-16

Programul privind asistența religioasă a deficienților de auz

Prezentat și experimentat parțial de Episcopia Argeșului și Muscelului, **programul privind asistența religioasă a deficienților de auz** are următoarele componente :

1. Înființarea în cadrul Episcopiei Argeșului și Muscelului în municipiul Pitești a unui *Centru Național de Pregătire, Catehizare și Misiune Ortodoxă pentru Deficienții de Auz*.
2. Constituirea, în cuprinsul Patriarhiei Române, cu aprobarea chiriarhului locului, a unor comunități creștine ortodoxe pentru surzi, pe lângă protopopiatele ce au în raza de jurisdicție filiale ale surzilor;
3. Includerea în cadrul planului de învățământ al Facultății de teologie ortodoxă din Pitești, a unor cursuri de limbaj mimico-gestual (la secțiile asistență socială și pastorală);
4. Organizarea unor consfătuiri cu factori de decizie și autoritate, precum și cu specialiști, având ca obiectiv realizarea unui manual-dicționar mimico-gestual, care să conțină semnele specifice domeniului religios-cultic;
5. Înființarea unor fundații sau asociații creștine pentru deficienții de auz.

TRADUCEREA CĂRŢILOR DE CULT PE ÎNŢELESUL SURZILOR

contribuție majoră a Bisericii Ortodoxe Române la promovarea culturii și comunității surzilor

Elementul central al dezvoltării unei persoane surde este limbajul ei, capacitatea umană a acesteia de a-l asimila și de a-l folosi în comunicarea gestuală cu semenii ei. În ultimele decenii a început să se cristalizeze ideea că limbajul gestual folosit astăzi de surzi este limbajul lor natural, un limbaj manual-vizual care-i unește indiferent de caracteristicile individuale într-o colectivitate cultural-lingvistică. Acest limbaj este comun nu numai celor peste 70 de milioane de membri ai federației Mondiale a Surzilor, acesta fiind înșușit și de alte multe milioane de interpreți sau de apropiați ai persoanelor surde. Se estimează că numai în Statele Unite există între 500.000 și 2 milioane de utilizatori ai limbajului gestual american (ASL), acesta fiind a cincea limbă minoritară după cea spaniolă, italiană, germană și franceză¹.

În ultimii 300 de ani, lingviștii și-au îndreptat atenția spre limbajul gestual, descoperind că limbajul gestual este un limbaj real, independent de limbajul verbal. Acesta nu este o pantomimă sau o formă rudimentară a limbajului verbal ci un limbaj natural. Lingviștii au descoperit, de asemenea, că înșăși capacitatea de a achiziționa un limbaj pe cale naturală și de a-l transmite la copil are profunde rădăcini în creier. (Pettito, Marentette, 1991).

Asociația Națională a Surzilor din România este o organizație non-profit, apolitică, cu caracter social-umanitar, de utilitate publică, înființată în anul 1919, care apără și promovează interesele sociale, cultural-educative și profesionale ale persoanelor surde, pentru integrarea lor în societate și egalizarea șanselor.

Orice limbaj mimico-gestual începe a se afirma ca limbă prin publicarea dicționarului specific. Menționăm aici, în genere, și lucrările publicate de Părintele Profesor Constantin Onu, care își încununează cu extraordinare realizări editoriale cei 21 ani de muncă asiduă în folosul Comunității surzilor români.

Prin toate acestea se dorește să se confirme statutul de **limbă maternă** a limbajului mimico-gestual românesc. Astfel, aceste lucrări demonstrează cu prisosință capacitatea și potențialul său lingvistic de a transmite noțiuni, atât abstracte, cât și religioase.

Așteptăm ca Biserica Ortodoxă Română să continue înființarea de noi comunități creștin-ortodoxe ale persoanelor surde în cuprinsul Patriarhiei Române, acolo unde ele lipsesc și sunt necesare. Totodată, este necesară definirea statutului și a competențelor preotului care deservește comunitățile surzilor ortodocși din cuprinsul Patriarhiei Române, ca delegat al chiriarhului locului și având aprobarea Asociației Naționale a Surzilor din România care verifică și certifică cunoașterea limbajului mimico-gestual și îndeplinirea condițiilor specifice de slujire în comunitățile ortodoxe de surzi.

Și iată că acum Părintele Constantin Onu, acest „abate de l'Épée”² al surzilor din România, ne pune în față o nouă apariție editorială, de folos pentru întreaga comunitate a

¹ H. Lane, R. Hoffmeister, B. Bahan, 1996

² **Abatele Charles-Michelle de l'Épée** (1712-1789), fiul arhitectului Curții Regale Franceze, începând cu vara anului 1760, își dedică în întregime viața educației surzilor din avutul propriu. A înființat *Institutul Național al*

surzilor: *Discursul liturgic mimico-gestual în Liturghia Sfântului Ioan Gura de Aur*. Toate aceste lucrări editate de Părintele Onu sunt dovezi care autentifică în modul cel mai just faptul că Biserica Ortodoxă Română nu se limitează numai la contribuția umanitară a procesului de educație a surzilor. Avem aici în vedere clasa de surzi din cadrul Seminarului Teologic Ortodox din Curtea de Argeș și secția mimico-gestuală și Masterul de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Pitești. Prin această lucrare, Biserica pune o nouă cărămidă pentru edificiul pe care îl dorim cât mai vast și mai bogat al culturii surzilor.

Mulțumim Bisericii Ortodoxe Române, păstorită de Părintele Patriarh Daniel, care, chiar și la ora actuală, este singurul for din România care ne consideră, nu un grup de handicapați, ci o comunitate de oameni cu o identitate lingvistică și culturală proprie.

Mihail Grecu,
Președintele Asociației Naționale a Surzilor din România
București, 2017

Limba Semnelor Românești

Majoritatea studiilor de până acum, din literatura de specialitate lingvistică, au mers fie pe latura exclusiv practică a liturgicii omiletice și catehetice, fie pe domenii ale vieții sociale separate de sfera spiritualității creștine.

Lucrarea *Discursul liturgic mimico-gestual în Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur*, propune aplicarea noțiunilor de teorie a discursului mimico-gestual și de strategia argumentării, la nivelurile componentelor verbale, non verbale și para verbale ale comunicării, asupra discursului religios specific persoanelor surde. Eficiența lucrării este dată de noutatea temei expusă aici.

Pentru atingerea scopului propus, procedeele metodologice au constat în înregistrarea materialelor video-fotografice pe care s-a fundamentat studiul. În consecință, metodele de cercetare constau în studiul de caz și analiza discursivă.

Plecând de la fapul că în anul 1996, când Părintele Profesor Constantin Onu a început munca de cercetare a comunicării dintre persoanele surde din România, limbajul mimico-gestual românesc nu avea recunoaștere legislativă, preocuparea permanentă a fost aceea de a demonstra valoarea de **limbă a comunicării dintre surzi**.

Astfel, lucrarea, deși focalizează mediul eclesiasc creștin-ortodox, este unul pur lingvistic, caracterizat de precizie și claritate în expunere.

Pentru definirea funcționalității argumentative și persuasive a discursului religios mimico-gestual, ca tip de discurs *unicanal, polisistemic și plurisemiotic*, este necesară, definirea conceptului de limbă și limbaj.

Limbajul este un ansamblu de semne cu structură biplană (semnificant-semnificat/expresie-conținut), utilizat de o comunitate (umană sau non-umană), înzestrată cu competența de a produce și/sau recepta semne.

Noțiunea de limbă este o noțiune cu o sferă mai mică, inclusă în cea de limbaj, presupunând un sistem de reguli și convenții prin care se realizează dubla articulare.

Lingviștii afirmă adesea că limba presupune „o gramatică”, un cod; în realitate însă, întrucât se admit cele trei niveluri ale limbii instituite de N. Chomsky (fonologic, semantic și sintactic), se observă că pentru fiecare limbă există un cod fonologic și unul semantic (fonologia și semantica nu fac parte din gramatică, deși sunt părți indispensabile ale limbii).

Există și limbaje nonverbale, care nu sunt limbi (limbajele animalelor, al muzicii al picturii, al modei, al semnelor de circulație, precum și limbajele artificiale).

Există o deosebire fundamentală între limbajul animalelor, rezultat al primei articulări, și celelalte limbaje ce dispun și de a doua articulare. De regulă, se consideră că un limbaj este rezultat al dublei articulări dacă poate comunica o multitudine cvasiinfinită de combinații ce transmit o multitudine deschisă de mesaje.

Astfel, la animale, în prima articulare, există un număr cvasiinfinit de sunete, grupate într-un număr finit, mic de combinații, care se repetă.

La oameni, în schimb, există un număr cvasiinfinit de sunete, grupate în circa 30 de clase de echivalență (fonemele, grafemele alfabetului), cu care se realizează un număr cvasiinfinit de combinații. Nu toate aceste combinații primesc investiție semantică. (Există, de exemplu, combinații ca *raslă, cirmă...*, care nu sunt cuvinte ale limbii române, nefiind investite semantic). Cele dotate cu sens formează un număr finit, dar mare de elemente (DEX-ul are circa 75.000 de cuvinte, iar MDA circa 175.000). Cu acestea, orice vorbitor al limbii române poate forma un număr infinit (finit de timpul destinat comunicării și de timpul vieții înseși) de propoziții, fraze, texte.

Dubla articulare în limbajul muzical sau pictural constă mai degrabă în creativitatea combinațiilor de sunete, forme și culori, de armonii, tonuri, nuanțe și perspective. Acestea sunt limbaje, în care semnele nu au un conținut noțional. Procesul prin care se stabilesc relațiile sistematice dintre noțiuni creează ceea ce se numește „gramatica limbii” și instituie deosebirea dintre limbi (limbaje care sunt și limbi) și limbaje (cele care nu ajung să se structureze printr-o gramatică a semnelor).

Limbajul mimico-gestual, deși este numit mereu limbaj, este mai degrabă o limbă, întrucât, prin structura sa, transmite mesaje preponderent noționale.

Dialogul liturgic are o gramatică, un cod semantic și sintactic.

Se constată o creativitate a combinațiilor gestuale pentru acest nou limbaj religios al surzilor pe care autorul l-a elaborat, dând forme, nuanțe și perspective de adâncă gândire teologică. Lucrarea prin limbajul liturgic gestual creat de autor dă un conținut noțional.

Asemeni primelor traduceri și tipărituri în limba română și lucrarea de față prin aria geografică a persoanelor surde din țară și din străinătate capătă un **caracter național** al limbii/limbajului de comunicare dintre persoanele surde.

În cadrul semioticii generale, în care semnele verbale, realizate prin intermediul limbii sunt studiate de lingvistică, ar trebui ca de diversitatea „limbilor”, a dialectelor mimico-gestuale să se ocupe o știință aparte, **mimogestica**. În centrul ei stă analiza naturii semnului gestual (felul în care se instituie convenția prin care se asociază noțiunea de semn; felul prin care, prin semnele gestuale (structuri, macrostructuri, structuri textuale) se realizează dubla articulare; depistarea tipurilor de coduri după care funcționează fiecare nivel al unei astfel de comunicări; relația dintre coduri și faptele de „limbă” ca forme de manifestare concretă a „vorbirii”, cum arăta F. de Saussure.

Faptul că Biserica Ortodoxă Română prin Părintele Arhiepiscop **Calinic** al Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului și-a însușit ca metodă de lucru, metoda pastorală de misiune și slujire prin limbajul mimico-gestual și, de asemenea, editarea unor lucrări fundamentale cum sunt *Liturghierul* și *Simbolistica Semnelor*, și totodată și o formă de învățământ preuniversitar, universitar și postuniversitar pentru persoanele surde și pentru cadrele didactice care lucrează în învățământul special, denotă faptul că **Limba Semnelor Românești** este o limbă vie activă și este recunoscută ca un mod natural de comunicare pentru persoanele surde din România.

Obținerea unui cadru legislativ privind recunoașterea **Limbii Semnelor Românești** – L.S.R. ar alinia comunitatea surzilor din România în rândul țărilor care au atins acest deziderat cu mult timp înaintea noastră.

În acest sens, lucrarea Părintelui Conf. Univ. Dr. Onu Constantin, *Discursul Liturgic mimico-gestual în Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur*, contribuie la îmbogățirea limbajului matern al comunității surzilor prin componenta nou creată de autor a gesturilor cu încărcătură religioasă ce decurge din simbolistica teologică a cultului ortodox și a artei bisericesti.

Prin elaborarea lucrării de față, **Limba Semnelor Românești**, devine mod de primire și acceptare a adevărului de credință care dăruiește libertate prin cunoașterea acestuia.

Traducerea Liturghiei *Sfântului Ioan Gura de Aur*, pe înțelesul surzilor, constituie și reprezintă un act lingvistic și cultural prin care sunt translatate dintr-o limbă în alta, forme și conținuturi de gândire estetică și afectivă.

Prof.univ.dr. Ștefan Găitănanu
Decan al Facultății de Litere
Universitatea din Pitești

ARGUMENT

Biserica Ortodoxă Română, în anul 1996, a purces la o nouă formă de comunicare și slujire, care a devenit **o nouă metodă pastorală**, sistem alocat asistenței religioase pentru persoanele surde, ce devin parte a Bisericii bune și străbune și implicit prin felul de exprimare o nouă componentă a culturii comunității persoanelor surde.

Prezenta lucrare se adresează persoanelor a căror comunicare este realizată exclusiv prin limbajul mimico-gestual, subliniind în mod deosebit că în sistemul educațional din România, nu s-a impus până în prezent, metoda de exprimare vizuală care să aibă o sintaxă gramaticală și să vină în sprijinul acestui limbaj, realizat cu mâinile de către persoanele surde.

Esența lucrării: *Discursul liturgic mimico-gestual în Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur*, va constitui o parte din demersul revizuirii și actualizării **Liturghierului tradus în limbajul mimico gestual liturgic românesc**, tipărit în anul 2008, destinat comunităților de surzi ortodocși din Patriarhia Română. Lucrarea reprezintă mesajul Mântuitorului Nostru Iisus Hristos de a avea acces și de a participa la Sfânta Liturghie tot poporul drept credincios din care face parte și comunitatea surzilor.

Discursul religios materializează gândirea spirituală a credinciosului practicant. Formele pe care le îmbracă acest discurs, în încercarea sarcedotului de a exprima lumea sacrului și lumea fenomenalului, situându-se la granița acestora, alcătuiesc o gamă de gesturi și simboluri, recunoscute a fi coduri ale expresiei limbajului uman.

Urmărind funcționarea argumentativă și persuasivă a codurilor specifice comunicării religioase, limbajul mimico-gestual, devine factor determinant în alegerea unui mijloc de propovăduire, devine calea, canalul comunicațional prin care simțul ocular al persoanelor surde, ajunge să fie încunostiințat spiritual și moral prin simbolurile religioase, prin intermediul cărora se transmite învățătura cultului ortodox persoanelor cu deficiențe de auz.

Gestualitatea liturgică îndeplinește funcțiile argumentativă și persuasivă, în condițiile în care aceasta se înscrie într-o relație directă cu divinitatea. Întâlnirea cu Dumnezeu, cu preotul și cu ceilalți credincioși din comunitate este motivată de interese comune adică de credincioșie. Întreținerea relației cu Biserica prin participarea la ritual a fost statornică de Însuși Mântuitorul Iisus Hristos, la *Cina Cea de Taină*, când a cerut Aposturilor: *“Aceasta să o faceți întru pomenirea Mea”* (I Corinteni, 11,24), și când la despărțirea de Apostolii Săi, le-a cerut să meargă, în numele Sfintei Treimi, spre propovăduirea Evangheliei, la *toate neamurile* pecetluindu-I cu binecuvântarea *mâinilor* (Luca 24,50), dătătoare de “har” și cunoștință desăvârșită.

Cu funcție persuasivă, gestualitatea liturgică reprezintă sursa dobândirii unor daruri spirituale, morale și fizice. Discursul religios presupune un tip de comunicare ritualizată, armonioasă, în care fiecare segment gestual este controlat pentru a evita teatralitatea și falsitatea în exprimare și a degaja grație și armonie. În cazul slujirii pentru persoanele surde, fără contactul vizual, comunicarea nu este posibilă.

Finalitatea discursului religios mimico-gestual urmărește satisfacerea nevoilor spirituale ale persoanelor surde. În acest scop nivelul comunicării determină stimularea rațiunii afectului și voinței acestora.

Mijloacele prin care a fost realizată lucrarea de față sunt o sinteză a cunostințelor de limbaj specifice ambelor culturi de referință, limba română și limbajul Comunității Surzilor din România, precum și argumentarea dogmatică, exegetică și simbolică specifică limbajului mimico-gestual, a noțiunilor din cuprinsul textului Liturghierului tipărit cu

aprobarea Sfântului Sinod și cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București 2012.

Comparativ cu **Liturghierul tradus în limbajul mimico-gestual liturgic românesc**, tipărit cu aprobarea Sfântului Sinod și cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București 2008, lucrarea de față aduce criterii noi care țin de modul traducerii și care arată anumite reguli în ceea ce privește exprimarea prin limbajul mimico-gestual. În acest sens, pe fiecare unitate lingvistică de pe întreg cuprinsul lucrării s-a realizat în prealabil analiza morfo-sintactică a originii textului, au fost explicate gesturile în ce privește conceperea, semantizarea și execuția gesturilor în cadrul expunerii ecteniilor și rugăciunilor ce sunt parte activă a conținutului Sfintei Liturghii a Sfântului Ioan Gură de Aur.

Au fost clasificate gesturile în funcție de structura lor, simple, compuse, locuțiuni gestuale-au fost stabilite reguli care fac referire la ordinea propozițiilor în frază, elemente de topică a enunțului de tip subiect, predicat, determinanți.

Spre exemplificare expunem următorul semn gestual:

Tatăl

Analiză lingvistică

Analiză morfo-sintactică

Cuvântul **Tatăl** este substantiv propriu simplu, nr. sg., genul masculin, articulat, cazul nominativ, parte a apozitiei dezvoltate **Tatăl Atotțiitorul**.

În limba română, *Dumnezeu* este complementul verbului *a crede* și este urmat de apozitia dezvoltată *Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute*, care aduce în fața credincioșilor atributele dumnezeirii.

În susținerea analizei, Bartolomeu Anania spune că atunci când se spune *Tatăl nostru care ești în Ceruri*, expresia nu vizează relația *Tatăl ceresc – Tatăl pământesc*, ci determinarea, cu valoare apozitională, a lui Dumnezeu în transcendență – imanență³.

Substantivul **Tatăl** urmează ortografia cu literă inițială mare, specifică denumirilor divinității, și, de asemenea, articularea enclitică urmează aceleași reguli.⁴

În **limbajul mimico-gestual**, aceleași părți de propoziție sunt exprimate prin *Dumnezeu*, complementul verbului *a crede*, iar apozitia *Tatăl Atotțiitorul* este transformată în **subordonată apozitivă**, al cărei subiect este *Tatăl Dumnezeu*. Așadar, subordonata despre care discutăm își păstrează întocmai funcția sintactică la nivelul frazei. În limbajul mimico-

³ Bartolomeu Anania, *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ediție jubiliară a Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001, nota „C”, psalmul 1, p. 620.

⁴ Cf. Gheorghe Chivu, „Civilizație și cultură. Considerații asupra limbajului bisericesc actual. Conferințele Academiei Române, Ciclul limba română și relațiile ei cu istoria și cultura românilor”, Editura Academiei Române, București, 1997, p. 7.

gestual, *Dumnezeu-Tatăl* – complement prepozițional în acuzativ – realizează opoziția semantică *Dumnezeu-Fiul, Dumnezeu-Duhul Sfânt*.

Analiză lexico-semantică

Substantivul **TATĂL** Îl reprezintă, în credința creștină, pe Dumnezeu, creatorul lumii: „nece tatăl Vostru den ceriu nu va lăsa greșalele voastre” (Cor.); „Tatăl nostru”, numele unei rugăciuni creștine [lat. *tata*].⁵

Conform dicționarelor aflate în uz, cuvântul **tătă (-și)**, s.m. – Părinte. – Var. *tătâne*, pl. *tătâni*. Mr. *tată*, pl. *tătâni*, megl. *tată*, pl. *tățoni*, istr. *toțę*. Lat. *tata* (Diez, I, 413; Pușcariu 1718; REW 8596; Densusianu, *Hlr.*, 139; Pușcariu, *Lr.*, 281), cf. veql. *tuota*, alb. *tatë*, it. de S. *tata*, it. dial. *tato* „tată, bunic”, *tata* „stăpână”, v. fr. *taie*, sp., port. *tata*. Der. din sl. *tata*, cf. sb., ceh., pol. *tata*, mag. *tata* (Miklosich, *Slaw. Elem.*, 48; Miklosich, *Lexicon*, 983) nu este probabilă; coincidența se explică prin izvorul expresiv comun, cf. și gr. *τάτα*, ngr. *τατάς*. Uz general (*ALR*, I, 152). Are decl. dublă, datorată aspectului său formal; art. *tata* și *tatăl*, genitiv *tatei* și *tatălui*. Această ultimă formă pare să se explice prin nevoia de a împiedica întâlnirea unei terminații f. cu posesivul m. *spune tatălui tău*, niciodată *tatei său*; din același motiv se preferă uneori folosirea fără flexiune *spune tată-tău*, sau cu art. antepus, ca la numele proprii *spune lui tată-său*. Var. *tătâne* se explică de obicei prin forma vulgară a lat. *tata* (Densusianu, *GS*, 139; Rosetti, I, 104), cf. *barba, barbanis* „unchi dinspre tată”; dar această declinare este de origine germanică și ne putem îndoi că a influențat latina din Dacia. Este vorba probabil de *-ne* paragogic, ca în it. (Rohlf, *It.*, 432), cf. *cine, sine*, sau susținută de echilibrul *tată-tătâni* cu *frate-frățâni* sau cu *om-oameni* (ca *noră-nurori*, față de *soră-surori*). – Der. *tătânesc*, adj. (înv., patern).⁶

Analiză teologică

Termenul **Tatăl**⁷ este folosit pentru a indica pe tatăl pământesc sau pe Tatăl Ceresc. Pentru primul înțeles, ca și pentru al doilea, sunt numărate locuri în Sfânta Scriptură. Ca *tată pământesc*, găsim cuvântul din primele capitole ale Evangheliei după Matei, când se vorbește despre Irod, tatăl lui Arhelau (Mt. 2, 22). Apoi se indică – la chemarea lui Iisus – cei doi frați, Iacov și Ioan, care au lăsat „corabia și pe tatăl lor” (Mt. 4, 22) și au mers după El. Nu menționăm alte asemenea texte, foarte numeroase, căci nu au semnificație deosebită.

Prin termenul de **Tatăl**, Sfânta Scriptură indică pe Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, care ne face și pe noi fii adoptivi ai Lui (I Ptr. 1, 3). Mântuitorul spune Mariei Magdalena, după Înviere, „nu te atinge de mine, că încă nu M-am suit la **Tatăl** Meu. Mergi la frații mei și le spune: Mă sui la **Tatăl** Meu și la **Tatăl** vostru...” (In. 20, 17). Același este sensul în care Mântuitorul ne invită să ne rugăm lui Dumnezeu. El ne așează pentru vecie în relația filială față de **Tatăl** Ceresc, dându-ne forma cea mai cuprinzătoare a rugăciunii creștine, rugăciunea domnească: „**Tatăl** nostru, Care ești în ceruri...” (Mt. 6, 9). Și această accepție a termenului abundă în Noul Testament (In. 8, 38-42). Domnul Iisus Hristos, născut de la Duhul Sfânt și din Sfânta Fecioară Maria, Îl numește pe Dumnezeu *Tată*: „**Tatăl** Meu până acum lucrează; și Eu lucrez” (In. 5, 17)⁸. Iar înainte de Patimi, I se adresează: „Părinte, preamărește pe Fiul Tău, ca și Fiul Tău să Te preamărească...” (In. 17, 1-5). A se vedea și supra *Dumnezeu*.⁹

⁵ NDULR

⁶ DER

⁷ *Simbolistica semnelor*, p. 399.

⁸ Cf. Pr. dr. Ioan Mircea, *op.cit.*, p. 182.

⁹ *Idem*, p. 516.

Dificultatea identificării sau realizării unui gest alocat reprezentării nereprezentabilului *Dumnezeu-Tatăl* a fost atât de mare încât trecuseră șapte ani de la începutul misiunii (1996) și noi încă foloseam gestul laic, din limbajul comun al surzilor, pentru cuvântul Tatăl: acela al răsucirii cu degetul mare și arătătorul de la mâna dreaptă, în colțul gurii, imitând răsucirea mustății, în general, a tatălui existent în familii de români (purători de mustață). Frații noștri surzi au găsit de cuviință că este cel mai potrivit semn pentru a sugera statutul de *tată*. Este adevărat că prin aceeași execuție se mai alocă și sensul de om și chiar de localitate – orașul Pitești.

Odată cu aprobarea limbajului mimico-gestual ca metodă pastorală în Biserica Ortodoxă Română și, implicit, necesitatea realizării unui limbaj mimico-gestual liturgic uniformizat în raport cu limbajul laic al surzilor români, inexistent în școli, am cercetat modalitățile de reprezentare într-un mod complex și acceptabil a conceptului de Dumnezeu-Tatăl.

Statutul de teolog mi-a impus găsirea grabnică a celei mai adecvate exprimări pentru a diferenția pe tatăl laic, reprezentat prin gestul „răsucirii unei mustăți” față de *Tatăl Dumnezeu*, pe care, într-un final, cu ajutorul lui Dumnezeu, l-am redescoperit. Este vorba de regăsirea, în actul însemnării cu Sfânta Cruce a oricărui creștin ortodox, a Sfintei Treimi gesticulate, mai exact: când creștinul ortodox dorește, intenționează să se însemneze cu Sfânta Cruce, mai întâi unește cele trei degete ale mâinii drepte (mare, arătător, mijlociu), reprezentând cerul, iar degetul inelar și cel mic, îndoite strâns în podul palmei, reprezentând pământul, cele două firi ale Mântuitorului sau Adam și Eva, el și ea din familia creștină, stând smeriți în genunchi în fața slavei lui Dumnezeu.

Argumentarea și execuția gestului

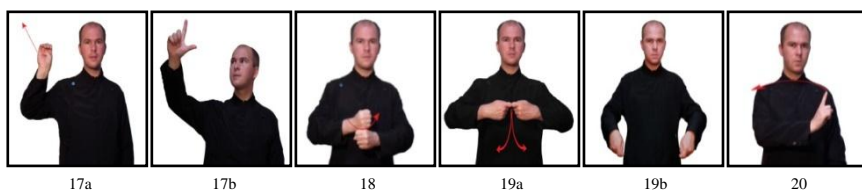
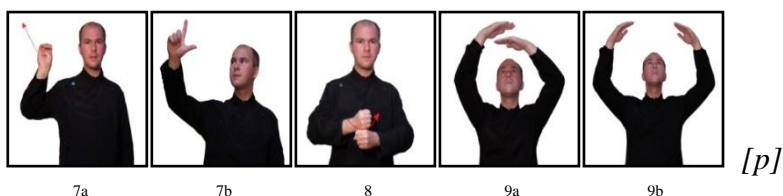
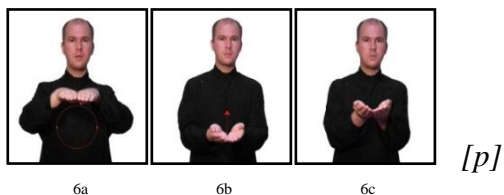
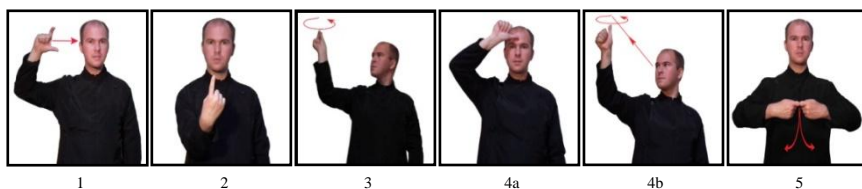
Din tradiția bisericească, degetul mare este alocat lui Dumnezeu-Tatăl. În poziția în care este desprins de restul degetelor strânse în pumn, identificăm forma dactilemei A din limbajul mimico-gestual românesc și, totodată, similitudinea cu alfa grecesc, Începutul. Tot din tradiția bisericească, știm că rostim cuvântul *Tatăl* având mâna pe frunte. Aceste două secvențe, dacă le executăm cu mâna dreaptă aflată în dactilema A, la care adăugăm dimensiunea celestă, similară exprimării dumnezeirii, rezultă semnul *Tatăl din Ceruri*, alocat lui *Dumnezeu-Tatăl*. Iată cum, cu ajutorul lui Dumnezeu, am recuperat un prim gest care se afla în uzanța Bisericii dintru începuturi.

În momentul inițial al formării gestului, mâna dreaptă, în forma dactilemei A, atinge cu degetul cel mare mijlocul frunții. Din această poziție, va efectua o mișcare ascendentă către exterior dreapta, după care va realiza o mișcare circulară în plan orizontal, în sensul invers acelor de ceasornic. Privirea deține un rol important în efectuarea acestui semn, urmărind direcția de mișcare a mâinii. Gestul poate fi însoțit de mimarea cuvântului *Tatăl*.

Ținând seama de aceste aspecte, punerea în practică a elementelor exegetice și simbolistice, am analizat și ne-am documentat în privința unei temeinice argumentări a exprimării în gesturi sacre pe înțelesul surzilor din România, a textului Sfintei Liturghii.

În același timp a fost realizată o analiză care face referire la **asemănarea semantico-gramaticală a celor două limbaje**: religios românesc și mimico-gestual liturgic românesc.

Cred întru Unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute.

CRED₁ [într-] **UNUL**₂ **DUMNEZEU**₃ **TATĂL**_{4a+4b} **ATOTȚIITORUL**_{5+6a+6b+6c} [p]
EL_{7a+7b} **FĂCĂTORUL**₈ **CERULUI**_{9a+9b} [p]
EL_{10a+10b} **FĂCĂTORUL**₁₁ **PĂMÂNTULUI**_{12a+12b} [p]
EL_{13a+13b} **FĂCĂTORUL**₁₄ **TOATE**_{15a+15b} **VĂZUTE**_{16a+16b+16c} [p]
EL_{17a+17b} **FĂCĂTORUL**₁₈ **TOATE**_{19a+19b} **NEVĂZUTE**_{20+21a+21b+21c} [pp]22

Încă de la primul articol al *Simbolului de credință*, credincioșii surzi se exprimă într-un mod deosebit față de ceilalți credincioși ai Bisericii, dar specific percepției lor, a celor ce comunică prin câmpul vizual.

Pentru ochiul căutător al adevărurilor de credință, pentru persoanele surde din Biserica Ortodoxă Română, am intrat în exprimarea celui dintâi articol prin gestul **eu cred** (Iș. 20, 2-3). Aceasta este cheia pentru înțelegerea *Crezului*: convingerea, credința, aceasta nefiind o simplă expunere didactică, ci o realitate teologică ce încălzește inimile fiilor față de Tatăl Dumnezeu. Ca urmare, deplasarea mâinii drepte, mână dominantă, aflată în configurația dactilemei C, confirmă realitatea iubirii pe care persoana surdă o are față de Dumnezeu, afirmând un adevăr divin, etern și nemuritor. Dinamica execuției acestui gest denotă încredere, forță, dorința și manifestarea capacității de înțelegere, pe cât îi este cu putință omului.

Credința, ca la toate persoanele de pe fața pământului, vine prin intermediul simțurilor. După cum afirmă și Sfântul Apostol Pavel¹⁰, iată că nevăzătorii își însușesc informația prin auz, dar și prin citirea tactilă a alfabetului Braille. Confrații noștri surzi primesc informația într-un câmp vizual, pe care o internalizează și o mărturisesc gesticulând și radiind cunoaștere, credincioșie, fermitate și statornicie în mărturisirea unicității dumnezeirii, pe care o regăsim în gestul nr. 1.

De la secvența *Făcătorul cerului*, am împărțit textul în propoziții, respectiv enunțuri mimico-gestuale, în care se regăsește verbul *a face* ca fiind centru al comunicării și corespondent al conceptului de Creator, exprimat prin gestul *El – Dumnezeu*, subiectul fiecărei propoziții.

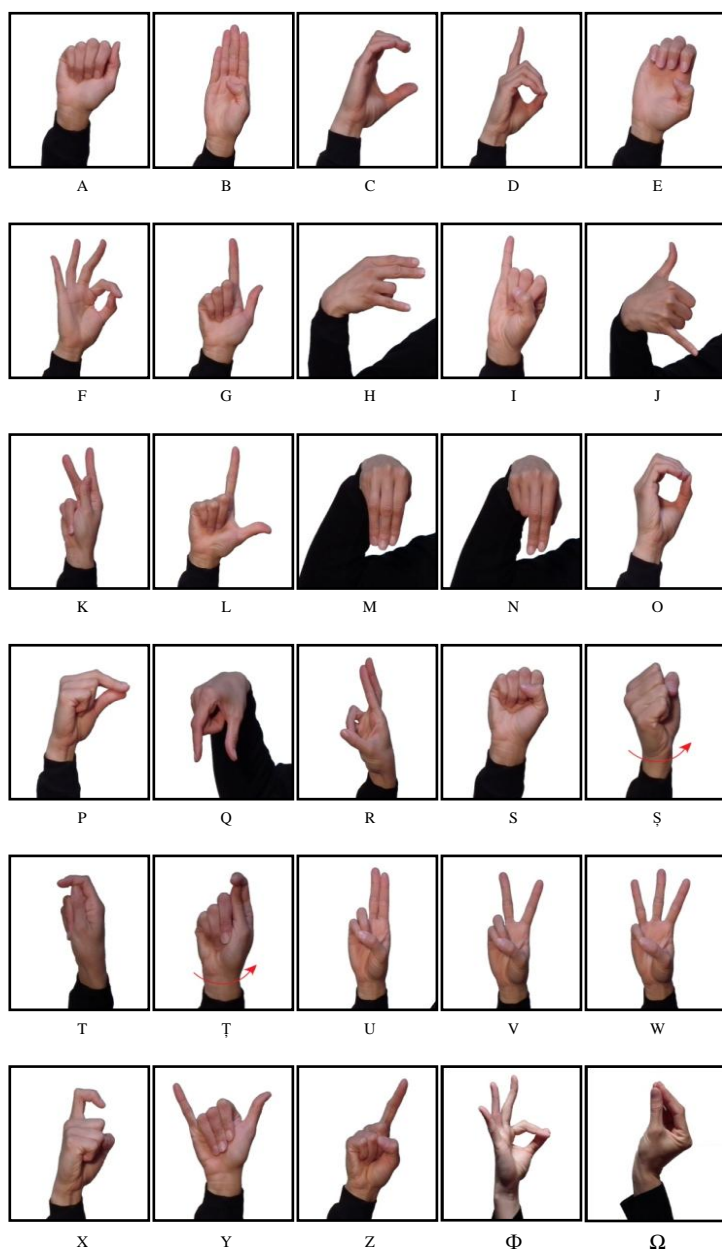
Ținând cont de faptul că surzii din România, până la această dată, nu au școlarizarea făcută prin intermediul limbajului mimico-gestual, și nici posibilitatea de cunoaștere și înțelegere a conceptelor gesturilor de factură religioasă nou create, se impune ca implementarea acestor cunoștințe să se facă prin participarea efectivă la Sfânta Liturghie și la programele de catehizare specifice persoanelor surde.

Numai astfel specificul textului sacru, care conține elemente aparte de limbaj va aduce la lumină și organizarea sintactică a enunțurilor, de la structuri simple până la expresii cu profund înțeles teologic, exponente ale misticii și misterului creștin.

Autorul

Credința vine prin auz, iar auzul din cuvântul lui Dumnezeu” (Rom. 10, 17).

Dactilemele limbajului mimico-gestual liturgic românesc.

Rolul expresiei mimice a feței

Semnul gestual în cadrul actelor de cult și a comunicării religioase dintre persoanele surde primește cuprinzătoare conținuturi semantice prin intermediul expresivității feței. Privirea spre cer, spre persoanele în fața căreia se realizează rugăciunea, expresia de zâmbet a mimicii feței, redă în plan teologic „*vorbirea*” noastră cu *Nevăzutul*, prezent, tainic, în alcătuirea sufletească a creștinului mărturisitor al credinței.

Persoanele auzitoare, din toată aria societății sunt mai obișnuite cu mimica care însoțește limbajul vorbit, decât cu mimica folosită ca mijloc principal în limbajul gestual.

În sensul acesta, dacă fiecare dintre noi urmărim o anumită conversație verbală, putem observa manifestarea unor moduri particulare în mișcarea mâinilor și brațelor, împreună cu expresia facială și mișcări ale capului, umerilor ale întregului corp.

Toate aceste acțiuni sunt pline de înțeles, iar aceasta implică faptul că astfel de gesturi sunt „*lexicale*”, pot fi privite ca echivalente ale unor cuvinte. Mai ales, însă, gesturile ne ajută să dăm sens conținutului celor spuse. Acțiunea expresivă a feței, ce completează conținutul

comunicării într-un dialog în limbajul semnelor dintre interlocutori, are menirea să suplinească mesajul comunicării printr-o multitudine de semnificații.

Spre exemplu, în limbajul *semnelor* ca și în cel *verbal*, într-un dialog, vehiculându-se vestea unei întristări, însuși, mușchii feței exprimă tristețea, de altfel cum în vestea unei bucurii, mimica facială arată buna dispoziție¹¹.

Majoritatea acestor gesturi liturgice au fost create/ elaborate și valorizate în scopul unei funcționalități ritualice prin recuperare din iconografia ortodoxă și din literatura patristică a culturii teologice și vieții eclesiastice pentru a fi investite cu semnificații pentru comunicarea gestuală.

Dacă muzica se adresează auzului, icoana „*vorbește*” vederii. Personajele și cadrul în care aceste elemente sunt dispuse permit cu ușurință descifrarea scenelor și recunoașterea lor. Astfel, icoana ortodoxă este definită ca echivalent plastic al mesajului evanghelic, de asemenea este și expresie a vieții liturgice.

Adresându-se surzilor, Biserica se poate folosi cu mult succes de imagistica biblică și a Sfintei Tradiții, în general, care transmit o seamă de noțiuni și idei prin analogie la obiecte, lucruri, ființe și acțiuni fizice¹². Hristos, iconografic, este realizat în imagini a cărei expresie a feței arată smerenia, în toate treptele cotidiene binecunoscute auditoriului Său tocmai pentru a le fi mai accesibil mesajul transmis de El.

Poziția gesticulantului în spațiu

Realizarea dialogului în limbajul mimico-gestual liturgic românesc trebuie să îndeplinească anumite condiții între care cea mai importantă este buna vizualizare a mesajului gestic din cadrul expunerii cultice.

Recomandările pastorale privitoare la modul adecvat expunerii în limbajul mimico-gestual liturgic românesc a rugăciunilor din cadrul cultului liturgic pentru persoanele surde, implică următoarele aspecte:

- Orientarea spațială a preotului slujitor în timpul slujbei să fie către credincioși;
- Realizarea gesturilor corespunzătoare rugăciunii într-un ritm rar, cu amplitudine coregrafică și expresie facială;
- Traducerea actelor liturgice să fie realizată într-o manieră clară și fără ambiguități, aceasta presupunând, exprimarea în limbajul mimico-gestual liturgic românesc să se facă clar și rar ținându-se seama de topica limbajului matern al surzilor;
- Antrenarea/implicarea credincioșilor, prin preotul slujitor și al dascălului de la strană spre a aduce ofrandă lui Dumnezeu prin intermediul mâinilor a tuturor celor prezenți.

În acest fel, participanții și cadrul în care ei sunt dispuși, oferă cu ușurință descifrarea gesturilor care transmit o informație cu o multitudine de amănunte în aceeași acțiune de comunicare.

Ceea ce urmărim în acest demers al traducerii **Sfintei Liturgii** pe înțelesul surzilor este crearea vibrației emoționale prin care încercăm să arătăm justetea și obiectivitatea lucrării noastre. Sintaxa limbajului mimico-gestual românesc în raport cu limba română și punerea în evidență a subiectului sunt principala construcție pe care am dorit să o realizăm. Această traducere se va adăuga culturii și comunității persoanelor care comunică prin semne, atături de scrierile existente până la această dată.

¹¹ Preot Conf. Univ. Dr. Constantin Onu, „Semnele credinței”, Editura Universității din Pitești, Pitești, 2005, p. 10;

¹² *Idem*, p. 11;

Semne și convenții grafice

Impunerea derulării mesajului gestual-fotografic destinat traducerii textului liturgic, după cele mai bune criterii interpretative, ne-au determinat să includem semne și convenții grafice care să poată ajuta la o mai bună înțelegere a mesajului.

Parantezele drepte [...], încadrează diferitele tipuri de explicații (semantice sau gramaticale), omisiunile din textul-sursă sau transcrierea fonetică; în descrierea flexiunii verbale, încadrează realizările fonetice ale afixelor; în descrierea structurilor, marchează ierarhiile sintactice.

Bara oblică „/”, separă variantele libere sau indică raportul de opoziție dintre două unități; în exemple, separă versurile.

* **Asteriscul ***, plasat în fața unei secvențe, marchează caracterul nereperat al acesteia în limbă.

Paranteza rotundă (...), incluzând puncte de suspensie, marchează locul unei elipse. Ține locul unei părți nerelevante dintr-un enunț.

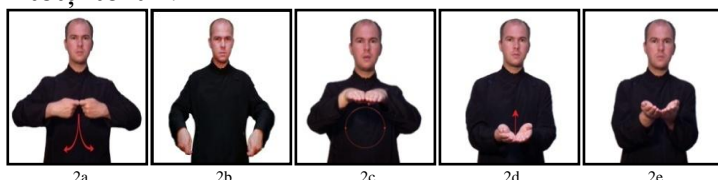
Ghilimelele „”, în exemple, cuprind explicația semantică a secvenței precedente.

Nu am întâlnit o lucrare care să expună grafic-fotografic limbajul mimico-gestual românesc. Ca urmare ne-am văzut obligați ca la *Institutul Național de Cercetare a Limbajului Mimico-Gestual*, în activitățile de cercetare să creem simboluri care să facă delimitarea sau consemnarea similară diverselor semne de punctuație: pauza mică (virgula) sau pauza mare (punct), similare cu încheierea unei propoziții, încheierea frazei. Astfel am convenit să creem aceste două semne:

Primul semn de pauză [*p*] – este un element gestual fără conținut teologic sau laic ci doar exprimă sfârșitul unui enunț sau unei fraze dintr-o rugăciune sau compunere. Acest simbol, **pauza mică**, oferă evidențierea ideilor principale din cadrul ecteniilor, rugăciunilor și în general din cadrul discursului liturgic mimico-gestual. Acest semn grafic evidențiază o pauză scurtă (2 sec.), concretizată în staționarea pe finalul ultimei secvențe.

Pauza mare [*pp*], este un element de gestual fără conținut teologic sau laic, ci doar exprimă sfârșitul unei ectenii, unei rugăciuni sau unei compuneri. Acest simbol care reprezintă *pauza mare*, este strict necesar în cadrul sfintelor slujbe conferind o mai bună comunicare vizuală dintre clerul care oficiază și credincioșii prezenți. Acest semn grafic [*pp*] – semn de pauză mare are o durată de (4 sec.), care are un corespondent gestual în cadrul secvențelor fotografice ce exprimă împreunarea mâinilor în semnul sfintei cruci.

Numerotarea secvențelor fotografice este un alt mod pe care l-am considerat necesar și de mare ajutor în expunere, tratare și analiză **secvențelor gestuale**. Astfel, fiecare gest fiind compus dintr-una sau mai multe secvențe, vom găsi sub aceste unități lexical-gestuale prezentate într-o formă de pictogramă, având sub ele un număr, sau în cazul unui gest format din mai multe secvențe, un număr și urmat de litere. Spre exemplificare expunem gestul **Atotțiitorul** :

Numerele care însoțesc fotografiile indică poziția gestului în text. Însoțind cuvintele din cadrul subtitrării, indică gestul/gesturile la care se referă.

Astfel, am dorit pentru o mai bună realizare și execuție a semnelor un tip de „partitură” după care să se poată „citi” modul de succedare a gesturilor.

Rolul săgeților orientative

Pe întregul cuprins al *Liturghierului tradus în limbajul mimico-gestual liturgic românesc*, apărut la Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, în anul 2008, sunt prezentate cele trei sfinte liturghii constituite din secvențe fotografice care transpun din verbalizarea rugăciunii în plasticizarea cuvântului prezent în rugăciune ținându-se cont de gramatica și topica limbajului mimico-gestual.

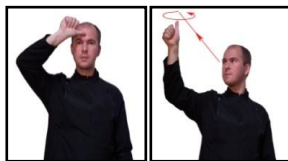
De remarcat, faptul că, în discursul liturgic verbal manifestările gestuale definite în cadrul interacțiunii liturgice, generează și orientează manifestările gestuale definite de o serie de verbe performative, de enunțuri ilocuționare și prelocuționare, de variații ale persoanei sau de indicatori, precum: „*Hristos zice: Luați, mâncați, acesta (este) Trupul Meu – Hristos – (care se) frânge pentru voi...* ”; „*Hristos zice: Acesta (este) sângele Meu – Hristos –, al Legii (Legământ) (celeii noi, Care), pentru voi (și) pentru mulți – oamenii –(se) varsă (spre) iertarea păcatelor*”. Aceste replici gestuale ale credincioșilor participanți determină realizarea unei atitudini ample a credinței și a închinării cu sfânta cruce.

Alt tip de replici gestuale reprezintă gesturi ale unor enunțuri prelocuționare simbolice (în sensul obținerii unor efecte pozitive) lansate de către preotul oficiant: înclinarea capului la cuvintele „*Capetele voastre Domnului să le plecați*”,

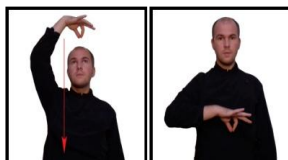
Adoptarea posturii în picioare sau de cele mai multe ori în genunchi, la cuvintele: „*Înțelepciune, drepti! Noi vedem cuvinte Sfânta Evanghelie...*”

În toate lucrările care implică traducerea unui text grafic într-un text fotografic, în cazul nostru în limbajul mimico-gestual este necesară utilizarea săgeților pentru a crea dinamica comunicării agreată de persoanele care nu aud.

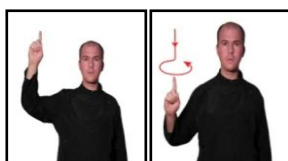
Săgețile sau săgeata de orientare care este inserată într-o secvență fotografică a unui gest anume, situată la nivelul corpului unde se execută gestul, are rol de ghid în vederea realizării gestului cât mai corect și adecvat pe înțelesul credinciosului surd. Poziția pe care o adoptă credinciosul în momentul rugăciunii, este o poziție care transmite starea *de smerenie, atrage atenția celorlalți participanți la rugăciune*, creându-se deodată pe plan vertical, comunicarea credinciosului surd, cu Tatăl Ceresc¹³, și pe plan orizontal, comunicarea și comuniunea cu confracții surzi și cu cei ce folosesc limbajul mimico-gestual, realizată fiind astfel, Biserica dreptmăritoare, Comunitatea divină și umană în care și credinciosul surd este un fiu duhovnicesc al Bisericii, mădular al Trupului Său¹⁴.

Tatăl

Fiul

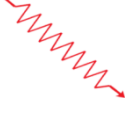

Apostolii

¹³ Luca 11, 2;

¹⁴ Matei 18, 20; I Corinteni 12, 27;

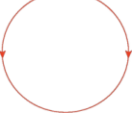

1.1. Tipuri de săgeți

1.1.1. Mișcări cu o mână, indicând direcția și lungimea gestului

	traietorie liniară amplă verticală descendentă		traietorie liniară amplă orizontală de la stânga la dreapta
	traietorie liniară amplă oblică descendentă de la stânga la dreapta		traietorie liniară amplă oblică ascendentă de la stânga la dreapta
	traietorie liniară scurtă oblică		traietorie liniară scurtă oblică descendentă
	mișcare liniară repetată scurtă oblică spre înapoi		mișcare liniară lentă scurtă oblică ascendentă
	traietorie semicirculară ascendentă de la dreapta la stânga		traietorie semicirculară ascendentă de la stânga la dreapta
	traietorie semicirculară spre înainte		traietorie semicirculară descendentă
	traietorie semicirculară spre înainte		traietorie semicirculară amplă orizontală de la stânga la dreapta
	traietorie semicirculară amplă ascendentă		mișcare circulară orizontală de la stânga la dreapta
	mișcare amplă în zig-zag cu degetele răsfirate descendentă oblică de la dreapta la stânga		mișcare amplă în zig-zag cu degetele răsfirate orizontală de la dreapta la stânga
	traietorie descendentă oblică amplă cu finalizare prin deschidere laterală		mișcare ascendentă amplă degetele răsfirate se închid

	traietorie circulară deasupra capului de la dreapta la stânga		mișcare combinată ascendentă
	mișcare combinată descendentă		traietorie curbilinie amplă de la dreapta la stânga orizontală

1.1.2. Mișcări simultane cu ambele mâini, indicând direcția și lungimea gestului

	mișcare liniară scurtă descendentă oblică		mișcare liniară scurtă oblică cu revenire
	traietorie semicirculară scurtă de sus în jos		traietorie semicirculară scurtă descendentă cu finalizare laterală
	traietorie semicirculară scurtă descendentă cu o ușoară revenire		mișcare scurtă ascendentă cu finalizare spre înapoi
	mișcare semicirculară scurtă ascendentă și descendentă		mișcare semicirculară scurtă descendentă cu finalizare laterală
	traietorie semicirculară amplă ascendentă cu finalizare laterală		mișcare liniară amplă descendentă oblică încrucișată
	mișcare circulară de sus în jos		mișcare circulară completă formată din două semisfere amplă de sus în jos
	traietorie descendentă cu finalizare prin deschidere laterală		traietorie ascendentă cu finalizare prin deschidere laterală

	traiectorie ascendentă amplă cu finalizare prin deschidere laterală		mișcare liniară amplă și lentă ascendentă și descendentă
	mișcare liniară verticală de sus în jos cu pauză la jumătate		traiectorie liniară oblică descendentă de la dreapta la stânga cu pauză la jumătate
	traiectorie semicirculară orizontală de la stânga la dreapta		traiectorie semicirculară amplă orizontală de la dreapta la stânga
	traiectorie semicirculară amplă ascendentă		traiectorie semicirculară amplă descendentă cu revenire
	formă iconică		

I

RÂNDUIALA PREGĂTIRII SFINȚIȚILOR SLUJITORI ÎNAINTE DE ÎNCEPEREA PROSCOMIDIEI

Rânduiala închinării

Având să slujească Dumnezeiasca Liturghie, preotul este dator mai întâi să fie mărturisit și împăcat cu toți, să nu aibă ceva asupra cuiva, să-și păzească inima, pe cât va putea, de gânduri rele, să se înfrâneze de cu seara, să privegheze până la timpul slujbei și să citească rugăciunile rânduite, după tipic. Iar sosind timpul (la troparele de la *Dumnezeu este Domnul...*, în zilele în care Liturghia urmează îndată după Utrenia din cursul dimineții), lăsând epitrahilul, preotul, împreună cu diaconul (dacă este), fac o închinăciune înaintea Sfintei Mese și ies, având capetele acoperite, preotul pe ușa dinspre miazănoapte, iar diaconul pe cea dinspre miazăzi. Și, venind în mijlocul bisericii, merg la arhieru pentru binecuvântare – iar dacă acesta lipsește, fac metanie la tronul arhieresc, fără să se închine – după care, întorcându-se iarăși în mijlocul bisericii, cu fața spre Altar, fac trei închinăciuni, apoi diaconul, stând în dreapta preotului, zice:

Binecuvintează, părinte.

Preotul (tot încet):

Binecuvântat este Dumnezeu nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul: Amin.

Preotul începe a zice: Slavă Ție, Dumnezeu nostru, Slavă Ție!

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, Care pretutindena ești și pe toate le plinești. Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre.

Apoi continuă diaconul, zicând:

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi (de trei ori).

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluiește (de trei ori).

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ. Pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi. Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri, și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău.

Preotul:

Că a Ta este împărăția, și puterea, și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Diaconul: Amin.

După aceea zic, pe rând, troparele de umilință:

Miluieste-ne pe noi, Doamne, miluieste-ne pe noi, că, nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ție, ca unui Stăpân, noi, păcătoșii robii Tăi, miluieste-ne pe noi.

Slavă...

Doamne, miluieste-ne, că întru Tine am nădăjdut; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută și acum ca un Milostiv și ne izbăvește de vrăjmașii noștri, că Tu ești Dumnezeu nostru și noi suntem poporul Tău, toți lucrul mâinilor Tale și numele Tău chemăm.

Și acum...

Ușa milostivirii deschide-o nouă, binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjdum întru tine, ci să ne izbăvim prin tine din nevoi, că tu ești mântuirea neamului creștinesc.

Apoi merg la icoana Mântuitorului, zicând:

Preacuratului Tău chip ne închinăm, Bunule, cerând iertare greșelilor noastre, Hristoase Dumnezeule; că de voie ai binevoit a Te sui cu Trupul pe Cruce, ca să izbăvești din robia vrăjmașului pe cei pe care i-ai zidit. Pentru aceasta, cu mulțumire strigăm Ție: Toate le-ai umplut de bucurie, Mântuitorul nostru, Cel ce ai venit să mântuiești lumea.

Și, închinându-se își descoperă capul și sărută icoana. După aceea, trec la icoana Născătoarei de Dumnezeu, zicând troparul:

Ceea ce ești izvorul milei, învrednicește-ne pe noi milostivirii, Născătoare de Dumnezeu; caută spre poporul cel păcătos; arată, precum de-a pururea, puterea ta, că, întru tine nădăjdind, strigăm ție: Bucură-te, ca și oarecând Gavriil, mai-marele voievod al celor fără de trup.

Se închină și sărută icoana, având capul descoperit. Și trecând apoi la celelalte icoane, care se găsesc de o parte și de alta a Ușilor Împărătești, și anume: întâi la icoana hramului și cele ce s-ar mai afla spre miazăzi de ea, apoi la icoanele dinspre miazănoapte de icoana Născătoarei de Dumnezeu zic la fiecare troparul sau condacul sfântului sau al sfintei care va fi acolo, se închină și le sărută. După aceea, trece la icoana Învierii de pe iconostas și zice:

Învierea Ta, Hristoase, Mântuitorule, îngerii o laudă în ceruri și pe noi, pe pământ, ne învrednicește, cu inimă curată să Te slăvim.

Dacă pe iconostas se află altă icoană – a praznicului sau a sfântului sărbătorit – atunci se va rosti troparul sau condacul respectiv. Apoi, trecând la Axionță (icoana Maicii Domnului din stânga tetrapodului), se închină după aceeași rânduială, zicând: *Cuvine-se cu adevărat...*, și, mergând în mijlocul bisericii, diaconul zice: *Domnului să ne rugăm*, iar preotul zice rugăciunea aceasta:

Doamne, trimite mâna Ta dintru înălțimea sfântului Tău locaș și mă întărește spre slujba ce-mi este pusă înaintea, ca, neosândit stând înaintea înfricoșătorului Tău altar, să săvârșesc Jertfa cea fără sânge. Că a Ta este puterea, și slava, în vecii vecilor. Amin.

Apoi, ridicându-și capetele și acoperindu-le, preotul zice:

Slavă Ție, Hristoase Dumnezeule, nădejdea noastră, Slavă Ție!

Diaconul: Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Doamne, miluiește (de 3 ori), Părinte, binecuvintează.

Iar preotul face apolisul cel mic astfel:
Dacă este duminică:

Cel ce a înviat din morți, Hristos, Adevăratul nostru Dumnezeu, pentru rugăciunile Preacuratei Sale Maici, ale celui între sfinți Părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului (sau: Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei), a cărui Dumnezeiască Liturghie vom săvârși, și pentru ale tuturor sfinților, să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi, ca un bun și de oameni iubitor.

Iar dacă este altă zi din cursul săptămânii: Hristos, Adevăratul nostru Dumnezeu...

După săvârșirea apolisului mic, se pleacă spre dreapta și spre stânga și intră în altar: preotul pe ușa dinspre miazăzi, iar diaconul pe ușa dinspre miazănoapte, zicând fiecare în taină:

Intra-voi în casa Ta, închina-mă-voi în biserica Ta cea sfântă, întru frica Ta. Doamne, povățuiește-mă întru dreptatea Ta, iar pentru vrăjmașii mei, îndreptează înaintea Ta calea mea. (*Psalm 5, 7-8*)

Intrând în Sfântul Altar, fac trei închinăciuni înaintea Sfintei Mese, apoi preotul sărută Sfânta Evanghelie, Sfânta Cruce și Sfânta Masă, iar diaconul, numai marginea Sfintei Mese.

Îmbrăcarea sfințitelor veșminte

După aceasta, fiecare, luând în mâini, veșmintele sale, face trei închinăciuni către răsărit, zicând în taină:

Dumnezeule, curățește-mă pe mine, păcătosul, și mă miluiește.

După aceea, diaconul, ținând veșmintele în dreapta sa, merge la preot și, plecându-și capul, cere binecuvântarea, zicând:

Binecuvintează, părinte, stiharul dimpreună cu orarul și mânecutele!

Iar preotul, binecuvântând, zice:

Binecuvântat este Dumnezeuul nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

După aceasta, diaconul sărută mâna preotului și veșmintele, apoi, retrăgându-se la o parte, se îmbracă în stihar, rugându-se astfel:

Bucura-se-va sufletul meu întru Domnul că m-a îmbrăcat în veșmântul mântuirii și cu haina veseliei m-a împodobit; ca unui mire mi-a pus cunună și ca pe o mireasă m-a împodobit cu podoabă (*Isaia 61, 10*).

După aceasta, sărutând semnul Sfintei Cruci de pe orar, zice:

Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot! Plin este cerul, și pământul, de slava Ta (*Isaia 6, 3*).

Pune orarul pe umărul stâng și, petrecând capătul din față pe sub mâna dreaptă, îl aduce prin spate iarăși peste umărul stâng, în față, celălalt capăt rămânând spre spate.

Când pune mâneculele, sărută de asemenea semnul Sfintei Cruci de pe ele, spunând la cea pe care o pune la mâna dreaptă:

Dreapta Ta, Doamne, s-a preaslăvit întru tărie; mâna Ta cea dreaptă, Doamne, a sfărâmat pe vrăjmași și, cu mulțimea slavei Tale, ai zdrobit pe cei potrivnici (*Ieșire 15, 6-7*).

Iar la mânecuta pentru mâna stângă zice:

Mâinile Tale m-au făcut și m-au zidit; înțelepțește-mă și voi învăța poruncile Tale (*Psalom 118, 73*).

Apoi diaconul, mergând la Proscomidiar, pregătește Sfintele Vase, punând Sfântul Disc în stânga lui și Sfântul Potir în dreapta lui, iar pe celelalte, cu bună rânduială, le așează de o parte.

Preotul se îmbracă în același timp cu diaconul, în acest chip: luând stiharul în mâna stângă și închinându-se de trei ori spre răsărit, precum s-a spus, îl binecuvintează, zicând:

Binecuvântat este Dumnezeuul nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Și sărutând semnul Sfintei Cruci de pe el, se îmbracă, zicând: **Bucura-se-va sufletul meu...**, până la sfârșit.

După aceea, dacă este protosinghel sau are vreun oarecare alt rang bisericesc (după îmbrăcarea stiharului), luând bedernița, o binecuvintează și o sărută, după care o pune, zicând:

Încinge sabia Ta peste coapsa Ta, Puternice, cu podoaba Ta și cu frumusețea Ta și încordează și bine sporește și stăpânește pentru adevăr, blândețe și dreptate; și minunat Te va povățui dreptatea Ta (*Psalom 44, 4-6*).

După aceea, luând epitrahilul, îl binecuvintează și, după ce sărută semnul Sfintei Cruci de pe el, îl pune pe grumaz, zicând:

Binecuvântat este Dumnezeu, Cel ce varsă harul Său peste preoții Săi, ca mirul pe cap, ce se pogoară pe barbă, pe barba lui Aaron, ce se pogoară pe marginea veșmintelor lui (*Psalm 132, 2*).

Apoi, ia brâul, îl binecuvintează și, după ce sărută semnul Sfintei Cruci de la mijlocul lui, se încinge cu el, zicând:

Binecuvântat este Dumnezeu, Cel ce mă încinge cu putere și a făcut fără prihană calea mea, Cel ce întocmește picioarele mele ca ale cerbului și peste cele înalte mă pune (*Psalm 17, 35-36*).

Iar la mânecuțe, după ce le binecuvintează și le sărută, după rânduiala de mai sus, zice la fel ca diaconul.

Luând apoi felonul (sfita), îl binecuvintează și, sărutându-l după rânduială, se îmbracă, zicând:

Preoții Tăi, Doamne, se vor îmbrăca întru dreptate și cuvioșii Tăi întru bucurie se vor bucura (*Psalm 131, 9*).

Dacă preotul sare rangul bisericesc ce-i dă dreptul să poarte crucea pectorală (iconom stavrofor, protosinghel sau arhimandrit), acesta, sărutând crucea, o pune pe grumaz, zicând:

Zis-a Domnul: Cel ce voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-mi urmeze Mie (*Marcu 8, 34*).

După aceea, mergând la spălător, atât preotul cât și diaconul, își spală mâinile, zicând:

Spăla-voi între cei nevinovați mâinile mele și voi înconjura altarul Tău, Doamne, ca să aud glasul laudei Tale și să spun toate minunile Tale. Doamne, iubit-am bunăcuviința casei Tale și locul sălășluirii slavei Tale. Să nu pierzi cu cei necredincioși sufletul meu și cu vărsătorii de sânge viața mea, în mâinile cărora sunt fărădelegi; dreapta lor s-a umplut de daruri, iar eu întru nerăutatea mea am umblat. Izbăvește-mă, Doamne, și mă miluiește. Piciorul meu a stat întru dreptate; în biserici Te voi binecuvânta, Doamne (*Psalm 25, 6-12*).

II RÂNDUIALA DUMNEZEIEȘTII PROSCOMIDII

Preotul vine la proscomidiar cu capul descoperit, îmbrăcat în toate veșmintele¹⁵, și, închinându-se de trei ori, împreună cu diaconul (dacă este), zice:

Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește (de trei ori).

După aceasta, preotul, luând prima prescură și copia cu amândouă mâinile, le ridică până în dreptul frunții și zice:

Răscumpăratu-ne-ai pe noi din blestemul Legii cu scumpul Tău Sânge. Pe Cruce fiind răstignit și cu sulița împuns, nemurire ai izvorât oamenilor, Mântuitorul nostru, slavă Ție.

Apoi diaconul zice:

Binecuvintează, părinte!¹⁶

Și preotul, trecând prescura și copia în mâna stângă, le binecuvintează cu dreapta, în chipul crucii, zicând:

Binecuvântat este Dumnezeuul nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul: **Amin.**

Apoi diaconul zice:

Domnului să ne rugăm. Doamne, miluiește.

Iar preotul, având prescura în mâna stângă și copia în mâna dreaptă, însemnează cu copia, cruciș, de trei ori, deasupra peceții de pe prescură și zice de fiecare dată:

Întru pomenirea Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Și, punând îndată prescura pe talerul de lemn, preotul înfige copia vertical în partea dreaptă a peceții (cea cu literele **IIS** și **NI**) și, tăind zice:

Ca o oaie spre junghiere S-a adus.

Apoi, tăind în partea stângă a peceții (cea cu literele **HS** și **KA**), zice:

Și ca un miel nevinovat, fără de glas, înaintea celui ce-l tunde, așa nu Și-a deschis gura Sa.

¹⁵ Nu este îngăduit preotului să săvârșească Proscomidia fără a fi îmbrăcat în toate veșmintele.

¹⁶ Dacă va sluji preotul fără diacon atunci cuvintele diaconului, adică: **Binecuvintează, părinte... și: Împunge, părinte... și Vremea este a face... și celelalte, să nu le zică.**

Tăind în partea de sus a pecetii, zice:

Întru smerenia Lui, judecata Lui s-a ridicat.

Și, tăind în partea de jos a pecetii, zice:

Iar neamul Lui cine-l va spune?

După aceasta, diaconul zice:

Ridică, părinte.

Iar preotul, înfigând copia orizontal, între miez și coaja de jos a prescurii, dinspre dreapta sa, ridică Sfântul Agneț, zicând:

Că s-a luat de pe pământ viața Lui (Isaia 53, 7-8).

Și îndată, preotul pune Sfântul Agneț cu fața în jos pe Sfântul Disc, iar diaconul zice:

Jertfește, părinte.

Iar preotul, tăind cruciș miezul Sfântului Agneț, până aproape de coaja cu pecete, zice:

Se jertfește Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii, pentru viața și mântuirea lumii.

Apoi preotul întoarce Sfântul Agneț cu fața în sus (partea cu pecetea pe ea), iar diaconul zice:

Împunge (străpunge), părinte.

Preotul împunge cu copia Sfântul Agneț, în partea dreaptă, sub literele IIS, și zice:

Și unul din ostași, cu sulița, coasta Lui a împuns (străpuns).

Apoi diaconul sau, în lipsa lui, preotul, luând în mâna dreaptă vasul cu vin și în stânga vasul cu apă, toarnă în Sfântul Potir vin și puțină apă¹⁷, în același timp, zicând:

Și îndată a ieșit sânge și apă; și cel ce a văzut a mărturisit și adevărată este mărturia lui (Ioan 19, 34-35).

Apoi, diaconul zice:

Binecuvintează, părinte această unire!¹⁸

¹⁷ Dacă vor fi mai mulți preoți și diaconi împreună-slujitori, precum și credincioși de împărțit, trebuie să se scoată, la vremea Proscomidiei, Sfântul Agneț mai mare decât de obicei. De asemenea, și când se toarnă în sfântul potir vinul și apa, să se toarne mai mult ca de obicei.

¹⁸ Cuvântul *unire* este mai potrivit decât *amestecare*.

Iar preotul, binecuvântând cu mâna peste Sfântul Potir, zice:

Binecuvântată este unirea Sfintelor Tale, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Acoperind apoi Sfântul Potir cu acoperământul său, împăturit, preotul ia în mână a doua prescură și, tăind din ea o părticică, în formă triunghiulară, zice:

Întru cinstea și pomenirea Preabinecuvântatei, slăvitei Stăpânei noastre, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, pentru ale cărei rugăciuni primește, Doamne, jertfa aceasta întru jertfelnicul Tău cel mai presus de ceruri.

Și, scoțând părticica, o pune de-a dreapta Sfântului Agneț, aproape de mijlocul lui, și zice:

De față a stat împărăteasa, de-a dreapta Ta, în haină aurită îmbrăcată și preainfrumusețată (*Psalm 44, 11*).

Apoi luând a treia prescură, scoate dintr-însa părțile pentru cele nouă cete, mai mici decât părticica pentru Sfânta Fecioară. Luând astfel întâia părticică, zice:

1. Întru cinstea și pomenirea sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil și a tuturor cereștilor și netrupeștilor puteri. O așează sus, în partea stângă a Sfântului Agneț.

Luând a doua părticică, zice:

2. A cinstului și slăvitului Prooroc, Înaintemergătorul și Botezătorul Ioan; a sfinților și slăviților prooroci: Moise și Aaron, Ilie și Elisei, David al lui Iesei, a Sfinților trei tineri, a lui Daniel proorocul și a tuturor sfinților prooroci. O așază sub cea dintâi.

Apoi, iarăși, la a treia părticică, zice:

3. A Sfinților, slăviților și întru tot lăudaților Apostoli Petru și Pavel, a celor doisprezece, a celor șaptezeci și a tuturor sfinților apostoli și a celor întocmai cu apostolii. Și o așază sub a doua, încheind prima coloană.

Luând a patra părticică, zice:

4. A celor între sfinți Părinții noștri, mari dascăli ai lumii și Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie de Dumnezeu Cuvântătorul și Ioan Gură de Aur, Atanasie, Chiril și Ioan cel Milostiv, patriarhii Alexandriei, Nicolae al Mirelor Lichiei și Spiridon al Trimitundeii, Nifon al Constantinopolului, Calinic de la Cernica, Antim Ivireanul, Iosif cel Nou de la Partoș, Iorest și Sava, Iosif Mărturisitorul, Ghelasie de la Râmeț și Leontie de la Rădăuți, Petru Movilă și a tuturor sfinților ierarhi. O așază lângă părticica cea dintâi, începând astfel a doua coloană, de sus în jos.

La a cincea pãrticicã, zice:

5. A Sfântului întâi Mucenic și Arhidiacon Ștefan, a Sfinților Mari Mucenici Gheorghe, purtătorul de biruință, Dimitrie, izvorătorul de mir, Teodor Tiron, Teodor Stratilat, Mina și Ioan cel Nou, a Sfinților Mucenici Serghie și Vah, Ioan Valahul și Oprea, Constantin Brâncoveanu cu fiii săi și a tuturor sfinților mucenici; a Sfințelor Mucenițe: Tecla, Varvara, Paraschevi, Ecaterina, Filofteia de la Argeș și a tuturor sfințelor mucenițe. O așează sub cea dintâi din coloana a doua.

La a șasea pãrticicã, zice:

6. A Sfinților Cuvioși și de Dumnezeu purtători Părinți ai noștri: Antonie, Eftimie, Sava, Onufrie, Atanasie Atonitul, Dimitrie cel Nou, Ioan Casian, Gherman, Grigorie Decapolitul, Nicodim de la Tismana, Visarion și Sofronie, Ioan de la Prislop, Daniil Sihastrul, Paisie și Ioan de la Neamț și a tuturor sfinților cuvioși părinți; a Sfințelor Cuvioase Maici: Pelaghia, Teodosia, Anastasia, Eupraxia, Fevronia, Teodula, Eufrosina, Maria Egipteanca, Parascheva de la Iași, Teodora de la Sihla și a tuturor sfințelor cuvioase maici. O așează sub cea dinaintea ei, adică lângă a treia din prima coloană, împlinind astfel a doua coloană.

Iar după aceasta, la a șaptea pãrticicã, zice:

7. A Sfinților făcători de minuni și doctori fără de arginți: Cosma și Damian, Chir și Ioan, Pantelimon și Ermolae, și a tuturor sfinților tămăduitori fără de arginți. O așează deasupra, începând a treia coloană.

La a opta pãrticicã, zice:

8. A Sfinților și dreptilor dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana, a Sfântului (N), a cărui pomenire o săvârșim, și a tuturor sfinților, pentru ale căror rugăciuni, cercetează-ne pe noi, Dumnezeule. O așează sub cea dinaintea ei.

Luând a noua pãrticicã, zice:

9. A celui între sfinți Părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului (iar dacă se face Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare, zice: A celui între sfinți Părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei). O așează la urmă, împlinind a treia coloană.

Luând preotul a patra prescură și scoțând o pãrticicã din ea, mai mică decât mirida pentru Născătoarea de Dumnezeu, dar mai mare decât cele ale sfinților, zice:

Pomenește, Stăpâne, Iubitorule de oameni, pe toți episcopii ortodocși și pe Preafericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române [pe (Înalt-) Preasfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul) nostru (N)], pe, (arhiereul care a hirotonit pe cel ce pomenește, dacă este în viață) (N), [în mănăstiri: și pe starețul nostru (N)], cinstita preoțime și cea întru Hristos diaconime, toată ceata preoțească, pe frații împreună slujitori cu noi, preoți (N) și diaconi (N), și pe toți

frații noștri, pe care i-ai chemat la împărtășirea Ta, prin milostivirea Ta, Preabunule Stăpâne. Așează păticea sub Sfântul Agneț, spre colțul din dreapta acestuia, adică la stânga preotului, începând astfel rândul de sub Sfântul Agneț.

Felul cum trebuie așezate Sfântul Agneț și celelalte păticele pe Sfântul Disc

După aceasta, preotul scoate, din aceeași prescură, o păticecă și o așează în dreapta celei dintâi, sub Sfântul Agneț, zicând:

Pomenește, Doamne, pe binecredinciosul popor român de pretutindeni, pe conducătorii țării noastre, pe mai marii orașelor și ai satelor și pe iubitoarea de Hristos oaste (*armată*).

Apoi, preotul scoate o păticecă din prescura a patra pentru ctitorii și binefăcătorii în viață ai bisericii și, așezând-o sub Sfântul Agneț, în dreapta celorlalte două, zice:

Pomenește, Doamne, pe ctitorii și binefăcătorii acestui sfânt locaș (N).

Dacă ctitorii sunt morți, preotul va scoate păticeca pentru ei din prescura a cincea (cea pentru cei răposați).

Apoi, scoțând păticele mai mici, tot pentru vii, din a patra prescură, și punându-le pe Sfântul Disc, toate la un loc, sub păticeca pentru arhieru, zice:

Primește, Doamne, jertfa aceasta pentru iertarea păcatelor tuturor fraților celor întru Hristos și pentru tot sufletul creștinesc cel necăjit și întristat, care are trebuință de mila și de ajutorul Tău; pentru apărarea țării acesteia și a celor care viețuiesc în ea; pentru pacea și buna așezare a întregii lumi; pentru buna stare (*statornicia*) sfințelor lui Dumnezeu Biserici; pentru mântuirea și ajutorul celor care, cu osârdie și cu frică de Dumnezeu, se ostenesc și slujesc, părinți și frați ai noștri; pentru cei trimiși; pentru cei care sunt în călătorie; pentru tămăduirea celor ce zac în boli; pentru izbăvirea celor robiți; pentru cei ce sunt în judecăți, în închisori, în prigoniri, în necazuri și în strâmtorări; pentru cei ce ne urăsc și pentru cei ce ne iubesc pe noi; pentru ce ne miluiesc și ne ajută nouă; pentru cei

care ne-au cerut nouă, nevrednicilor, să ne rugăm pentru dânșii; pentru frații noștri care sunt în slujbe și pentru toți cei ce slujesc și au slujit în sfânt locașul acesta.

După aceea, pomenește numele credincioșilor vii, scoțând miride cu copia și zicând: **Pomenește, Doamne, pe robii Tăi (N).** Și așa, luând părticelele, le pune la un loc cu cele scoase mai înainte pentru cei vii.

După aceea, preotul ia a cincea prescură, scoate cu copia părticele pentru morți și le pune pe Sfântul Disc, toate la un loc, sub părticica pentru ctitori, și zice:

Pentru pomenirea și iertarea păcatelor tuturor celor din veac adormiți întru dreapta credință: ale strămoșilor, ale moșilor, ale părinților, ale maicilor, ale fraților, ale surorilor, ale fiilor și fiicelor, ale celor dintr-o rudenie și dintr-o seminție cu noi și ale tuturor celor ce au adormit întru nădejdea învierii și a vieții veșnice; ale ctitorilor sfântului locașului acestuia (aici pomenește pe ctitorii răposați), ale miluitorilor și binefăcătorilor, ale tuturor celor ce s-au ostenit și au slujit în sfânt locașul acesta: arhieriei, ieromonahi, preoți, ierodiaconi, diaconi, monahi, monahii și ostenitori; ale fericitilor patriarhi, ale ortodocșilor arhieriei și preoți; ale dreptmăritorilor creștini [pe care apa, marea, râurile, izvoarele, lacurile, fântânile i-au înecat, sau războiul i-a secerat, sau cutremurul i-a cuprins, sau tâlharii i-au ucis, sau focul i-a ars, sau fiarele, sau păsările, sau animalele din mare i-au omorât; ale celor morți fără veste; de moarte năprasnică sau în accidente; ale celor loviți de trăsnete și ale celor înghețați în munți, pe cale, în loc pustiu și în sihăstrie; ale celor sfârșiți de întristare sau de bucurie; ale celor care au pățimit în zile bune și în nenorocire, în închisori și lagăre; ale celor pe care i-a ucis calul, căruța sau orice fel de vehicul, grindina, zăpada, revărsarea apelor; sau zidul ori pământul i-a ucis, surpându-se; ale celor pe care i-au omorât băuturile otrăvitoare, înecările cu oase; ale celor loviți de tot felul de aruncare: a fierului, a lemnului sau a pietrei; ale celor sfârșiți de chiotul tare, de alergarea grabnică, de palmă, de pumn, de lovitură cu piciorul, de ciumă sau de alte boli, de foame, de sete, de mușcături înveninate, de înghițirea șerpilor, de călcarea animalelor, de sugrumare de cel de aproape; sau marea sau pământul deschizându-se, i-a înghițit; bătrâni, adulți, tineri, copilandri, prunci născuți fără de vreme], parte bărbătească și femeiască, de toate vârstele, care au murit în felurite chipuri și pe care nu i-am pomenit din neștiință sau din uitare sau din pricina mulțimii numelor. Tu Însuși îi pomenește, Dumnezeu, Cel ce știi numele și vârsta fiecăruia.

Apoi, preotul, scoțând miride cu copia, pomenește numele credincioșilor răposați înscriși pe pomelnice, începând cu arhierul care l-a hirotonit (dacă a trecut la Domnul), pe care le pune pe Sfântul Disc, la un loc cu cele scoase mai înainte pentru cei adormiți, și zice: **Pomenește, Doamne, pe robii Tăi (N).**

Și, terminând pomenirea celor răposați, zice:

Și pe toți care, întru nădejdea învierii și a vieții de veci, cu împărtășirea Ta au adormit, dreptslăvitori părinți și frați ai noștri, Iubitorule de oameni, Doamne.

La sfârșit, preotul, luând a patra prescură, din care a proscomidit pentru vii, scoate o părticică pentru sine și, punând-o la cele pentru vii, zice:

Pomenește, Doamne, după mulțimea îndurărilor Tale, și a mea nevrednicie; iartă-mi toată greșeala cea de voie și cea fără de voie.

Și, după aceasta, preotul, luând buretele, strânge cu grijă părticelele de pe marginea Sfântului Disc, astfel încât să nu cadă vreuna din ele.

Dacă este diacon, acesta ia cădelnița, pune tămâie în ea și zice către preot:

Binecuvintează, părinte, tămâia!

Iar preotul binecuvintează tămâia, zicând:

Tămâie îți aducem Ție, Hristoase Dumnezeuul nostru, întru miros de bună mireasmă duhovnicească, pe care primind-o întru jertfelnicul Tău cel mai presus de ceruri, trimite-ne nouă harul Preasfântului Tău Duh.

Diaconul:

Domnului să ne rugăm. Doamne, miluiește.

Preotul tămâiază Steluța și o pune deasupra Sfântului Disc, zicând:

Și venind steaua, a stat deasupra, unde era Pruncul (Matei 2, 9).

Diaconul:

Acoperă, părinte!

Iar preotul, apropiind acoperământul mic de fumul tămâii, acoperă Sfântul Disc, zicând:

Domnul a împărășit, întru podoabă S-a îmbrăcat; îmbrăcatu-S-a Domnul întru putere și S-a încins, pentru că a întărit lumea, care nu se va clătina. Gata este Tronul Tău de atunci, din veac ești Tu. Ridicat-au râurile, Doamne, ridicat-au râurile glasurile lor, ridica-vor râurile valurile lor cu glasuri de ape multe. Minunate sunt înălțările mării, minunat este întru cele înalte Domnul. Mărturiile Tale s-au adeverit foarte. Casei Tale se cuvine sfințenie, Doamne, întru lungime de zile (Psalmul 92).

Diaconul:

Acoperă, părinte!

Iar preotul, apropiind al doilea acoperământ de fumul tămâii, acoperă Sfântul Potir, zicând:

Acoperit-a cerurile bunătatea Ta, Hristoase, și de lauda Ta este plin pământul (Avacum 3, 3).

Diaconul:

Acoperă, părinte!

Iar preotul, tămâind acoperământul mare (adică Aerul), acoperă cu el Sfântul Disc și Sfântul Potir laolaltă, zicând:

Acoperă-ne pe noi cu acoperământul aripilor Tale; depărtează de la noi pe tot vrăjmașul și potrivnicul; împacă viața noastră, Doamne; miluiește-ne pe noi și lumea Ta și mântuiește sufletele noastre, ca un bun și de oameni iubitor.

După aceea, preotul, luând cădelnița, tămâiază Darurile așezate la proscomidiar, zicând de trei ori:

Binecuvântat ești, Dumnezeu nostru, Care ai binevoit așa, slavă Ție.

Iar diaconul, de fiecare dată, zice:

Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Și se închină amândoi cu toată cucernicia de trei ori. Apoi diaconul, luând cădelnița de la preot, zice:

Pentru punerea înaintea a Cinstitelor Daruri, Domnului să ne rugăm. Doamne, miluiește.

Iar preotul zice:

Rugăciunea Proscomidiei

Dumnezeule, Dumnezeu nostru, Cel ce pe Domnul și Dumnezeu nostru Iisus Hristos, pâinea cea cerească, hrana a toată lumea, L-ai trimis mântuitor și răscumpărător și binefăcător, Care ne binecuvintează și ne sfințește pe noi, Însuși binecuvintează (preotul binecuvintează cu mâna Cinstitele Daruri) această punere înaintea și o primește întru jertfelnicul Tău cel mai presus de ceruri. Pomeneste, ca un bun și de oameni iubitor, pe cei ce au adus-o și pe cei pentru care s-a adus, iar pe noi ne păzește neosândiți întru sfințita lucrare a dumnezeieștilor Tale Taine. Că s-a sfințit și s-a preaslăvit preacinstitul și de mare cuviință numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Și, după aceasta, face acolo apolisul, zicând:

Slavă Ție, Hristoase Dumnezeule, nădejdea noastră, slavă Ție.

Diaconul: Slavă... Și acum... Doamne, miluiește (de trei ori), Părinte, binecuvintează. Duminica, preotul începe apolisul așa: Cel ce a înviat din morți... Dacă se săvârșește Dumnezeiasca Liturghie în altă zi din cursul săptămânii, zice numai:

Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu, pentru rugăciunile Preacuratei Sale Maici, ale celui între sfinți Părintele nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului (iar dacă se săvârșește Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Vasile cel

Mare, zice: ale celui între sfinți Părintele nostru Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei) și ale tuturor sfinților, să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi, ca un bun și de oameni iubitor.

Diaconul: Amin.

Cădirea pregătitoare

Diaconul sau, în lipsă, preotul, tămâiază Sfâna Masă împrejur, zicând încet:

În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul și pe tron împreună cu Tatăl și cu Duhul ai fost, Hristoase, pe toate umplându-le, Cel ce ești necuprins.

Apoi, continuă cădirea mare – rostind în taină (cu voce înceată) Psalmul 50 – adică tămâiază icoanele împărătești și toată biserica, în vederea începerii Sfintei Liturghii.

Această cădire mare nu este legată neapărat de terminarea Proscomidiei, ci ea constituie o pregătire pentru începerea Dumnezeieștii Liturghii. Ea se săvârșește în mănăstiri, în timpul Ceasului al șaselea, iar la parohii se săvârșește, în unele locuri, în timpul Doxologiei mari (sau se identifică cu ultima cădire mare a Utreniei, cea de la Cântarea a noua).

III

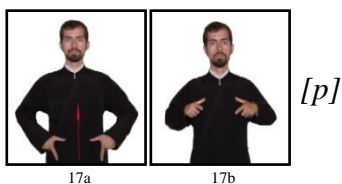
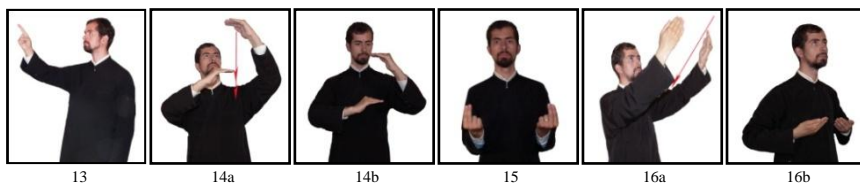
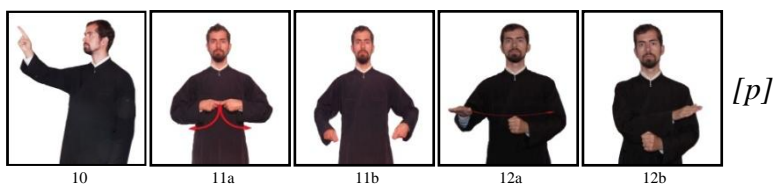
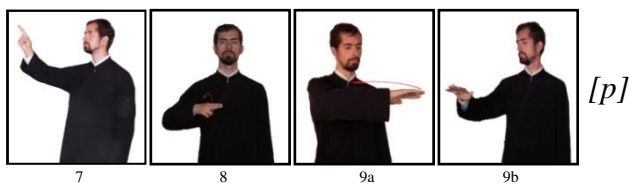
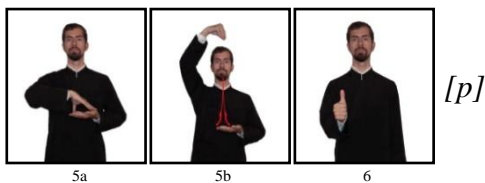
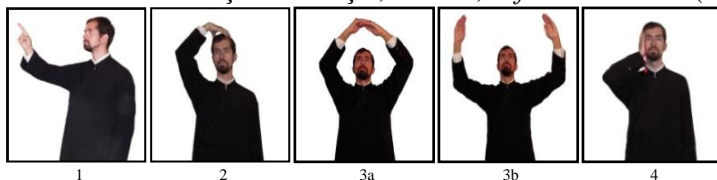
RÂNDUIALA PREGĂTIRII SFINȚIȚILOR SLUJITORI PENTRU ÎNCEPUTUL DUMNEZEIEȘTII LITURGHII

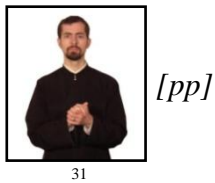
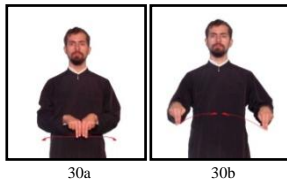
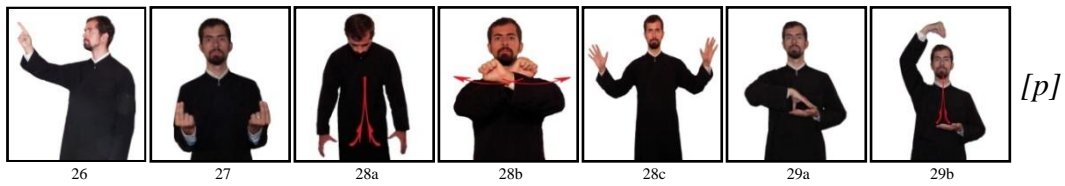
După otpustul Utreniei sau al Ceasurilor, fiind vremea a se începe Dumnezeiasca Liturghie, preotul și diaconul (dacă este) vin în fața Sfintei Mese, cu capul descoperit, diaconul stând în dreapta preotului, și se închină de trei ori, zicând în limbajul semnelor:

Dumnezeule, curățește-mă pe mine, păcătosul și mă miluiește!

Apoi preotul execută în limbajul mimico-gestual, având în faza inițială mâinile ridicate:

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, Care pretutindeni ești și pe toate le plinești; Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre (o dată).

TU ÎMPĂRATE CERESC MÂNGÂIETORULE, DUHUL ADEVĂRULUI [p]

TU EȘTI PRETUTINDENEA [p]

TU TOATE [le] PLINEȘTI [p]

TU VISTIERUL BUNĂȚĂȚILOR DAI VIAȚĂ [p]

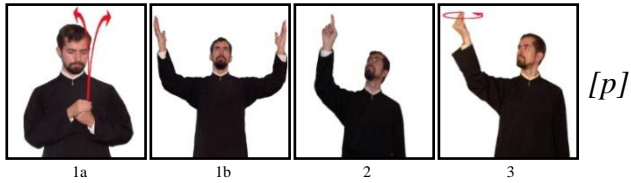
VINO [p]

ÎNTRUPEAZĂ-[Te] ÎNTRU NOI [p]

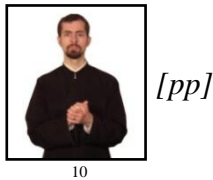
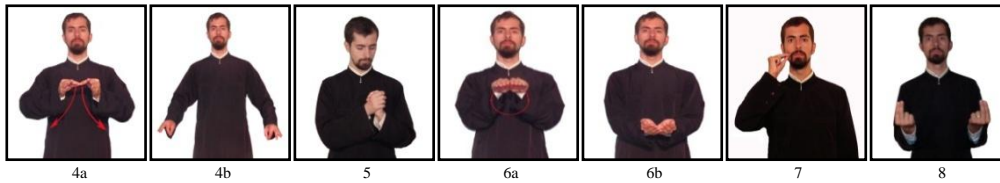
CURĂȚEȘTE[-ne pe] NOI [de] TOATĂ ÎNTINĂCIUNEA [p]

TU BUNULE MÂNTUIEȘTE SUFLETELE NOASTRE [pp]

Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire (de două ori).

[p]

[pp]

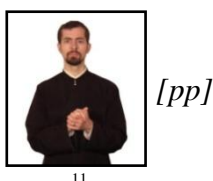
**SLAVĂ SUS [lui] DUMNEZEU [p]
FIE PACE [pe] PĂMÂNT [între] OAMENI BUNĂVOIE [pp]**

Făcând două închinăciuni, după care preotul sărută Sfânta Evanghelie, Sfânta Cruce și Sfânta Masă, iar diaconul numai Sfânta Masă. Apoi, mai fac o închinăciune, zicând în limbajul mimico-gestual:

Doamne, buzele mele vei deschide și gura mea va vesti lauda Ta (o dată).

[p]

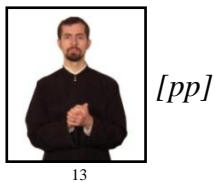
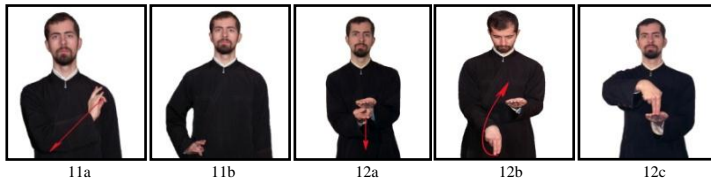
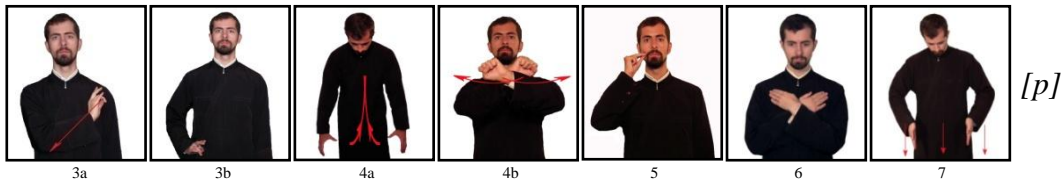
[pp]

DOAMNE INIMA MEA DESCHIDE [p]

DOAMNE MÂINILE MELE VESTESC LAUDA TA [pp]

Din Duminica Învierii și până la sărbătoarea Înălțării Domnului, în loc de Împărate ceresc..., se transpune în semne, de trei ori (fără a ridica mâinile):

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le.

HRISTOS RĂSTIGNIT [a] MURIT [p]

HRISTOS SALVEAZĂ OAMENI MORȚI MORMINTE [p]

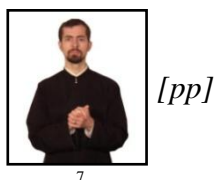
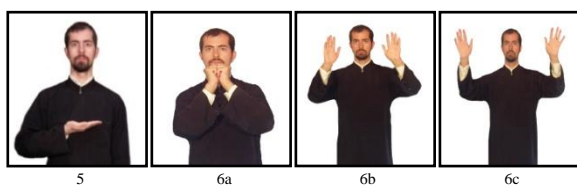
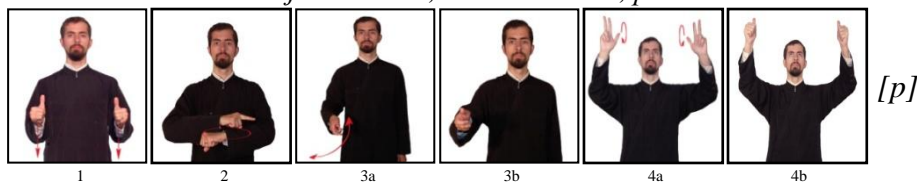
HRISTOS DĂ VIAȚĂ [p]

HRISTOS [a] ÎNVIAT [pp]

Iar de la sărbătoarea Înălțării Domnului și până la Duminica Pogorării Sfântului Duh, se transpune în semne numai: **Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu...** (de două ori) și **Doamne, buzele mele vei deschide...** (o dată), fără a se ridica mâinile, ci doar închinându-se. Apoi, sunt mai mulți preoți, vin și aceștia, doi câte doi, și sărută Sfânta Evanghelie, Sfânta Cruce și Sfânta Masă.

Dacă este diacon, acesta, plecându-și capul său către preot și ținând orarul cu trei degete ale mâinii drepte, după care transpune în limbajul mimico-gestual:

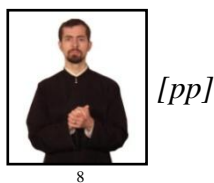
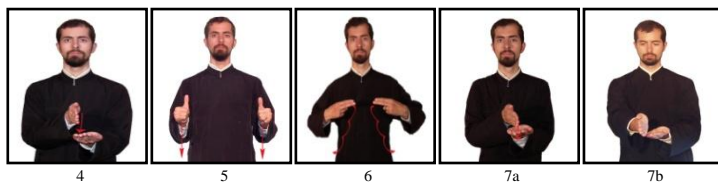
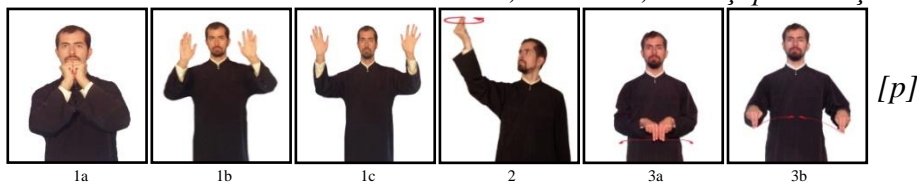
Vremea este a sluji Domnului, binecuvintează, părinte.

ACUM TIMP [pentru] **SLUJĂ DOMNULUI** [p]
PĂRINTE BINECUVINTEAZĂ [pp]

Preotul:

Binecuvântat este Dumnezeu nostru, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

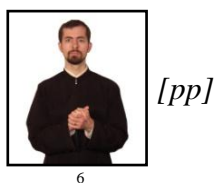
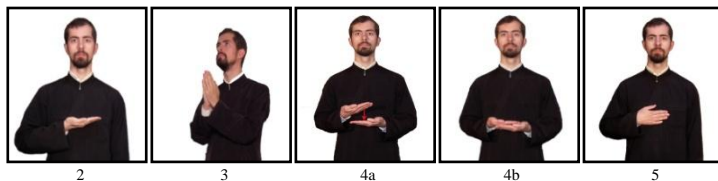

BINECUVÂNTAT [este] **DUMNEZEUL NOSTRU** [p]

TOTDEAUNA ACUM PURUREA [și în] VECII VECILOR [pp]

Și diaconul zice:

Amin. Roagă-te pentru mine, părinte!

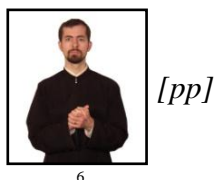
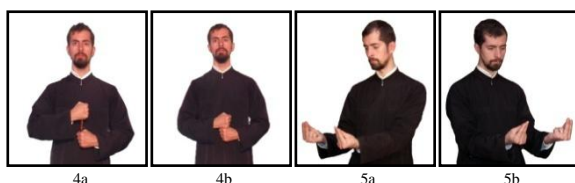
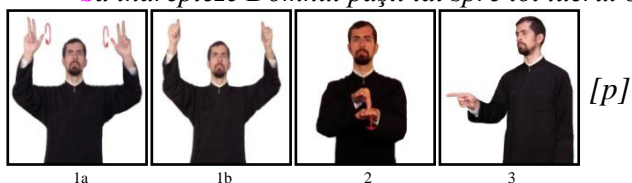

AMIN [p]

PĂRINTE, ROAGĂ[-te] PENTRU MINE [pp]

Preotul zice:

Să îndrepteze Domnul pașii tăi spre tot lucrul bun.

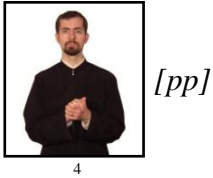
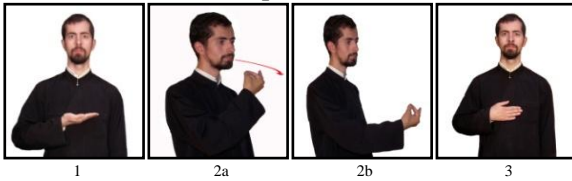

DOMNUL [să te] CONDUCĂ [pe] TINE [p]

[să] FACI BINELE [pp]

Și iarăși diaconul:

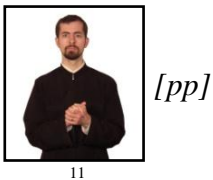
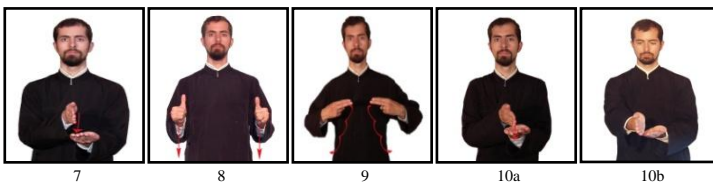
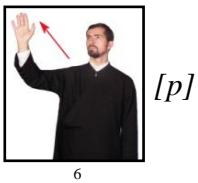
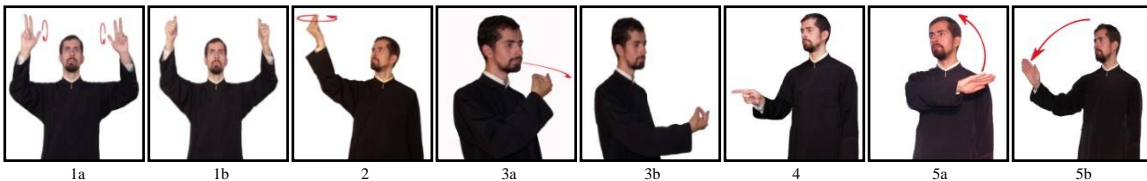
Pomenește-mă, părinte.

PĂRINTE POMENEȘTE [pe] MINE [pp]

Preotul, binecuvântând pe diacon pe cap, zice:

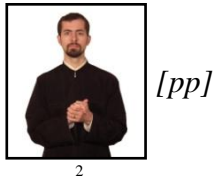
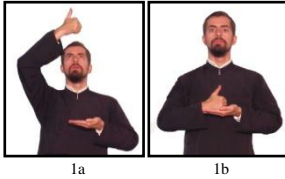
Să te pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

**DOMNUL DUMNEZEU [să te] POMENEASCĂ [pe] TINE [întru] ÎMPĂRĂȚIA SA [p]
TOTDEAUNA ACUM PURUREA [și în] VECII VECILOR [pp]**

Diaconul:

Amin.

AMIN [pp]

Apoi, diaconul, sărutând mâna preotului și închinându-se, iese pe ușa dinspre miazănoapte și, stând în mijlocul bisericii (sub policandrul mare), cu fața spre Sfântul Altar, se închină cu cucernicie de trei ori, zicând întru sine:

Doamne, buzele mele (*inima mea*) vei deschide și gura mea (*mâinile mele*)¹⁹ va vesti lauda ta.

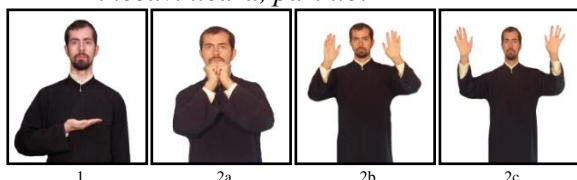
Și după aceasta, întorcându-se cu fața spre credincioși, se începe Sfânta Liturghie transpusă în limbajul mimico-gestual liturgic românesc.

¹⁹ Ținând seama că Dumnezeiasca Liturghie se va oficia în limbajul mimico-gestual liturgic românesc, se cuvine a se respecta modul de săvârșire a Dumnezeieștii Liturghii, acela, cu mâinile și mimica expresivă din cultura surzilor.

DUMNEZEIASCA LITURGHIE A CELUI ÎNTRE SFINȚI PĂRINTELE NOSTRU IOAN GURĂ DE AUR, ARHIEPISCOPIUL CONSTANTINOPOLULUI

Ușile Împărătești fiind deschise, diaconul face semne de la locul său din naos, cu fața către credincioși:

Binecuvintează, părinte!

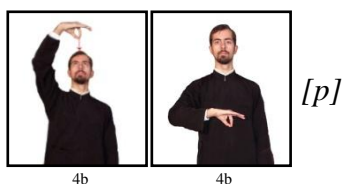
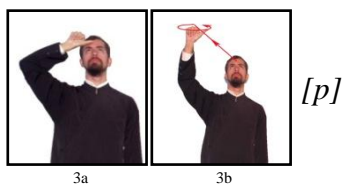
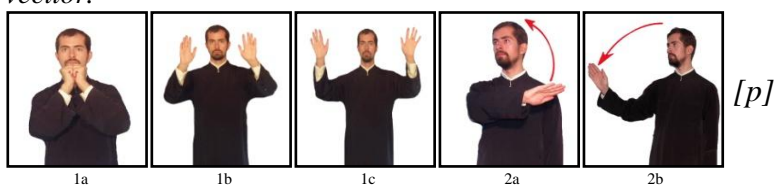
[pp]

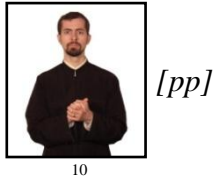
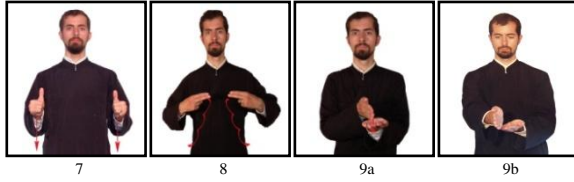
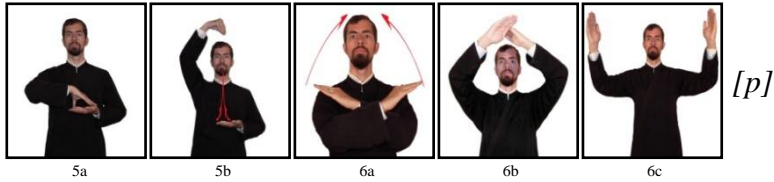
3

PĂRINTE BINECUVINTEAZĂ! *[pp]*

Preotul, având capul descoperit, ia Sfânta Evanghelie cu amândouă mâinile și, făcând semnul Sfintei Cruci peste Sfântul Antimis, după care așează Sfânta Evanghelie pe Sfântul Antimis, apoi execută cu semne ample:

Binecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

BINECUVÂNTATĂ [este] **ÎMPĂRĂȚIA** [p]

TATĂLUI [p]

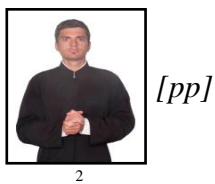
[și a] **FIULUI** [p]

[și a] **DUHULUI SFÂNT** [p]

ACUM [și] **PURUREA** [și în] **VECII VECILOR** [pp]

Strana și credincioșii răspund:

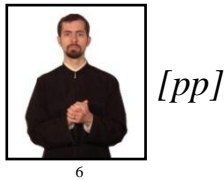
Amin.

AMIN [pp]

Diaconul, de la locul său din naos, cu fața către credincioși, transpune în semne ectenia mare²⁰:

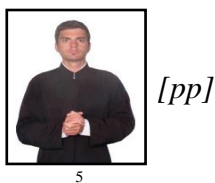
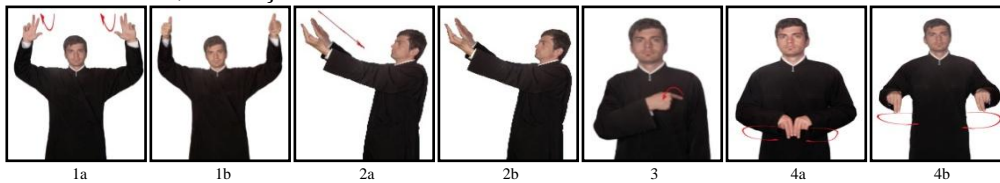
Cu pace (în pace), Domnului să ne rugăm.

ACUM NOI [cu] PACE [ne] RUGĂM DOMNULUI [pp]

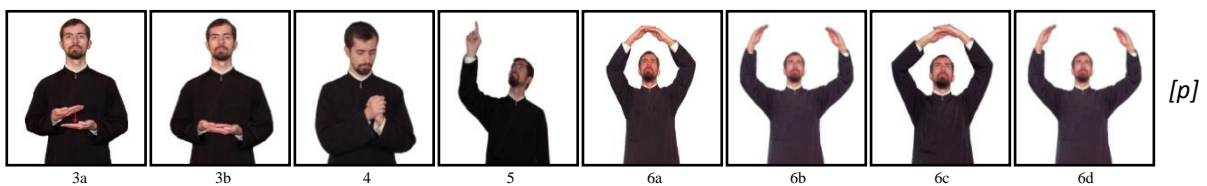
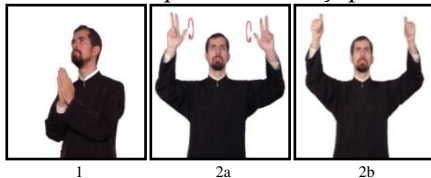
Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

²⁰ În Săptămâna Luminată și Odovania Paștilor, după Binecuvântare, preotul cântă în limbajul semnelor: „Hristos a Înviat...” și stihurile Paștilor.

7a

7b

8a

8b

8c

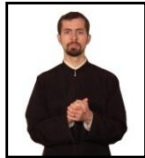

9a

9b

10a

10b

11

[pp]

RUGĂCIUNE DOMNULUI

PENTRU PACEA [de] **SUS** [din] **CERURI** [p]

PENTRU MÂNTUIREA SUFLETELOR NOASTRE [pp]

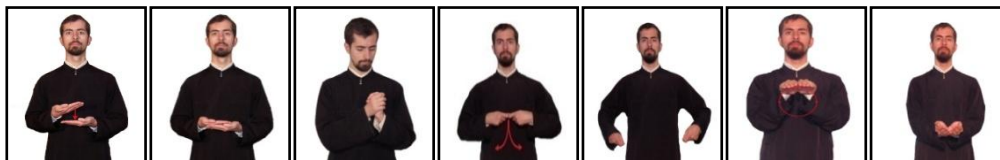
Pentru pacea a toată lumea, pentru buna stare (statornicia) a sfințelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

1

2a

2b

3a

3b

4

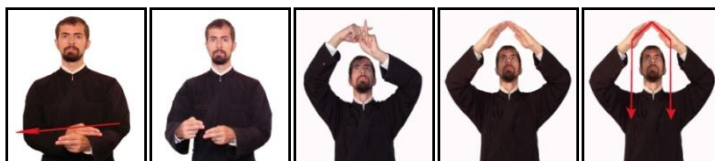
5a

5b

6a

6b

[p]

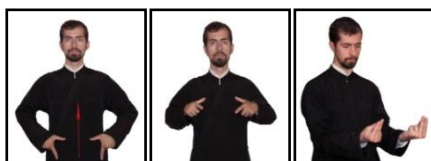
7a

7b

8a

8b

8c

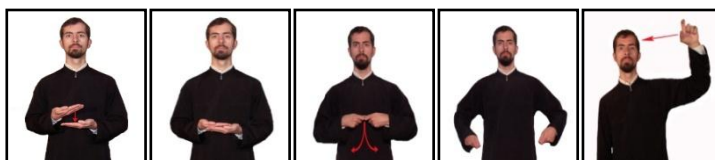

9a

9b

10

[p]

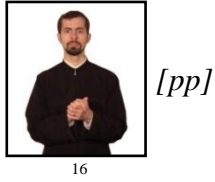
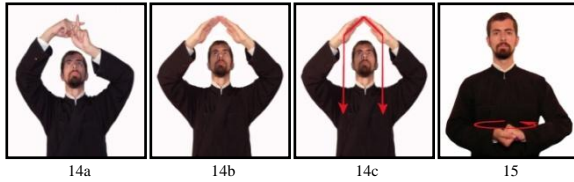
11a

11b

12a

12b

13

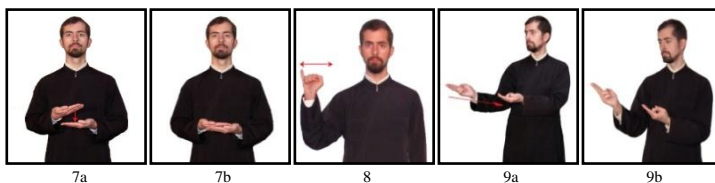
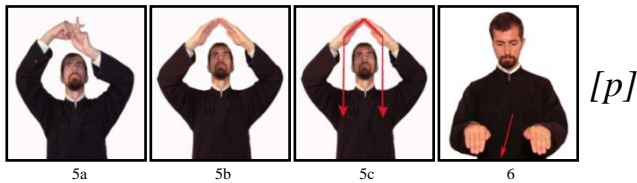
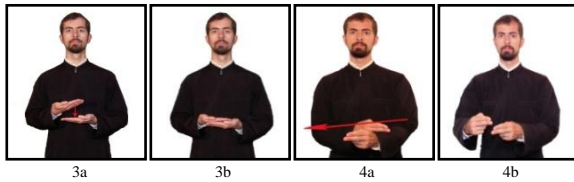
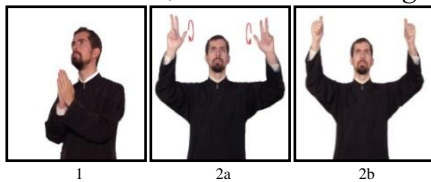
RUGĂCIUNE DOMNULUI

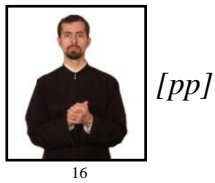
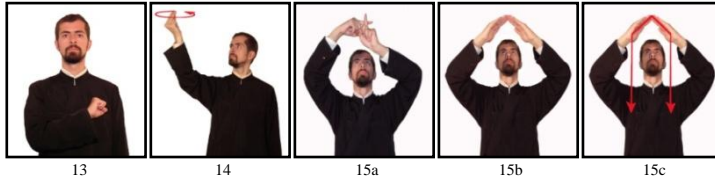
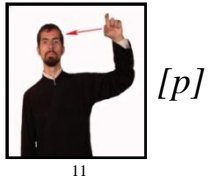
PENTRU PACEA [a] **TOATĂ LUMEA** [p]

[pentru ca] **BISERICILE SFINTE** [să aibă] **VIAȚA** [cea] (starea) **BUNĂ** [p]

PENTRU [a fi] **TOATĂ CREDINȚA BISERICII** [în] **UNITATE** [pp]

Pentru sfântă biserica aceasta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu intră într-însa, Domnului să ne rugăm.

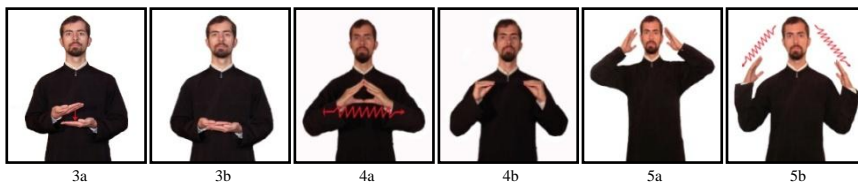
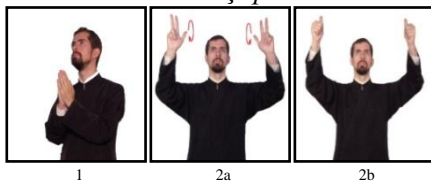

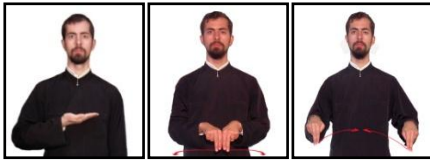
RUGĂCIUNE DOMNULUI
PENTRU SFÂNTĂ BISERICA ACEASTA [p]
PENTRU CINE VINE [și se]
ROAGĂ [cu]
CREDINȚĂ, [p]
EVLAVIE [p]

[și cu] **FRICĂ** [de] **DUMNEZEU** [în] **BISERICĂ** [pp]

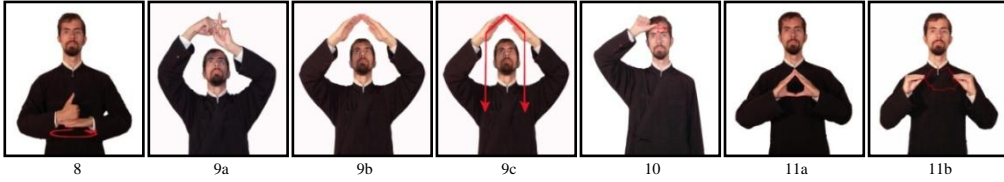
Pentru Preafericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române [pentru (Înalt-) Preasfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul) nostru (N)], pentru cinstita preoțime și cea întru Hristos diaconime și pentru tot clerul și poporul, Domnului să ne rugăm²¹.

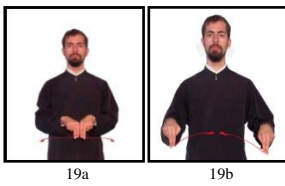
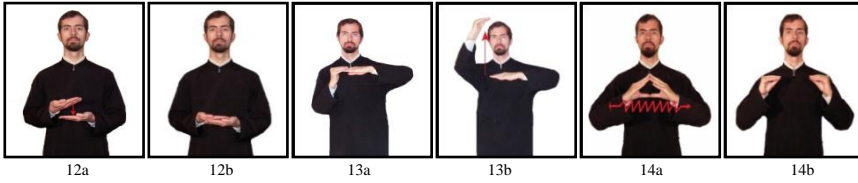
²¹ În mănăstiri și schituri, aici se adaugă cererea în care sunt pomeniți starețul (stareța) sau egumenul (egumena), cu toată obștea monahală, după rânduială.

(dactilarea numelui)

[p]

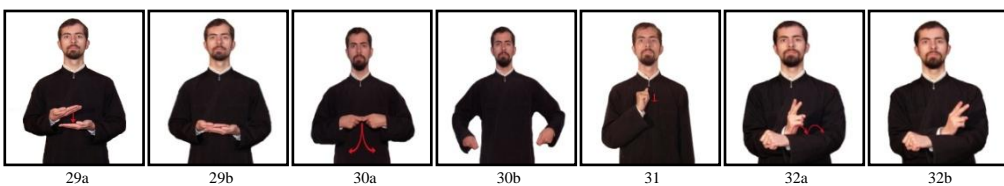
(dactilarea numelui) [p]

[p]

[p]

[pp]

33

RUGĂCIUNE DOMNULUI

PENTRU PREA FERICITUL PĂRINTELE NOSTRU (dactilarea numelui)

PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE, [p]

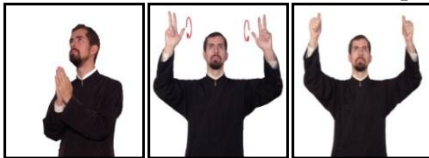
PENTRU [(ÎNALT-) PREA SFINȚITUL (ARHI-) EPISCOPUL (MITROPOLITUL) NOSTRU (dactilarea numelui)] [p]

PENTRU CINSTITA PREGĂTIRE [p]

PENTRU DIACONIMEA SLUJITOARE LUI HRISTOS [p]

PENTRU TOT CLERUL [și] POPORUL [pp]

Pentru binecredinciosul popor român de pretutindeni, pentru conducătorii țării noastre, pentru mai marii orașelor și ai satelor și pentru iubitoarea de Hristos oaste (armată), Domnului să ne rugăm.

1

2a

2b

3a

3b

4a

4b

5a

5b

6

7

8

9a

9b

10a

10b

11

12

[p]

13a

13b

14

15

16a

16b

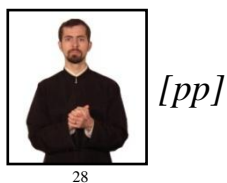
17a

17b

18a

18b

[p]

RUGĂCIUNE DOMNULUI

PENTRU POPORUL ROMÂN [de] BUNĂ CREDINȚĂ ORTODOXĂ [de pe]

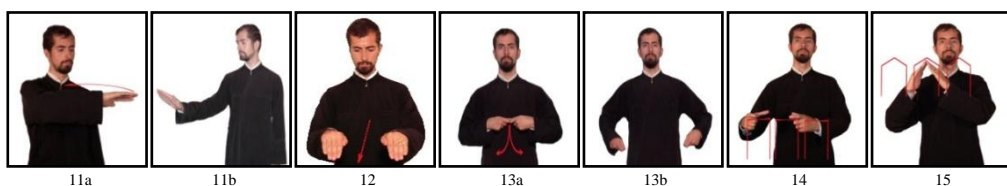
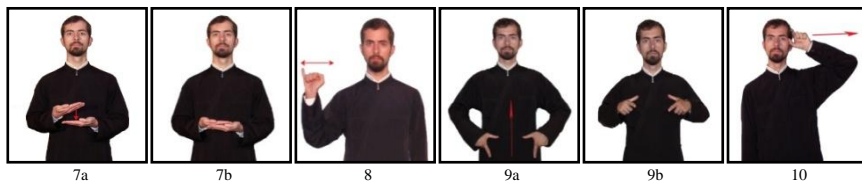
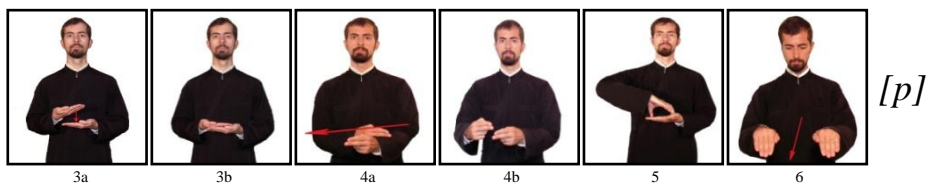
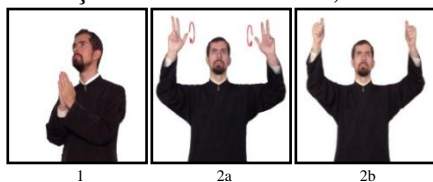
MELEAGURILE ROMÂNEȘTI [și] ALTE MELEAGURI [p]

PENTRU CINE CÂRMUITORII ȚĂRII NOASTRE ROMÂNIA [p]

PENTRU CINE CONDUCE ORAȘELE [și] SATELE [p]

PENTRU ARMATA IUBITOARE [de] HRISTOS [pp]

Pentru sfânt locașul acesta, țara aceasta și pentru toate orașele și satele și pentru cei ce cu credință locuiesc într-însele, Domnului să ne rugăm.

[pp]

16

RUGĂCIUNE DOMNULUI

PENTRU SFÂNT LOCAȘUL ACESTA [p]

PENTRU CINE TRĂIEȘTE [cu] CREDINȚĂ [în] ȚARA ACEASTA, [în] TOATE

ORAȘELE [și] SATELE [pp]

Pentru buna întocmire a văzduhului, pentru îmbelșugarea roadelor pământului și pentru vremuri pașnice, Domnului să ne rugăm.

1

2a

2b

3a

3b

4a

4b

5

[p]

6a

6b

7a

7b

8a

8b

9a

9b

10a

10b

[p]

11a

11b

12a

12b

13

14

[pp]

15

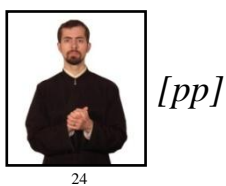
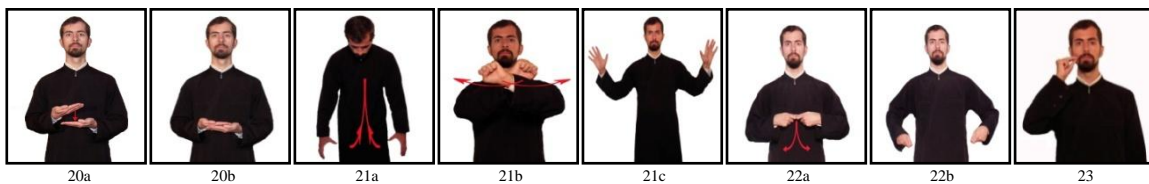
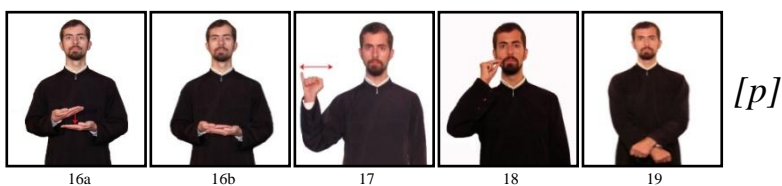
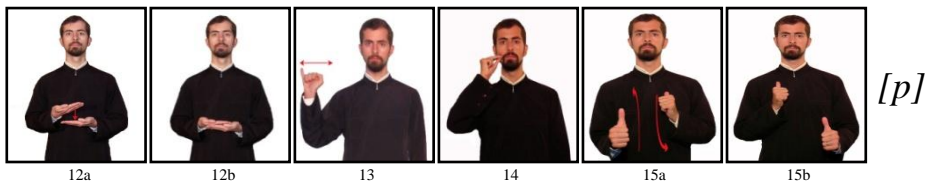
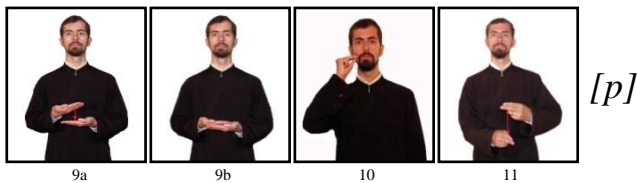
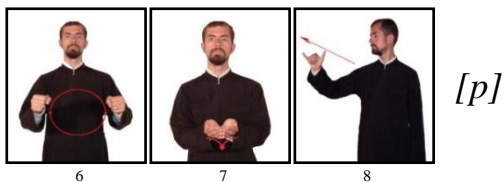
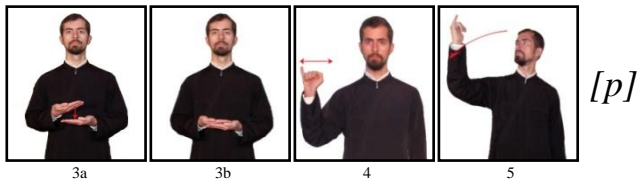
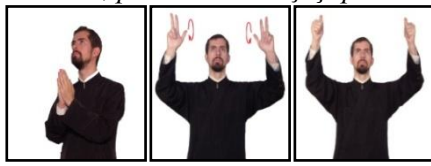
RUGĂCIUNE DOMNULUI

PENTRU VREME BUNĂ [p]

PENTRU [ca] PĂMÂNTUL (CÂMPURI, ÎNTINDERE) [să dea] ROADE BOGATE [p]

PENTRU [ca să] FIE VREME [de] PACE [pp]

Pentru cei ce călătoresc pe uscat, pe ape și prin aer, pentru cei bolnavi, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei robiți și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

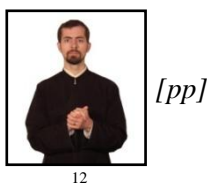
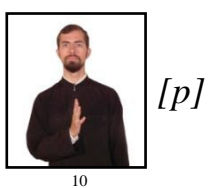
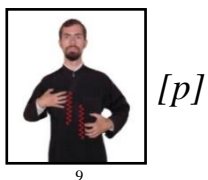
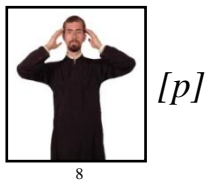
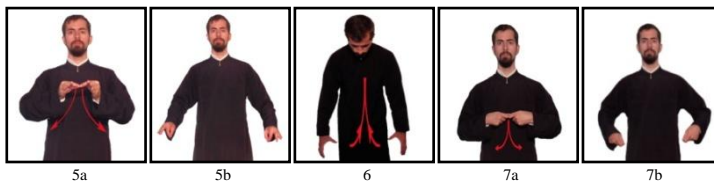
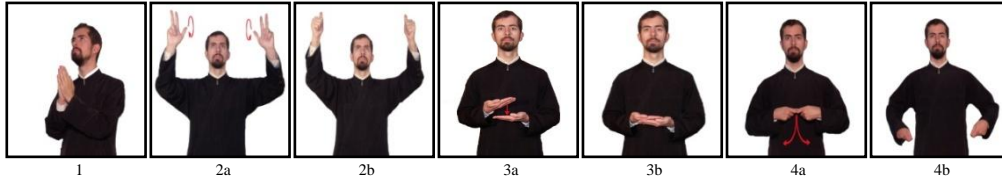

**RUGĂCIUNE DOMNULUI
PENTRU CINE CĂLĂTOREȘTE [p]**

MAȘINĂ, VAPOR, AVION [p]
PENTRU OAMENI BOLNAVI [p]
PENTRU CINE OAMENI OSTENESC [p]
PENTRU CINE OAMENI ROBIȚI [p]
PENTRU MÂNTUIREA TOȚI OAMENII [pp]

(Aici se pot pune ectenii pentru diferite trebuințe).

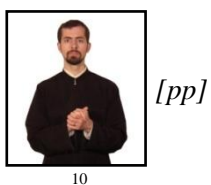
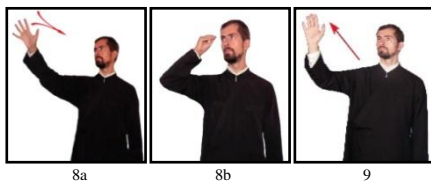
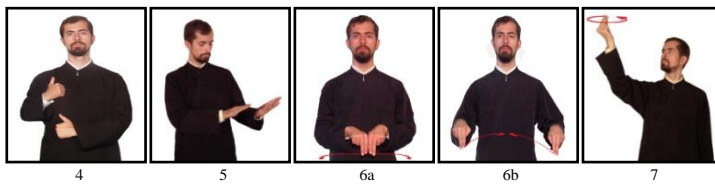
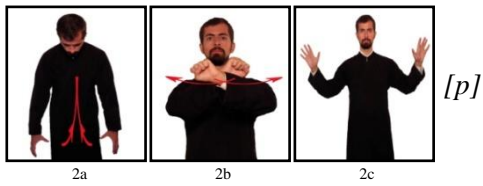
Pentru ca să fim izbăviți noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

RUGĂCIUNE DOMNULUI PENTRU [ca] TOȚI [să] FIM IZBĂVIȚI [de] TOT

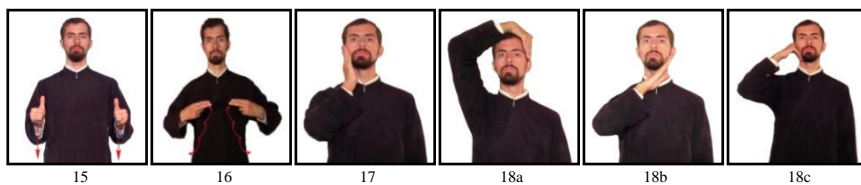
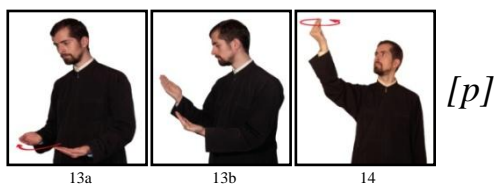
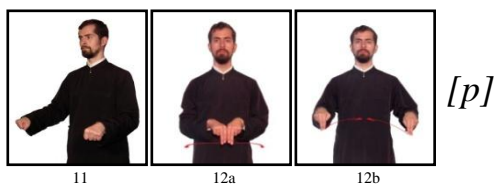
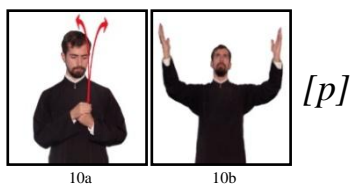
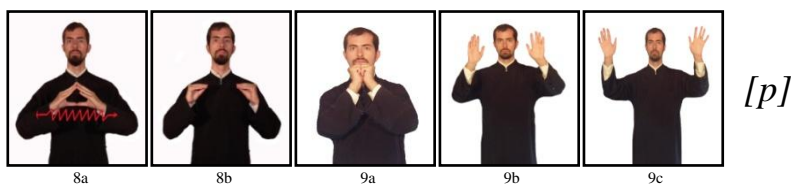
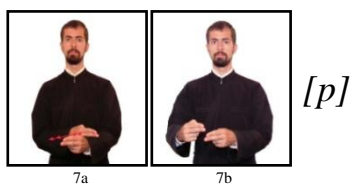
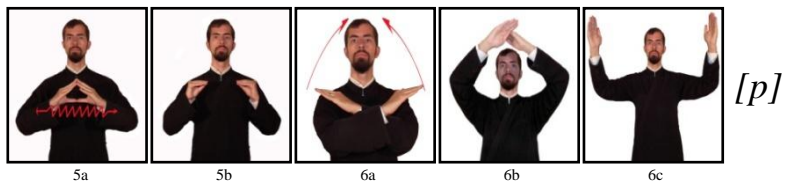
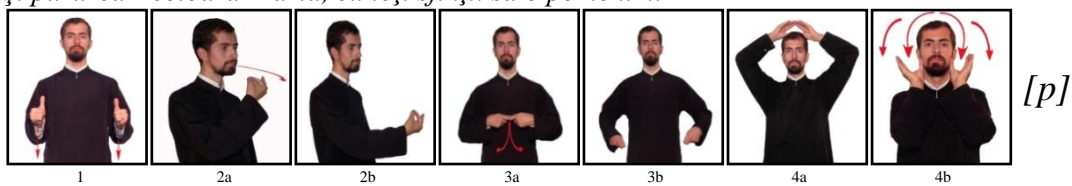
NECAZUL, [p]
MÂNIA, [p]
PRIMEJDIA, [p]
NEVOIA [pp]

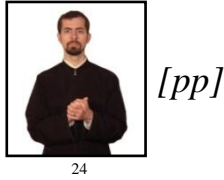
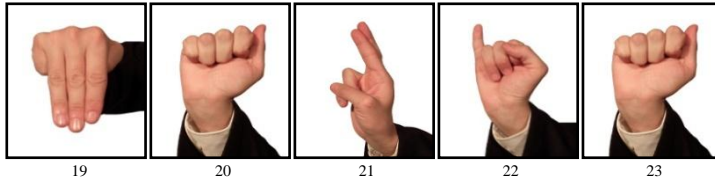
Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

APĂRĂ, [p]
MÂNTUIEȘTE, [p]
MILUIEȘTE, [p]
PĂZEȘTE [pe] NOI DUMNEZEULE [cu] HARUL TĂU [pp]

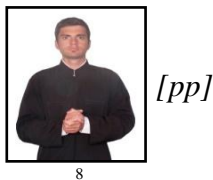
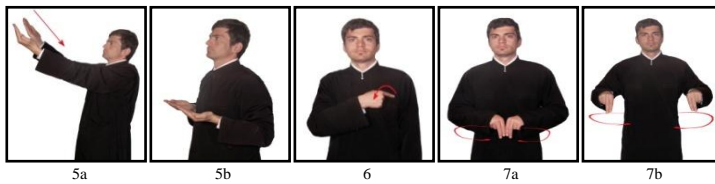
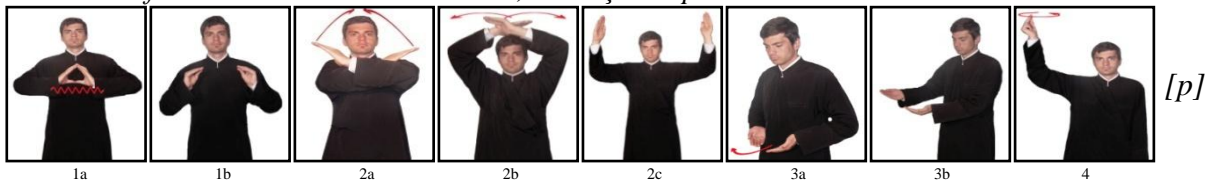
Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, slăvita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

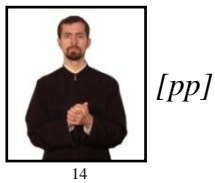
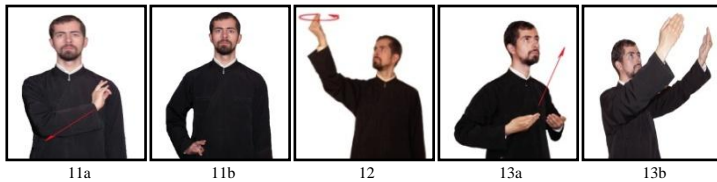
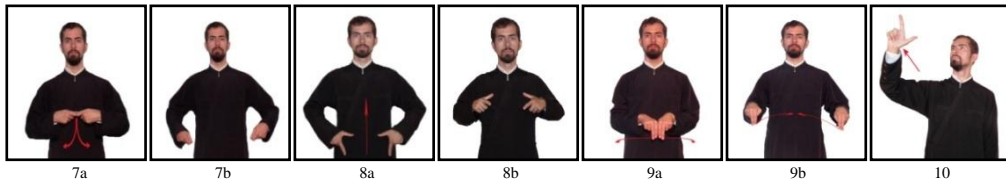
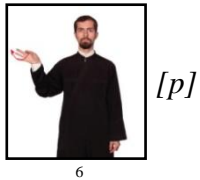
ACUM POMENIM [cu] TOȚI SFINȚII [p]
 [pe] **PREASFÂNTA [p]**
CURATA [p]
PREABINECUVÂNTATA [p]
SLĂVITA [p]
STĂPÂNA NOASTRĂ [p]
NĂSCĂTOARE [de] DUMNEZEU [p]
ACUM [și] PURUREA MAICĂ FECIOARĂ MARIA [pp]
 Strana și credincioșii:

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi.

PREASFÂNTĂ NĂSCĂTOARE [de] DUMNEZEU [p]
DAI MILĂ NOUĂ [pp]

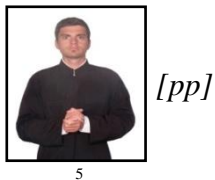
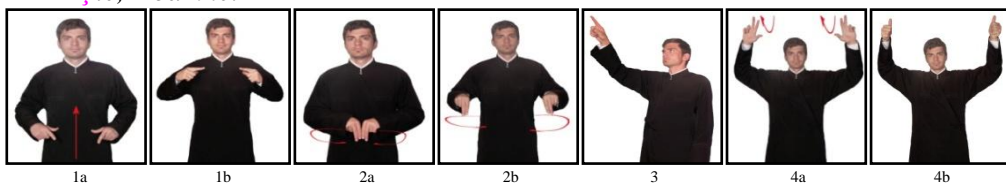
Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

**NOI ÎNȘINE [ne] RUGĂM UNII PENTRU ALȚII [p]
TOATĂ VIAȚA NOASTRĂ LUI HRISTOS DUMNEZEU [o] DĂM [pp]**

Strana și credincioșii:

Ție, Doamne.

VIAȚA NOASTRĂ ȚIE DOAMNE [pp]

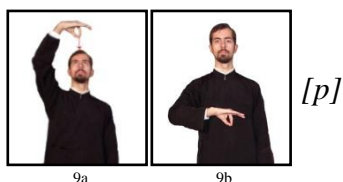
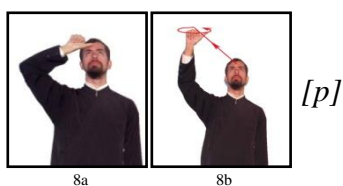
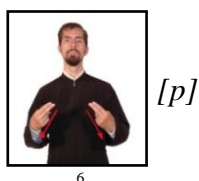
Preotul, aflându-se înaintea Sfintei Mese, citește în taină:

Rugăciunea Antifonului întâi ²²

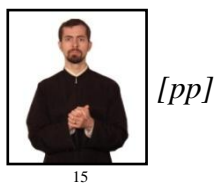
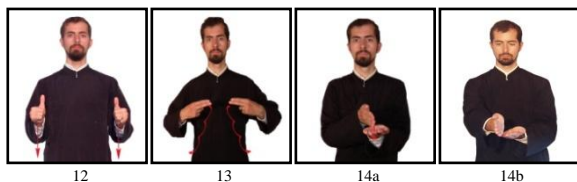
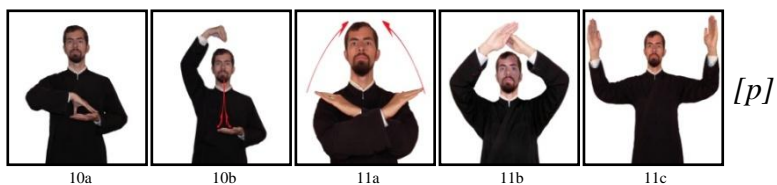
Doamne, Dumnezeul nostru, a Cărei stăpânire este neasemănată și slavă neajunsă, a Cărei milă este nemăsurată și iubire de oameni negrăită, Însuși Stăpâne, după milostivirea Ta, caută spre noi și spre această sfântă biserică și fă bogate milele Tale și îndurărilor Tale cu noi și cu cei ce se roagă împreună cu noi.

Preotul încheie rugăciunea și transmite prin semne ecfonisul:

Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

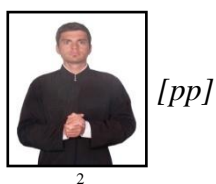
²² Când preotul slujește cu diacon, va rosti această rugăciune, în taină, în timpul ecteniei; dacă va sluji Sfânta Liturghie singur, va rosti respectiva rugăciune în timpul cântării, la strană, a Antifonului.

**NOI DĂM ȚIE TOATĂ
SLAVA, [p]
CINSTEA, [p]
[și] ÎNCHINĂCIUNEA [p]
TATĂLUI [p]
[și] FIULUI [p]
[și] DUHULUI SFÂNT [p]
ACUM [și] PURUREA [și în] VECII VECILOR [pp]**

Strana și credincioșii:

Amin.

AMIN [pp]

Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

*Binecuvintează, suflete al meu, pe Domnul, și toate cele dinlăuntrul meu numele cel sfânt al Lui.
Binecuvântat ești, Doamne.*

1a 1b

2a 2b

[p]

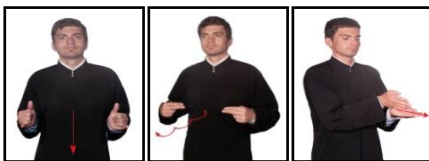
3a 3b

[p]

4a 4b 4c 5a 5b

[p]

6 7 8

[p]

9a 9b 10

[pp]

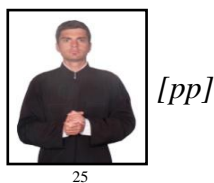

11a 11b 12 13a 13b 13c 14a 14b

[p]

15a 15b 16a 16b 17 18a 18b 18c

MĂRIRE

TATĂLUI [p]

[și] **FIULUI** [p]

[și] **DUHULUI SFÂNT** [p]

[și] **ACUM** [și] **PURUREA** [și în] **VECII VECILOR**

AMIN [pp]

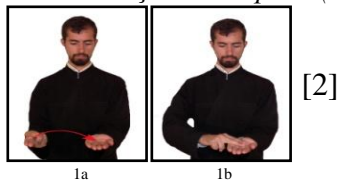
SUFLETUL MEU BINECUVÂNTEAZĂ [pe] **DOMNUL** [p]

TOT TRUPUL MEU BINECUVÂNTEAZĂ NUMELE [Ce] **SFÂNT** [al] **LUI** [p]

DOAMNE TU [ești] **BINECUVÂNTAT** [pp]

După ecfonis, diaconul se închină și merge înaintea icoanei Mântuitorului, ținând orarul la piept cu trei degete ale mâinii drepte; după sfârșitul Antifonului, diaconul trece înaintea Sfintelor Uși și, după ce s-a închinat, merge în mijlocul bisericii, de unde transpune în limbajul mimico-gestual ectenia mică, cu fața către credincioși. Dacă nu este diacon, ectenia o zice preotul din fața Sfintei Mese:

Iară și iară cu pace (în pace), Domnului să ne rugăm.

[pp]

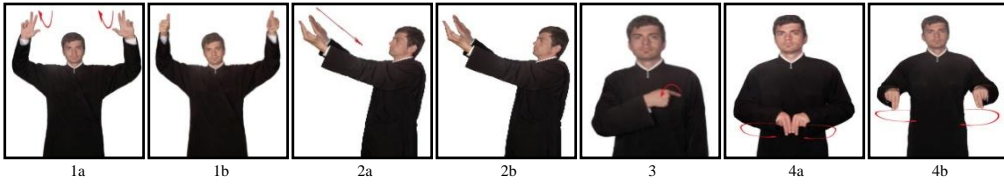
6

IAR [și] IAR

NOI [cu] PACE [să ne] RUGĂM DOMNULUI [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

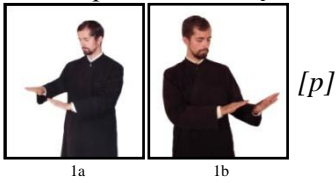

[pp]

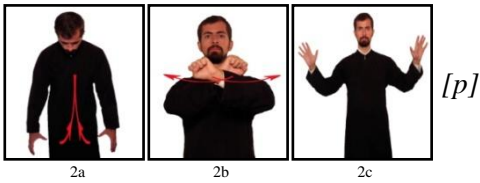
5

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeuule, cu harul Tău.

[p]

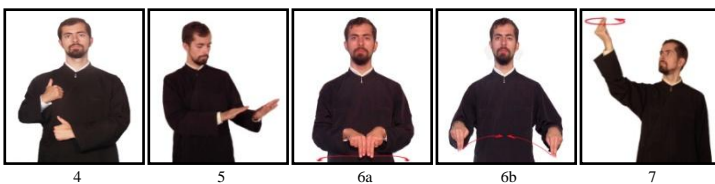

[p]

[p]

3

4

5

6a

6b

7

8a

8b

9

10

[pp]

APĂRĂ, [p]**MÂNTUIEȘTE, [p]****MILUIEȘTE, [p]****PĂZEȘTE [pe] NOI DUMNEZEULE [cu] HARUL TĂU [pp]**

Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, slăvita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

1

2a

2b

3a

3b

4a

4b

[p]

5a

5b

6a

6b

6c

[p]

7a

7b

[p]

8a

8b

9a

9b

9c

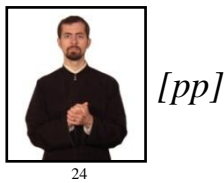
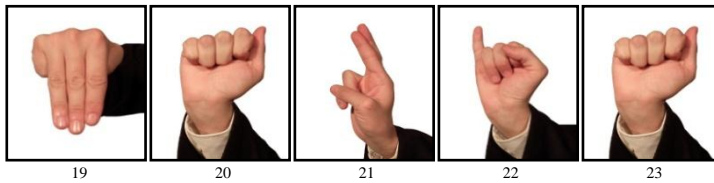
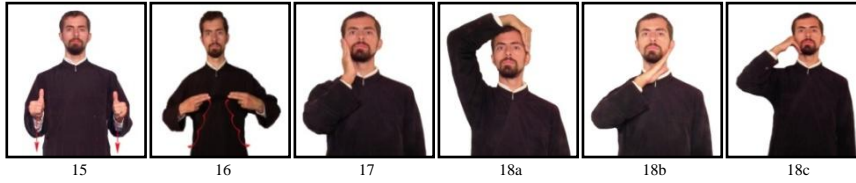
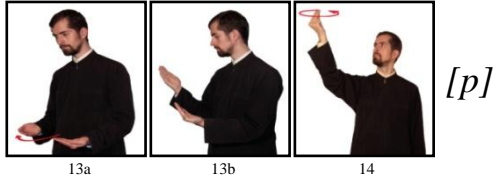
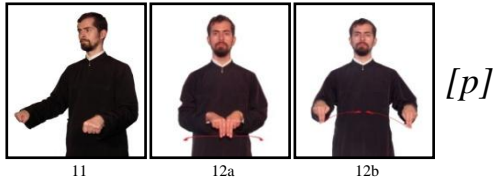
[p]

10a

10b

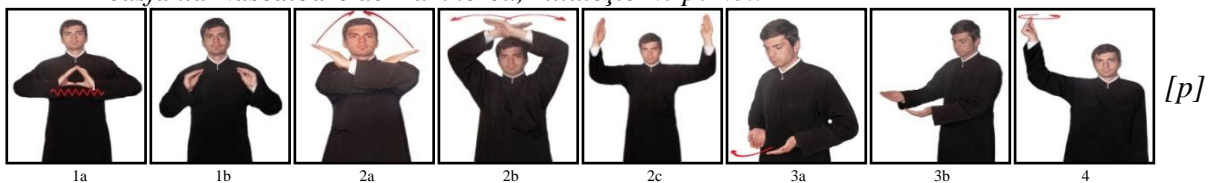
[p]

**ACUM POMENIM [cu] TOȚI SFINȚII [p]
 [pe] PREASFÂNTA [p]
 CURATA [p]
 PREABINECUVÂNTATA [p]
 SLĂVITA [p]
 STĂPÂNA NOASTRĂ [p]
 NĂSCĂTOARE [de] DUMNEZEU [p]
 ACUM [și] PURUREA MAICĂ FECIOARĂ MARIA [pp]**

Strana și credincioșii:

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi.

[pp]

8

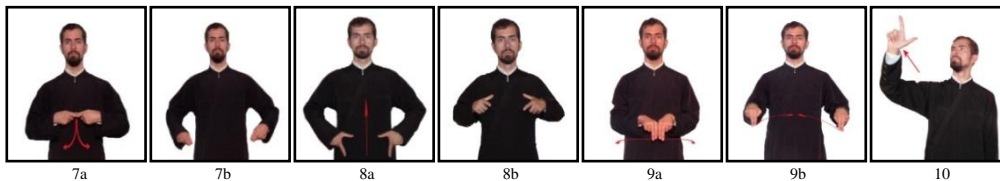
**PREASFÂNTĂ NĂSCĂTOARE [de] DUMNEZEU [p]
DAI MILĂ NOUĂ [pp]**

Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

[p]

6

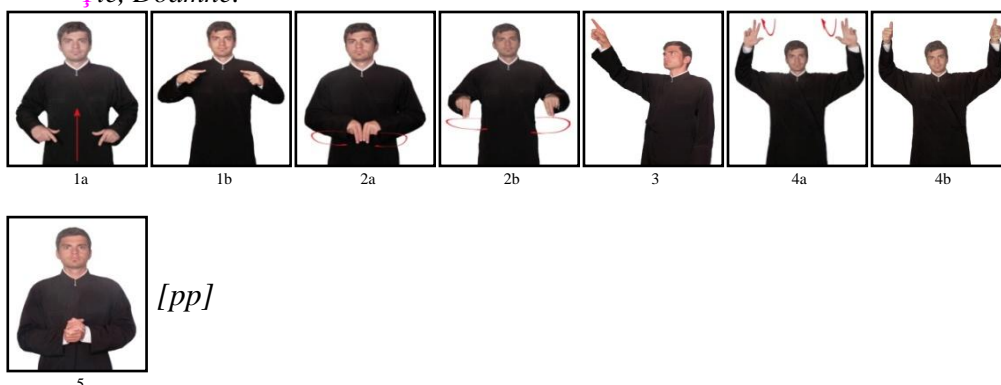
[pp]

14

**NOI ÎNȘINE [ne] RUGĂM UNII PENTRU ALȚII [p]
TOATĂ VIAȚA NOASTRĂ LUI HRISTOS DUMNEZEU [o] DĂM [pp]**

Strana și credincioșii:

Ție, Doamne.

VIAȚA NOASTRĂ ȚIE DOAMNE [pp]

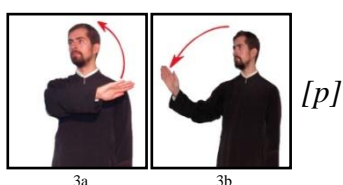
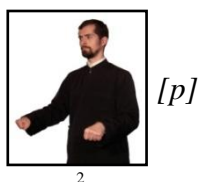
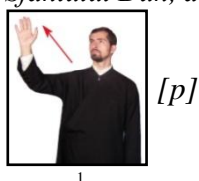
Preotul, aflându-se înaintea Sfintei Mese, citește în taină:

Rugăciunea Antifonului al doilea ²³

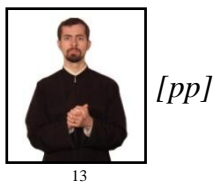
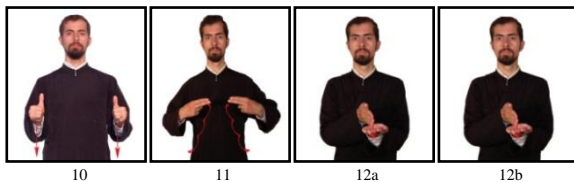
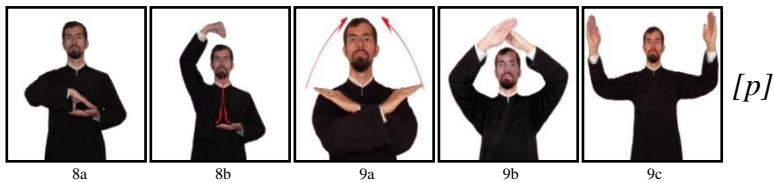
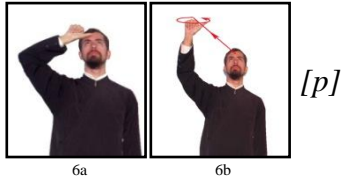
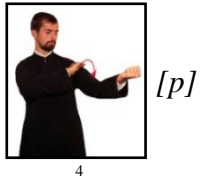
Doamne, Dumnezeul nostru, mântuiește poporul Tău și binecuvintează moștenirea Ta; plinătatea Bisericii Tale o păzește, sfințește-i pe cei ce iubesc frumusețea (*bună-cuviința*) casei Tale. Tu, pe aceștia, îi răsplătește, preamărindu-i cu dumnezeiasca Ta putere, și nu ne părăsi pe noi, cei ce nădăjduim întru Tine.

Preotul încheie rugăciunea și transmite prin semne ecfonisul:

Că a Ta este stăpânirea și a Ta este împărăția, și puterea, și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

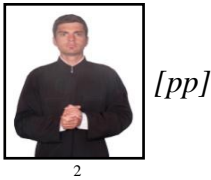
²³ Când preotul slujește cu diacon, va rosti această rugăciune, în taină, în timpul ecteniei; dacă va sluji Sfânta Liturghie singur, va rosti respectiva rugăciune în timpul cântării, la strană, a Antifonului.

[A] **TA** [este] [p]
STĂPÂNIREA, [p]
ÎMPĂRĂȚIA, [p]
[și] **PUTEREA** [p]
[și] **SLAVĂ** [p]
[a] **TATĂLUI** [p]
[a] **FIULUI** [p]
[și a] **SFÂNTULUI DUH** [p]
ACUM [și] **PURUREA** [și în] **VECII VECILOR** [pp]

Strana și credincioșii:

Amin.

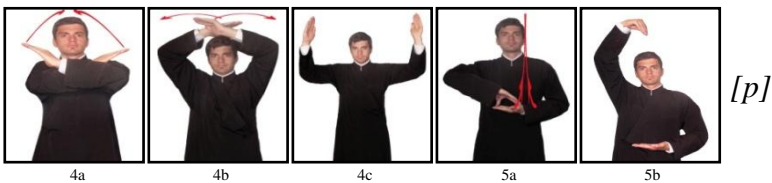
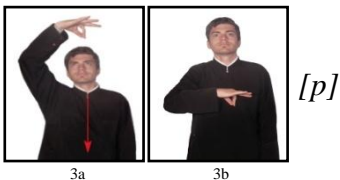
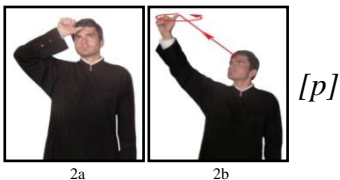
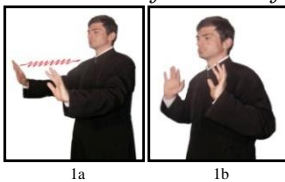

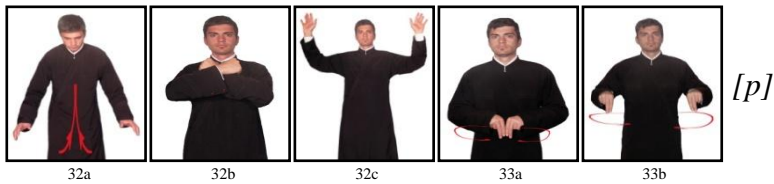
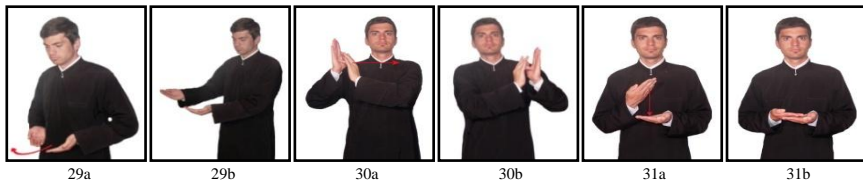
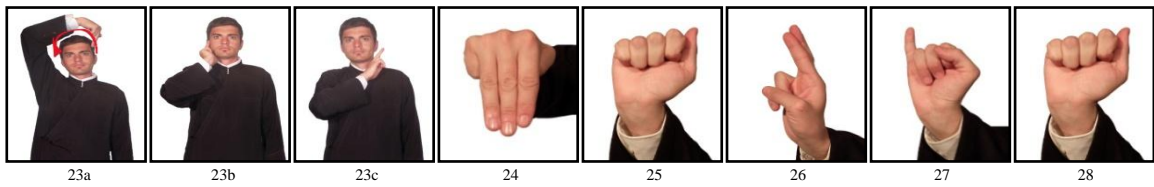
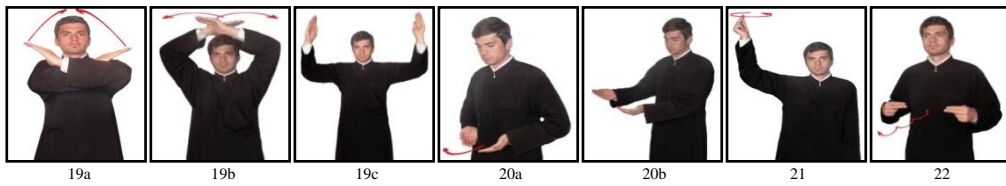
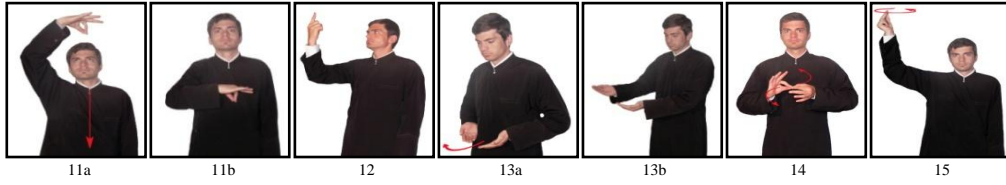
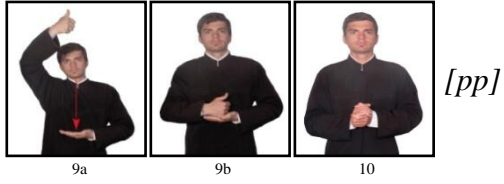
AMIN [pp]

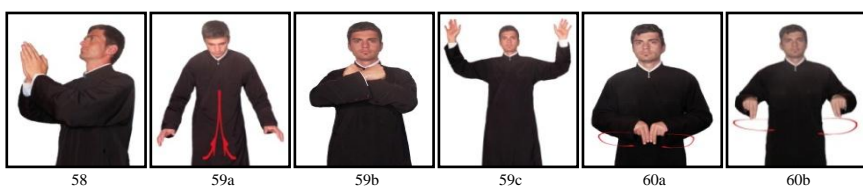
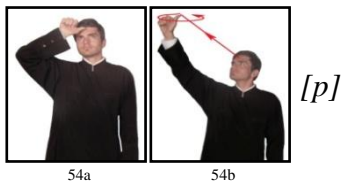
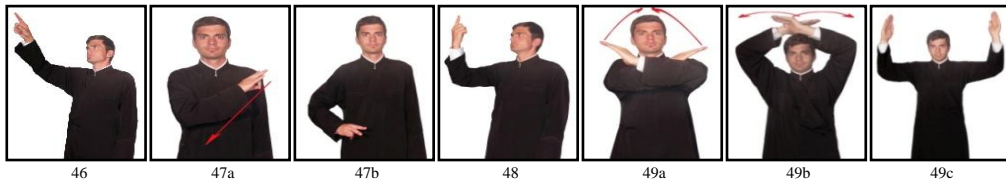
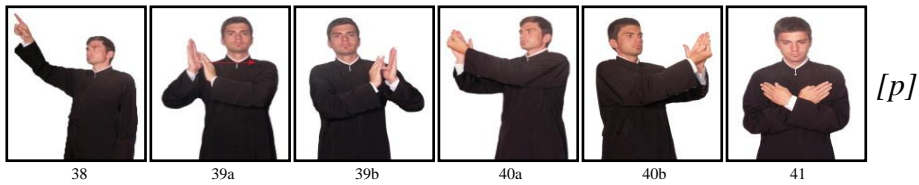
Antifonul al doilea:

Mărirea Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Unule-Născut, Fiule, și Cuvântul lui Dumnezeu, Cel ce ești fără de moarte și ai primit, pentru mântuirea noastră, a Te întrupa din Sfânta Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria; Care neschimbat Te-ai întrupat. Și, răstignindu-Te, Hristoase Dumnezeule, cu moartea pe moarte ai călcat. Unul fiind din Sfânta Treime, împreună-slăvit cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, mântuiește-ne pe noi!

[pp]

61

MĂRIRE

TATĂLUI, [p]

[și] FIULUI, [p]

[și] DUHULUI SFÂNT [p]

[și] ACUM [și] PURUREA [și în] VECII VECILOR [p]

AMIN [pp]

FIULE, UNULE NĂSCUT [și] CUVÂNTUL [lui] DUMNEZEU IISUS [Cel] FĂRĂ [de]

MOARTE [p]

SFÂNTA NĂSCĂTOARE [de] DUMNEZEU [și] PURUREA FECIOARA (dactileme)

MARIA [a] NĂSCUT [pe] IISUS PENTRU MÂNTUIREA NOASTRĂ [p]

DUMNEZEU IISUS [s-a] ÎNTRUPAT NESCHIMBAT [p]

TU IISUS [prin] RĂSTIGNIRE [ai] MURIT [p]

TU IISUS [ai] ZDROBIT MOARTEA [p]

TU HRISTOS [este] UNUL [din] SFÂNTA TREIME [p]

NOI SLĂVIM ÎMPREUNĂ

[pe] TATĂL, [p]

[pe] FIUL, [p]

[și pe] DUHUL SFÂNT [p]

[Te] RUGĂM MÂNTUIEȘTE[-NE] [pe] NOI [pp]

După ecfonis, diaconul, închinându-se, merge în fața icoanei Născătoarei de Dumnezeu, ținând orarul la piept cu trei degete ale mâinii drepte, după care, sfârșindu-se de cântat Antifonul al doilea, merge înaintea Ușilor Împărătești și zice ectenia mică, iar dacă nu este diacon, o zice preotul, din fața Sfintei Mese: *Iară și iară..., Apără, mântuiește..., Pe Preasfânta..., Pe noi înșine...* Preotul citește în taină:

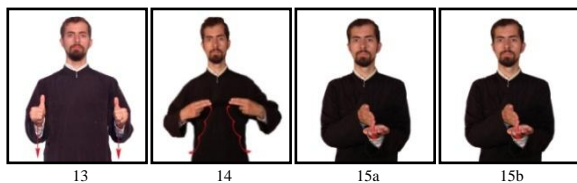
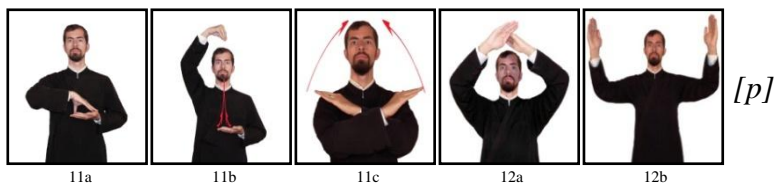
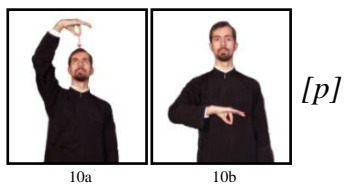
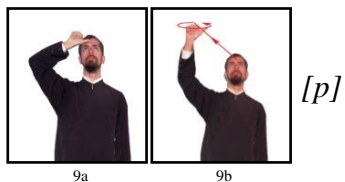
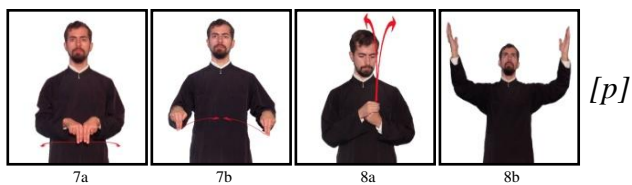
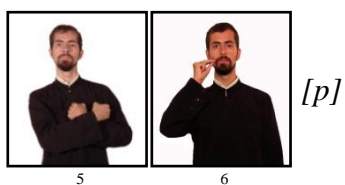
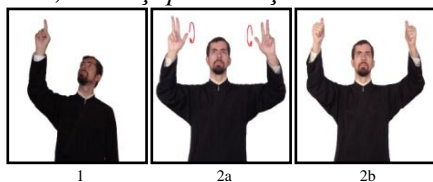
Rugăciunea Antifonului al treilea²⁴

Cel ce ne-ai dăruit aceste rugăciuni obștești și împreună-glăsuite, Cel ce și la doi și la trei, care se unesc întru numele Tău, ai făgăduit să le împlinești cererile, Însuți, și acum, împlinește cererile cele de folos ale robilor Tăi, dându-ne, în veacul de acum, cunoștința adevărului Tău, și în cel ce vas să fie, viață veșnică dăruindu-ne.

²⁴ Când preotul slujește cu diacon, va rosti această rugăciune, în taină, în timpul ecteniei; dacă va sluji Sfânta Liturghie singur, va rosti respectiva rugăciune în timpul cântării, la strană, a Antifonului.

Preotul încheie rugăciunea, apoi transmite prin semne ecfonisul:

Că bun și iubitor de oameni Dumnezeu ești și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

[pp]

16

TU DOAMNE [ești]
DUMNEZEU BUN [și] [p]
IUBITOR [de] **OAMENI** [p]
NOI SLĂVIM [p]
 [pe] **TATĂL**, [p]
 [pe] **FIUL**, [p]
 [și pe] **DUHUL SFÂNT** [p]
ACUM [și] **PURUREA** [și în] **VECII VECILOR** [pp]

Strana și credincioșii:

Amin.

1a

1b

[pp]

2

AMIN [pp]

Și se interpretează îndată în limbajul mimico-gestual Antifonul al treilea, Fericirile sau antifoane speciale, potrivit rânduielii tipiconale. Diaconul se închină și intră în Sfântul Altar, pe ușa dinspre miazăzi.

Fericirile:

Întru Împărăția Ta când vei veni, pomenește-ne pe noi, Doamne.

1a

1b

2

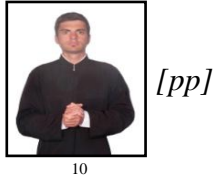
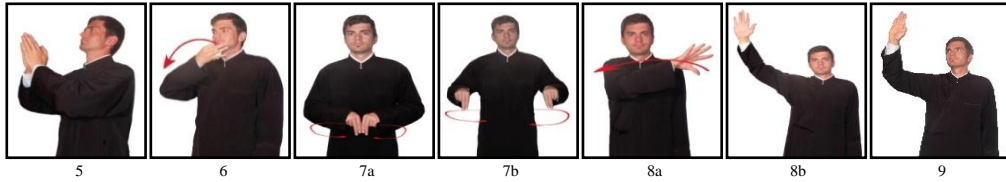
3a

3b

4a

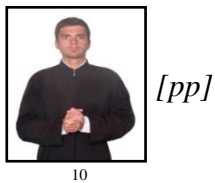
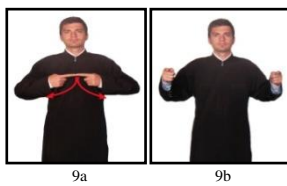
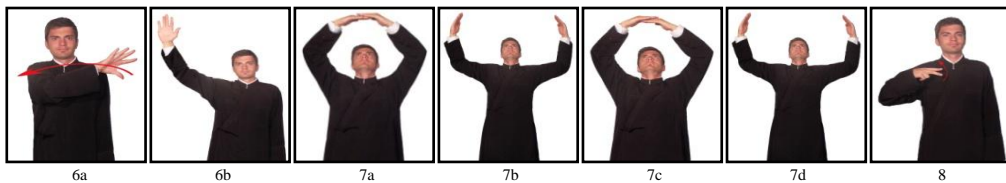
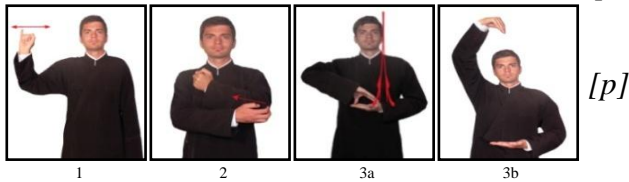
4b

[p]

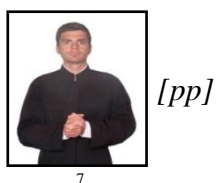
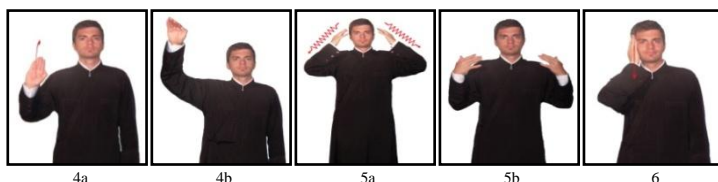
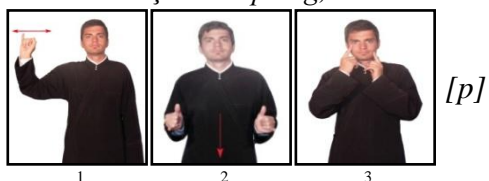
DOAMNE [când] **TU VEI VENI** [p]
 [Te] **RUGĂM POMENEȘTE** [pe] **NOI** [întru] **ÎMPĂRĂȚIA TA** [pp]

Fericiți cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăția cerurilor.

CINE SĂRACI [cu] **DUHUL** [p]
 [Acea] **VOR** [fi] **FERICIȚI** [p]
ÎMPĂRĂȚIA CERURILOR ESTE [a] **LOR** [pp]

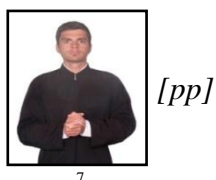
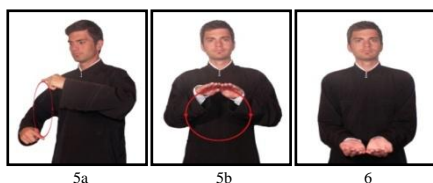
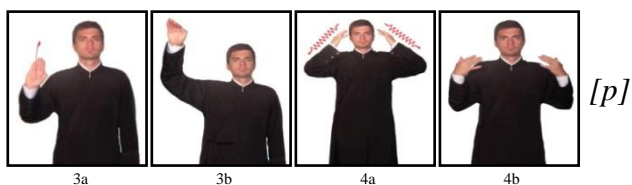
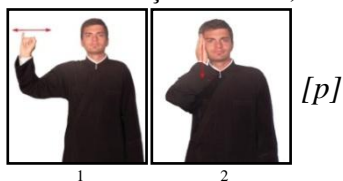
Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

CINE ACUM PLÂNGE [p]

[Aceia] **VOR** [fi] **FERICIȚI MÂNGÂIERE** [pp]

Fericiți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.

CINE BLÂNZI [p]

[aceia] **VOR** [fi] **FERICIȚI** [pentru că] [p]

[vor] **MOȘTENI PĂMÂNTUL** [pp]

Fericiți cei flămânzi și însetați de dreptate, că aceia se vor sătura.

1 2

[p]

3 4a 4b

5a 5b 6a 6b 7 8a 8b

[pp]

9

CINE FLĂMÂNZI [și]

ÎNSETAȚI [după] **DREPTATE** [p]

[Aceia] **VOR** [fi] **FERICIȚI** [pentru că se vor] **SĂTURAȚI** [de] **DREPTATE** [pp]

Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.

1 2

[p]

3a 3b 4a 4b

[p]

5a 5b 6

[pp]

7

CINE MILOSTIVI [p]

[Acea] **VOR** [fi] **FERICIȚI** [pentru că] [p]

[vor] **PRIMI MILĂ** [pp]

Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

[p]

1

2

3

[p]

4a

4b

5a

5b

6

7

[pp]

8

2

CINE CURAȚI [cu] INIMA [p]

[Acea] **VOR** [fi] **FERICIȚI** [pentru că] [p]

[vor] **VEDEA** [pe] **DUMNEZEU** [pp]

Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

[p]

1

2

3

4

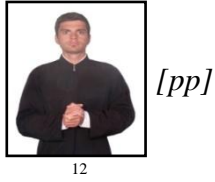
[p]

5a

5b

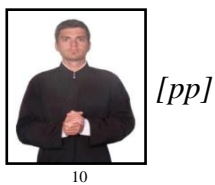
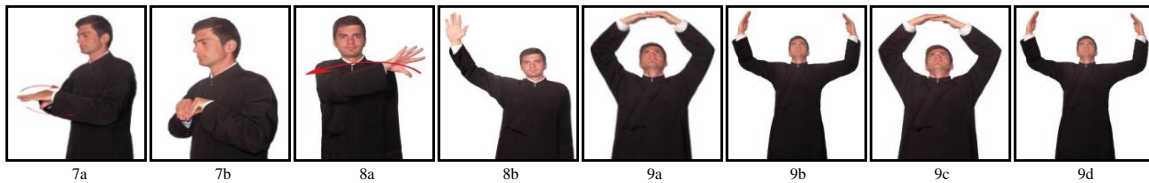
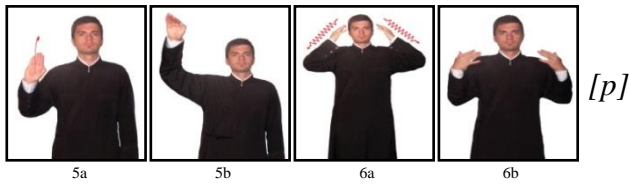
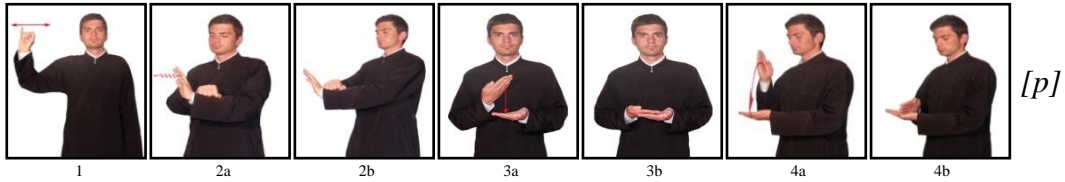
6a

6b

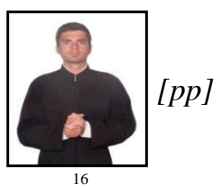
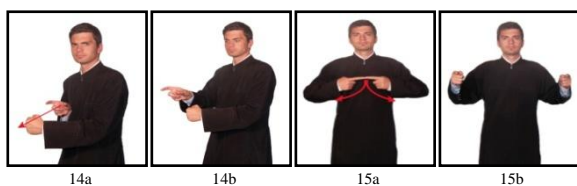
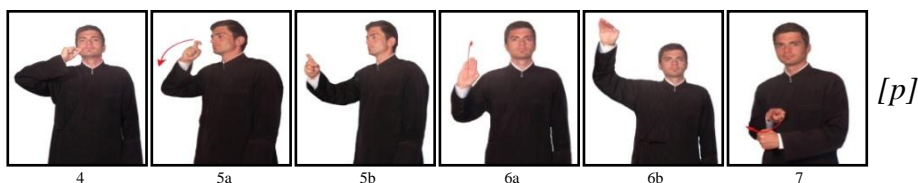
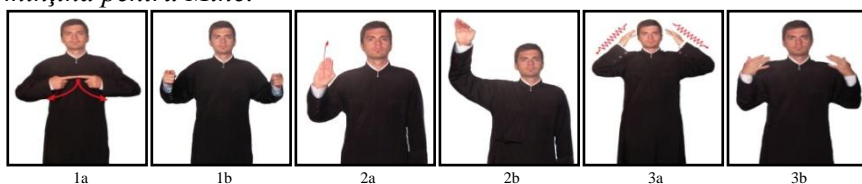
CINE [sunt] FĂCĂTORI [de] PACE [p]
[Aceia] VOR [fi] FERICIȚI [pentru că] [p]
[se] VOR NUMI FIII LUI DUMNEZEU [pp]

Fericiți cei prizoniți pentru dreptate, că a lor este Împărăția cerurilor.

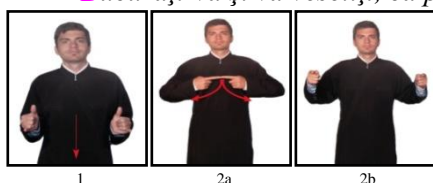
CEI PRIGONIȚI [pentru] DREPTATE [p]
VOR [fi] FERICIȚI [căci vor] [p]
PRIMI ÎMPĂRĂȚIA CERURILOR [pp]

Fericiți veți fi când vă vor ocări și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind pentru Mine.

VOI [pe] **VIITOR** [veți fi] **FERICIȚI**
 [Când] **OAMENII** [cei] **RĂI** [pe] **VIITOR** [vă vor] **OCĂRÎ** [p]
 [și pe] **VIITOR** [vă vor] **PRIGONI** [p]
 [vor] **MINȚI** [și vor spune] **CUVÂNT RĂU**
ÎMPOTRIVA VOASTRĂ [pp]

Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri.

3a

3b

4

[p]

5

6a

6b

7a

7b

8a

8b

9

10a

10b

10c

10d

11

[pp]

ACUM VOI

BUCURAȚI[-vă] [ș]

VESELIȚI [-vă căci] [p]

PLATA VOASTRĂ [pe] **VIITOR**

[va fi] **MULTĂ SUS** [în] **CERURI** [pp]

Sau **Condacul:**

Apărătoare Doamnă, pentru biruință mulțumiri, izbăvindu-ne din nevoi aducem ție, Născătoare de Dumnezeu noi, robii tăi. Ci, ca ceea ce ai stăpânire nebiruită, izbăvește-ne din toate nevoile; ca să strigăm ție: Bucură-te, Mireasă, Pururea Fecioară!

1

2

3a

3b

3c

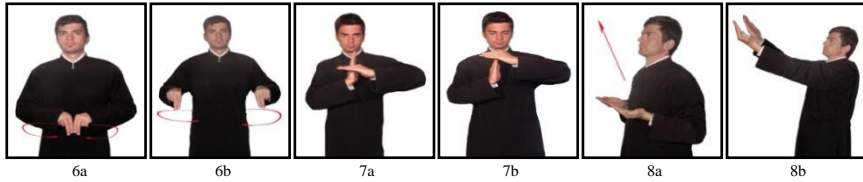

4a

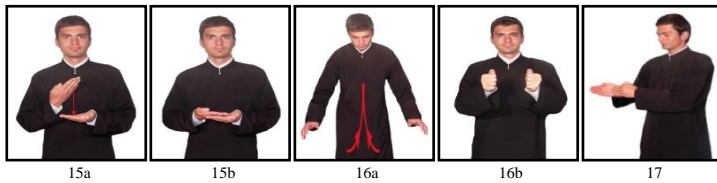
4b

5

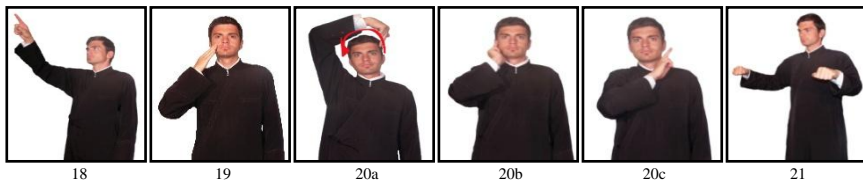
[p]

[p]

[p]

[p]

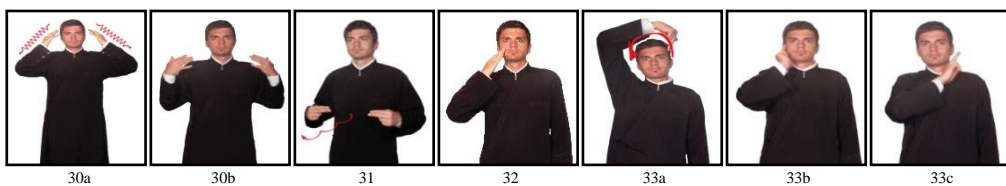
[p]

[p]

[p]

34a

35b

36

[pp]

**APĂRĂTOARE MAICĂ FECIOARĂ NĂSCĂTOARE [de] DUMNEZEU [p]
 NOI, ROBII [tăi] DĂM MULȚUMIRI PENTRU BIRUINȚĂ [p]
 NOI DĂM MULȚUMIRI PENTRU IZBĂVIRE [din] NEVOI [p]
 TU, MAICĂ FECIOARĂ STĂPÂNEȘTI [p]
 [și] BIRUIEȘTI [p]
 [te] RUGĂM IZBĂVEȘTE[-ne] TOATE NEVOILE [p]
 NOI ȚIE VESTIM: [p]
 „MIREASĂ, PURUREA MAICĂ FECIOARĂ, BUCURĂ[-te]!” [pp]**

Când se începe cântarea Antifonului al treilea, se deschid Ușile Împărătești și se face Vohodul Mic, adică intrarea cu Sfânta Evanghelie. Preotul și diaconul, stând înaintea Sfintei Mese, fac trei închinăciuni. Apoi, preotul ia Sfânta Evanghelie cu icoana Învierii înainte, și o dă diaconului, care îi sărută mâna. Preotul așează Sfânta Cruce în locul Sfintei Evanghelii, pe Sfântul Antimis; apoi ocolesc Sfânta Masă pe partea dreaptă, preotul mergând după diacon și ies pe ușa dinspre miazănoapte; înaintea diaconului, merge paraclisierul ținând în mâini un sfeșnic cu lumânare aprinsă. Venind și oprindu-se în mijlocul bisericii, diaconul stând în dreapta preotului, își pleacă amândoi capetele, iar diaconul zice încet²⁵:

Domnului să ne rugăm. Doamne, miluiește.

Iar preotul protos zice în taină:

Rugăciunea Intrării

Stăpâne Doamne, Dumnezeul nostru, Cel ce ai așezat în ceruri cetele și oștile îngerilor și ale arhanghelilor spre slujba slavei Tale, fă ca, împreună cu intrarea noastră, să fie și intrarea sfinților îngeri, care slujesc împreună cu noi și împreună slăvesc bunătatea Ta.

Apoi, ridicându-și capetele, se închină, zicând cel mai mare, tot încet, ecfonisul:

Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și în vecii vecilor. Amin.

²⁵ Dacă sfinții slujitori sunt persoane auzitoare, aceștia zic încet; dacă sfinții slujitori sunt persoane surde, aceștia gesticulează.

După sfârșitul rugăciunii, diaconul, arătând către Sfântul Altar cu mâna dreaptă, în care ține orarul cu trei degete, zice încet către preot:

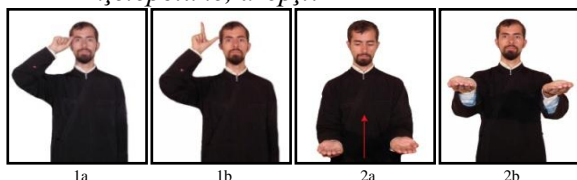
Binecuvintează, părinte, sfânta intrare.

Iar preotul, binecuvântând, zice încet:

Binecuvântată este intrarea Sfinților Tăi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

După aceasta, diaconul vine cu Sfânta Evanghelie în fața preotului, care o sărută. Dacă în biserică este arhieru (la mănăstire, starețul), atunci diaconul îi duce Sfânta Evanghelie să o sărute, sărutându-i și el în același timp mâna. La sfârșitul antifonului al treilea, diaconul merge, ținând Sfânta Evanghelie cu icoana Învierii spre popor și, stând înaintea Ușilor Împărătești, înalță puțin Sfânta Evanghelie, făcând cu ea semnul Sfintei Crucii, apoi se întoarce cu fața către credincioși și face cu mâna dreaptă semnele:

Înțelepciune, drepti!

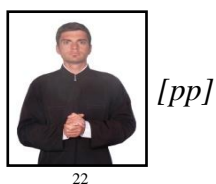
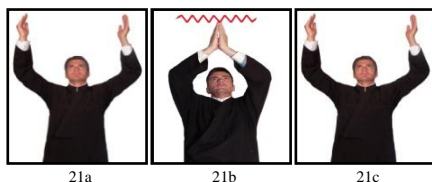
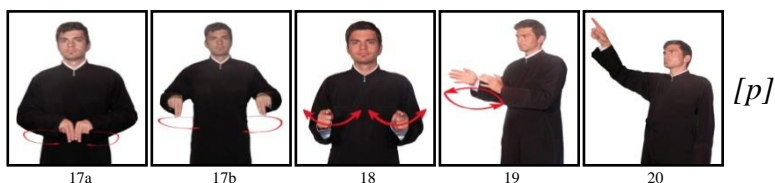
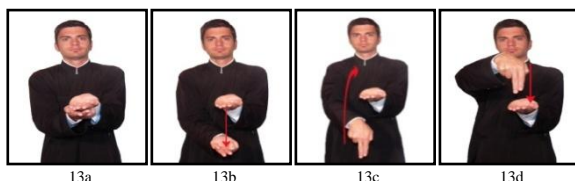
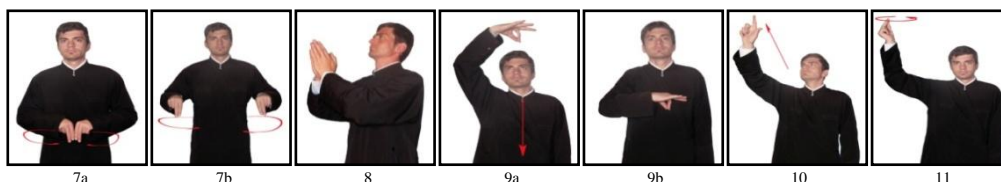
ÎNȚELEPCIUNE RIDICAȚII[-vă] [pp]

Apoi, diaconul intră cu Sfânta Evanghelie în Sfântul Altar, iar preotul, închinându-se și plecându-se puțin către străni, intră în altar și, luând de la diacon Sfânta Evanghelie, o așază pe Sfânta Masă, în timp ce strana și credincioșii cântă cu semne:

Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos. Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai înviat din morți, pe cei ce-Ți cântăm Ție: Aliluia.

[p]

VENIȚI [să ne] **ÎNCHINĂM** [și să cădem în] **GENUNCHI** [înaintea] **RUGĂM LUI HRISTOS** [p]
NOI RUGĂM [pe] **FIUL LUI DUMNEZEU**
 [care a] **MURIT**
 [și a] **ÎNVIAT**
RUGĂM: „MÂNTUIEȘTE [pe] **NOI!”** [p]
NOI CÂNTĂM [prin] **SEMNE ȚIE:** [p]
„ALILUIA!” [pp]

Iar dacă nu este duminică, în loc de ... *Cel ce ai înviat din morți...* se zice: ... *Cel ce ești minunat întru sfinți...*, iar la praznicele împărătești, în loc de *Veniți să ne închinăm...*, se cântă în limbajul mimico-gestual stihurile speciale (Isodicoanele).

Vohodul mic, când slujește preotul singur

Când preotul slujește fără diacon, atunci ia el însuși Sfânta Evanghelie, iar când ajunge în mijlocul bisericii, se întoarce cu fața spre răsărit trece Sfânta Evanghelie în mâna stângă și, plecându-și capul, zice rugăciunea Intrării. La efonis se închină o dată, binecuvintează Intrarea, zicând: **Binecuvântată este intrarea Sfinților Tăi...**, și sărută Sfânta Evanghelie. Apoi înaintează pe solee și, înălțând Sfânta Evanghelie, face cu ea semnul Sfintei Cruci, zicând: **Înțelepciune! Drepti!** Preotul intră în Sfântul Altar și așează Sfânta Evanghelie pe Sfântul Antimis.

Vohodul mic, în sobor de preoți fără diaconi

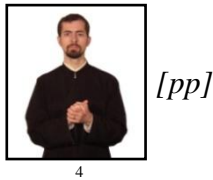
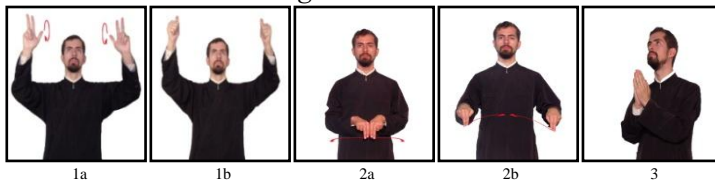
De vor fi mai mulți preoți împreună-slujitori, fără diaconi, Sfânta Evanghelie o poartă protosul, urmat de ceilalți, în ordinea descrescătoare a rangului. Și, ajungând în mijlocul bisericii, preoții se așează de-a dreapta și de-a stânga celui dintâi dintre ei, în ordinea rangurilor și a vechimii în hirotonie, așa cum stau în jurul Sfintei Mese din Sfântul Altar. Protosul (stând în mijlocul bisericii, împreună cu ceilalți preoți slujitori) binecuvintează intrarea și sărută doar el Sfânta Evanghelie și tot el zice: **Înțelepciune! Drepti!** Dacă se slujește în sobor, atunci *Veniți să ne închinăm...* este gesticulat de preoți, iar atunci când au ajuns la: *...mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu...*, protosul, urmat de ceilalți preoți slujitori, intră în Sfântul Altar și se așează fiecare la locul lui.

Vohodul mic, în sobor de preoți cu diacon

Dacă preoții vor sluji în sobor cu diacon, Sfânta Evanghelie o poartă diaconul, care o primește de la protos. Dacă sunt mai mulți diaconi, o poartă primul dintre diaconi, iar ceilalți iau cădelnițele. Apoi preoții, începând cu cei mai mici în rang, fac câte o închinăciune, doi câte doi, în fața Sfintei Mese, se pleacă spre protos, ocolesc prin partea dreaptă Sfânta Masă și ies după diacon pe ușa de miazănoapte. Și, venind în mijlocul bisericii, diaconul cu Sfânta Evanghelie se așează în apropierea iconostasului, iar preoții de-a dreapta și de-a stânga protosului, așa cum stau în jurul Sfintei Mese din Sfântul Altar. Diaconul zice încet: **Domnului să ne rugăm. Doamne miluiește.** Protosul zice, în taină, rugăciunea Intrării. După terminarea rugăciunii, diaconul zice încet către protos: **Binecuvintează, părinte, sfânta Intrare.** Protosul, binecuvântând, gesticulează: **Binecuvântată este intrarea...** Diaconul îi dă protosului Sfânta Evnghelie să o sărute, merge în fața Ușilor Împărătești și se întoarce cu fața către credincioși și gesticulează: **Înțelepciune! Drepti!** Apoi, diaconul intră cu Sfânta Evanghelie în Sfântul Altar și o așează pe Sfântul Antimis. Dacă sunt mai mulți diaconi, acești vin pe solee, în fața icoanelor Împărătești, și, când primul dintre diaconi înalță Sfânta Evanghelie, cădesc spre aceasta, apoi se întorc și îi cădesc pe preoții care intră în Sfântul Altar. Soborul cântă: **Veniți să ne închinăm...** La Praznicele Împărătești se cântă prin semne stihul praznicului (isodiconul). Când ajung la: **Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu...**, ultimii doi preoți, înaintând puțin către Altar, fac o închinăciune, se întorc și pleacă spre protos, după care intră în Sfântul Altar, printre Ușile Împărătești, așezându-se fiecare la locul lui. Ceilalți fac și ei asemenea, iar la sfârșit și protosul, plecându-se spre popor, la dreapta și la stânga. Dacă există arhierul, plecăciunile se fac numai către el.

Apoi, la strană, se cântă obișnuitele tropare și conduce, apoi diaconul transmite prin semne:

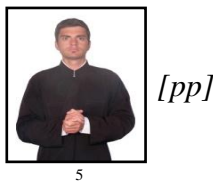
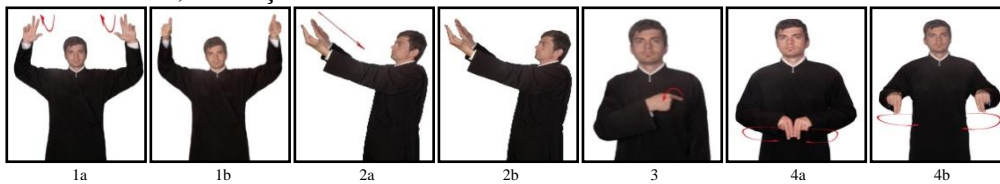
Domnului să ne rugăm.

DOMNULUI NOI [ne] RUGĂM [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

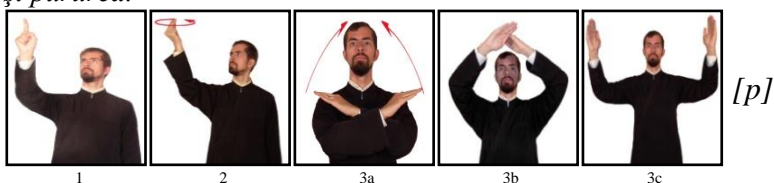
DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

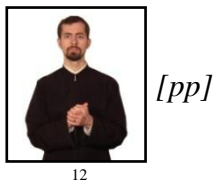
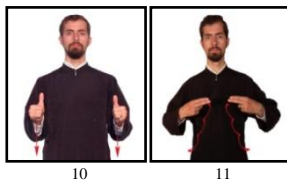
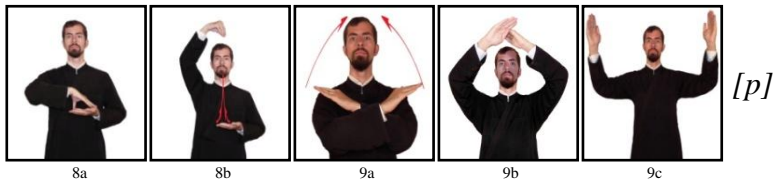
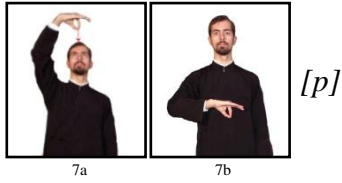
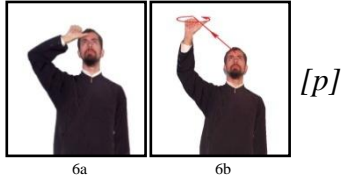
Și diaconul, plecându-și capul pe marginea Sfintei Mese, zice încet:

Binecuvintează, părinte, vremea cântării celei întreit-sfinte.

Iar preotul, după ce îl binecuvintează pe cap, transmite prin semne:

Că Sfânt ești Dumnezeuul nostru și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, și acum și pururea.

TU DUMNEZEU [ești] **SFÂNT** [p]

NOI SLĂVIM

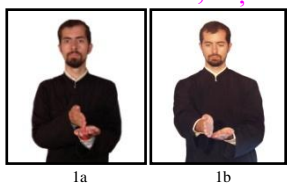
[pe] **TATĂL**, [p]

[pe] **FIUL** [p]

[și pe] **DUHUL SFÂNT** [p]

ACUM [și] **PURUREA** [pp]

Diaconul, ieșind pe solee, printre Ușile Împărătești, zice: ... și în vecii vecilor!

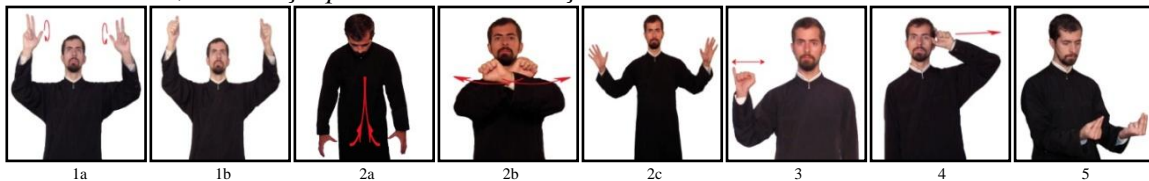
[pp]

2

[și în] **VECII VECILOR** [pp]

La sărbătorile mai însemnate și, mai cu seamă, când slujba se face în sobor cu diacon, preotul se oprește după cuvintele: ... **acum și pururea**, iar diaconul se apropie de Sfintele Uși Împărătești și, cu fața spre credincioși, după ce arată cu orarul către icoana Mântuitorului, transmite prin semne:

Doamne, mântuiește pe cei binecredincioși.

[pp]

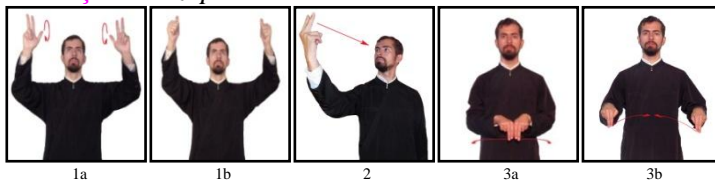
6

DOAMNE MÂNTUIEȘTE [pe] **CEI** [ce au] **CREDINȚĂ BUNĂ** [pp]

Cei din altar răspund cu aceleași semne, apoi diaconul (sau preotul) exprimă prin semne tot așa a doua și a treia oară, de data aceasta răspunzând strana și credincioșii.

După aceasta, diaconul face o închinăciune în fața icoanei Mântuitorului, apoi transmite prin semne:

Și ne auzi pe noi.

[pp]

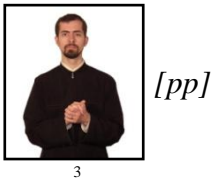
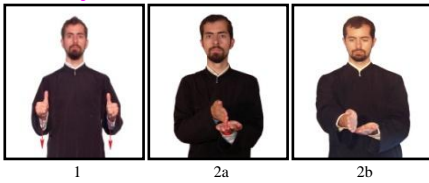
4

DOAMNE PRIVEȘTE [la] **NOI** [pp]

Este obiceiul ca **Și ne auzi pe noi...** să fie gesticulat de slujitori, în Sfântul Altar.

După aceasta, diaconul, întorcându-se iarăși către credincioși și înălțând orarul transmite prin semne:

Și în vecii vecilor.

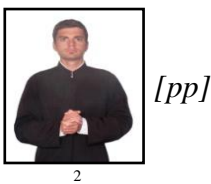

ACUM VECII VECILOR [pp]

Când slujește preotul singur, fără diacon, atunci face el însuși semnele: **Doamne, mântuiește pe cei bine credincioși și cântă în semne, prima dată în altar, apoi strănile a doua și a treia oară. Și, tot el execută semnele: *Și ne auzi pe noi*, după care încheie ecfonisul, cu semnele: *Și în vecii vecilor*.**

Strana și credincioșii:

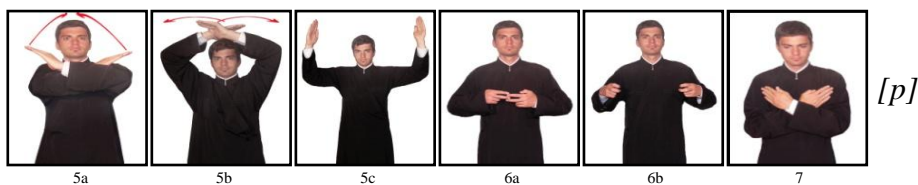
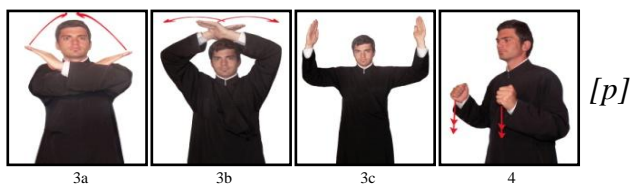
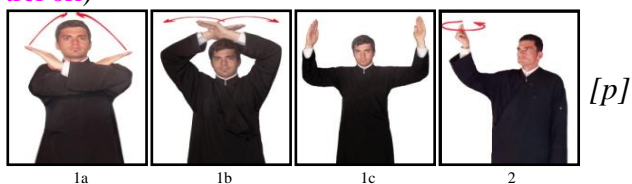
Amin.

AMIN [pp]

Apoi interpretează:

*Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi (Se cântă prin semne de trei ori)*²⁶.

SFÂNT DUMNEZEU [p]

SFÂNT TARE [p]

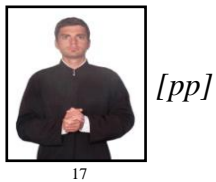
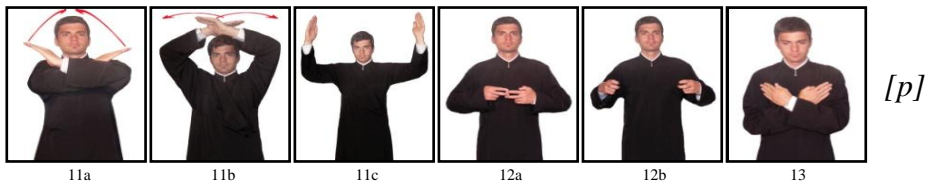
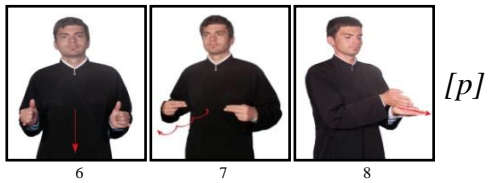
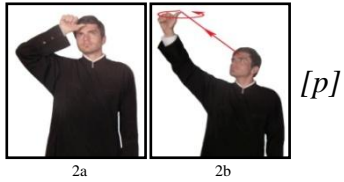
SFÂNT FĂRĂ [de] **MOARTE** [p]

DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi.

²⁶ La Înălțarea Sfintei Cruci (14 septembrie) și la 1 august se cântă: Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o slăvim. La Nașterea și Botezul Domnului, în Sâmbăta lui Lazăr, la Învierea Domnului și în toată Săptămâna Luminată, în Duminica Pogorării Duhului Sfânt și la Praznicul Sfintei Treimi, se cântă: Câți întru Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați îmbrăcat. Aliluia.

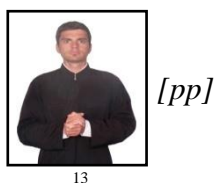
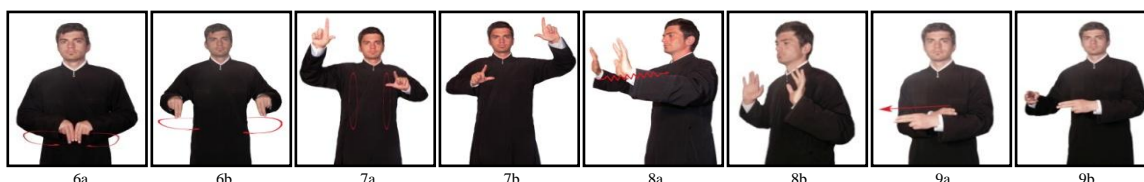

SLAVĂ
TATĂLUI *[p]*
[și] **FIULUI** *[p]*
[și] **DUHULUI SFÂNT** *[p]*
ACUM *[și]* **PURUREA** *[și în]* **VECII VECILOR** *[p]*

AMIN [pp]
SFÂNT FĂRĂ [de] **MOARTE** [p]
DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

La *Înălțarea Sfintei Cruci (14 septembrie)* și la *Duminica Sfintei Cruci (a treia din Postul Mare)* se cântă prin semne:

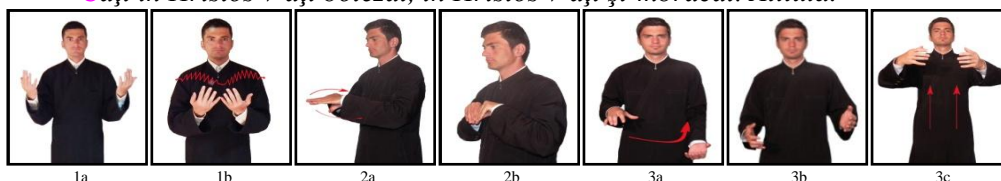
Crucii Tale ne închinăm Hristoase și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o mărim.

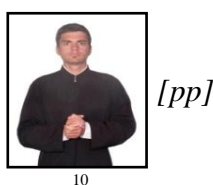
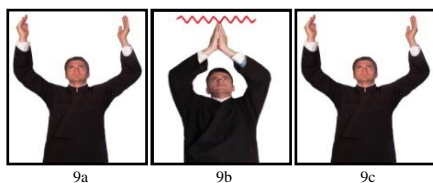
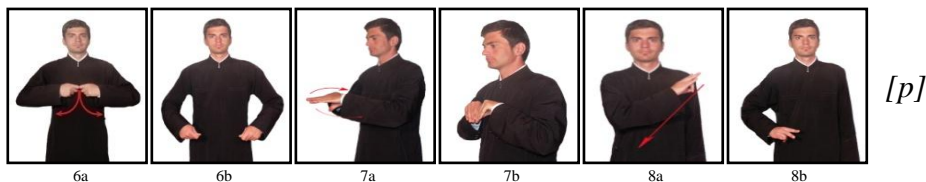

NOI [ne] **ÎNCHINĂM CRUCII TALE HRISTOASE** [p]
NOI LĂUDĂM [și] **MĂRIM SFÂNTĂ ÎNVIEREA TA HRISTOASE** [pp]

Iar la *Nașterea și Botezul Domnului, în Sâmbăta lui Lazăr și în Sâmbăta Mare, la Paști și în toată Săptămâna Luminată, precum și în Duminica Rusaliilor* se cântă prin semne:

Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și-mbrăcat. Aliluia.

CĂȚI PRIMIT BOTEZUL [cu] CREDINȚĂ [în] HRISTOS [p]

TOȚI PRIMIM [pe] HRISTOS [p]

ALILUIA [pp]

Iar preotul citește în taină.

Rugăciunea cântării celei întreit-sfinte

Dumnezeule Cel Sfânt, Care întru sfinți Te odihnești, Cel ce cu glas întreit-sfânt ești laudat de serafimi și slăvit de heruvimi și de toată puterea cerească închinat; Cel ce din neființă întru ființă ai adus toate; Cel ce ai zidit pe om după chipul și asemănarea Ta și cu tot harul Tău l-ai împodobit; Cel ce dai înțelepciune și pricepere celui care cere și nu treci cu vederea pe cel care greșește, ci pui pocăința spre mântuire; Cel ce ne-ai învrednicit pe noi, smeriții și nevrednicii robii Tăi, și în ceasul acesta, a sta înaintea slavei sfântului Tău jertfelnic și a-Ți aduce datorita închinare și preaslăvire, Însuți Stăpâne, primește și din gurile noastre, ale păcătoșilor, întreit-sfânta cântare și ne cercetează pe noi întru bunătatea Ta. Iartă-ne toată greșeala cea de voie și cea fără de voie; sfințește sufletele și trupurile noastre și ne dă să slujim Ție întru cuvioșie în toate zilele vieții noastre, pentru rugăciunile Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și ale tuturor sfinților care din veac au bineplăcut Ție.

În timpul cântării *Sfinte Dumnezeule...* se cădește²⁷.

²⁷ În bisericile pentru surzi, acum se oficiază actul cădirii pentru a nu fi perturbată atenția credincioșilor surzi în timpul lecturii biblice a Apostolului.

Preotul și diaconul zic în taină: *Sfinte Dumnezeule...* (de trei ori), făcând împreună, de fiecare dată, câte o închinăciune înaintea Sfintei Mese. Iar la *Slavă... Și acum... Sfinte fără de moarte...*, diaconul, de la locul lui, arătând cu orarul spre Proskomidiar, zice încet către preot:

Poruncește, părinte!

Mergând, apoi, spre Proskomidiar și, plecându-se, preotul zice:

Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului.

Diaconul, arătând cu orarul, zice:

Binecuvintează, părinte, Tronul cel de sus.

Iar preotul, întorcându-se prin fața Sfintei Mese, merge prin partea dreaptă a Sfintei Mese către Tronul cel de sus și, plecându-se, zice:

Binecuvântat ești pe Tronul slavei Împărăției Tale, Cel ce șezi pe Heruvimi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Apoi, preotul stă cu fața spre apus, lângă colțul dinspre răsărit-miazăzi al Sfintei Mese. (Dacă slujesc preoți în sobor, în acest moment, preoții din partea de miazăzi trec, unul după altul, prin fața Sfintei Mese și vin în dreapta protosului, iar cei din partea de miazănoapte vin, tot prin fața Sfintei Mese și se așează de-a stânga protosului. Când trec prin fața Sfintei Mese, fac semnul Sfintei Cruci, cu închinăciune, apoi merg în spatele Sfintei Mese, fac o plecăciune către Tronul cel de sus și se întorc cu fața către credincioși).

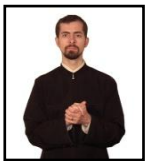
SE CUVINE A ȘTI: preotului nu-i este îngăduit să se urce în Tronul cel de sus, nici să șadă în el, dar poate șede în strana de lângă Tronul cel de sus, în timpul citirii Apostolului (dacă nu cădește).

După *Slavă... Și acum... Sfinte fără de moarte...*, diaconul transmite prin semne dintre Sfintele Uși Împărătești:

Puternic!

1

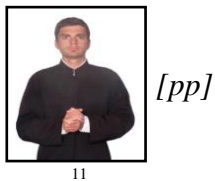
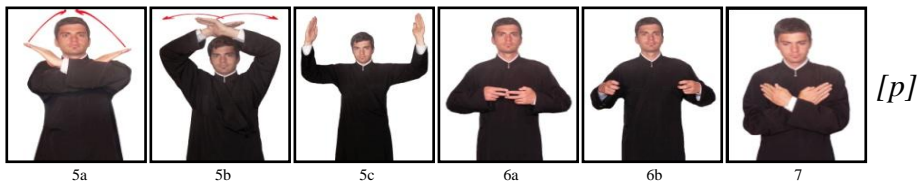
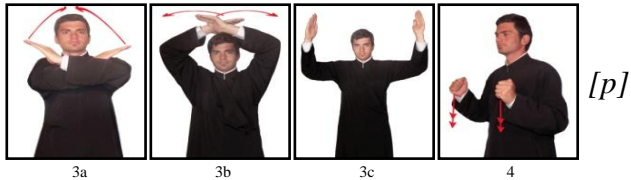
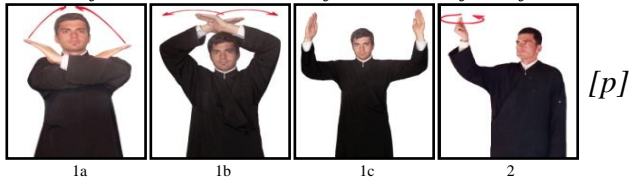
[pp]

2

PUTERNIC ! [pp]

Strana și credincioșii cântă prin semne din nou:

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte miluiește-ne pe noi.

SFÂNT DUMNEZEU [p]

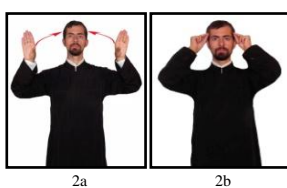
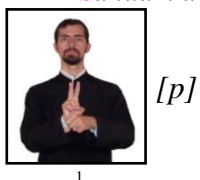
SFÂNT TARE [p]

SFÂNT FĂRĂ [de] MOARTE [p]

DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

După încheierea cântării celei întreit-sfinte, diaconul, venind între Ușile Împărătești, cu fața către credincioși, gesticulează:

Să luăm aminte.

[pp]

3

ATENȚIE! [p]

LUAȚI AMINTE [pp]

Iar preotul:

Pace tuturor.

1

2a

2b

[pp]

3

PACE TUTUROR [pp]

Cântărețul, stând în mijlocul bisericii, cu fața către Sfântul Altar, răspunde prin semne:

Și duhului tău.

1a

1b

2

3a

3b

4

[pp]

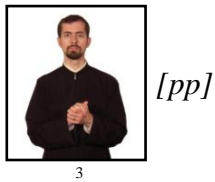
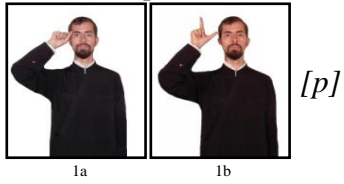
5

LA FEL PACE DUHULUI VOSTRU [pp]

După care interpretează cu semne prochimetul Apostolului, cu fața către credincioși.

Diaconul:

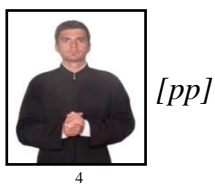
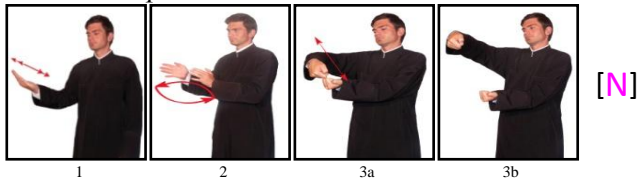
Înțelepciune.

ÎNȚELEPCIUNE [p]
IMPORTANT [pp]

Întorcându-se cu fața către credincioși, cântărețul:

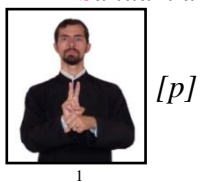
Din Epistola către ...

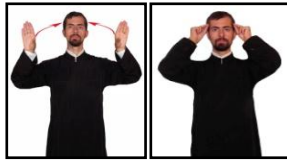

CITIRE [prin] SEMNE [din] EPISTOLA [către] ... [pp]

Diaconul:

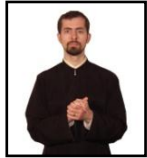
Să luăm aminte.

2a

2b

[pp]

3

ATENȚIE! [p]**LUAȚI AMINTE** [pp]

După care cântărețul, cu fața către credincioși, interpretează gestual mesajul epistolei.

Preotul revine în fața Sfintei Mese și citește în taină:

Rugăciunea de dinainte de Evanghelie

Strălucește în inimile noastre, Iubitorule de oameni, Stăpâne, lumina cea curată a cunoașterii Dumnezeirii Tale și deschide ochii gândului nostru spre înțelegerea evanghelicilor Tale propovăduiri. Pune în noi și frica fericitelor Tale porunci, ca, toate poftete trupului călcând, să viețuim duhovnicește, cugetând și făcând toate cele ce sunt spre bună-plăcerea Ta. Că Tu ești lumina sufletelor și a trupurilor noastre, Hristoase Dumnezeule, și Ție slavă înălțăm, împreună și Celui fără de început al Tău Părinte și Preasfântului și bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Iar diaconul, apropiindu-se de preot, primește de la el Sfânta Evanghelie și, închinându-se înaintea ei, luând-o cu amândouă mâinile, punând capătul orarului peste ea și se pregătește pentru citire. (Dacă slujește sobor de preoți, fără diacon, după ce preotul care a cădit revine în Sfântul Altar, sfârșind căderea, ceilalți preoți se întorc la locurile lor, prin partea de răsărit a Sfintei Mese, trecând cei de la stânga la dreapta și invers, după ce fac o plecăciune către Tronul cel de sus, apoi citesc, împreună cu protosul, Rugăciunea de dinainte de Evanghelie).

Și, sfârșindu-se de citit în limbajul mimico-gestual Apostolul, preotul, stând înaintea Sfintei Mese, fiind cu fața spre credincioși, spune în limbajul mimico-gestual, dintre Ușile Împărătești:

*Pace ție, cititorule!*²⁸

1

2

3

4

²⁸ Când citește unul dintre clerici Apostolul, se spune în limbajul semnelor: *Pace ție, sfințite cititorule!*

[pp]

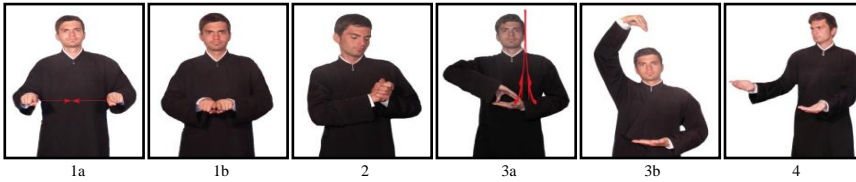
5

PACE ȚIE CITITORULUI [prin] SEMNE [pp]

Apoi binecuvintează cu mâna în semnul Sfintei Cruci.

Cântărețul:

Și duhului tău.

1a

1b

2

3a

3b

4

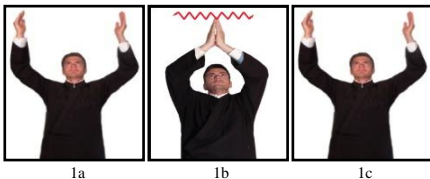
[pp]

5

LA FEL PACE DUHULUI VOSTRU [pp]

Strana și credincioșii:

Aliluia, Aliluia, Aliluia.

1a

1b

1c

(de trei ori)

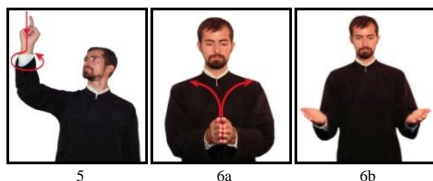
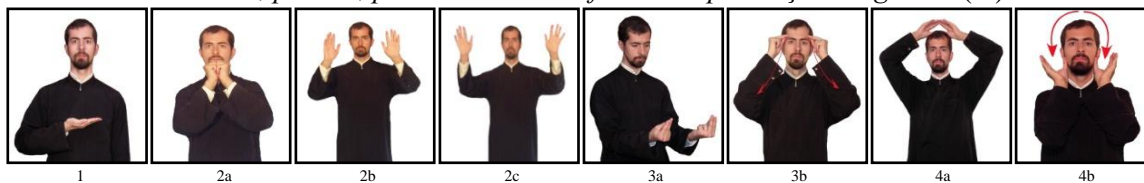
[pp]

2

ALILUIA, ALILUIA, ALILUIA [pp]

Diaconul iese cu Sfânta Evanghelie printre Ușile Împărătești, având înaintea sa două sfeșnice cu lumânări aprinse (sau o lumânare aprinsă) și se îndreaptă spre amvon sau la locul cel obișnuit din mijlocul bisericii. Apoi zice:

Binecuvintează, părinte, pe binevestitorul Sfântului Apostol și Evanghelist (N).

(dactilarea numelui)

[pp]

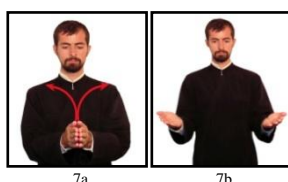
PĂRINTE BINECUVINTEAZĂ [pe] **BINEVESTITORUL SFÂNTULUI APOSTOL** [și]
EVANGHELIST (N) [pp]

Iar preotul, binecuvântându-l, transmite prin semne:

Dumnezeu, pentru rugăciunile Sfântului, slăvitului, întru tot lăudatului Apostol și Evanghelist (N), să-ți dea ție, celui ce binevestești, cuvânt cu putere multă, spre plinirea Evangheliei iubitului Său Fiu, a Domnului nostru Iisus Hristos.

[p]

(dactilarea numelui) [p]

DUMNEZEU [p]

PENTRU RUGĂCIUNILE SFÂNTULUI SLĂVITULUI [întru tot] **LĂUDATULUI APOSTOL**

[și] **EVANGHELIST (N)** [p]

[să-ți] **DEA ȚIE PENTRU** [a] **BINEVESTI CUVÂNTUL** [prin] **SEMNE** [cu] **PUTERE MULTĂ**

PENTRU PLINIREA EVANGHELIEI IUBITULUI FIU [a] **TĂU** [p]

DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS [pp]

(În zilele obișnuite sau de rând, și ori de câte ori dorește protosul, rostindu-se în taină dialogul arătat mai sus, la Sfânta Masă, preotul îl binecuvintează pe diacon și îi dă Evanghelia, iar când acesta a ajuns la locul convenit pentru citire, se trece direct la transpunerea formulelor de mai jos în limbajul mimico-gestual)

Diaconul răspunde prin semne:

Fie mie după cuvântul tău, părinte.

[pp]

6

FIE MIE [după] CUVÂNTUL TĂU PĂRINTE [pp]

După aceasta, preotul rămâne între Ușile Împărătești, cu fața către credincioși, iar dacă mai este alt diacon sau slujitor, acesta transpune în gesturi ample.

După aceasta, al doilea diacon (sau preotul) zice în limbajul mimico-gestual:

Înțelepciune! Drepti! Să ascultăm Sfânta Evanghelie!

[p]

1a

1b

2

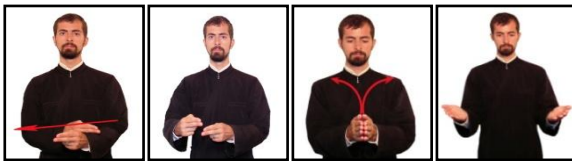
3a

3b

4a

4b

5

6a

6b

7a

7b

[pp]

8

ÎNȚELEPCIUNE RIDICAȚI[-vă] [p]

NOI PRIMIM [prin] SEMNE SFÂNTA EVANGHELIE [pp]

Și preotul transmite prin semne îndată:

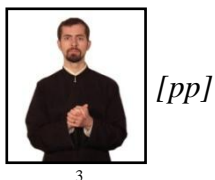
Pace tuturor!

1

2a

2b

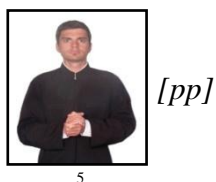
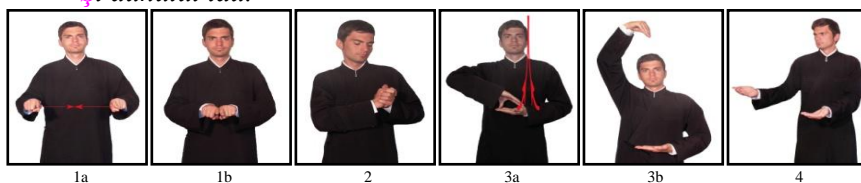

PACE (VOI) TUTUROR [pp]

(Preotul rămâne între Ușile Împărătești până ce diaconul termină citirea Sfintei Evanghelii).

Strana și credincioșii:

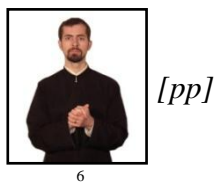
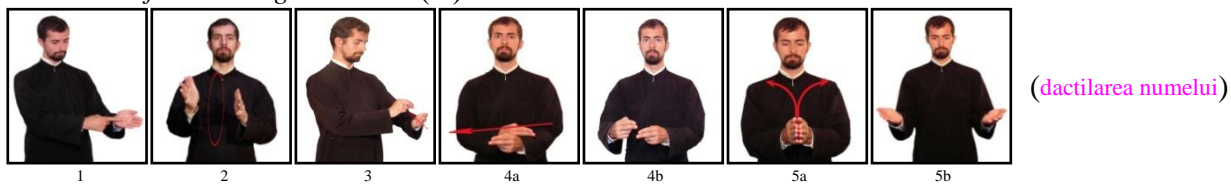
Și duhului tău.

LA FEL PACE DUHULUI VOSTRU [pp]

Diaconul care citește în limbajul mimico-gestual Sfânta Evanghelie:

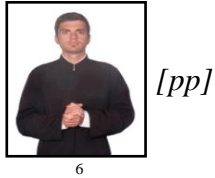
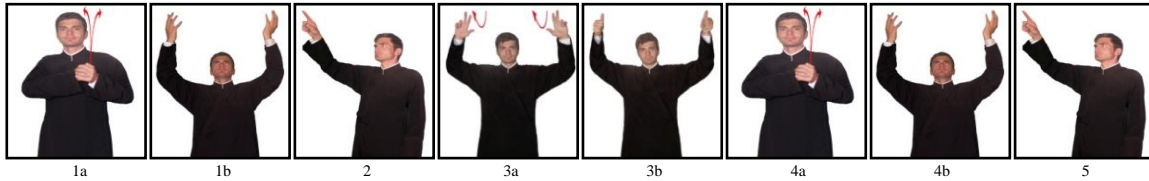
Din Sfânta Evanghelie de la (N) citire.

[Vă] ARĂTĂM SEMNELE SCRISE [în] SFÂNTA EVANGHELIE [de la] (dactilarea numelui) [pp]

Strana și credincioșii:

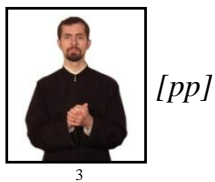
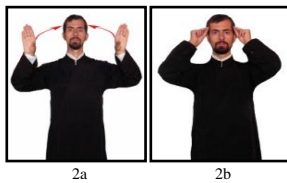
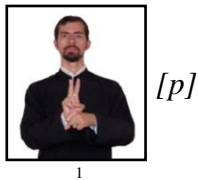
Slavă Ție, Doamne, slavă Ție.

SLAVĂ ȚIE DOAMNE SLAVĂ ȚIE [pp]

Preotul sau diaconul al doilea, dacă este, zice:

Să luăm aminte.

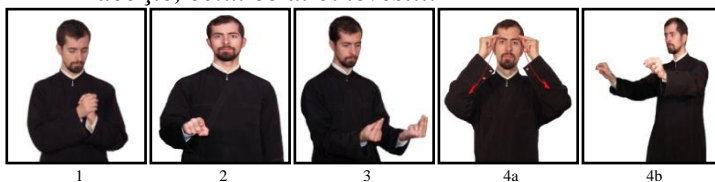
ATENȚIE! [p]

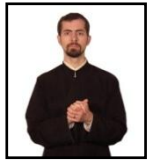
LUAȚI AMINTE [pp]

(Iar dacă nu este diacon, Sfânta Evanghelie se citește de preot, dintre Ușile Împărățești, punându-se, de-a dreapta și de-a stânga, câte un sfeșnic cu lumânare aprinsă).

Și, sfârșindu-se Sfânta Evanghelie, preotul face următoarele semne către diacon:

Pace ție, celui ce ai binevestit.

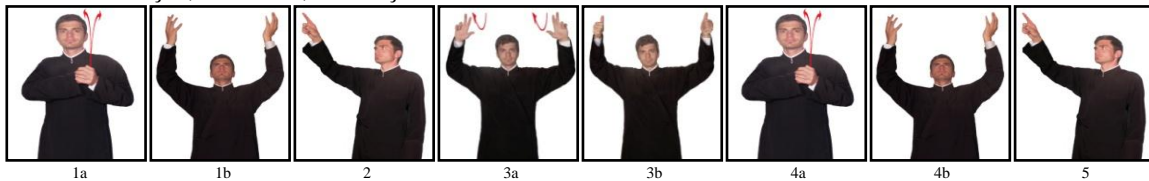
[pp]

5

PACE ȚIE BINEVESTITORULE [pp]

Strana și credincioșii:

Slavă Ție, Doamne, slavă Ție.

[pp]

6

SLAVĂ ȚIE DOAMNE SLAVĂ ȚIE [pp]

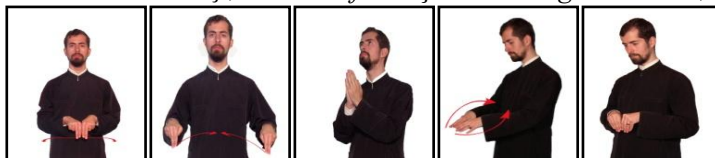
Și, venind diaconul pe solee, îi dă preotului Sfânta Evanghelie, apoi trece în dreptul icoanei Mântuitorului. Preotul sărută Sfânta Evanghelie, o înalță, făcând cu ea semnul Sfintei Cruci spre credincioși, cu partea care are pe ea icoana Învierii, după care, intrând cu ea în Sfântul Altar, o așează pe Sfânta Masă, în latura de sus a Sfântului Antimis, cu partea care se deschide către răsărit.

În acest moment, se poate rosti predica, potrivit tradiției.

După rostirea predicii (sau după citirea Sfintei Evanghelii), preotul venind în fața Sfintei Mese, cu fața către credincioși, desface ilitonul (acoperământul Sfântului Antimis). În acest timp, diaconul vine la locul cel obișnuit, din mijlocul bisericii, iar, dacă nu este diacon, preotul, zice amplu, în limbajul mimico-gestual :

Ectenia întreită (a cererii stăruitoare):

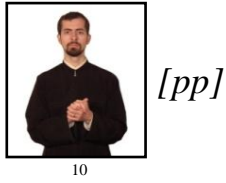
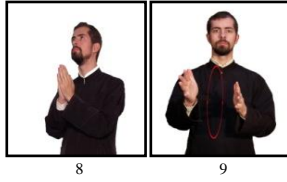
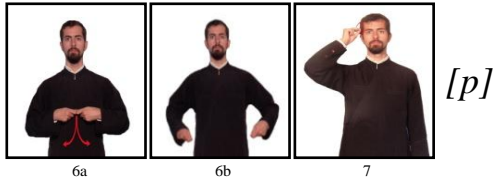
Să zicem toți, din tot sufletul și din tot cugetul nostru, să zicem.

[p]

[p]

NOI [ne] **RUGĂM ÎMPREUNĂ** [p]

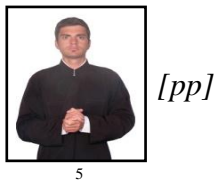
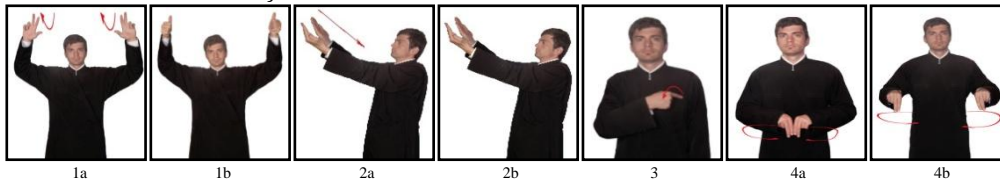
[din] **TOT SUFLETUL** [p]

[și] **TOT CUGETUL** [p]

[ne] **RUGĂM** [prin] **SEMNE** [pp]

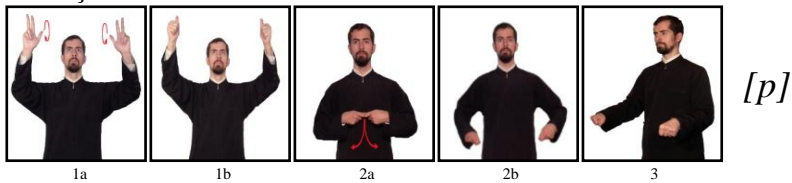
Strana și credincioșii:

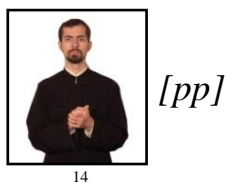
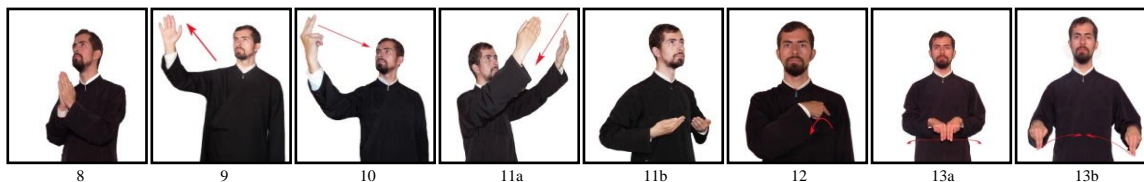
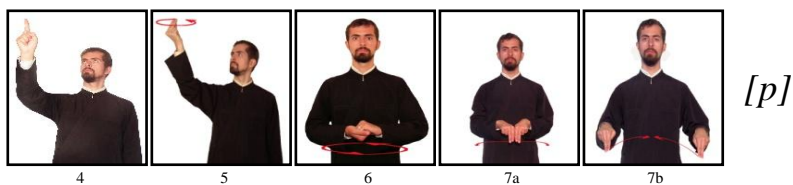
Doamne, miluiește.

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Doamne, Atotstăpânitorule, Dumnezeuul părinților noștri, rugămu-ne Ție, auzi-ne și ne miluiește.

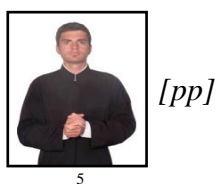
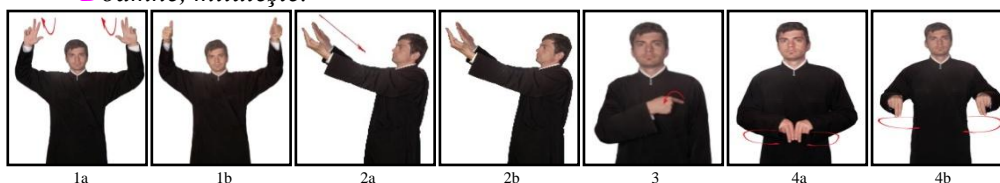

DOAMNE [a] TOTSTĂPÂNITOR [p]
TU [ești] DUMNEZEUL NEAMULUI NOSTRU [p]
RUGĂM ȚIE VEZI [și] DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

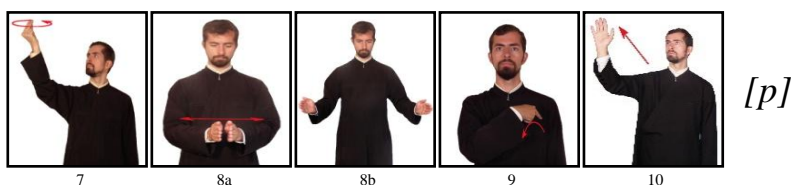
Strana și credincioșii:

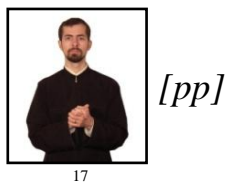
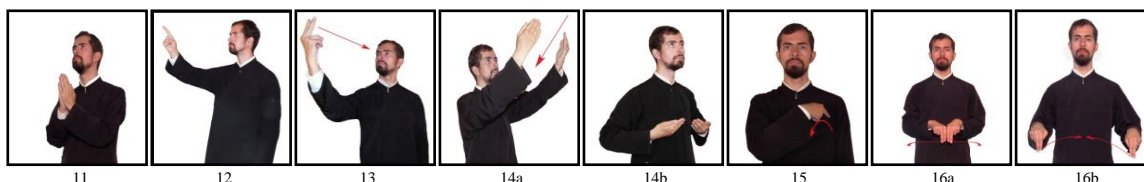
Doamne, miluiește.

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Miluiește-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, rugămu-ne Ție, auzi-ne și ne miluiește.

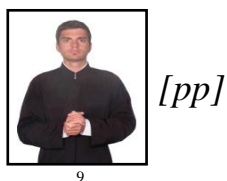
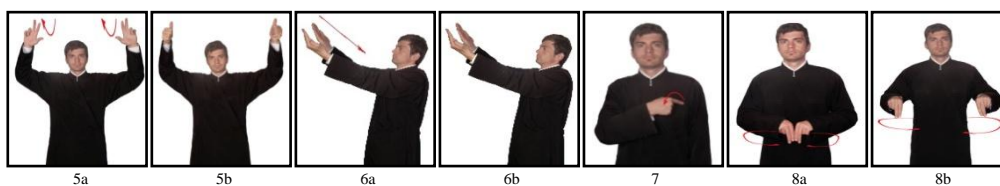
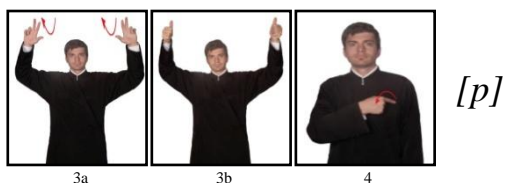
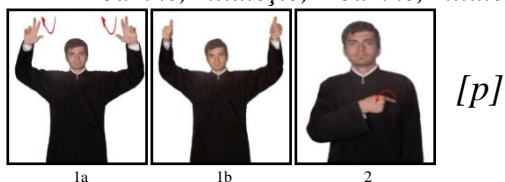
[ne] **RUGĂM ȚIE DUMNEZEU DĂ MILĂ NOUĂ** [p]

DUMNEZEULE MARE [este] **MILA TA** [p]

[ne] **RUGĂM TU PRIVEȘTE**[-ne și] **DĂ MILĂ NOUĂ** [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește; Doamne, miluiește; Doamne, miluiește.

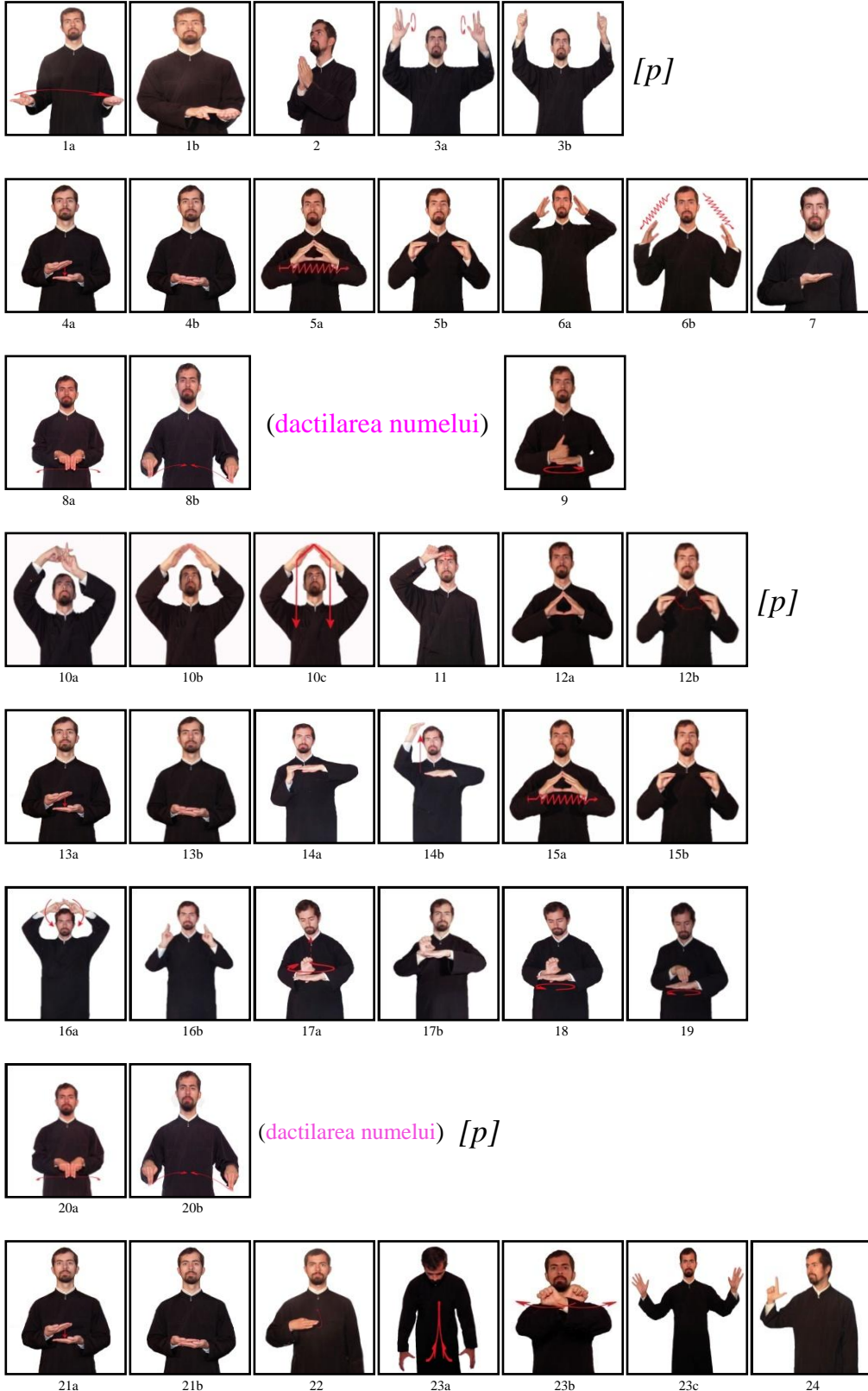
DOAMNE MILĂ [p]

DOAMNE MILĂ [p]

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Preotul sau diaconul:

Încă ne rugăm pentru Preafericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române [pentru (Înalt-) Preasfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul) nostru (N)], pentru sănătatea și mântuirea lui²⁹.

²⁹ În mănăstiri și schituri, aici se pomenesc starețul (stareța) sau egumenul (egumena) cu soborul.

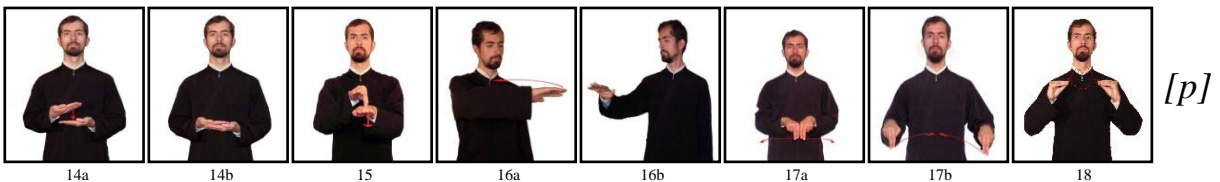
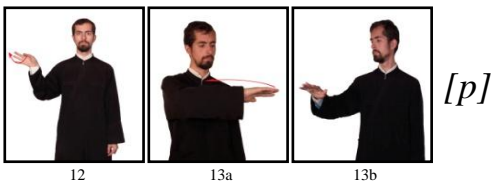
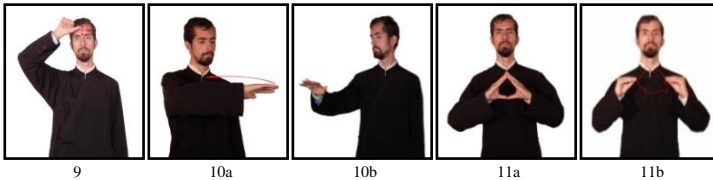
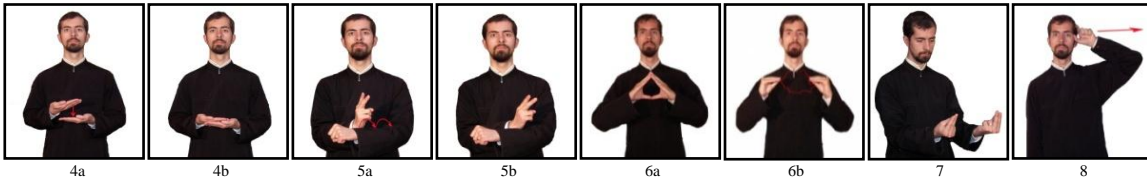
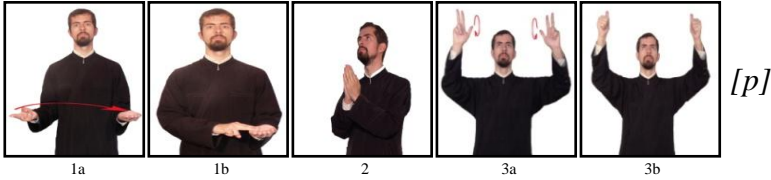

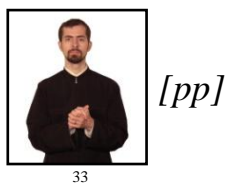
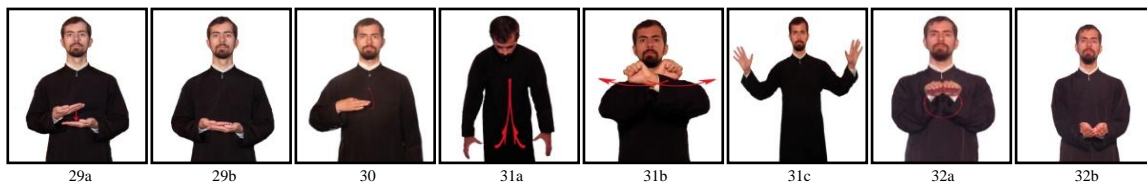
[pp]

25

ÎNCĂ [ne] **RUGĂM DOMNULUI** [p]
PENTRU PRAEFERICITUL PĂRINTELE NOSTRU (dactilarea numelui) **PATRIARHUL**
BISERICII ORTODOXE ROMÂNE [p]
PENTRU [(ÎNALT-) PRA SFINȚITUL (ARHI-) EPISCOFUL (MITROPOLITUL)
NOSTRU (dactilarea numelui)] [p]
PENTRU SĂNĂTATEA [și] **MÂNTUIREA LUI** [pp]

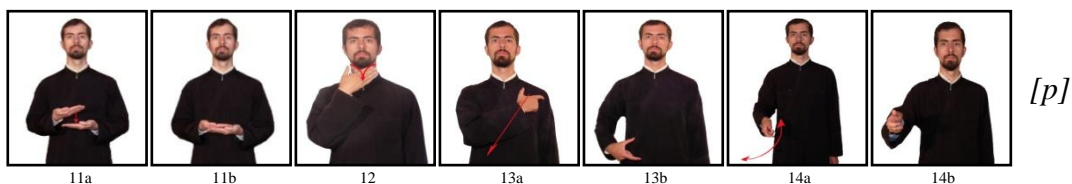
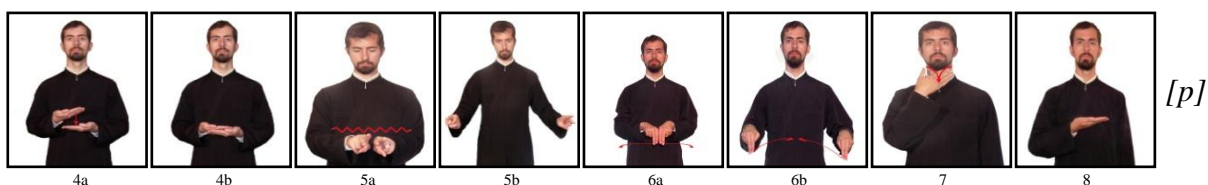
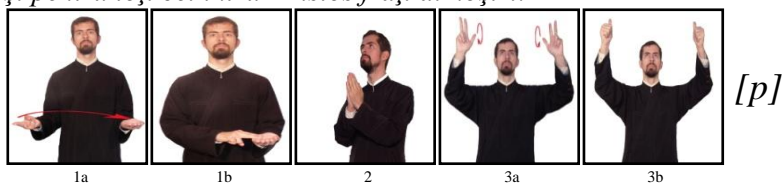
Încă ne rugăm pentru binecredinciosul popor român de pretutindeni, pentru conducătorii țării noastre, pentru mai-marii orașelor și ai satelor și pentru iubitoarea de Hristos oaste (armată), pentru sănătatea și mântuirea lor.

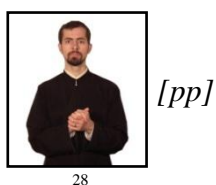
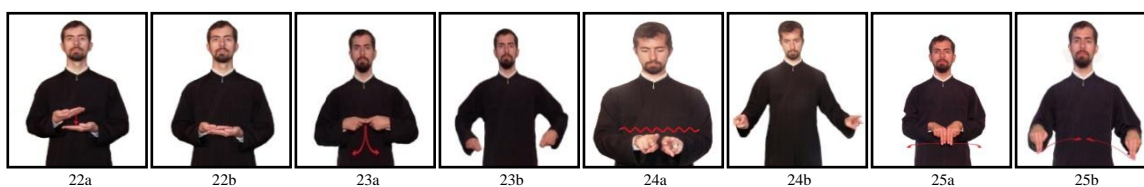

ÎNCĂ [ne] **RUGĂM DOMNULUI** [p]
PENTRU POPORUL ROMÂN [de] **BUNĂ CREDINȚĂ ORTODOXĂ** [de pe]
MELEAGURILE ROMÂNEȘTI [și] **ALTE MELEAGURI** [p]
PENTRU CÂRMUITORII ȚĂRII NOASTRE ROMÂNIA [p]
PENTRU CINE CONDUCE ORAȘELE [și] **SATELE** [p]
PENTRU ARMATA IUBITOARE [de] **HRISTOS, APĂRĂTOARE** [p]
PENTRU SĂNĂTATEA [și pentru] **MÂNTUIREA TUTUROR** [pp]

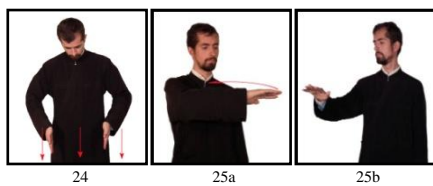
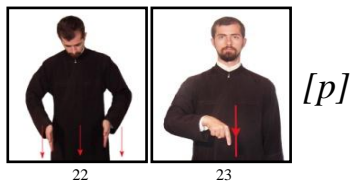
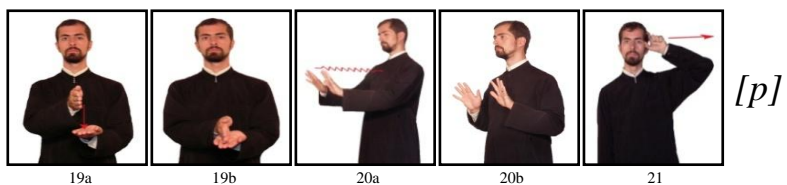
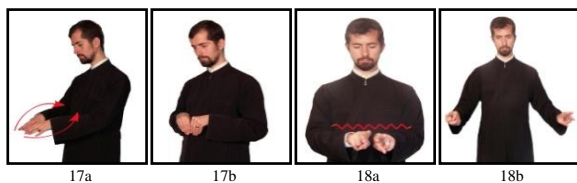
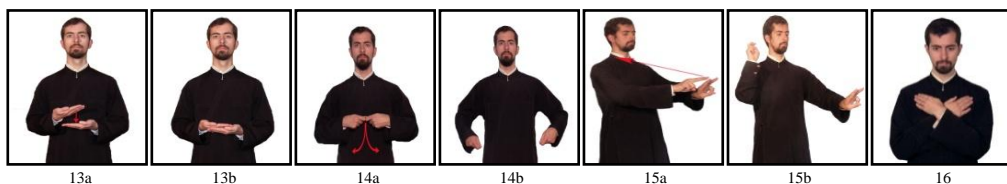
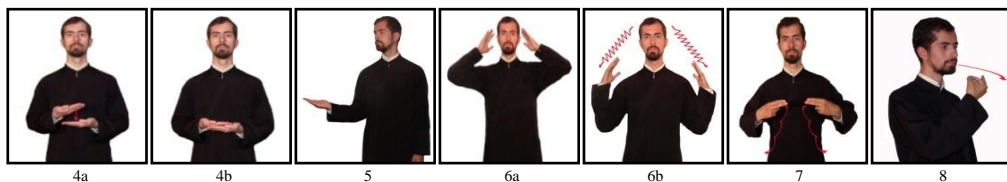
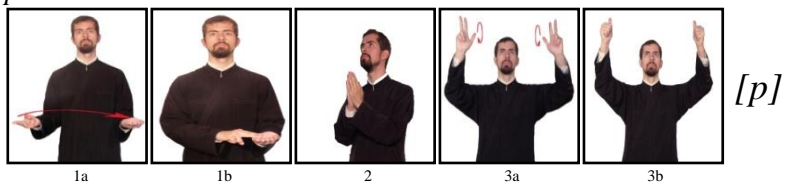
Încă ne rugăm pentru frații noștri: ieromonahi, preoți, ierodiaconi, diaconi, monahi și monahii, și pentru toți cei întru Hristos frați ai noștri.

ÎNCĂ [ne] **RUGĂM DOMNULUI** [p]
PENTRU FRAȚII NOȘTRI CĂLUGĂRI PREOȚI [p]
PENTRU PREOȚI [p]
PENTRU CĂLUGĂRI DIACONI [p]
PENTRU DIACONI [p]
PENTRU MONAHI [p]
PENTRU MONAHII [p]
PENTRU TOȚI FRAȚII NOȘTRI CREDINCIOȘI [întru] **HRISTOS** [pp]

Încă ne rugăm pentru fericirii și pururea pomeniții ctitori ai acestei biserici (mănăstiri) și pentru toți cei mai înainte adormiți părinți și frați ai noștri, dreptmăritori creștini, care odihnesc aici și pretutindeni.

[pp]

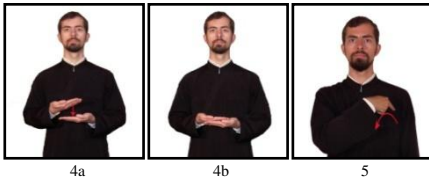
26

ÎNCĂ [ne] **RUGĂM DOMNULUI** [p]
PENTRU CTITORII FERICIȚI PURUREA POMENIȚII [ai] **ACESTUI SFÂNT LOCAȘ**
BISERICESC [p]
PENTRU TOȚI ÎNAINTE ADORMIȚI PĂRINȚI [și] **FRAȚI, DREPTMĂRITORI**
CREȘTINI [p]
ÎNGROPAȚI AICI [p]
ÎNGROPAȚI PRETUTINDENI [pp]

Încă ne rugăm pentru mila, viața, pacea, sănătatea, mântuirea, cercetarea, lăsarea și iertarea păcatelor robilor lui Dumnezeu enoriași (închinători), ctitori și binefăcători ai acestui sfânt locaș.

[p]

[p]

[p]

[p]

7

[p]

8

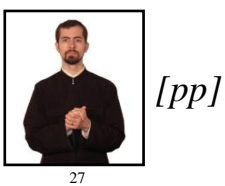
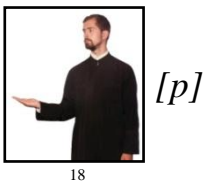
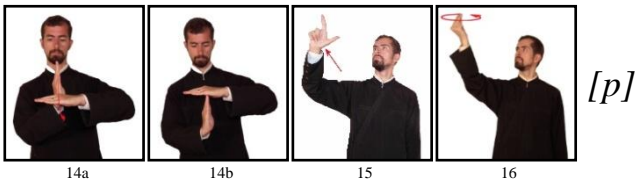
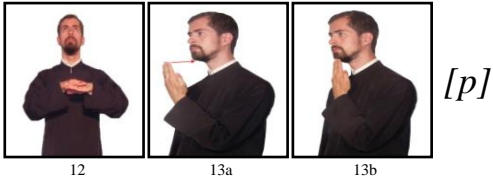
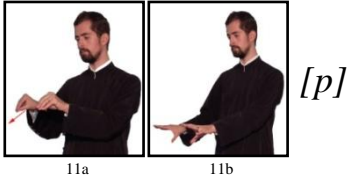
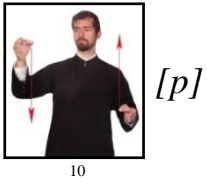

[p]

9a

9b

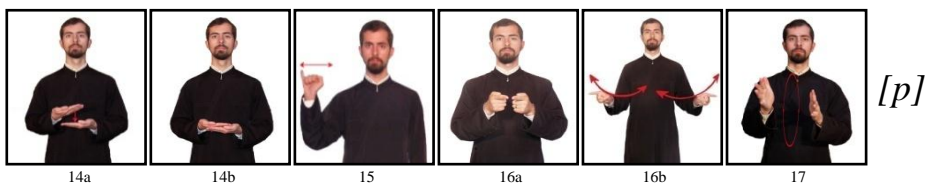
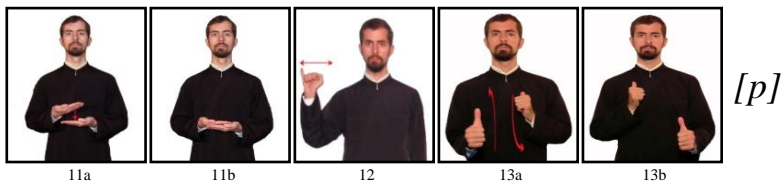
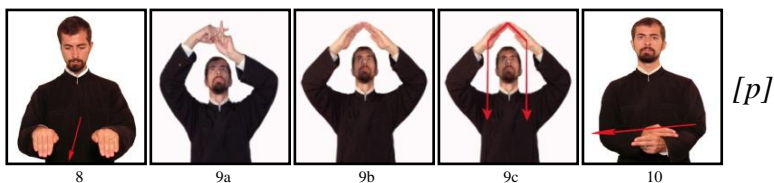
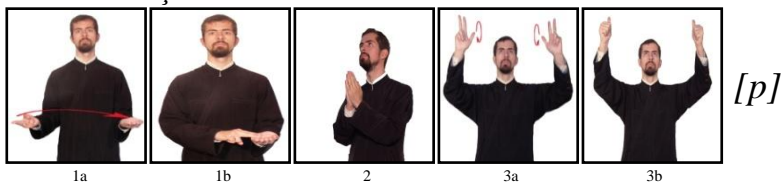
9c

ÎNCĂ [ne] **RUGĂM DOMNULUI** [p]
PENTRU MILA, [p]
VIAȚA, [p]
PACEA, [p]
SĂNĂTATEA, [p]
MÂNTUIREA, [p]
CERCETAREA, [p]
LĂSAREA, [p]
IERTAREA PĂCATELOR [p]
ROBILOR LUI DUMNEZEU [p]
ENORIAȘI, [p]
CTITORI, [p]
BINEFĂCĂTORI [ai] **SFÂNTULUI LOCAȘ BISERICESC** [pp]

(Aici se pot pune cereri pentru diferite trebuințe).

Încă ne rugăm pentru cei care aduc daruri și fac bine în sfântă și întru tot cinstită biserică aceasta, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei ce cântă și pentru poporul care stă înaintea și așteaptă de la Tine mare și multă milă.

ÎNCĂ [ne] **RUGĂM DOMNULUI** [p]
PENTRU CINE ADUCE DARURI ACESTEI BISERICI SFINTE [p]
PENTRU CINE [se] **OSTENEȘTE** [p]
PENTRU CINE CÂNTĂ [cu] **SEMNE** [p]
PENTRU POPORUL [care] **AȘTEAPTĂ** [de la] **TINE** [să] **DAI MULTĂ** [și] **BOGATĂ MILĂ**
 [pp]

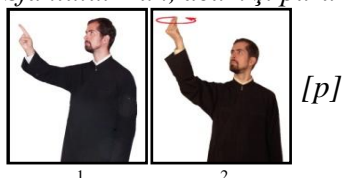
În timpul ecteniei, preotul zice în taină:

Rugăciunea cererii stăruitoare³⁰

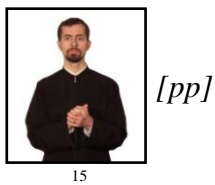
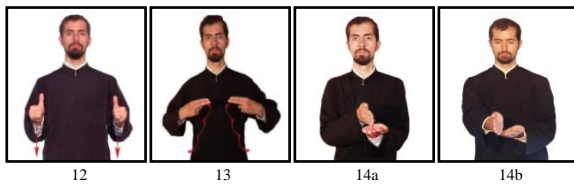
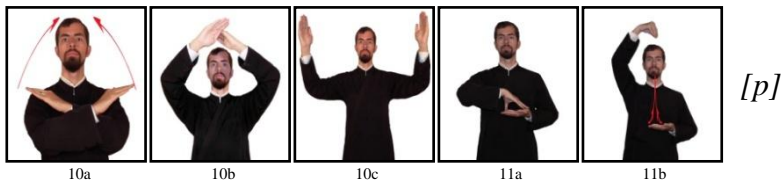
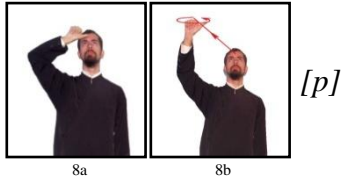
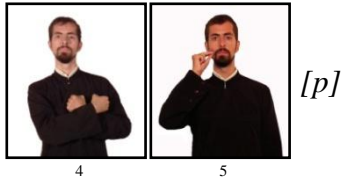
Doamne, Dumnezeul nostru, primește această rugăciune stăruitoare de la noi, robii Tăi, și ne miluiește, după mulțimea milei Tale, și trimite îndurările Tale peste noi și peste tot poporul Tău, care așteaptă de la Tine mare și bogată milă.

Preotul încheie rugăciunea și transpune în limbajul mimico-gestual ecfonisul:

Că milostiv și iubitor de oameni Dumnezeu ești și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

³⁰ Asemenea rugăciunilor antifoanelor, și această rugăciune se citește înaintea ecfonisului: Că milostiv și iubitor de oameni...

TU DUMNEZEU [p]

[ești] **MILOSTIV** [p]

[ești] **IUBITOR** [de] **OAMENI** [p]

NOI SLAVĂ [înălțăm] [p]

TATĂLUI [p]

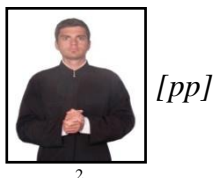
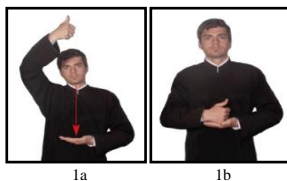
[și] **FIULUI** [p]

[și] **DUHULUI SFÂNT** [p]

ACUM [și] **PURUREA** [și în] **VECII VECILOR** [pp]

Strana și credincioșii:

Amin.

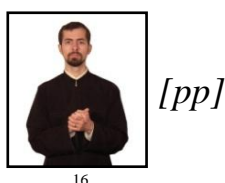
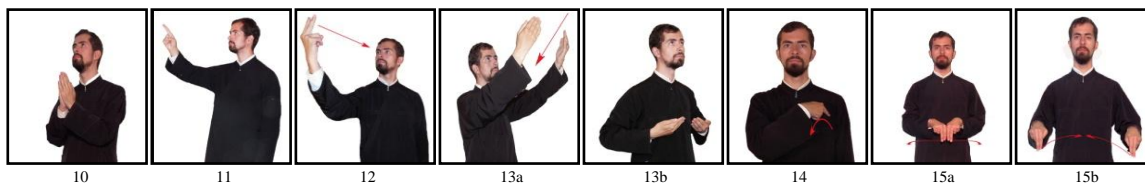
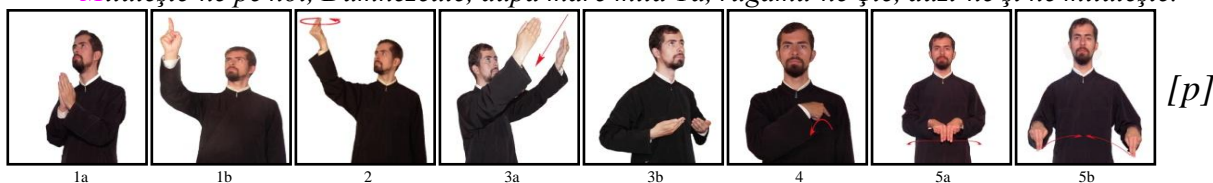

AMIN [pp]

Iar când se face pomenire pentru adormiți³¹, diaconul (dacă este) sau preotul execută prin semne și ectenia aceasta în ritm funebru:

Ectenia pentru cei adormiți

Miluieste-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, rugămu-ne Ție, auzi-ne și ne miluieste.

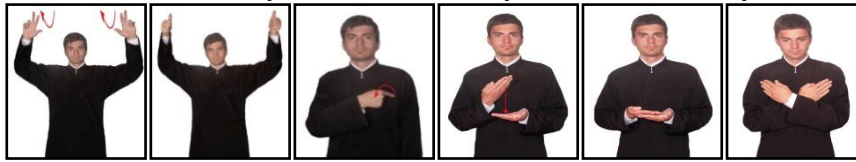
[Ne] **RUGĂM ȚIE DUMNEZEU DĂ MILĂ NOUĂ** [p]
DUMNEZEULE MARE [este] **MILA TA** [p]

³¹ Potrivit rânduielii Bisericii Ortodoxe, pomenirea morților nu se face în zilele de duminică, la praznice împărătești, în Săptămâna Patimilor și Săptămâna Luminată, precum și între 20 decembrie și 6 ianuarie; prin urmare în aceste zile nu se rostește nici ectenia pentru morți în cadrul Sfintei Liturghii.

[ne] **RUGĂM TU PRIVEȘTE**[-ne și] **DĂ MILĂ NOUĂ** [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește; Doamne, miluiește; Doamne, miluiește.

[p]

[p]

[pp]

13

DOAMNE MILUIEȘTE [pe] **ADORMIȚI** [p]

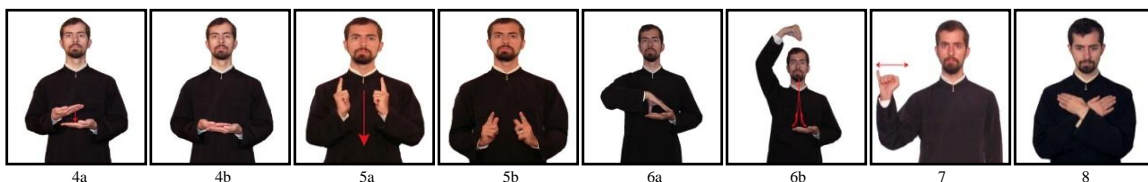
DOAMNE MILUIEȘTE [pe] **ADORMIȚI** [p]

DOAMNE MILUIEȘTE [pe] **ADORMIȚI** [pp]

Încă ne rugăm pentru odihna sufletelor adormiților robilor lui Dumnezeu (N) și pentru ca să li se ierte toată greșeala cea de voie și cea fără de voie.

[p]

[p]

(dactilarea numelui) [p]

9a

9b

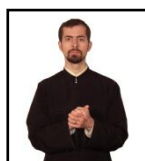
10

11

12

[p]

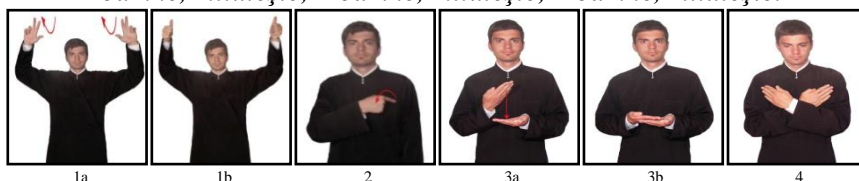
[pp]

22

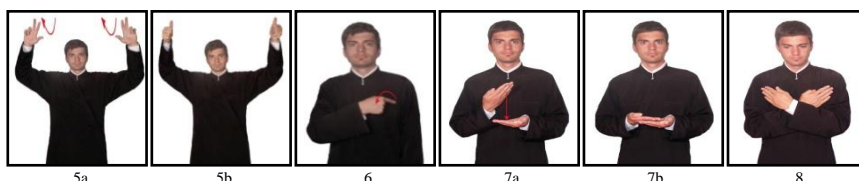
ÎNCĂ [ne] **RUGĂM DOMNULUI** [p]
PENTRU ODIHNA SUFLETELOR CINE ADORMIȚI [p]
ROBILOR LUI DUMNEZEU NUME (N) (dactilarea numelui) [p]
IARTĂ ADORMIȚILOR [care au] **GREȘIT** [cu] **VOIE** [și]
IARTĂ ADORMIȚILOR [care au] **GREȘIT FĂRĂ VOIE** [pp]

Strana și credincioșii:

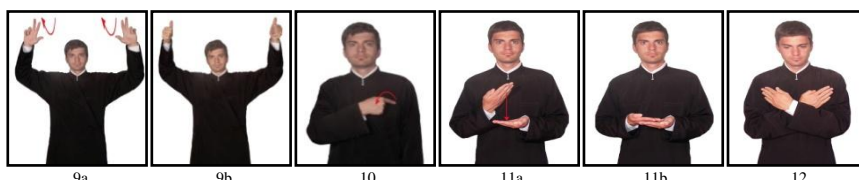
Doamne, miluiește; Doamne, miluiește; Doamne, miluiește.

[p]

[p]

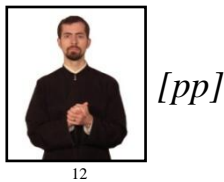
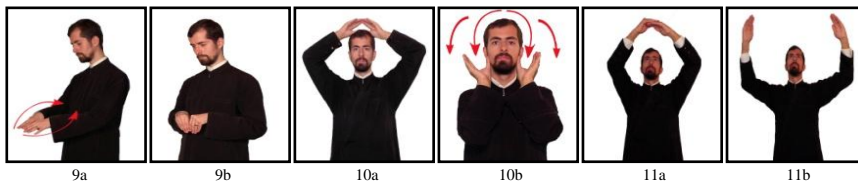
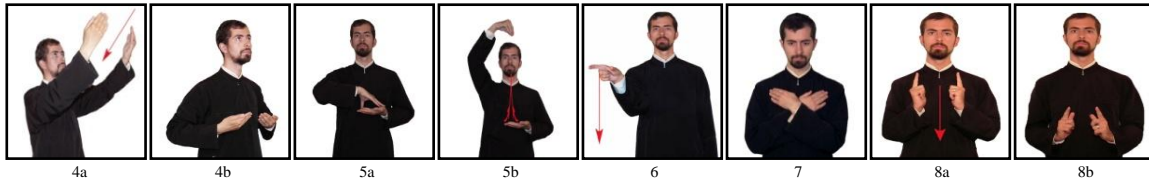
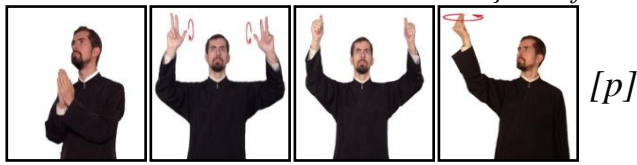
[pp]

13

DOAMNE MILUIEȘTE [pe] **ADORMIȚI** [p]

DOAMNE MILUIEȘTE [pe] ADORMIȚI [p]
DOAMNE MILUIEȘTE [pe] ADORMIȚI [pp]

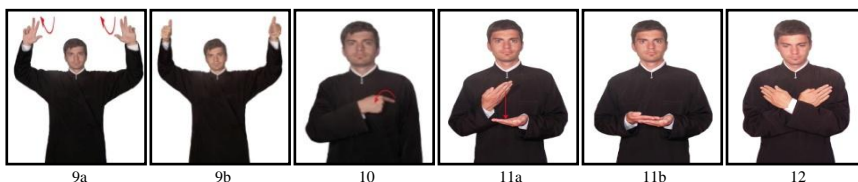
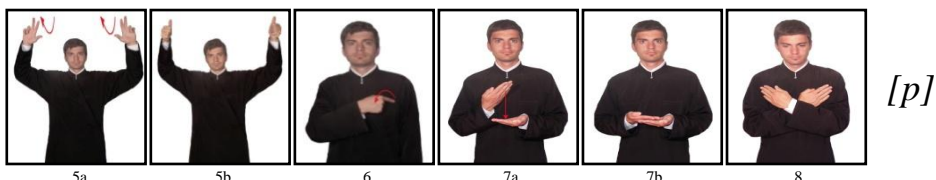
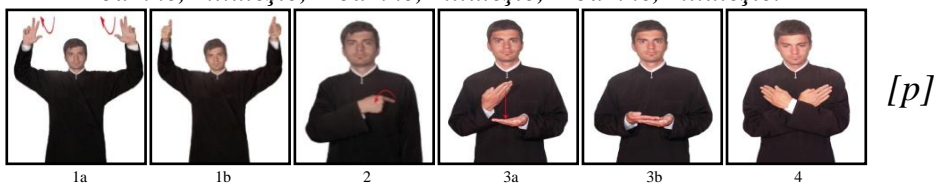
Ca Domnul Dumnezeu nostru să așeze sufletele lor unde dreptii se odihnesc.

RUGĂM DOMNULUI DUMNEZEU [p]
[să] DEA SUFLETELE PERSOANELOR ADORMITE ODIHNĂ
ÎMPREUNĂ [cu] SFINȚII [în] CER [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește; Doamne, miluiește; Doamne, miluiește.

[pp]

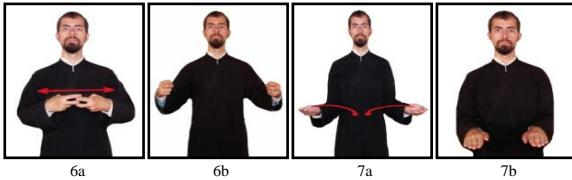
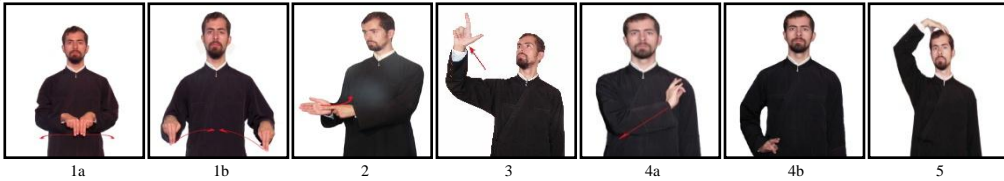
13

DOAMNE MILUIEȘTE [pe] ADORMIȚI [p]

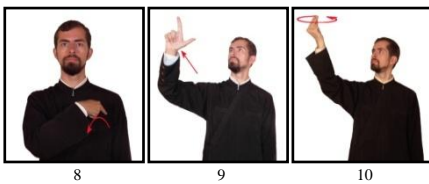
DOAMNE MILUIEȘTE [pe] ADORMIȚI [p]

DOAMNE MILUIEȘTE [pe] ADORMIȚI [pp]

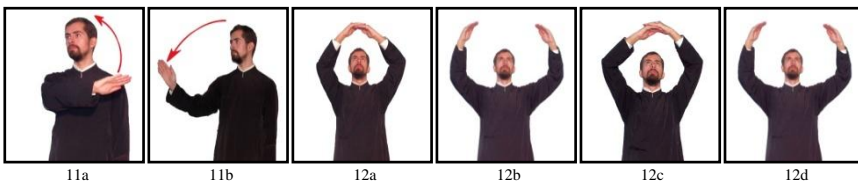
Mila lui Dumnezeu, împărăția cerurilor și iertarea păcatelor lor, de la Hristos, Împăratul Cel fără de moarte și Dumnezeuul nostru, să cerem.

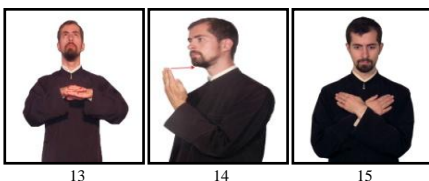
[p]

[p]

[p]

[pp]

16

NOI CEREM LUI HRISTOS ÎMPĂRATUL [Cel] FĂRĂ [de] MOARTE [p]

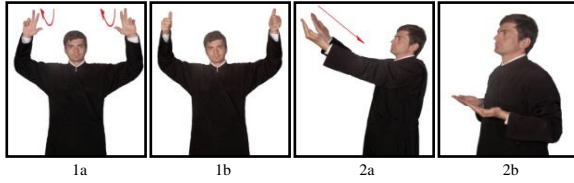
MILA LUI DUMNEZEU [p]

ÎMPĂRĂȚIA CERURILOR [p]

[de] **IERTAREA PĂCATELOR** [celor] **ADORMIȚI** [pp]

Strana și credincioșii:

Dă, Doamne

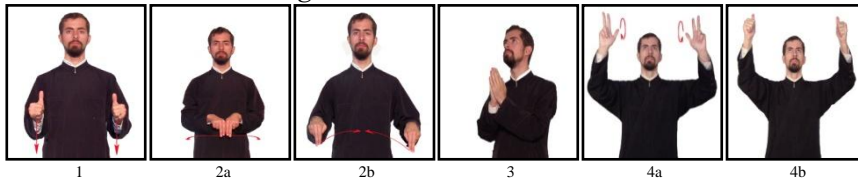
[pp]

3

DOAMNE DĂ (de sus în jos) [pp]

Diaconul:

Domnului să ne rugăm.

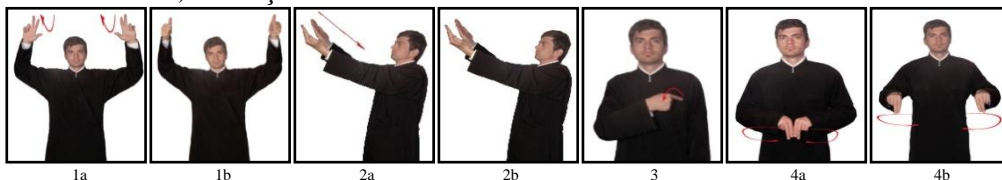
[pp]

5

ACUM NOI RUGĂCIUNE DOMNULUI [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

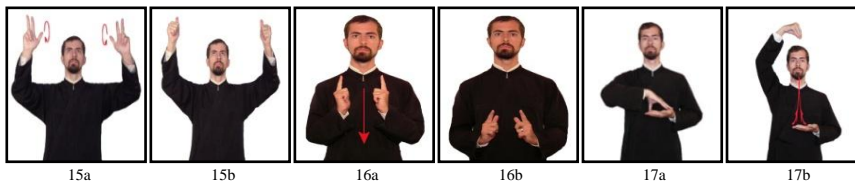
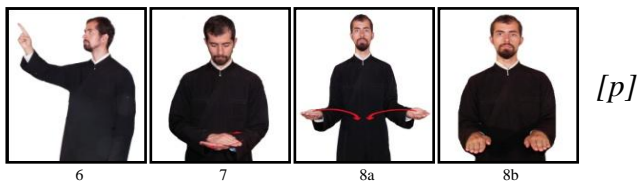
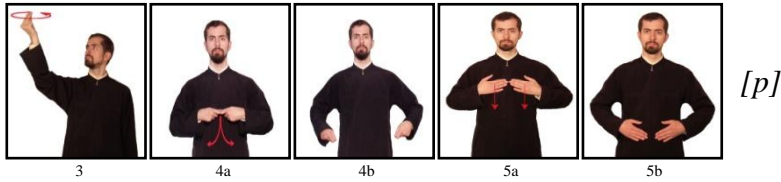
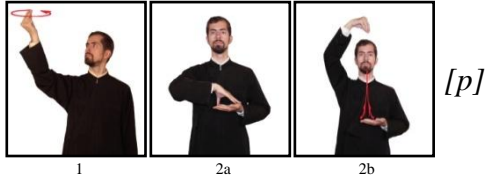
[pp]

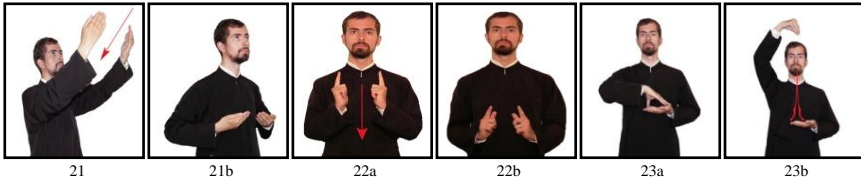
5

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Preotul zice rugăciunea prin semne:

Dumnezeul duhurilor și a tot trupul, Care ai călcat moartea și pe diavol l-ai surpat și ai dăruit viață lumii Tale, Însuși, Doamne, și sufletele adormiților robilor Tăi (N) odihnește-le în loc luminat, în loc cu verdeață, în loc de odihnă, de unde au fugit toată durerea, întristarea și suspinul. Și orice greșală au săvârșit ei cu cuvântul, cu fapta sau cu gândul, ca un Dumnezeu bun și iubitor de oameni, iartă-le. Că nu este om, care să fie viu și să nu greșescă; numai Tu singur ești fără de păcat; dreptatea Ta este dreaptă în veac și cuvântul Tău este adevărul.

21 21b 22a 22b 23a 23b

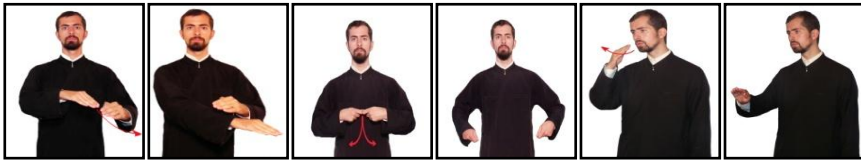
24a 24b 25

[p]

26 27a 27b 28a 28b

[p]

29a 29b 30a 30b 31a 31b

32

33a 33b

[p]

34 35 36 37 38

[p]

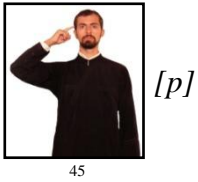
39 40 41a 41b 42a 42b 43a 43b

[p]

44

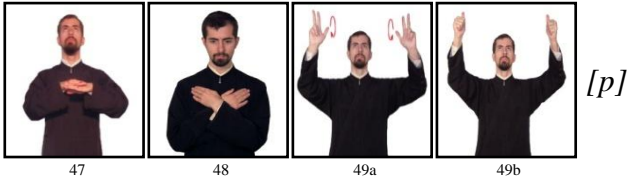
[p]

45

46

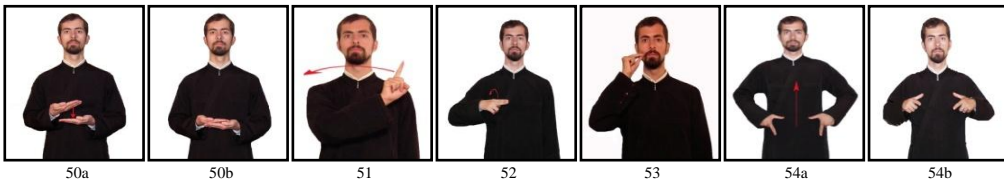

47

48

49a

49b

50a

50b

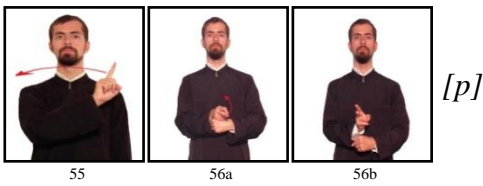
51

52

53

54a

54b

55

56a

56b

57

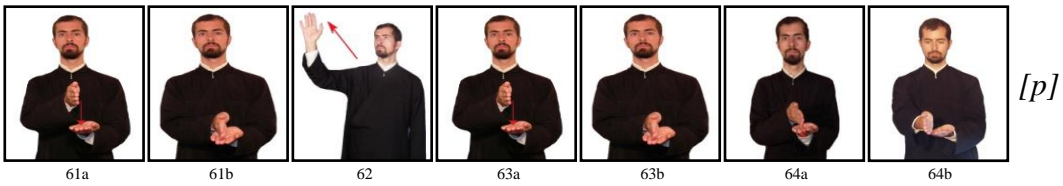
58a

58b

59a

59b

60

61a

61b

62

63a

63b

64a

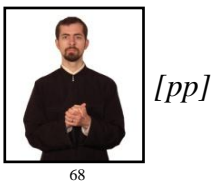
64b

65

66

67

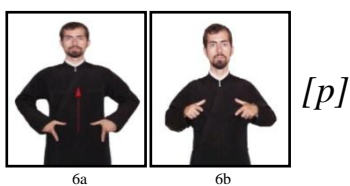
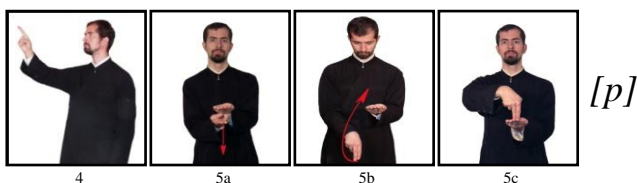
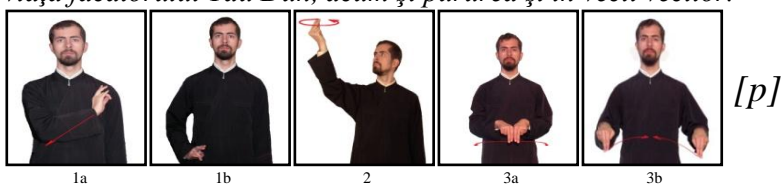

68

DUMNEZEUL SUFLETELOR [p]
DUMNEZEU [a] **TOT TRUPUL** [p]
TU [ai] **STRIVIT MOARTEA,** [p]
 [ai] **LEPĂDAT** [pe] **DIAVOLUL,** [p]
 [și ai] **DAT VIAȚĂ LUMII ACESTEIA** [p]
DOAMNE ODIHNEȘTE SUFLETELE ROBILOR ADORMIȚI NUME (numele dactilat) [p]
DĂ ODIHNĂ SUFLETELOR ROBILOR ADORMIȚI [p]
 [în] **LOC LUMINAT** [în] **RAI** [p]
 [de unde au] **FUGIT TOATĂ DUREREA,**
NECAZUL [și]
SUSPINAREA [p]
TU DUMNEZEU BUN [și] **IUBITOR** [de] **OAMENI** [p]
IARTĂ ADORMIȚILOR TOATĂ GREȘEALA SĂVÂRȘITĂ [p]
 [cu] **CUVÂNTUL,** [p]
 [cu] **GÂNDUL,** [p]
 [cu] **FAPTA,** [p]
IARTĂ ADORMIȚILOR DOAMNE [p]
PENTRU [că] **NU** [este] **OM** [care să] **VIEȚUIASCĂ** [și să] **NU GREȘEASCĂ** [p]
TU UNUL [ești] **FĂRĂ** [de] **PĂCAT** [p]
DREPTATEA TA [este] **DREPTATE** [în] **VECI** [p]
CUVÂNTUL TĂU [este] **ADEVĂRUL** [pp]

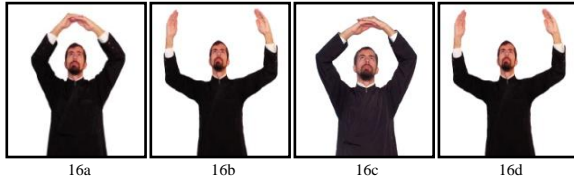
Preotul transmite prin semne ecfonisul:

Că Tu ești învierea și viața și odihna adormiților robilor Tăi (N), Hristoase, Dumnezeul nostru, și Ție slavă înălțăm, împreună și Celui fără de început al Tău Părinte și Preasfântului și Bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

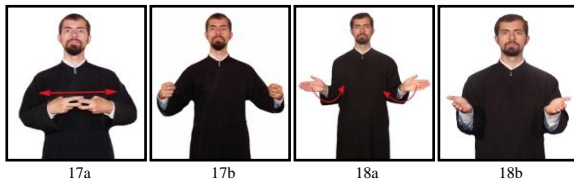

(dactilarea numelui) [p]

[p]

[p]

[p]

[pp]

HRISTOASE DUMNEZEUL NOSTRU [p]

TU [ești] **ÎNVIEREA** [p]

[și] **VIAȚA** [p]

[și] **ODIHNA MORȚILOR NOȘTRI, NUMELE (N)** (dactilarea numelui) [p]

NOI SLAVĂ ÎNĂLȚĂM TATĂLUI, DUMNEZEUL CERURILOR [p]

[Cel] **FĂRĂ** [de] **ÎNCEPUT** [p]
ÎMPREUNĂ [cu] **BUNUL DUH SFÂNT** [care] **FĂCUT VIAȚĂ** [p]
ACUM [și] **PURUREA** [și în] **VECII VECILOR** [pp]

Strana și credincioșii:

Amin.

1a

1b

2

[pp]

AMIN [pp]

Acolo unde este obiceiul, diaconul sau, dacă nu este diacon, preotul zice și următoarele în limbajul semnelor:

Întru fericită adormire, veșnică odihnă dă, Doamne, sufletelor adormiților robilor Tăi, care s-au pomenit, și le fă lor veșnică pomenire.

1a

1b

2a

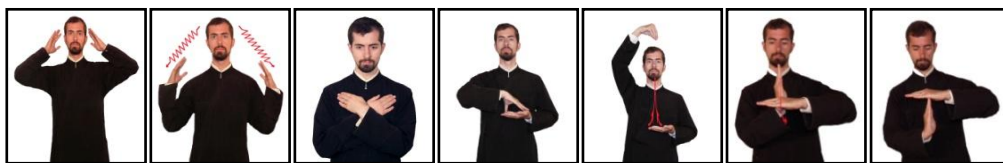
2b

3

4a

4b

5

6a

6b

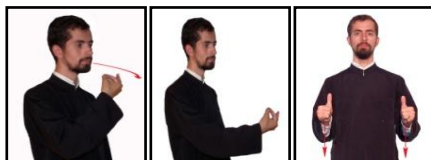
7

8a

8b

9a

9b

10a

10b

11

[p]

12a

12b

13

14

15a

15b

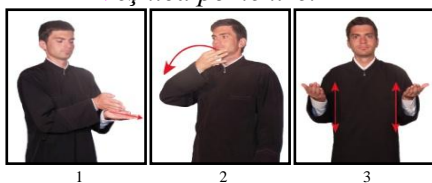
[pp]

16

**DOAMNE DAI VEȘNICĂ ODIHNĂ ÎNTRU FERICITĂ ADORMIRE SUFLETELOR
 ROBILOR [Tăi] POMENIȚI ACUM [p]
 DĂ [Doamne] ADORMIȚILOR VEȘNICĂ POMENIRE [pp]**

Și se cântă prin semne, în Sfântu Altar o dată, apoi la strană, de două ori:

Veșnică pomenire.

[pp]

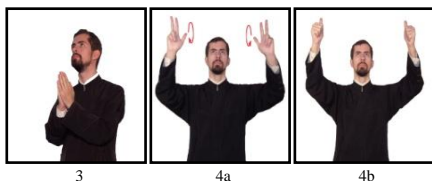
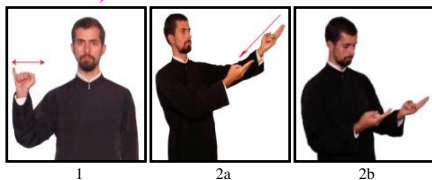
4

VEȘNICA POMENIRE³²

Apoi, preotul desface Sfântul Antimis, în timp ce diaconul, dacă este, transmite prin semne ectenia pentru cei chemați, iar dacă nu este, o transmite prin gesturi, tot preotul, după care desface Sfântul Antimis.

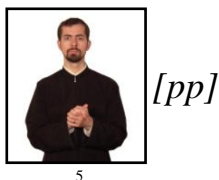
Ectenia pentru cei chemați

Rugați-vă, cei chemați³³, Domnului (se desface partea dinspre miazănoapte a Sfântului Antimis).

³² Se obișnuiește ca, în perioada dintre Învierea și Înălțarea Domnului, să se cânte de două ori *Veșnica pomenire*, iar a treia oară *Hristos a înviat*. Modul de reprezentare în limbajul vizual, al semnelor, al *Veșnicei pomeniri* se realizează prin imitarea actului de ridicare a colivei.

³³ *Chemați* – aici e vorba despre chemarea de către Dumnezeu adresată credincioșilor la viața Bisericii.

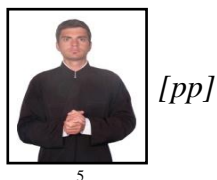
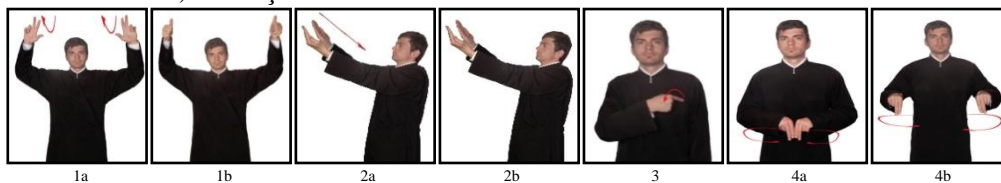

CINE CHEMAȚI

RUGAȚI [pe] DOMNUL [pp]

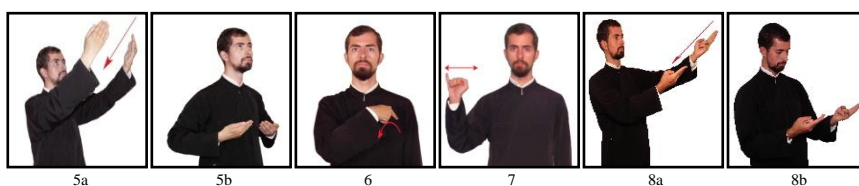
Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

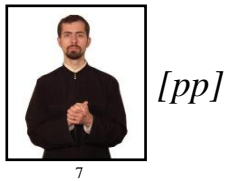
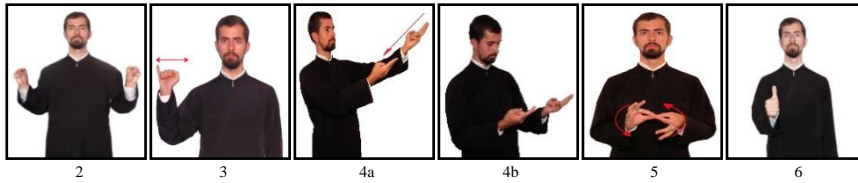
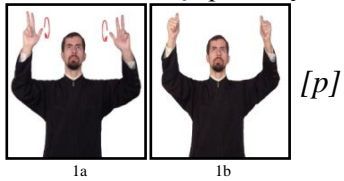
Cei credincioși, pentru cei chemați să ne rugăm, ca Domnul să-i miluiască pe dânșii (se desface partea dinspre miazăzi).

NOI CREDINCIOȘII [ne] RUGĂM [ca] DOMNUL [p]

[să] DĂRUIASCĂ MILĂ [pentru] CINE [sunt] CHEMAȚI [pp]

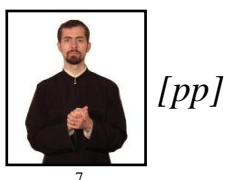
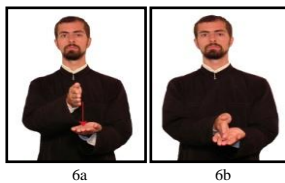
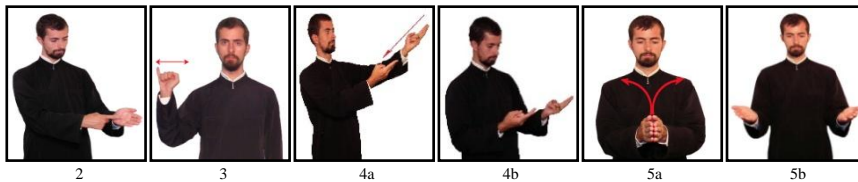
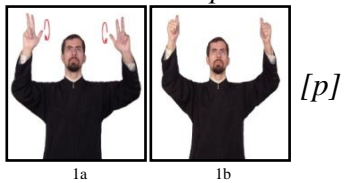
Să-i învețe pe dânșii cuvântul adevărului (se desface partea dinspre apus).

DOAMNE [p]

ÎNVAȚĂ[-i pe] **CINE** [sunt] **CHEMAȚI CUVÂNTUL ADEVĂRULUI** [pp]

Să le descopere lor Evanghelia dreptății (se desface partea dinspre răsărit).

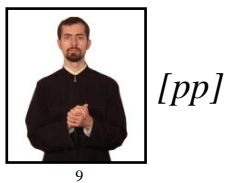
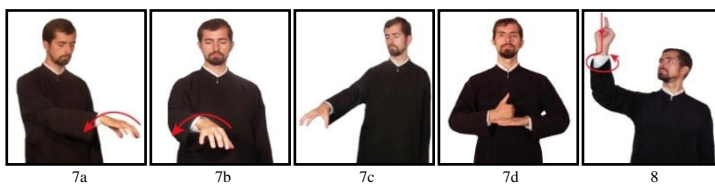
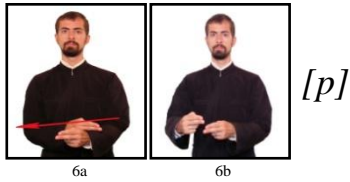
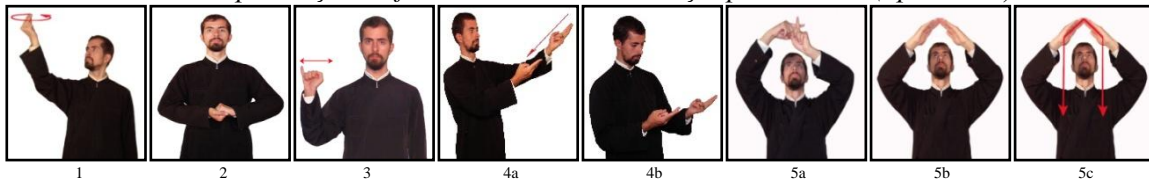

DOAMNE [p]

ARATĂ [pntru] **CINE** [sunt] **CHEMAȚI EVANGHELIA DREPTĂȚII** [pp]

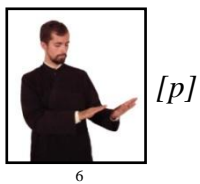
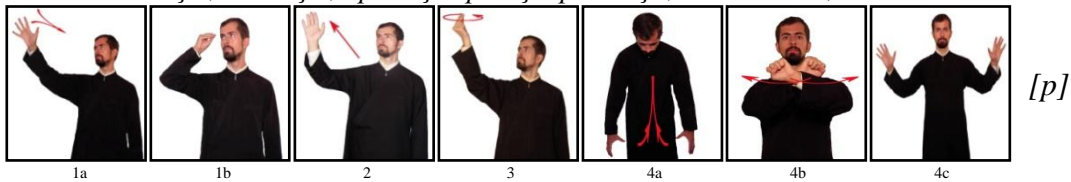
Apoi preotul începe să ștergă cu buretele Sfântul Antimis, din toate părțile, spre răsărit.

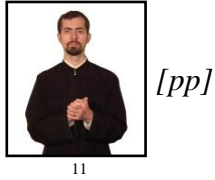
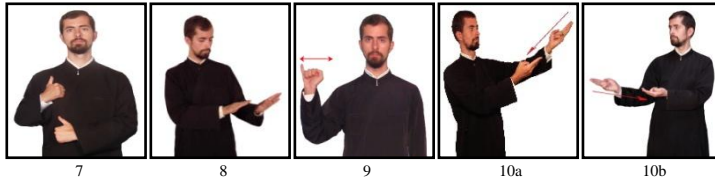
Să-i unească pe dânșii cu sfânta Sa, sobornicească și apostolească (apostolică) Biserică.

DUMNEZEU [să] **UNEASCĂ** [pe] **CINE CHEMAȚI** [în] **BISERICA** [sa] **SFÂNTĂ** [p]
SOBORNICEASCĂ [și] **APOSTOLEASCĂ** [pp]

Mântuiește, miluiește, apără și-i păzește pe dânșii, Dumnezeule, cu harul Tău.

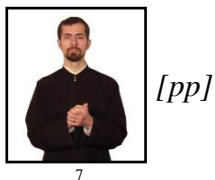
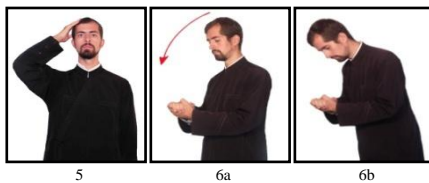
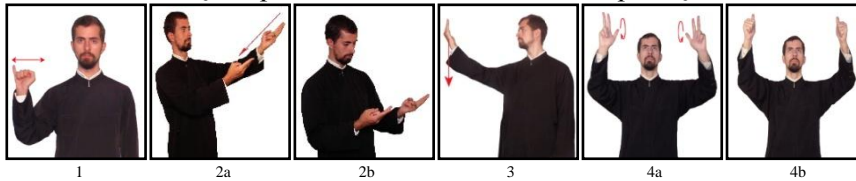
HARUL TĂU DUMNEZEULE [să] MÂNTUIASCĂ, [p]

[să] **MILUIASCĂ, [p]**

[să] **APERE [p]**

[și să-i] **PĂZEASCĂ [pe] CINE CHEMAȚI [pp]**

Cei chemați, capetele voastre Domnului să le plecați.

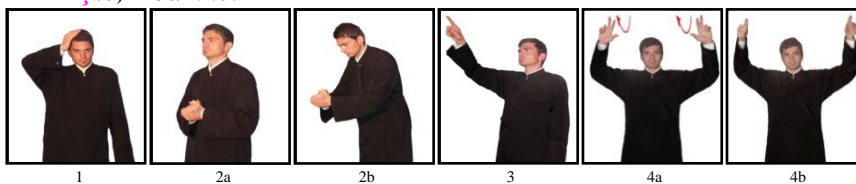

CINE [sunteți] CHEMAȚI ÎNAINTEA DOMNULUI

CAPETELE [să le] PLECAȚI [pp]

Strana și credincioșii:

Ție, Doamne.

[pp]

5

CAPETELE PLECĂM ȚIE DOAMNE [pp]

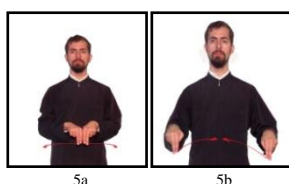
Preotul citește în taină:

Rugăciunea pentru cei chemați (La desfacerea Sfântului Antimis)

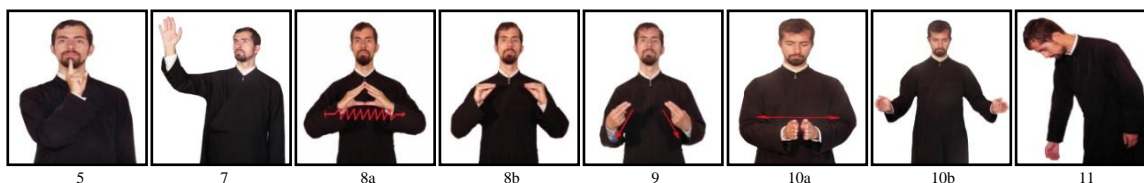
Doamne Dumnezeu nostru, Care întru cele de sus locuiești și spre cei smeriți privești, Cel ce ai trimis mântuirea neamului omenesc pe Unul-Născut Fiul Tău și Dumnezeu, pe Domnul nostru Iisus Hristos, caută spre robii Tăi cei chemați, care și-au plecat grumajii înaintea Ta, și învrednicește-i, la vremea convenită, de baia nașterii celei de-a doua, de iertarea păcatelor și de veșmântul nestrîcării; unește-i cu sfânta Ta sobornicească și apostolească (*apostolică*) Biserică și numără-i cu turma Ta cea aleasă.

În timpul ecfonisului, preotul face semnul Sfintei Cruci cu buretele deasupra Sfântului Antimis, îl sărută și îl pune la locul lui, în partea de sus a Antimisului, interpretând apoi cu gesturi clare și ample ecfonisul:

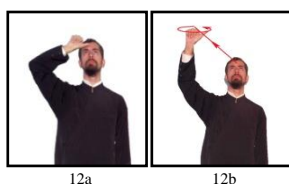
Ca și aceștia, împreună cu noi, să slăvească preacinstitul și de mare cuviință numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

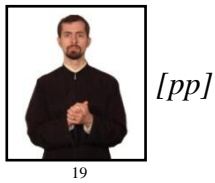
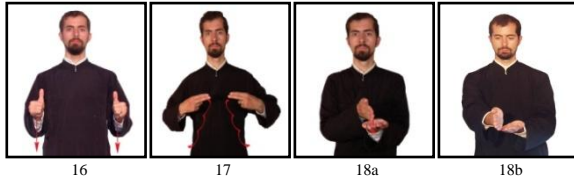
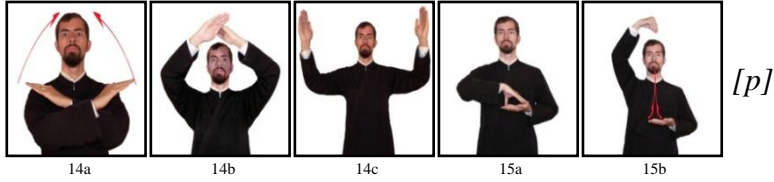
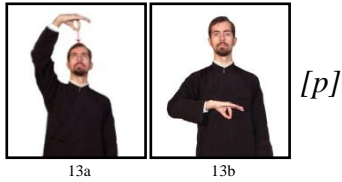
[p]

[p]

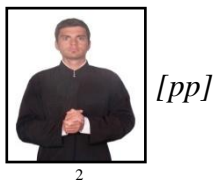
[p]

CINE CHEMAȚI [să] **SLĂVEASCĂ ÎMPREUNĂ** [cu] **NOI** [p]
NUMELE TĂU [Cel] **PREACINSTIT** [și de] **MARE CUVIINȚĂ**
 [al] **TATĂLUI** [p]
 [al] **FIULUI** [p]
 [și al] **DUHULUI SFÂNT** [p]
ACUM [și] **PURUREA** [și în] **VECII VECILOR** [pp]

Strana și credincioșii:

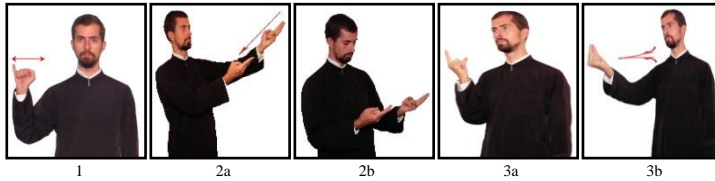
Amin.

AMIN [pp]

Diaconul transmite, prin semne, din mijlocul bisericii:

Câți sunteți chemați, ieșiți!

[pp]

4

CINE [sunt] **CHEMAȚI** [să] **IASĂ!** [pp]

Iar dacă este și un al doilea diacon, transmite prin semne și acesta:

Cei chemați, ieșiți!

[pp]

4

CINE [sunt] **CHEMAȚI** [să] **IASĂ!** [pp]

Apoi iarăși diaconul, din mijlocul bisericii:

Câți sunteți chemați, ieșiți!

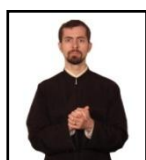
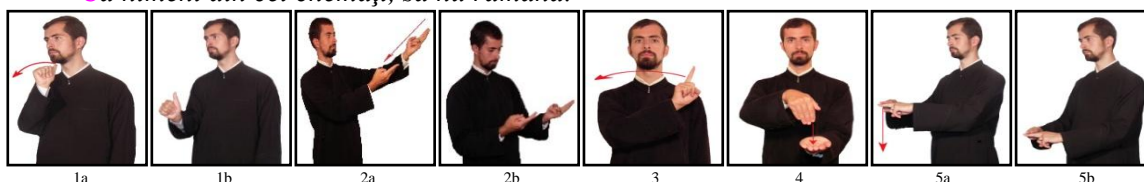
[pp]

4

CINE [sunt] **CHEMAȚI** [să] **IASĂ!** [pp]

Al doilea diacon:

Ca nimeni din cei chemați, să nu rămână.

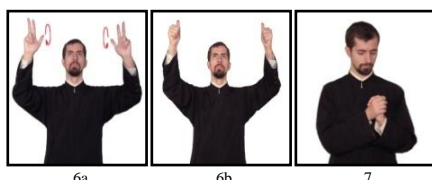
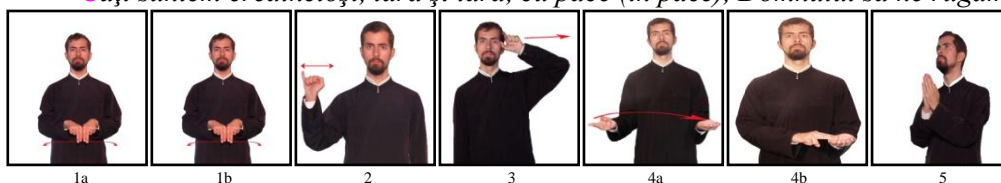
[pp]

6

NIMENI [dintre cei] **CHEMAȚI NU TREBUIE** [să] **RĂMÂNĂ** [pp]

Diaconul, din mijlocul bisericii:

Câți suntem credincioși, iară și iară, cu pace (în pace), Domnului să ne rugăm.

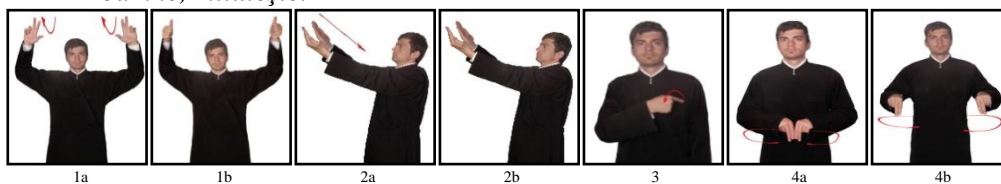
[pp]

8

NOI CINE [suntem] **CREDINCIOȘI IARĂ** [și iară ne] **RUGĂM DOMNULUI** [cu] **PACE** [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

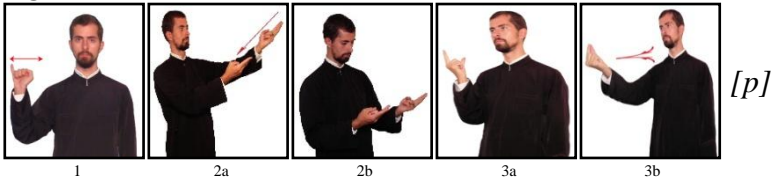
[pp]

5

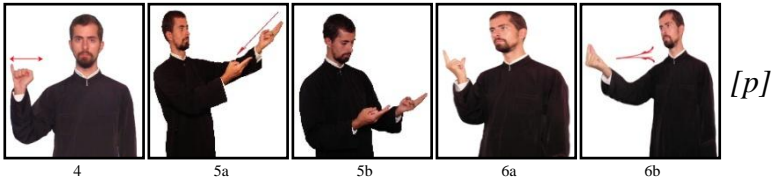
DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Dacă slujește preotul singur, zice prin semne:

Câți sunteți chemați, ieșiți! Cei chemați ieșiți! Câți sunteți chemați, ieșiți! Ca nimeni din cei chemați, să nu rămână. Câți suntem credincioși, iară și iară, cu pace (în pace), Domnului să ne rugăm.

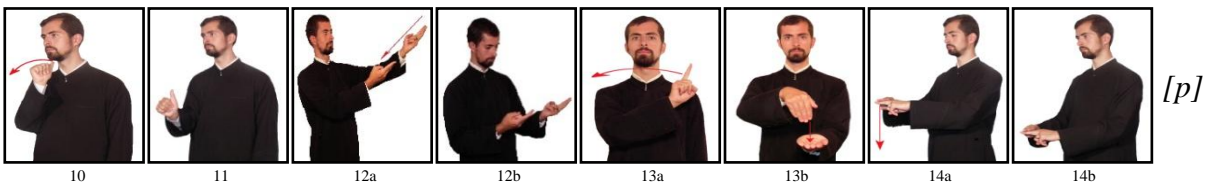
[p]

[p]

[p]

[p]

[pp]

21

CINE [sunt] **CHEMAȚI IEȘIȚI** [p]

CINE [sunt] **CHEMAȚI IEȘIȚI** [p]

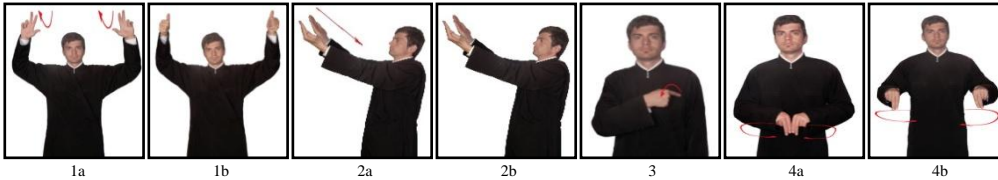
CINE [sunt] **CHEMAȚI IEȘIȚI** [p]

NIMENI [dintre cei] **CHEMAȚI NU TREBUIE** [să] **RĂMÂNĂ** [p]

NOI CINE [suntem] **CREDINCIOȘI IARĂ** [și iară ne] **RUGĂM DOMNULUI** [cu] **PACE** [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

[pp]

5

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

La nevoie, ecteniile și rugăciunile pentru cei chemați începând de la *Rugați-vă cei chemați Domnului...* până la *Câți sunteți chemați ieșiți...* (inclusiv), nu se mai pun sau se zic în taină. În acest caz, Sfântul Antimis urmează să fie desfăcut înainte de efonisul ecteniei întreite: *Că milostiv și iubitor de oameni...*, iar după acest efonis, diaconul sau preotul începe ectenia mică: *Iară și iară...*

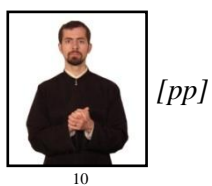
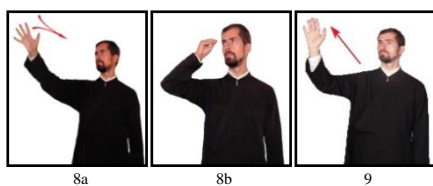
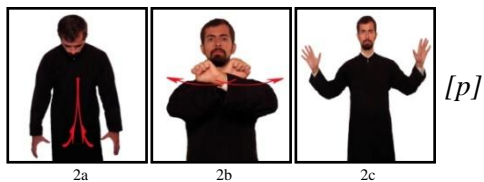
În timpul ecteniei, preotul citește, în taină:

Rugăciunea întâi pentru credincioși (După desfacerea Sfântului Antimis)

Mulțumim Ție, Doamne, Dumnezeul Puterilor, Care ne-ai învrednicit pe noi a sta și acum înaintea sfântului Tău jertfelnic și a cădea la îndurările Tale, pentru păcatele noastre și pentru cele din neștiință ale poporului. Primește Dumnezeule, rugăciunea noastră; fă-ne să fim vrednici a-Ți aduce rugăciuni, cereri și jertfe fără de sânge pentru tot poporul Tău; și ne învrednicește pe noi, pe care ne-ai pus întru această slujire a Ta, cu puterea Duhului Tău celui Sfânt, ca fără de osândă și fără de sminteală, întru mărturisirea curată a cugetului nostru, să Te chemăm pe Tine în toată vremea și în tot locul și, auzindu-ne, milostiv să ne fii, pentru mulțimea bunătății Tale.

Diaconul sau preotul:

Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeuule, cu harul Tău.

APĂRĂ, [p]

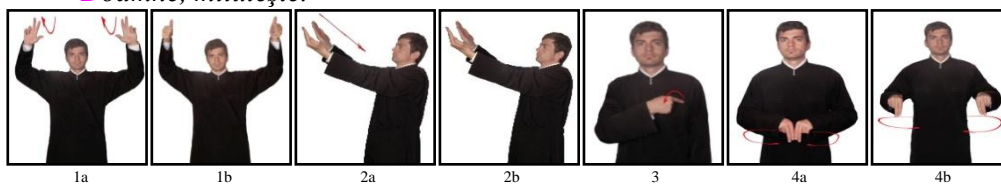
MÂNTUIEȘTE, [p]

MILUIEȘTE, [p]

PĂZEȘTE [pe] NOI DUMNEZEULE [cu] HARUL TĂU [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

[pp]

5

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Diaconul:

Înțelepciune!

1a

1b

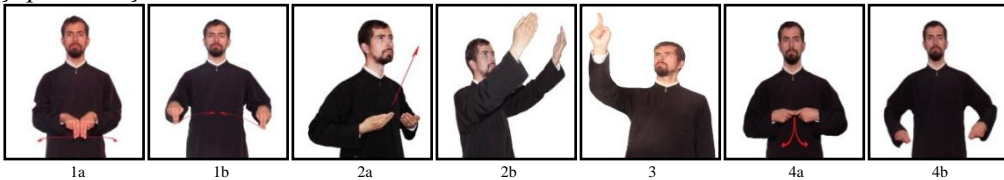
[pp]

2

ÎNȚELEPCIUNE! [pp]

Preotul transmite prin semne ecfonisul:

Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

1a

1b

2a

2b

3

4a

4b

5a

5b

[p]

[p]

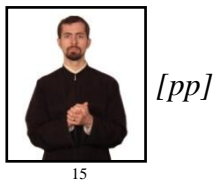
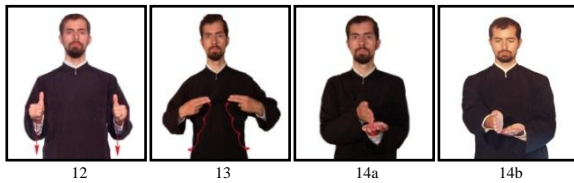
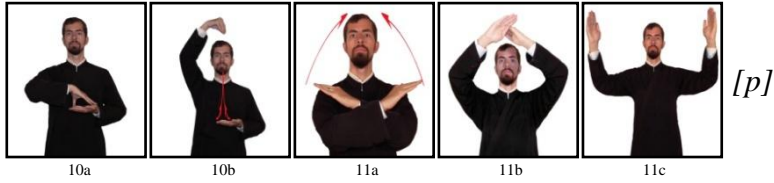
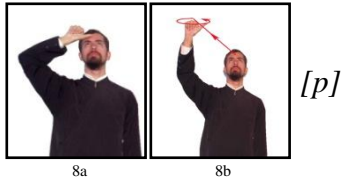
6

7a

7b

[p]

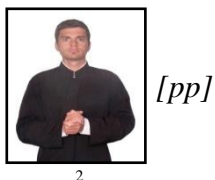

**NOI DĂM ȚIE TOATĂ
SLAVA, [p]
CINSTEA, [p]
[și] ÎNCHINĂCIUNEA [p]
TATĂLUI [p]
[și] FIULUI [p]
[și] DUHULUI SFÂNT [p]
ACUM [și] PURUREA [și în] VECII VECILOR [pp]**

Strana și credincioșii:

Amin.

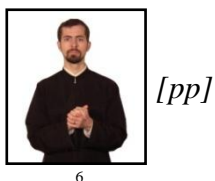
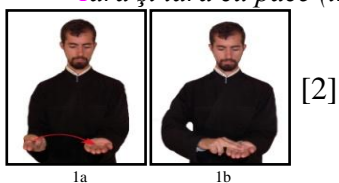

AMIN [pp]

Diaconul sau preotul:

Iară și iară cu pace (în pace), Domnului să ne rugăm.

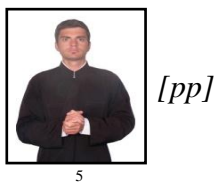
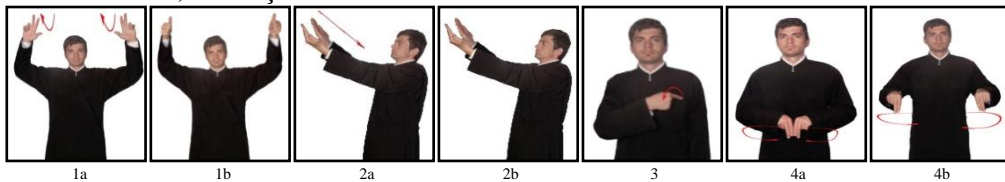

IAR [și] **IAR**

NOI [cu] **PACE** [să ne] **RUGĂM** **DOMNULUI** [pp]

Strana și credincioșii:

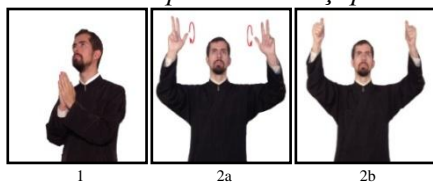
Doamne, miluiește.

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

În unele locuri, numai când slujește și diacon, se obișnuiește să spună în limbajul semnelor și cererile de mai jos:

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

1

2a

2b

3a

3b

4

5

6a

6b

6c

6d

[p]

7a

7b

8a

8b

8c

9a

9b

10a

10b

11

[pp]

RUGĂCIUNE DOMNULUI

PENTRU PACEA [de] **SUS** [din] **CERURI** [p]

PENTRU MÂNTUIREA SUFLETELOR NOASTRE [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

1a

1b

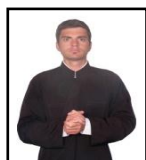
2a

2b

3

4a

4b

5

[pp]

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

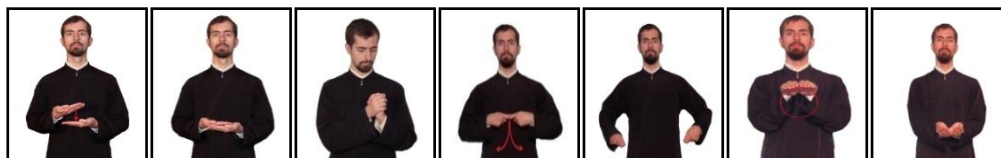
Pentru pacea a toată lumea, pentru buna stare (statornicia) a sfințelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

1

2a

2b

3a

3b

4

5a

5b

6a

6b

[p]

7a

7b

8a

8b

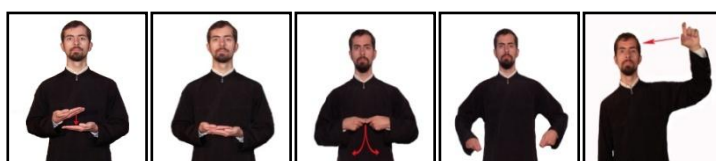
8c

9a

9b

10

[p]

11a

11b

12a

12b

13

14a

14b

14c

15

16

[pp]

RUGĂCIUNE DOMNULUI

PENTRU PACEA [a] TOATĂ LUMEA [p]

[pentru ca] **BISERICILE SFINTE [să aibă] VIAȚA [cea] (starea) BUNĂ [p]**

PENTRU [a fi] TOATĂ CREDINȚA BISERICII [în] UNITATE [pp]

*Pentru sfântă biserica aceasta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu
 intră într-însa, Domnului să ne rugăm.*

1 2a 2b

3a 3b 4a 4b 5a 5b 5c 6

[p]

7a 7b 8 9a 9b

10

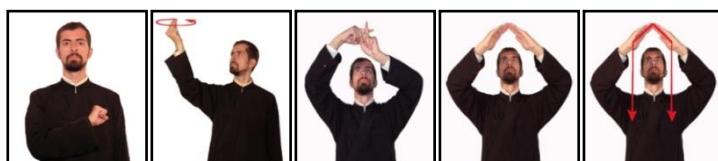
11

[p]

12a 12b

[p]

13 14 15a 15b 15c

16

[pp]

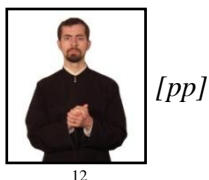
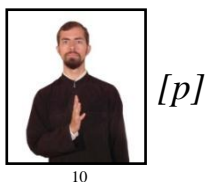
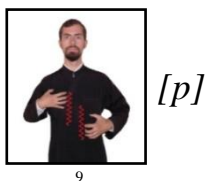
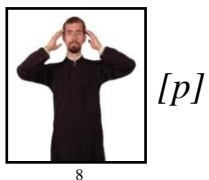
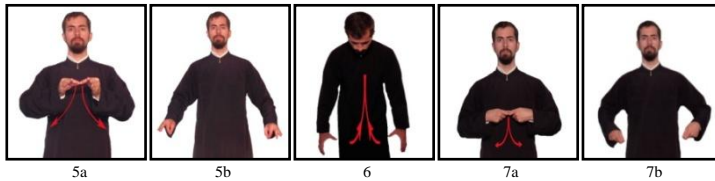
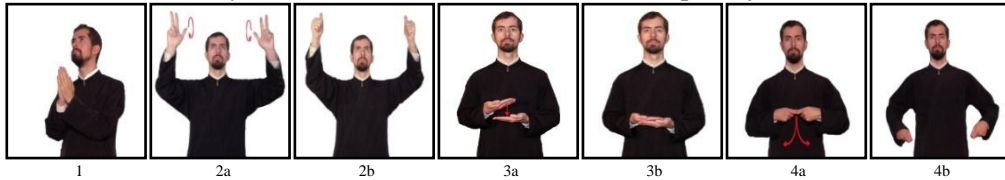
RUGĂCIUNE DOMNULUI
PENTRU SFÂNTĂ BISERICA ACEASTA [p]
PENTRU CINE VINE [și se]
ROAGĂ [cu]

CREDINȚĂ, [p]

EVLAVIE [p]

[și cu] **FRICĂ** [de] **DUMNEZEU** [în] **BISERICĂ** [pp]

Pentru ca să fim izbăviți noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

RUGĂCIUNE DOMNULUI PENTRU [ca] **TOȚI** [să] **FIM IZBĂVIȚI** [de] **TOT**

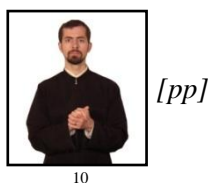
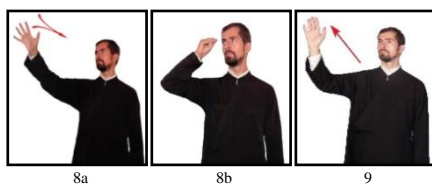
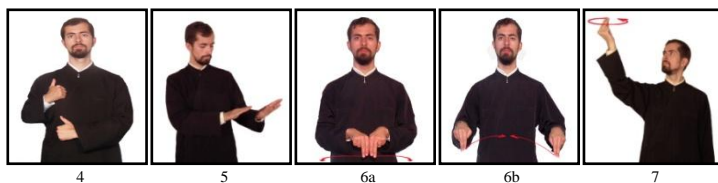
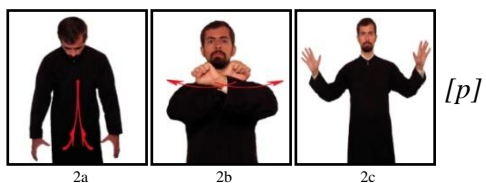
NECAZUL, [p]

MÂNIA, [p]

PRIMEJDIA, [p]

NEVOIA [pp]

Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeuule, cu harul Tău.

APĂRĂ, [p]

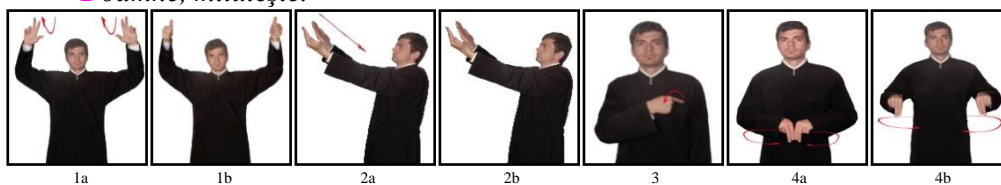
MÂNTUIEȘTE, [p]

MILUIEȘTE, [p]

PĂZEȘTE [pe] NOI DUMNEZEULE [cu] HARUL TĂU [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

[pp]

5

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Dacă nu este diacon, sau nu este obiceiul expunerii în limbajul semnelor acestor cereri, se zice îndată: **Iară și iară...**, **Apără, mântuiește...**

Preotul citește în taină:

Rugăciunea a doua pentru credincioși

Iarăși și de multe ori cădem înaintea Ta și ne rugăm Ție, Bunule și Iubitorule de oameni, ca, privind spre rugăciunea noastră, să curățești sufletele și trupurile noastre de toată necurăția trupului și a duhului și să ne dai nouă să stăm nevinovați și fără de osândă înaintea Sfântului Tău jertfelnic. Și dăruiește, Dumnezeule, și celor ce se roagă împreună cu noi, spor în viață, în credință și în înțelegerea cea duhovnicească. Dă-le lor să-Ți slujească totdeauna, cu frică și cu dragoste, și, întru nevinovăție și fără osândă, să se împărtășească cu Sfintele Tale Taine și să se învrednicească de cereasca Ta împărăție.

Diaconul:

Înțelepciune!

1a

1b

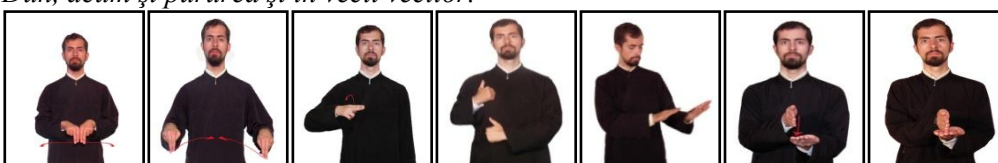
[pp]

2

ÎNȚELEPCIUNE! [pp]

Diaconul intră în Sfântul Altar pe ușa dinspre miazănoapte, iar preotul transmite prin semne ecfonisul:

Ca, sub stăpânirea Ta totdeauna fiind păziți, Ție slavă să înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

1a

1b

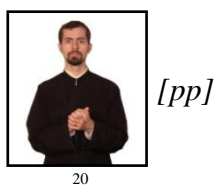
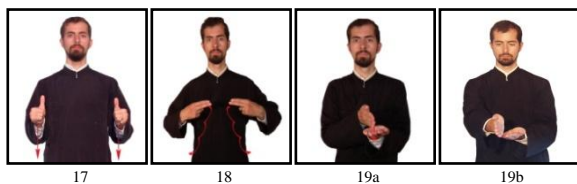
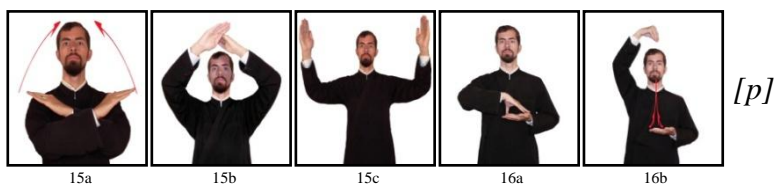
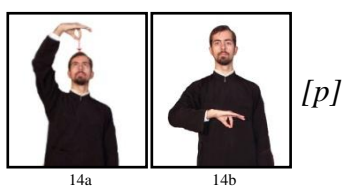
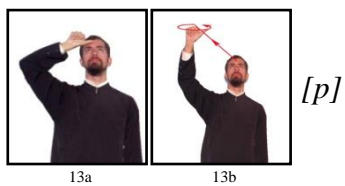
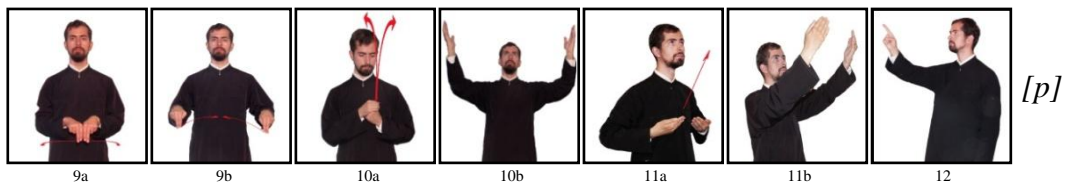
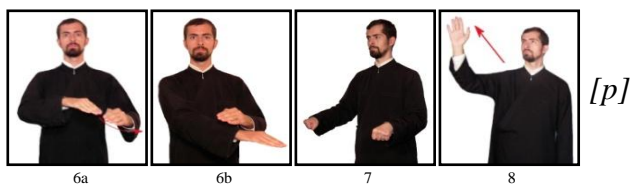
2

3

4

5a

5b

NOI SUNTEM PĂZIȚI TOTDEAUNA SUB STĂPÂNIREA TA [p]

NOI SLAVĂ DĂM ȚIE [p]

TATĂLUI [p]

[și] FIULUI [p]

[și] DUHULUI SFÂNT [p]

ACUM PURUREA [și în] VECII VECILOR [pp]

Strana și credincioșii:

Amin.

1a

1b

[pp]

2

AMIN *[pp]*

Și începe la strană să fie interpretată îndată prin semne cântarea heruvimică:

Noi, care pe Heruvimi cu taină închipuim și făcătoarei de viață Treimi întreit-sfântă cântare aducem, toată grija cea lumească, acum, să o lepădăm...

1a

1b

2a

2b

3a

3b

4a

4b

5a

5b

6

7a

7b

8

9

10a

10b

10c

11a

11b

12a

12b

[p]

13a

13b

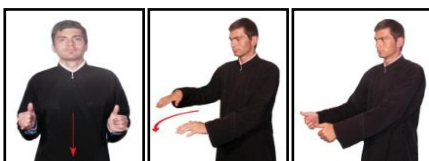
14a

14b

15

16a

16b

17

18a

18b

[pp]

19

**NOI TAINIC LA FEL [ca] ÎNGERI HERUVIMI ADUCEM (privind spre cer) [de] TREI [ori]
SFÂNTA CÂNTARE [prin] SEMNE TREIMII [de] VIAȚĂ FĂCĂTOARE [p]
NOI TOATĂ GRIJA LUMEASCĂ ACUM [să o] LEPĂDĂM [pp]**

Iar preotul, stând înaintea Sfintei Mese, citește în taină:

Rugăciunea din timpul cântării heruvimice

Nimeni din cei legați cu poftă și cu desfătări trupești nu este vrednic să vină, să se apropie sau să slujească Ție, Împărate al slavei; căci a sluji Ție este lucru mare și înfricoșător chiar pentru puterile cele cerești. Dar, totuși, pentru iubirea Ta de oameni cea de negrăit și nemăsurată, fără mutare și fără schimbare, Te-ai făcut om, și Arhiereu al nostru Te-ai făcut și, ca un Stăpân a toate, ne-ai dat slujba sfântă a acestei jertfe liturgice și fără de sânge; că numai Tu, Doamne Dumnezeul nostru, stăpânești peste cele cerești și cele pământești, Cel ce șezi pe Tronul Heruvimilor și ești Domnul serafimilor și Împăratul lui Israel, Cel ce singur ești Sfânt și întru sfinți Te odihnești. Deci, pe Tine Te rog, Cel ce singur ești bun și binevoitor, caută spre mine, păcătosul și netrebnicul Tău rob, și-mi curățește sufletul și inima de cugete viclene; și pe mine, cel ce sunt îmbrăcat cu harul preoției, învrednicește-mă, cu puterea Sfântului Tău Duh, să stau înaintea acestei sfinte mese a Tale și să jertfesc Sfântul și preacuratul Tău Trup și scumpul Tău Sânge. Că la Tine vin, plecându-mi grumajii, și mă rog Ție: Să nu întorci fața Ta de la mine, nici să mă lepezi dintre slujitorii Tăi, ci binevoiește să-Ți fie aduse darurile acestea de mine, păcătosul și nevrednicul Tău rob. Că Tu ești Cel ce aduci și Cel ce Te aduci, Cel ce primești și Cel ce Te împarți, Hristoase, Dumnezeul nostru, și Ție slavă înălțăm, împreună și Celui fără de început al Tău Părinte și Preasfântului și bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Iar, după terminarea rugăciunii, preotul zice cu voce înceată cântarea heruvimică, de trei ori, făcând câte o închinăciune la fiecare sfârșit.

Preotul:

Noi, care pe Heruvimi cu taină închipuim și făcătoarei de viață Treimi întreit-sfântă cântare aducem, toată grija cea lumească, acum, să o lepădăm...

Iar diaconul continuă, înălțând orarul cu mâna dreaptă, după care transpune în limbajul semnelor:

Ca pe Împăratul tuturor să-L primim, pe Cel înconjurat, în chip nevăzut, de cetele îngerești. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Și, dacă nu s-a făcut mai înainte acoperirea Cinstitelor Daruri la Proscomidiar, se face acum.

Diaconul, pregătind cădelnița, o dă preotului, care binecuvintează tămâia; mergând înaintea diaconului, cu lumânarea aprinsă, preotul tămâiază Sfânta Masă în cele patru laturi

(zicând troparul: *În mormânt cu trupul...*), Sfântul Altar și, ieșind prin Ușile Împărătești, cădește icoanele și pe credincioși ca la Apostol, zicând *Psalmul 50* și troparele de umilință. (Când sunt mai mulți preoți împreună-slujitori, tămâiază protosul). Intrând în Altar și tămâind după obicei, preotul dă cădelnița diaconului (sau, în lipsa lui, paraclisierului) și, mergând înaintea Sfintei Mese, face două închinăciuni, zicând:

Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește!

După aceea, preotul sărută Sfântul Antimis, Sfânta Cruce și Sfânta Masă, iar diaconul numai colțul Sfintei Mese; mai fac apoi o închinăciune și, se întorc cu fața către credincioși, plecându-se, dintre Sfintele Uși, își cer iertare, transmițând prin semne: *Iertați-mă, fraților, și Dumnezeule să vă ierte și să vă binecuvinteze*, apoi preotul binecuvintează pe credincioși dintre Ușile Împărătești; la slujba în sobor, își cer iertare și binecuvintează toți preoții pe rând, doi câte doi, în ordine descrescătoare; dacă este arhiereu, binecuvintează numai acesta, însă toți își cer iertare de la credincioși, doi câte doi. Merg după aceea la Proscomidiar și, închinându-se de trei ori, zic:

Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește!

Apoi diaconul zice către preot:

Ridică, părinte.

Preotul, luând acoperământul cel mare, îl pune pe umerii diaconului, zicând:

Ridicați mâinile voastre la cele sfinte și binecuvântați pe Domnul! (Psalm 133, 2)

După aceasta, preotul luând Sfântul Disc, îl dă diaconului, care îl ține în dreptul frunții, cu toată evlavia și grija. Preotul ia Sfântul Potir și amândoi ies pe ușa dinspre miazănoapte, diaconul mai întâi și preotul după el, purtându-se înaintea lor două sfeșnice sau lumânarea aprinsă și cădelnița, și așa ies în mijlocul bisericii, făcând Vohodul Mare, adică Intrarea cu Cinstitele Daruri.

Dacă slujește numai preotul, face el singur vohodul cu Cinstitele Daruri, având Acoperământul mare pe umeri, Sfântul Potir în mâna dreaptă și Sfântul Disc în mâna stângă.

Când slujesc mai mulți preoți și diaconi, după ce s-a închinat protosul împreună cu diaconii și s-au plecat către credincioși, vin apoi și ceilalți preoți, doi câte doi, începând de la cei cu rang mai mare, se închină după rânduială și, plecându-se către credincioși, trec spre Proscomidiar.

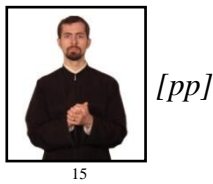
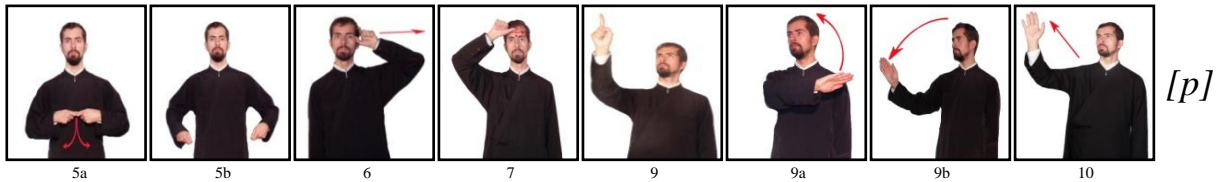
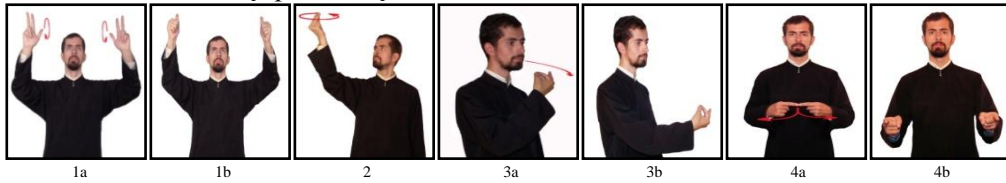
Protosul merge la Proscomidiar și dă Sfântul Disc diaconului, iar el ia Sfântul Potir în mâna dreaptă. Ceilalți preoți, luând fiecare în mâna dreaptă câte o cruce, iar preotul care a săvârșit Proscomidia, copia și lingurița, fac Vohodul cu Cinstitele Daruri, mergând unul după altul, în urma protosului, cel cu rang mai mic fiind la urmă. Iar când au ajuns în mijlocul bisericii, stau cu fața spre credincioși, unul în dreapta celuilalt, în rând cu primul dintre împreună-slujitori.³⁴

Când nu sunt diaconi, atât Sfântul Disc, cât și Sfântul Potir sunt luate de întâiul dintre împreună-slujitori, iar ceilalți merg după el, în ordine descrescătoare, până la cel din urmă, purtând în mâini câte o cruce, iar cel ce a săvârșit proscomidia, copia și lingurița; ajungând în mijloc, se așează unul de-a dreapta altuia, în rând cu protosul.

³⁴ Nu se așează în dreapta și stânga protosului, deoarece s-ar pierde simbolismul liturgic al vohodului (procesiunea de îngropare) la acest moment al Dumnezeieștii Liturghii.

Îșind, deci, din Sfântul Altar, acum întâiul dintre diaconi transmite cu semne din dreptul sfintelor uși:

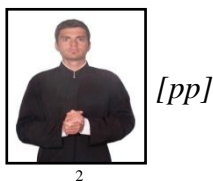
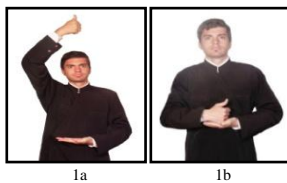
Pe voi, pe toți, dreptmăritorilor creștini, să vă pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

DOMNUL DUMNEZEU [să vă] **POMENEASCĂ** [pe] **VOI** [pe] **TOȚI CREȘTINII**
ORTODOCȘI SUS [în] **ÎMPĂRĂȚIA SA** [p]
TOTDEAUNA ACUM PURUREA VECII VECILOR [pp]

Strana și credincioșii:

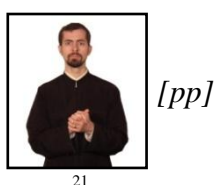
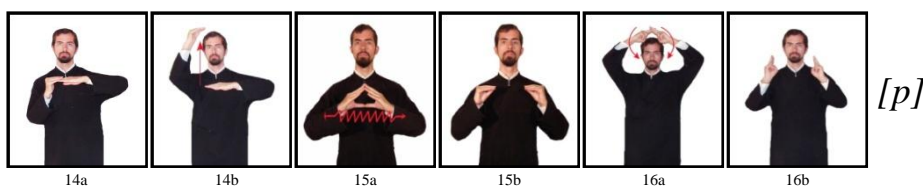
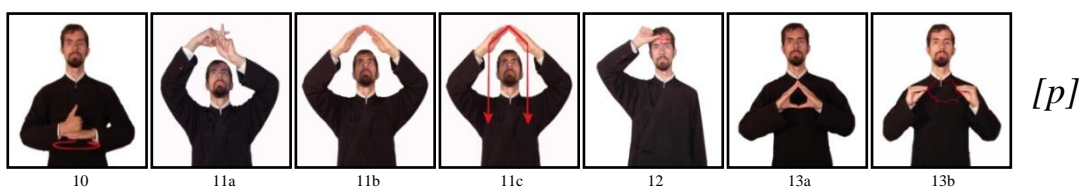
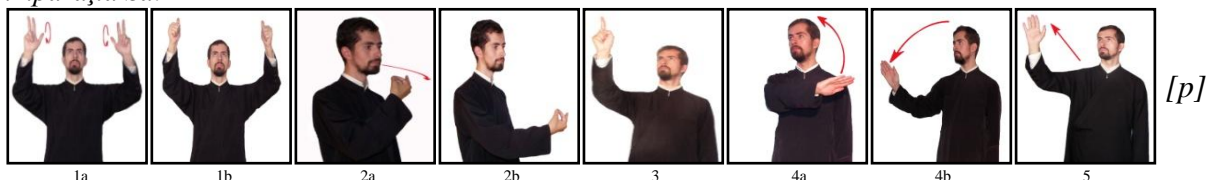
Amin.

AMIN [pp]

Dacă va sluji numai un preot, singur va face semne pentru toate cele ce urmează, iar dacă vor sluji mai mulți, le împart între dâșii, traducându-le pe rând în limbajul mimico-gestual:

Pe Preafericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române [pe (Înalt-) Preasfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul) nostru (N)], să-l pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

DOAMNE POMENEȘTE SUS [în] ÎMPĂRĂȚIA TA [p]

[pe] **PREA FERICITUL PĂRINTELE NOSTRU (dactilarea numelui) [p]**

PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE [p]

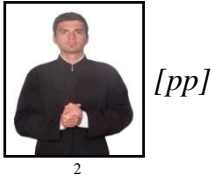
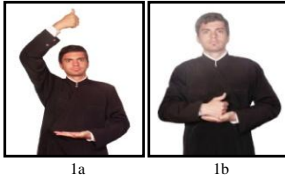
[pe] **[(ÎNALT-) PREA SFINȚITUL [p]**

(ARHI-) EPISCOPUL [și] (MITROPOLITUL) NOSTRU] (dactilarea numelui)³⁵ [pp]

³⁵ În mănăstiri și schituri, aici, se adaugă pomenirea starețului sau a egumenului cu obștea, după rânduială.

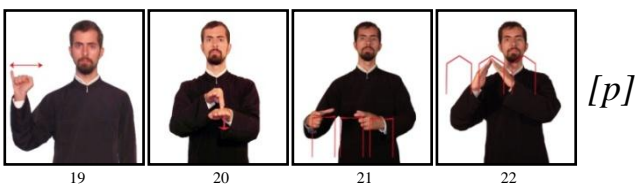
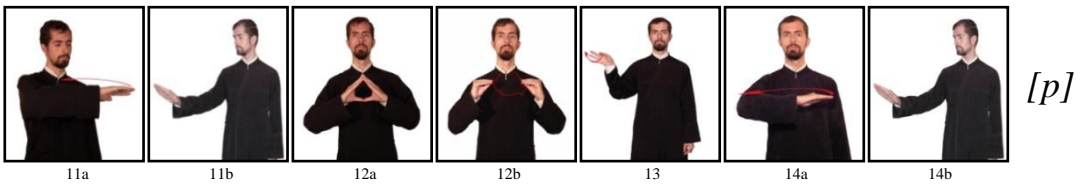
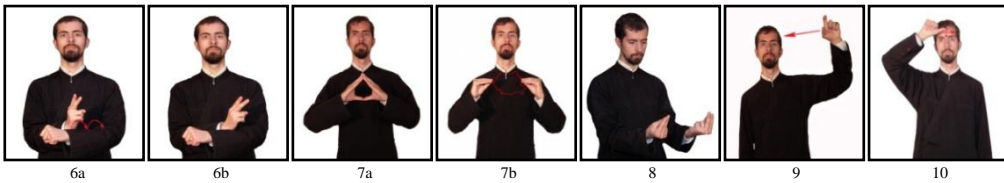
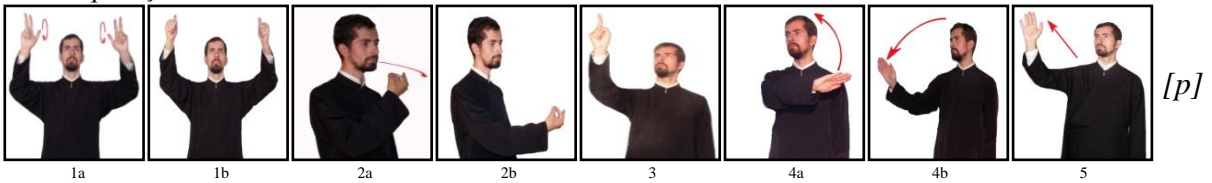
Strana și credincioșii:

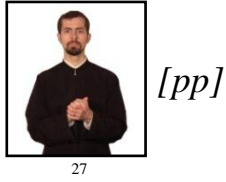
Amin.

AMIN [pp]

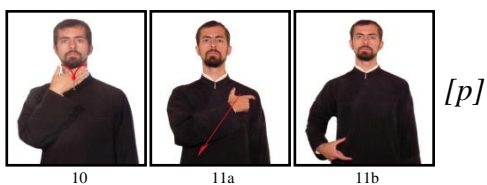
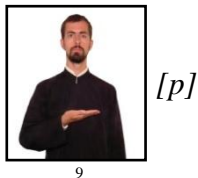
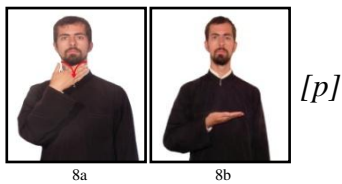
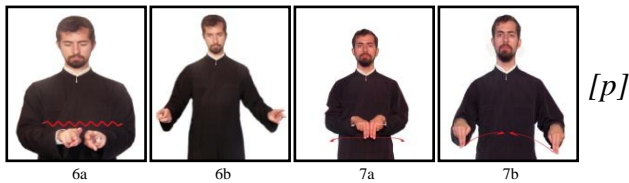
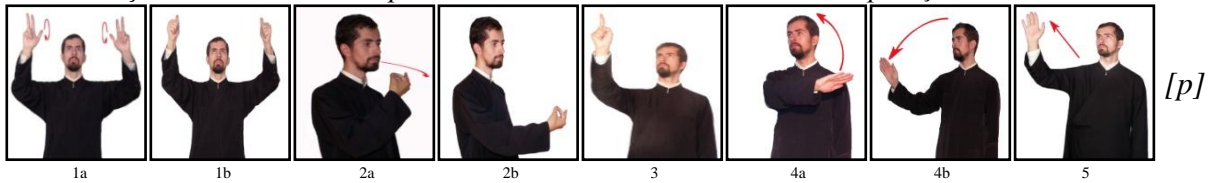
Pe poporul român cel binecredincios de pretutindeni și pe conducătorii țării noastre, pe mai marii orașelor și ai satelor și pe iubitoarea de Hristos oaste (armată), să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

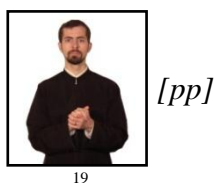
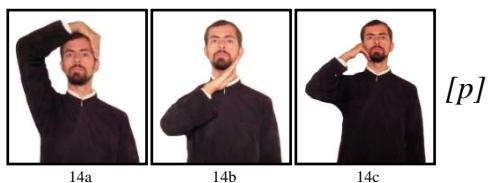
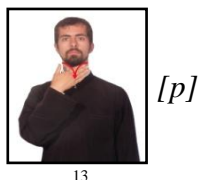
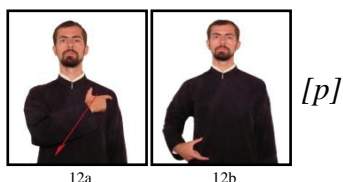

DOAMNE POMENEȘTE SUS [în] **ÎMPĂRĂȚIA TA** [p]
POPORUL ROMÂN [de] **BUNĂ CREDINȚĂ ORTODOXĂ** [de pe] **MELEAGURILE**
ROMÂNEȘTI [și] **ALTE MELEAGURI** [p]
 [pe] **CINE CÂRMUITORII ȚĂRII NOASTRE** [p]
 [pe] **CINE CONDUCE ORAȘELE** [și] **SATELE** [p]
ARMATA IUBITOARE [de] **HRISTOS APĂRĂTOARE** [pp]

Pe frații noștri ieromonahi, preoți, ierodiaconi, diaconi, monahi și monahii și pe tot clerul bisericesc și cinul monahal, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

DOAMNE POMENEȘTE SUS [în] **ÎMPĂRĂȚIA TA** [p]

[pe] **FRAȚII NOȘTRI** [p]

[pe] **CĂLUGĂRI PREOȚI** [p]

[pe] **PREOȚI** [p]

[pe] **CĂLUGĂRI DIACONI** [p]

[pe] **DIACONI** [p]

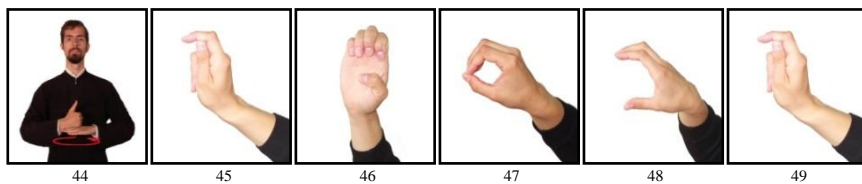
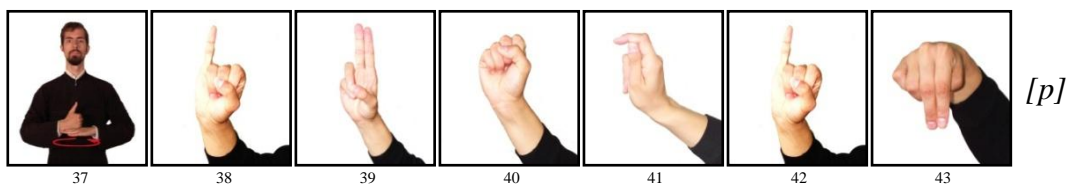
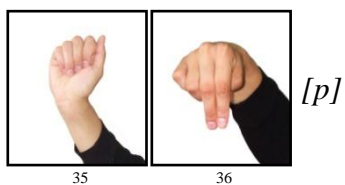
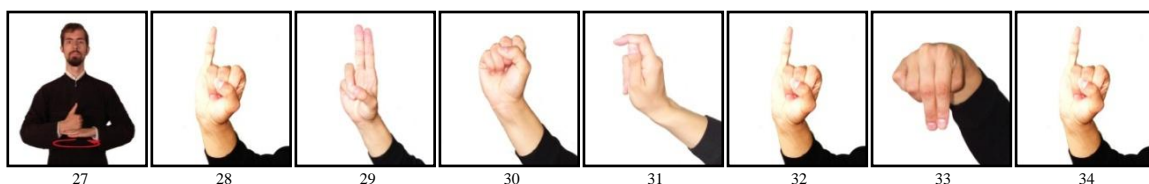
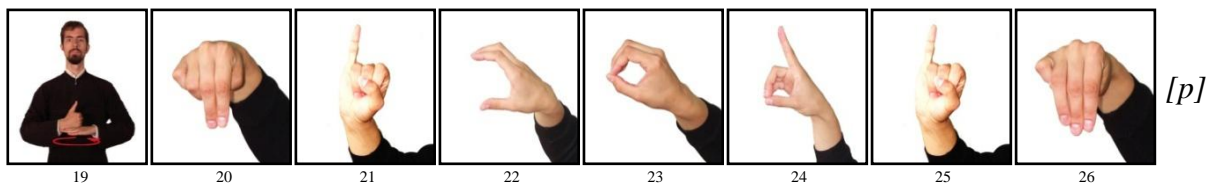
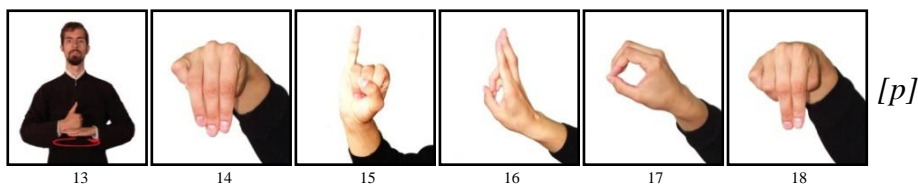
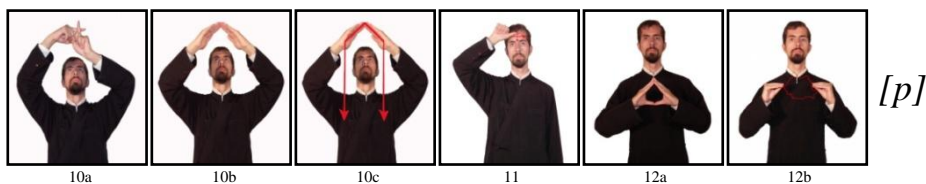
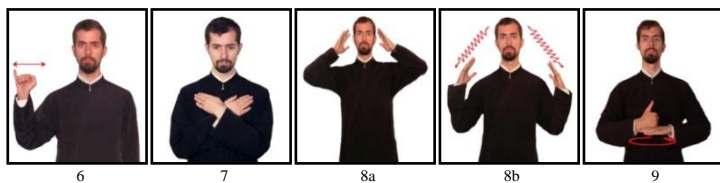
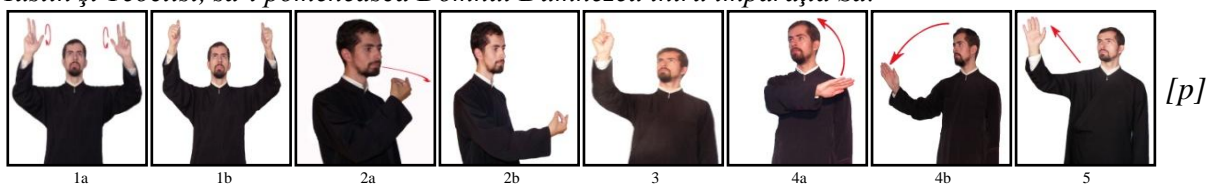
[pe] **MONAHI** [p]

[pe] **MONAHII** [p]

POMENEȘTE TOT CLERUL BISERICESC³⁶ [pp]

³⁶ În școlile teologice, aici se pomenesec, de asemenea, profesorii și elevii sau studenții. În spitale, în unitățile militare sau penitenciare și în instituțiile de învățământ, se pomenesec, aici, ostenitorii instituțiilor respective, însă nu se pomenesec nominal persoanele din conducere sau angajații. De exemplu, în limbajul semnelor: **CINE PROFESORII, STUDENȚII, CINE OSTENITORII PENTRU ACEASTĂ UNIVERSITATE...** sau **CINE MEDICII, ASISTENȚII** [și pe] **TOȚI** [care se] **OSTENESC** [în] **ACEST SPITAL...**

Pe adormiții întru fericire patriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române: Miron, Nicodim, Iustinian, Iustin și Teoctist, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

50

51

52

[pp]

53

DOAMNE POMENEȘTE SUS [în] **ÎMPĂRĂȚIA TA** [p]
CINE ADORMIȚII FERICIRE PATRIARHI [ai] **BISERICII ORTODOXE ROMÂNE** [p]
 [pe] **PATRIARHUL MIRON** (dactilarea numelui) [p]
 [pe] **PATRIARHUL NICODIM** (dactilarea numelui) [p]
 [pe] **PATRIARHUL IUSTINIAN** (dactilarea numelui) [p]
 [pe] **PATRIARHUL IUSTIN** (dactilarea numelui) [p]
 [pe] **PATRARHUL TEOCTIST**(dactilarea numelui) [pp]

Pe fericiții și pururea pomeniții ctitori ai acestui sfânt locaș și pe alți ctitori, miluitori și binefăcători, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

1a

1b

2a

2b

3

4a

4b

5

[p]

6

7a

7b

8

9a

9b

10

11

12

13a

13b

13c

[p]

14

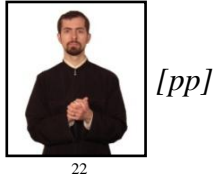
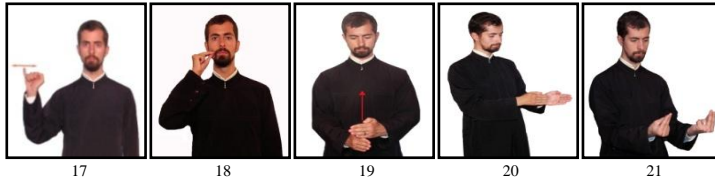
15

[p]

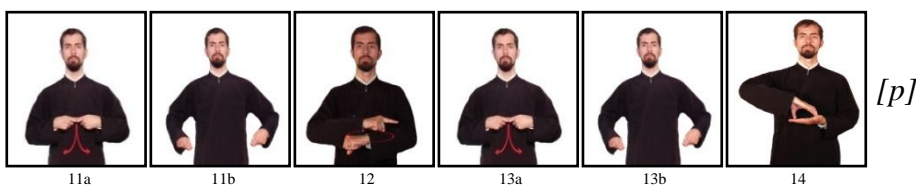
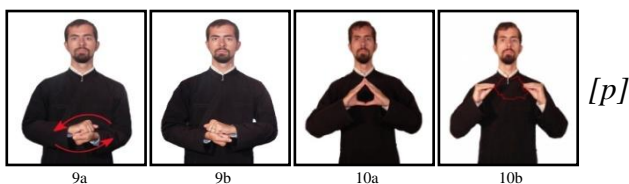
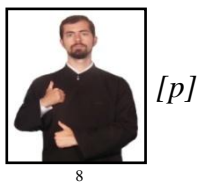
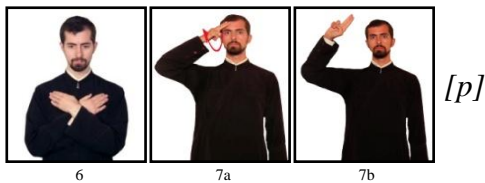
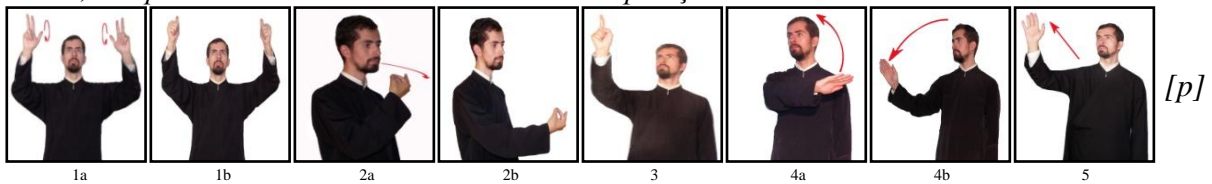
16

[p]

DOAMNE POMENEȘTE SUS [în] **ÎMPĂRĂȚIA TA** [p]
CTITORI FERICIȚI PURUREA POMENIȚI [în] **ACEST SFÂNT LOCAȘ BISERICESC** [p]
 [pe] **ALȚI CTITORI** [p]
MILUITORI [p]
CINE OAMENI [care] **AJUTĂ** [la] **FAPTELE BUNE** [pp]

Pe fericiții întru adormire eroi, ostași și luptători români, din toate timpurile și din toate locurile, care s-au jertfit pe câmpurile de luptă, în lagăre și în închisori, pentru apărarea patriei și a credinței (ortodoxe) strămoșești, pentru întregirea neamului, pentru libertatea și demnitatea poporului român, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

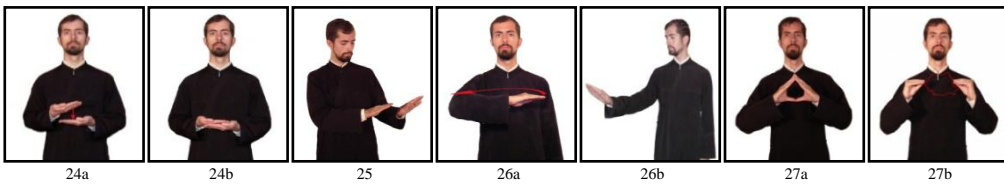
[p]

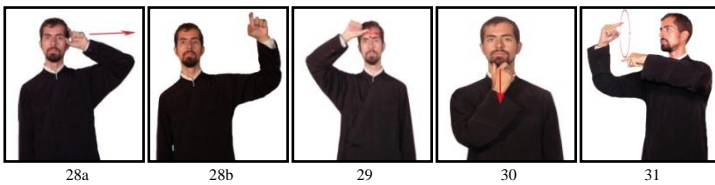
[p]

[p]

[p]

[p]

[p]

[pp]

DOAMNE POMENEȘTE SUS [în] **ÎMPĂRĂȚIA TA** [p]

[pe] **ADORMIȚII EROI** [p]

OSTAȘI [p]

LUPTĂTORI ROMÂNI [p]

[din] **TOATE TIMPURILE** [și din] **TOATE LOCURILE** [p]

[Să] **POMENEASCĂ** [pe] **CINE ADORMIȚII** [care s-au] **JERTFIT**

[pe] **CÂMPURI, LUPTÂNDU-SE** [p]

[în] **LAGĂRE** [p]

[și în] **ÎNCHISORI** [p]

PENTRU APĂRAREA ȚĂRII ROMÂNEȘTI (PATRIEI) [p]

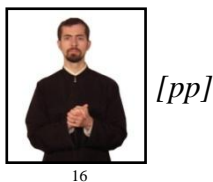
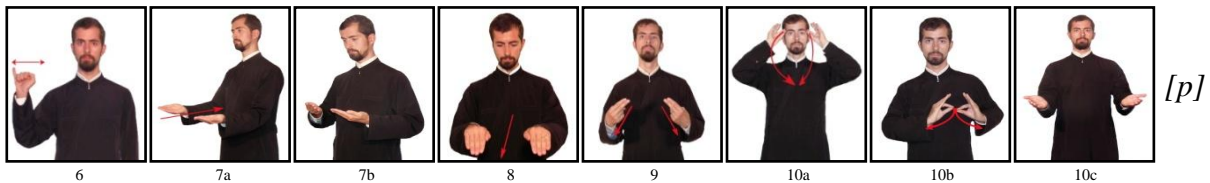
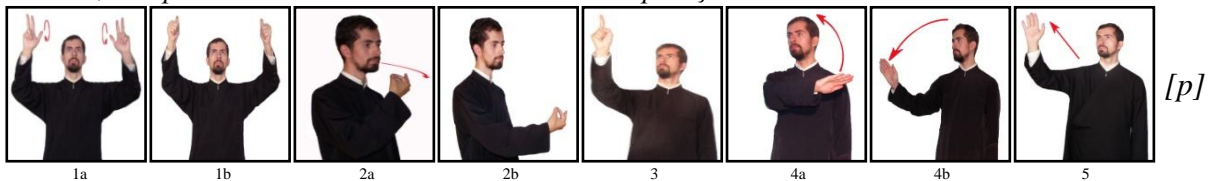
[și a] **CREDINȚEI ORTODOXE STRĂMOȘEȘTI** [p]

[care s-au] **JERTFIT** [p]

PENTRU ÎNTREGIREA NEAMULUI [p]

[pentru] **LIBERTATEA** [și] **DEMNITATEA NOASTRĂ** [pp]

Pe cei ce au adus aceste Cinstite Daruri și pe cei pentru care s-au adus, vii și adormiți în Domnul, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

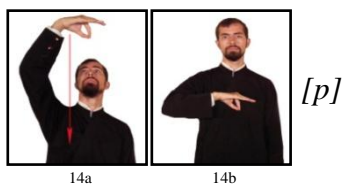
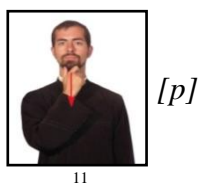
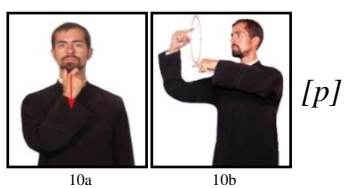
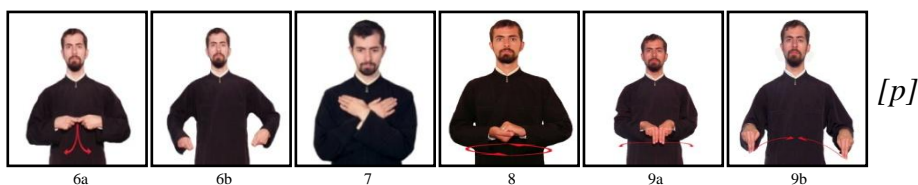
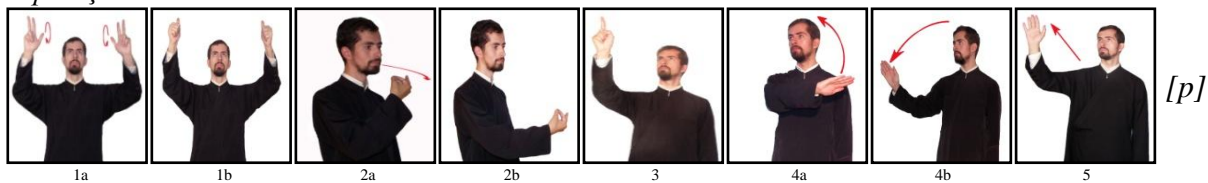

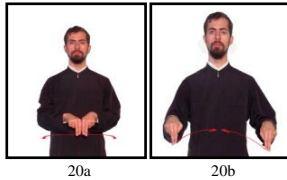
DOAMNE POMENEȘTE SUS [în] **ÎMPĂRĂȚIA TA** [p]

CINE [au] **ADUS ACESTE CINSTITE DARURI** [p]

[să] **POMENEASCĂ** [pe] **CINE** [sunt] **VII** [și pe] **CINE** [sunt] **MORȚI** [în Domnul] [pp]

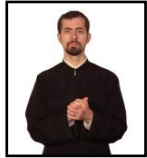
Pe toți cei adormiți din neamurile noastre: strămoși, moși, părinți, frați, surori, fii și fiice, și pe toți cei dintr-o rudenie cu noi, pe fiecare după numele său, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

20a

20b

21

[pp]

DOAMNE POMENEȘTE SUS [în] **ÎMPĂRĂȚIA TA** [p]

[pe] **TOȚI** [cei] **ADORMIȚI** [din] **NEAMURILE NOASTRE:** [p]

STRĂMOȘI [p]

MOȘI [p]

PĂRINȚI [p]

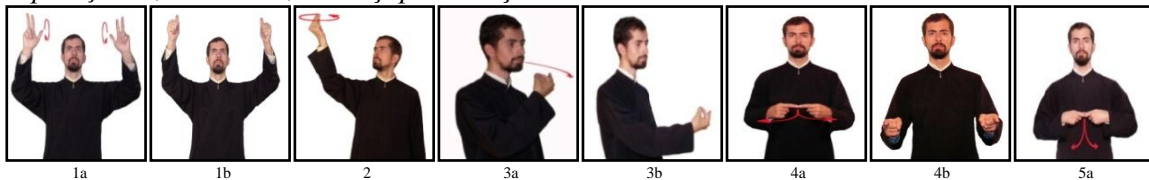
FRAȚI, SURORI [p]

FII, FIICE [p]

POMENEȘTE [după] **NUMELE** [lor pe] **TOȚI MORȚII** [cei dintr-o] **RUDENIE** [cu] **NOI** [pp]

(Nu se citesc pomelnice)

Și pe voi, pe toți, dreptmăritorilor creștini, să vă pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

1a

1b

2

3a

3b

4a

4b

5a

5b

6

7

8

9a

9b

10

[p]

11

12

13

14a

14b

15

[pp]

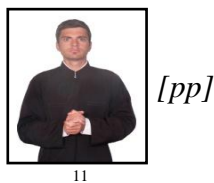
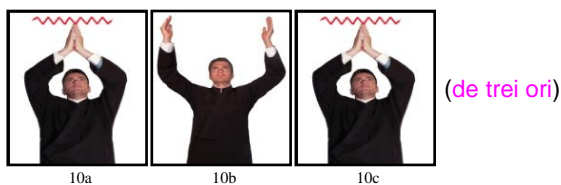
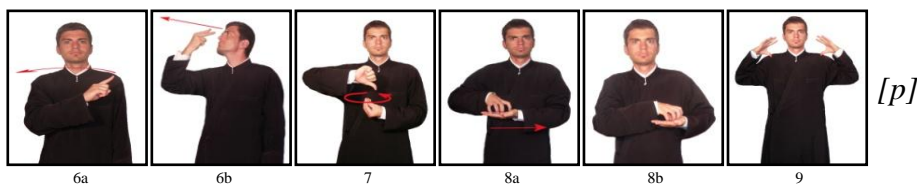
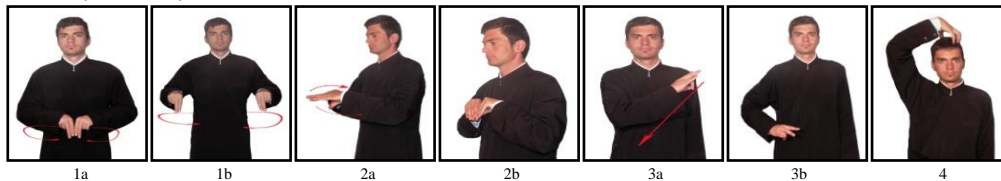
DOMNUL DUMNEZEU [să vă] **POMENEASCĂ** [pe] **VOI** [pe] **TOȚI CREȘTINII**
ORTODOCȘI SUS [în] **ÎMPĂRĂȚIA SA** [p]
TOTDEAUNA, ACUM [și] **PURUREA** [și în] **VECII VECILOR** [pp]

Urmează Vohodul Mare, după rânduiala tipiconală de mai înainte, ajungând în mijlocul bisericii, întâiul dintre împreună-slujitori face semnul Sfintei Cruci cu Sfântul Potir spre credincioși, apoi se întorc în Altar prin Ușile Împărătești, așa precum au ieșit.

Nu se ating capetele credincioșilor cu Sfântul Potir.

Urmând ca strana și credincioșii să continue transpunerea gestuală a cântării heruvimice:

Ca pe Împăratul tuturor să-L primim, pe Cel înconjurat, în chip nevăzut de cetele îngerești. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

NOI PRIMIM [pe] **HRISTOS, ÎMPĂRĂTUL TUTUROR** [p]
[este] **NEVĂZUT, ÎNCONJURAT** [de] **CETELE ÎNGEREȘTI** [p]
ALILUIA, ALILUIA, ALILUIA [pp]

Se întoarce înapoi în Altar, printre Ușile Împărătești, în ordinea în care au ieșit, iar când intră preotul cu Sfântul Potir, primul dintre diaconi zice către dânsul:

Preoția voastră să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Iar preotul zice către diacon:

Diaconia ta să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul răspunde:

Amin.

Preotul pune Sfântul Potir pe Sfântul Antimis, desfăcut pe Sfânta Masă. Asemenea, luând și Sfântul Disc, de la diacon, îl așează lângă Sfântul Potir, întocmai ca la Proscomidiar, zicând:

Iosif cel cu bun chip, de pe lemn luând preacurat trupul Tău, cu giulgiu curat înfășurându-l și cu miresme, în mormânt nou îngropându-l, l-a pus.

În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul și pe tron împreună cu Tatăl și cu Duhul ai fost, Hristoase, toate umplându-le, Cel ce ești necuprins.

Ca un purtător de viață și mai înfrumusețat decât raiul, cu adevărat, și decât toată camera împărătească mai luminat s-a arătat, Hristoase, mormântul Tău, izvorul învierii noastre.

Apoi, preotul, luând acoperămintele de pe Sfântul Disc și de pe Sfântul Potir, le pune de o parte pe Sfânta Masă. Luând după aceasta Acoperământul mare de pe umerii diaconului și tămâindu-l, acoperă cu el Cinstitele Daruri; apoi, luând, cădelnița, le tămâiază de trei ori, zicând o singură dată:

Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului, și să se zidească zidurile Ierusalimului (*Psalm 50, 19*).

Diaconul continuă:

Atunci vei binevoi jertfa dreptății, prinosul și arderile de tot, atunci vor pune pe altarul Tău viței (*Psalm 50, 20*).

Apoi preotul, întorcându-se către diacon, zice³⁷:

Roagă-te pentru mine, frate și împreună-slujitorule!

Diaconul:

Duhul Sfânt să vină peste tine și puterea Celui preaînalt să te umbrească.

Preotul:

Același Duh să lucreze împreună cu noi în toate zilele vieții noastre.

³⁷ Aceasta este forma corectă a dialogului dintre preot și diacon la acest moment al Dumnezeieștii Liturghii.

Diaconul, plecându-și capul pe colțul drept al Sfintei Mese, ține orarul cu trei degete ale mâinii drepte și zice către preot:

Pomenește-mă, părinte!

Preotul, binecuvântându-l pe cap, zice:

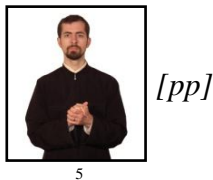
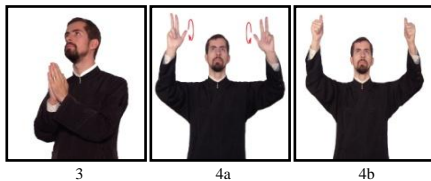
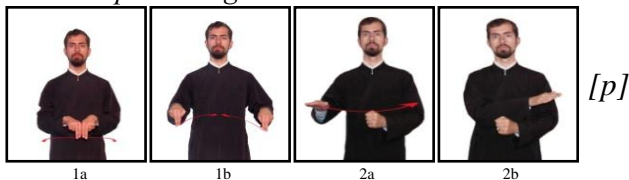
Să te pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul răspunde:

Amin.

Diaconul, sărutând mâna dreaptă a preotului, iese pe ușa dinspre miazănoapte și, stând în mijlocul bisericii, cu fața către credincioși, transmite prin semen **Ectenia cererilor**:

Să plinim rugăciunea noastră Domnului.

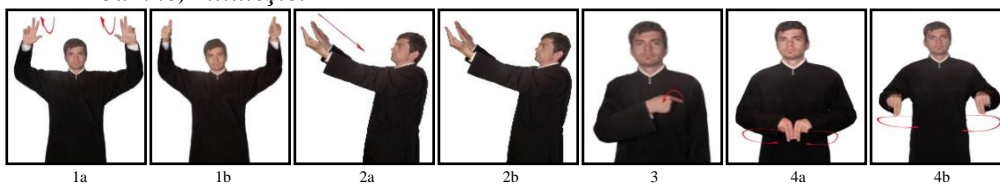

NOI [să] PLINIM [p]

RUGĂCIUNEA DOMNULUI [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

[pp]

5

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Pentru Cinstitele Daruri ce sunt puse înaintea, Domnului să ne rugăm.

[p]

1

2a

2b

3a

3b

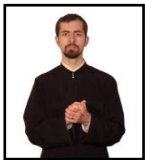
4

5

6a

6b

6c

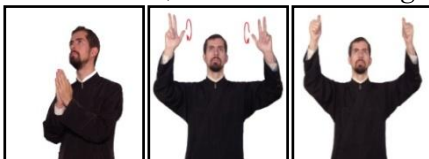
[pp]

7

[ne] RUGĂM DOMNULUI

PENTRU ACESTE CINSTITE DARURI [pp]

Pentru sfântă biserica aceasta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu intră într-însa, Domnului să ne rugăm.

1

2a

2b

[p]

3a

3b

4a

4b

5a

5b

5c

6

7a

7b

8

9a

9b

10

11

[p]

12a

12b

[p]

13

14

15a

15b

15c

16

[pp]

RUGĂCIUNE DOMNULUI [p]

PENTRU SFÂNTĂ BISERICA ACEASTA [p]

PENTRU CINE VINE [și se]

ROAGĂ [cu]

CREDINȚĂ, [p]

EVLAVIE [p]

[și cu] **FRICĂ** [de] **DUMNEZEU** [în] **BISERICĂ** [pp]

Pentru ca să fim izbăviți noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

1

2a

2b

3a

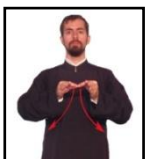
3b

4a

4b

5a

5b

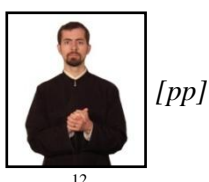
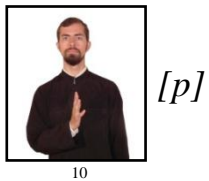
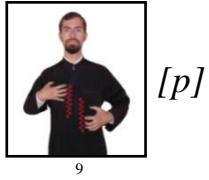
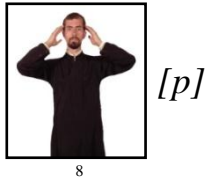
6

7a

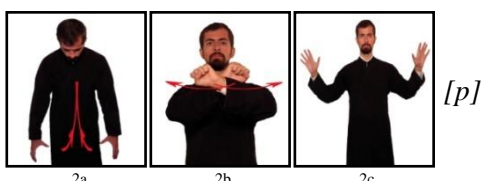

7b

**RUGĂCIUNE DOMNULUI PENTRU [ca] TOȚI [să] FIM IZBĂVIȚI [de] TOT
NECAZUL, [p]
MÂNIA, [p]
PRIMEJDIA, [p]
NEVOIA [pp]**

Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

[p]

3

4

5

6a

6b

7

8

9a

9b

[pp]

10

APĂRĂ, [p]

MÂNTUIEȘTE, [p]

PĂZEȘTE [pe] NOI DUMNEZEULE [cu] HARUL TĂU [pp]

MILUIEȘTE, [p]

Ziua toată desăvârșită, sfântă, în pace și fără de păcat, de la Domnul să cerem.

1a

1b

2

3a

3b

4a

4b

5a

5b

6

7a

7b

8a

8b

[p]

9a

9b

[p]

10a

10b

11

[p]

12a

12b

13

14

[pp]

DOAMNE [noi] **CEREM** [să] **DEA NOUĂ ZIUA ACEASTA TOATĂ** [să] **FIE** [p]
DESĂVÂRȘITĂ [p]
SFÂNTĂ [p]
 [în] **PACE** [p]
 [și] **FĂRĂ** [de] **PĂCAT** [pp]

Strana și credincioșii:

Dă, Doamne.

1a

1b

2a

2b

3

4a

4b

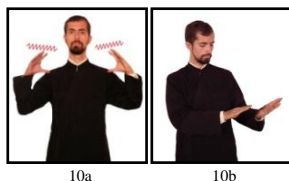
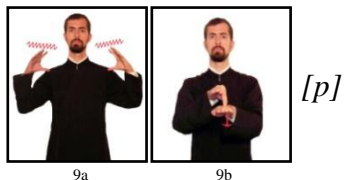
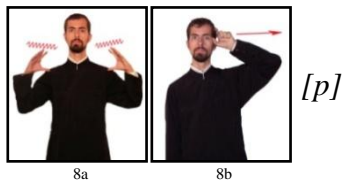
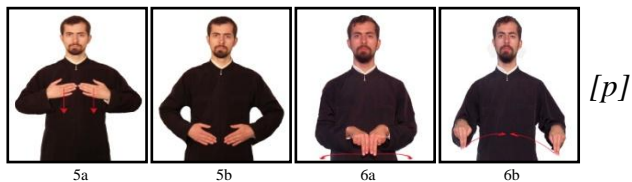
5

[pp]

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Diaconul:

Înger de pace, credincios îndreptător (călăuzitor), păzitor al sufletelor și al trupurilor noastre, de la Domnul să cerem.

DOMNULUI CEREM [să] DEA SUFLETELOR [și] TRUPURILOR NOASTRE: [p]

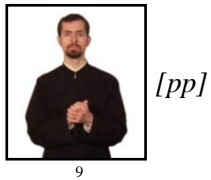
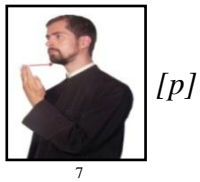
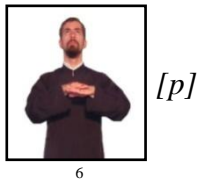
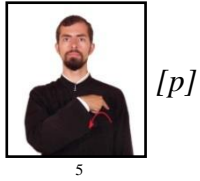
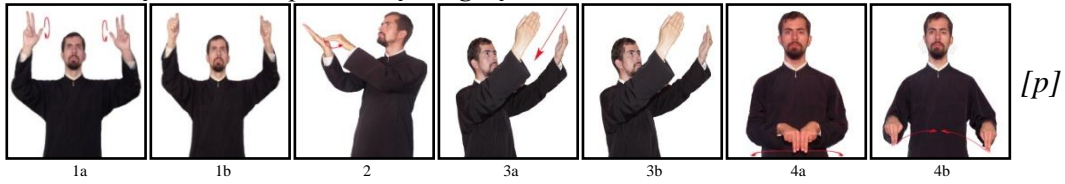
ÎNGER [de] PACE [p]

ÎNGER CREDINCIOS [p]

ÎNGER ÎNDREPTĂTOR [p]

ÎNGER PĂZITOR [pp]

Milă și iertare de păcatele și de greșelile noastre, de la Domnul să cerem.

DOMNULUI CEREM [să] **DEA NOUĂ** [p]

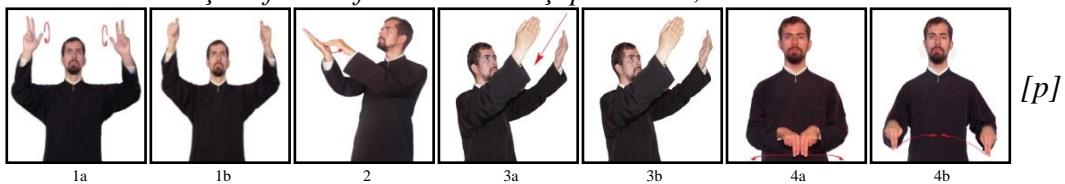
MILĂ [p]

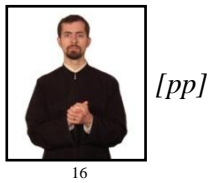
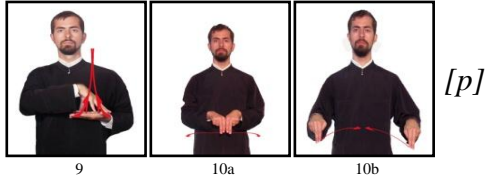
[și] **IERTARE** [p]

[de] **PĂCATE** [p]

[și de] **GREȘELI** [pp]

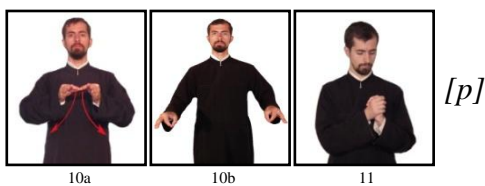
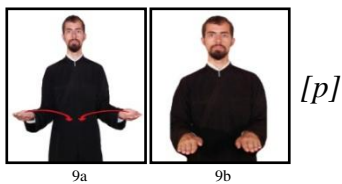
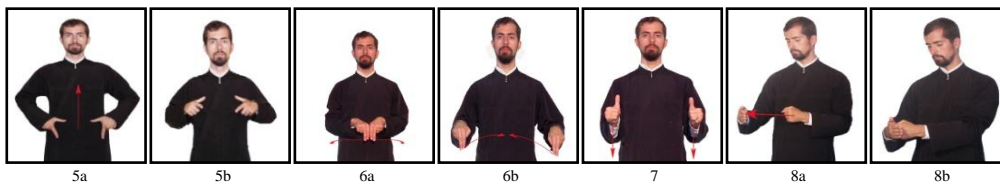
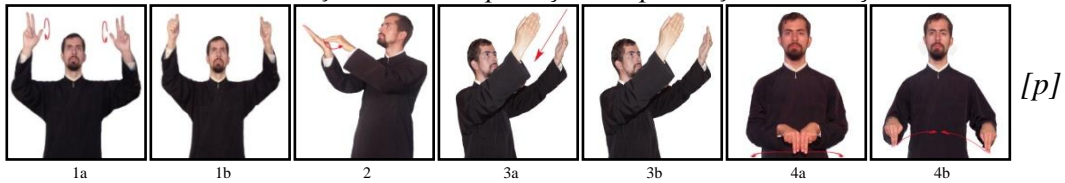
Cele bune și de folos sufletelor noastre și pace lumii, de la Domnul să cerem.

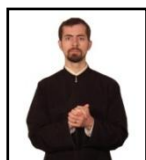

**DOMNULUI [să] CEREM [să] DEA [pentru] NOI [p]
 FACEREA [de] BINE [și cele de] FOLOS PENTRU SUFLETELE NOASTRE [p]
 [și să] CEREM [să] DEA PACEA TOATA LUMEA [pp]**

Cealaltă vreme a vieții noastre, în pace și întru pocăință a o săvârși, de la Domnul să cerem.

[pp]

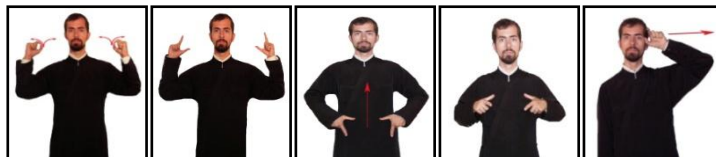
16

DOMNULUI CEREM DĂ [pentru] **NOI** [p]
VIAȚA NOASTRĂ ACUM PÂNĂ [la] **MOARTE** [p]
[să] **FIE** [în] **PACE** [p]
FIE [și să] **SCHIMBE VIAȚA** [în] **BINE**[pp]

Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace și răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui Hristos, să cerem.

[p]

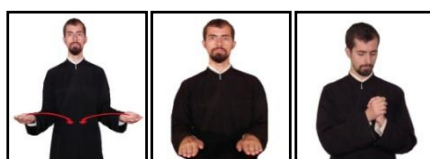
[p]

[p]

[p]

[p]

[p]

[pp]

DOMNULUI CEREM [să] **DEA NOUĂ** [p]

SFÂRȘITUL VIEȚII [să fie] **CREȘTINESC** [p]

FĂRĂ DURERE [p]

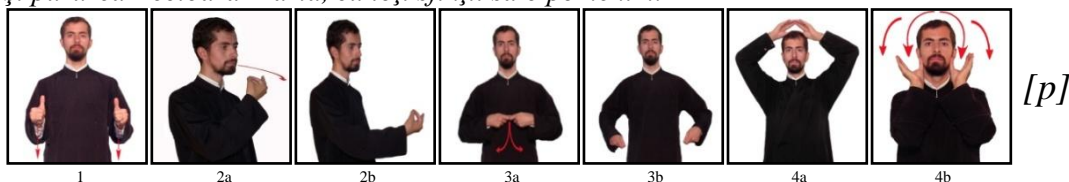
FĂRĂ ÎNFRUNTARE [p]

MOARTE [în] **PACE** [p]

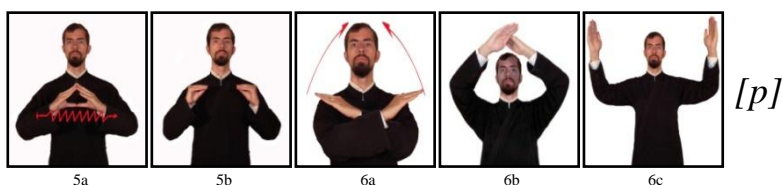
[să] **DĂRUIASCĂ RĂSPUNS BUN** [la] **JUDECATA ÎNFRICOȘĂTOARE** [p]

[a lui] **HRISTOS** [ne] **RUGĂM** [pp]

Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, slăvita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

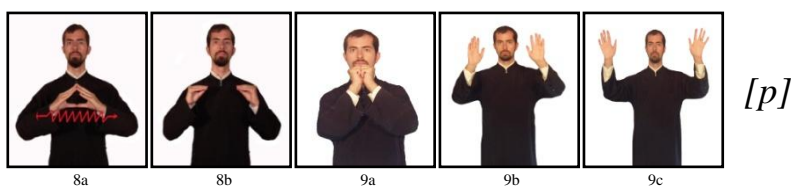
[p]

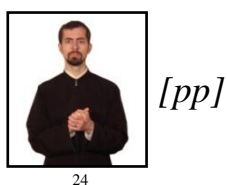
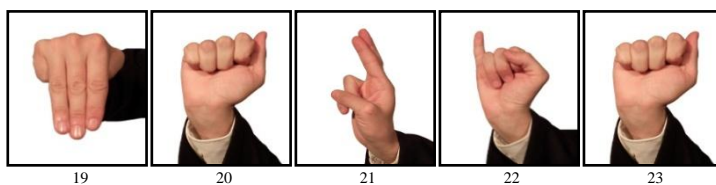
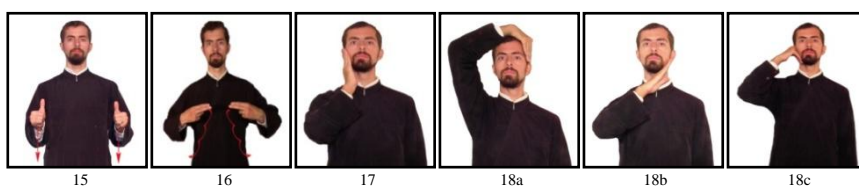
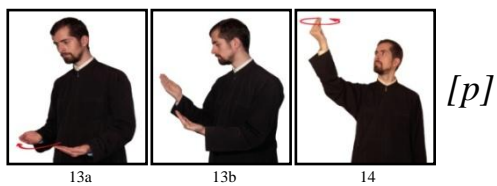
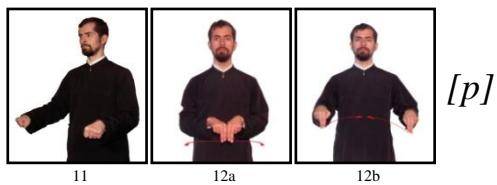
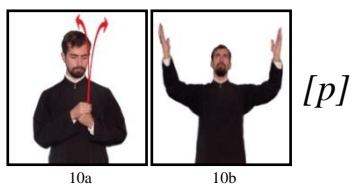
[p]

[p]

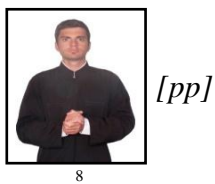
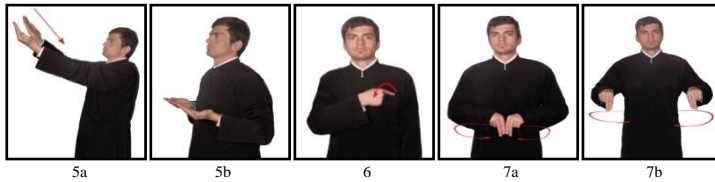
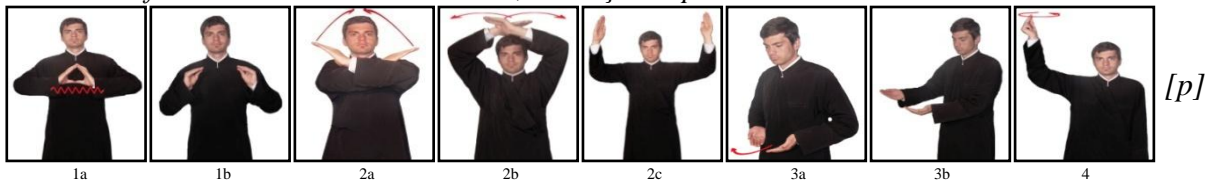
[p]

ACUM POMENIM [cu] TOȚI SFINȚII [p]
[pe] PREASFÂNTA [p]
CURATA [p]
PREABINECUVÂNTATA [p]
SLĂVITA [p]
STĂPÂNA NOASTRĂ [p]
NĂSCĂTOARE [de] DUMNEZEU [p]
ACUM [și] PURUREA MAICĂ FECIOARĂ MARIA [pp]

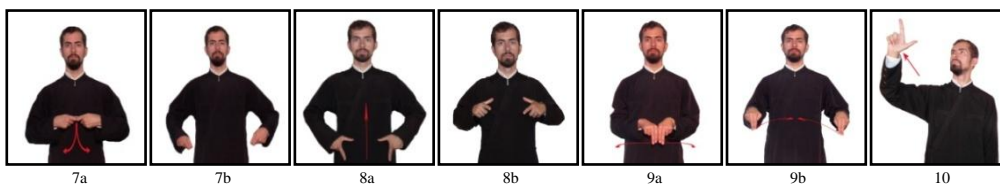
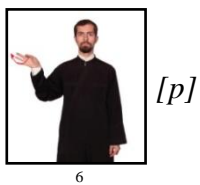
Strana și credincioșii:

Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi.

PREASFÂNTĂ NĂSCĂTOARE [de] DUMNEZEU [p]
DAI MILĂ NOUĂ [pp]

Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

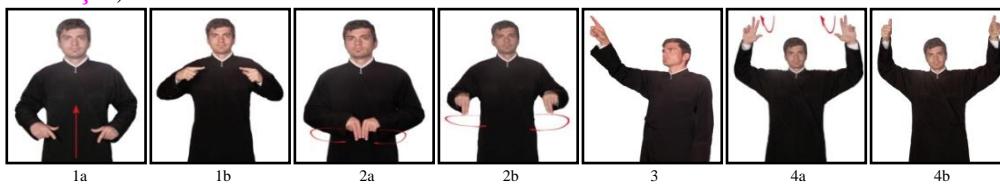
[pp]

14

**NOI ÎNȘINE [ne] RUGĂM UNII PENTRU ALȚII [p]
TOATĂ VIAȚA NOASTRĂ LUI HRISTOS DUMNEZEU [o] DĂM [pp]**

Strana și credincioșii:

Ție, Doamne.

[pp]

5

VIAȚA NOASTRĂ ȚIE DOAMNE [pp]

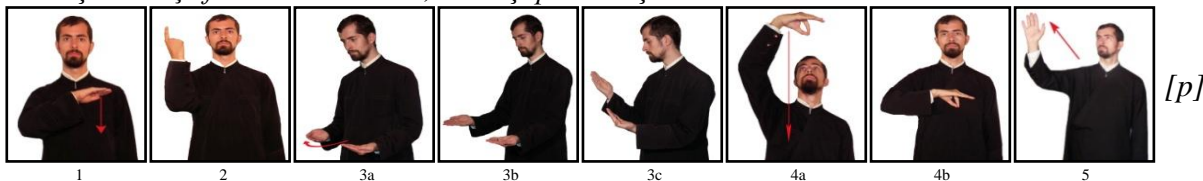
După așezarea Cinstitelor Daruri pe Sfânta Masă, în timp ce diaconul zice în limbajul semnelor ectenia, preotul zice în taină:

Rugăciunea punerii-înainte

Doamne, Dumnezeule, Atotțiitorule, Cel ce singur ești Sfânt, Care primești jertfă de laudă de la cei ce Te cheamă pe Tine cu toată inima, primește și rugăciunea noastră, a păcătoșilor, și o du la sfântul Tău jertfelnic; fă-ne vrednici a-Ți aduce daruri și jertfe duhovnicești, pentru păcatele noastre și pentru cele din neștiință ale poporului. Și ne învrednicește să aflăm har înaintea Ta, ca să fie bine primită jertfa noastră și să se sălășluiască Duhul cel bun al harului Tău peste noi, peste aceste Daruri ce sunt puse înainte și peste tot poporul Tău.

Preotul încheie rugăciunea, apoi zice în limbajul semnelor ecfonisul:

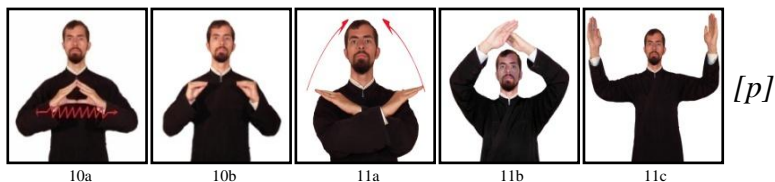
Cu îndurările Unuia-Născut Fiului Tău, cu Care ești binecuvântat, împreună cu Preasfântul și bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

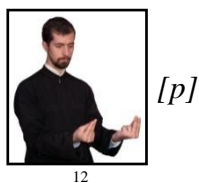
[p]

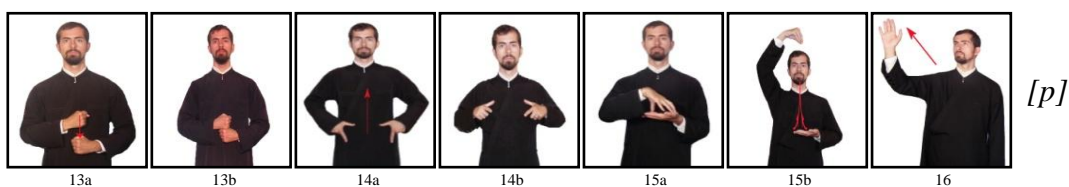
[p]

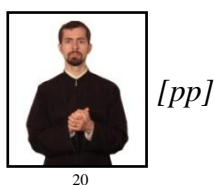
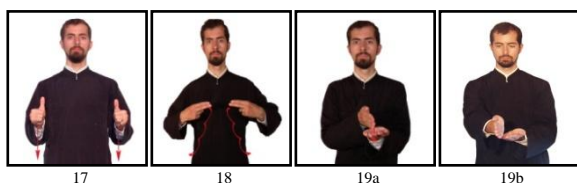
[p]

[p]

[p]

[pp]

[Cu] ÎNDURĂRILE UNUL NĂSCUT FIUL TĂU [p]
 TATĂL DUMNEZEU [este] BINECUVÂNTAT ÎMPREUNĂ [cu] [p]
 PREASFÂNTUL [p]
 BUNUL [p]
 [și] FĂCĂTORUL [de] VIAȚĂ DUHUL TĂU [p]
 ACUM [și] PURUREA [și în] VECII VECILOR [pp]

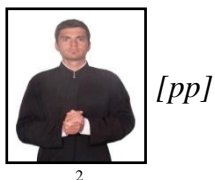
Strana și credincioșii:

Amin.

1a

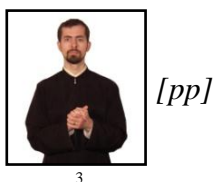
1b

AMIN [pp]

Preotul (cu fața spre credincioși zice prin semne, după care binecuvântându-i):

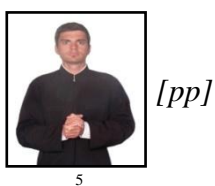
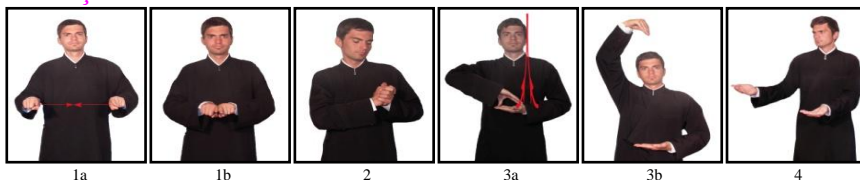
Pace tuturor.

PACE (VOI) TUTUROR [pp]

Strana și credincioșii:

Și duhului tău.

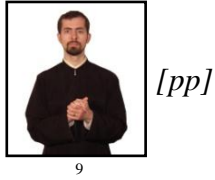

LA FEL PACE DUHULUI VOSTRU [pp]

Diaconul:

Să ne iubim unii pe alții, ca, într-un gând, să mărturisim.

[pp]

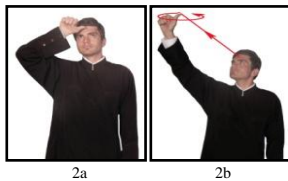
NOI [ne] **IUBIM UNII ÎMPREUNĂ** [pe] **ALȚII** [p]
 [ca într-] **UN GÂND** [să] **MĂRTURISIM** [pp]

Strana și credincioșii:

Pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

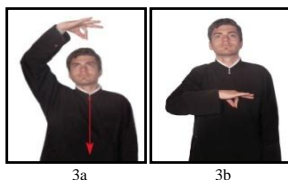
1

2a

2b

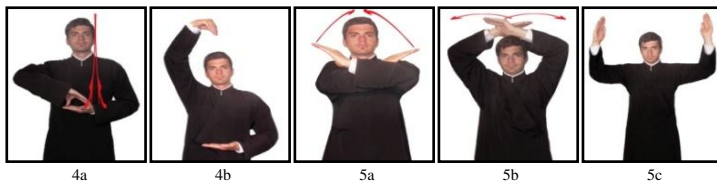
[p]

3a

3b

[p]

4a

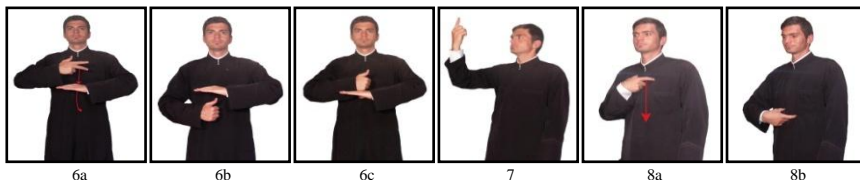
4b

5a

5b

5c

[p]

6a

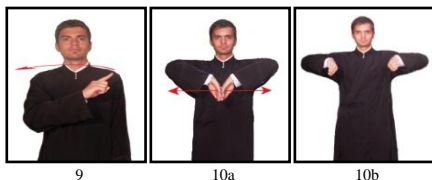
6b

6c

7

8a

8b

9

10a

10b

[pp]

11

MĂRTURISIM [pe]

TATĂL [p]

[pe] **FIUL** [p]

[și pe] **DUHUL SFÂNT** [p]

TREIMEA [ca o] **SINGURĂ FIINȚĂ** [și] **NU DESPĂRȚITĂ** [pp]

În vremea aceasta, preotul, închinându-se de trei ori, zice în taină, de fiecare dată:

Iubi-Te-voi, Doamne, vârtutea mea, Domnul este întărirea mea și scăparea mea și izbăvitorul meu (Psalmul 17, 1).

[p]

1a

1b

2

3

4

5

6

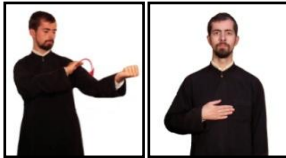

[p]

7a

7b

8

[p]

9

10

[p]

11a

11b

12

13a

13b

14

[pp]

15

DOAMNE ACUM [și] **PURURI EU** [Te voi] **IUBI** [pe] **TINE** [p]

[ești] **VÂRTUTEA MEA** [p]

[ești] **ÎNTĂRIREA MEA** [p]

[ești] **SCĂPAREA MEA** [p]

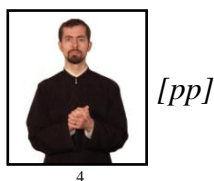
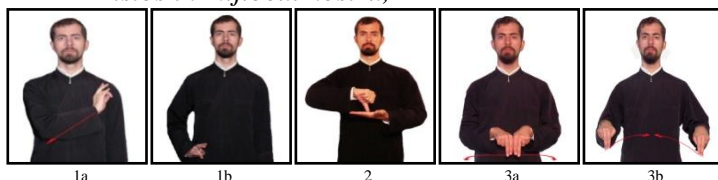
[ești] **IZBĂVITORUL MEU** [pp]

Această rugăciune poate fi interpretată prin semne de slujitori în Sfântul Altar sau de cântăreț la strană ori de către cor³⁸.

Sărută apoi Cinstitele Daruri, așa cum sunt acoperite: întâi Sfântul Disc, apoi Sfântul Potir și marginea Sfintei Mese. Diaconul, la locul unde stă, se închină și sărută Sfânta Cruce de pe orarul său.

Dacă vor sluji mai mulți preoți, protosul sărută cel dintâi Cinstitele Daruri, apoi trece mai la o parte, spre miazăzi. Iar ceilalți, venind pe rând pe partea de miazănoapte a Sfintei Mese, se închină și sărută și ei Cinstitele Daruri; apoi, mergând la protos, acesta zice către cel de-al doilea și următorii, în limbajul semnelor:

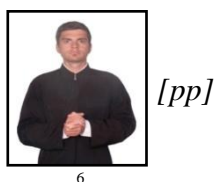
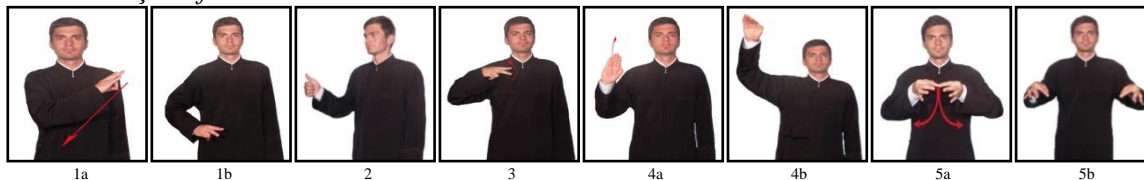
Hristos în mijlocul nostru,

HRISTOS [în] **MIJLOCUL NOSTRU** [pp]

Iar cel de-al doilea răspunde:

Este și va fi

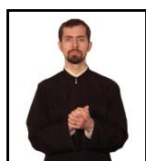
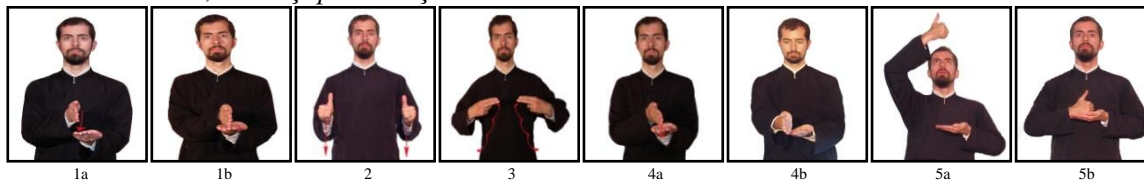

³⁸ Atunci când este sobor de preoți, acest stih se recomandă să fie interpretat în limbajul mimico-gestual de strană pentru a acoperi timpul în care sfinții slujitori își dau sărutarea frățescă, săvârșită la vremea ei.

HRISTOS ADEVĂRAT ESTE [și] VA FI (VIITOR) [pp]

Și se sărută unul pe altul pe umeri, încheind cel dintâi:

Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

[pp]

6

TOTDEAUNA ACUM [și] PURUREA [și în] VECII VECILOR. AMIN! [pp]

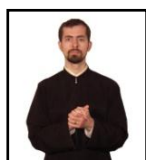
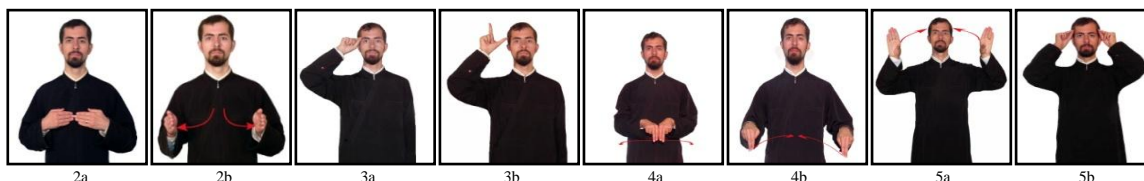
Și, trecând la dreapta celui mai mare, așteaptă împreună până ce sărută și ceilalți Cinstitele Daruri și vin pentru sărutarea păcii la cei dinaintea lor, cum s-a arătat.

Dacă sunt mai mulți diaconi, ei nu sărută Cinstitele Daruri, ci fiecare Sfânta Cruce de pe orarul său și apoi, unul pe altul, pe umeri, rostind aceleași cuvinte ca și preoții. Apoi, preoții, urmași de diaconi vin în naos și realizează sărutarea păcii cu toți credincioșii prezenți la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie. După ce la strană se termină cântarea: *Pe Tatăl...*, diaconul, de la locul său, spune în limbajul mimico-gestual liturgic:

Ușile, ușile! Cu înțelepciune, să luăm aminte!

1

[pp]

6

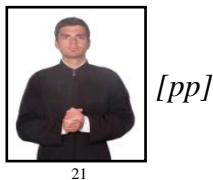
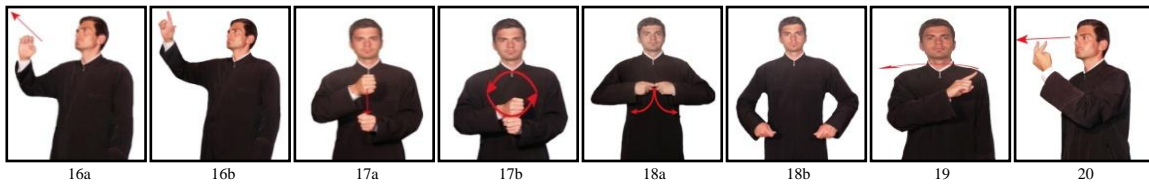
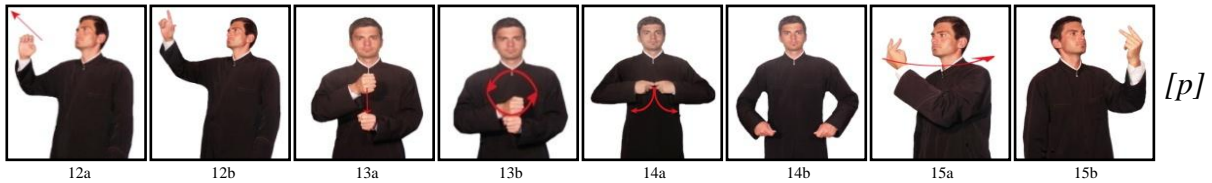
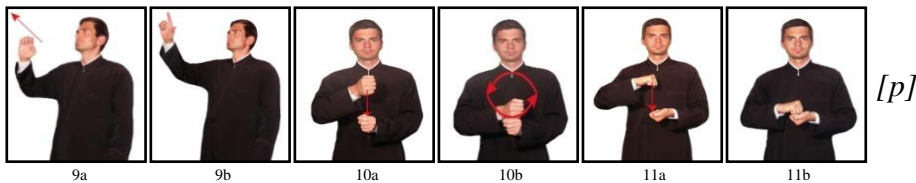
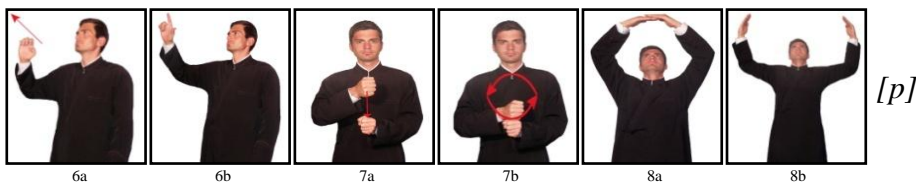
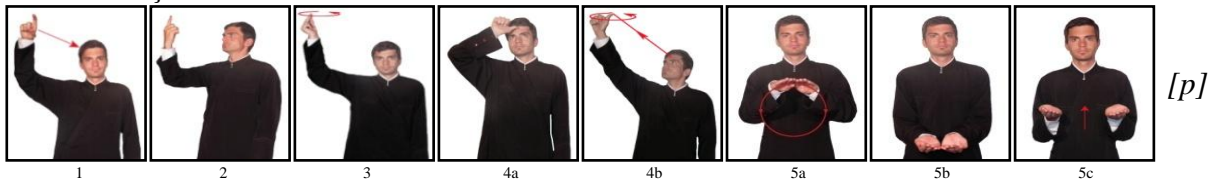
ATENȚIE !

UȘILE, [ușile cu] **ÎNȚELEPCIUNE NOI** [să] **LUĂM AMINTE** [pp]

Preotul, ridicând Sfântul Aer deasupra Cinstitelor Daruri și clătinându-l, singur ori cu ceilalți preoți împreună-slujitori, dacă sunt mai mulți preoți, unul dintre ei mărturisește împreună cu credincioșii Simbolul de Credință (Crezul) în limbajul mimico-gestual liturgic românesc:

SIMBOLUL CREDINȚEI

I. Cred întru Unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute.

CRED [într-] **UNUL DUMNEZEU TATĂL ATOTȚIITORUL** [p]

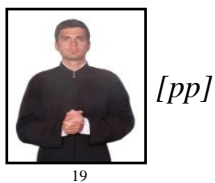
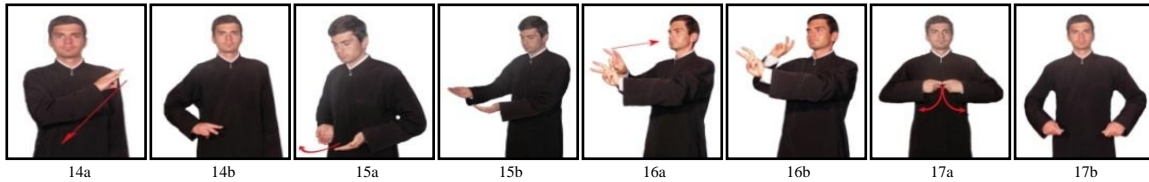
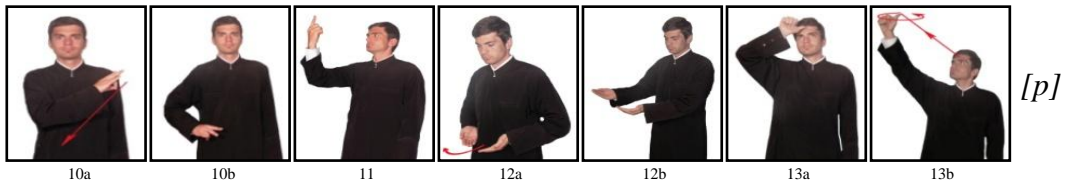
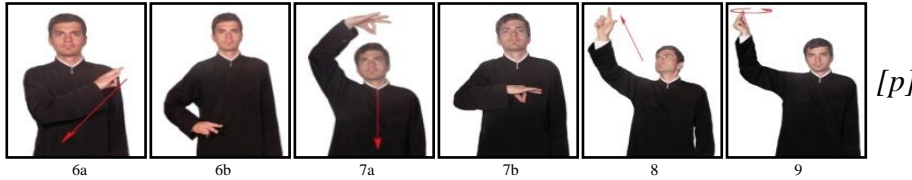
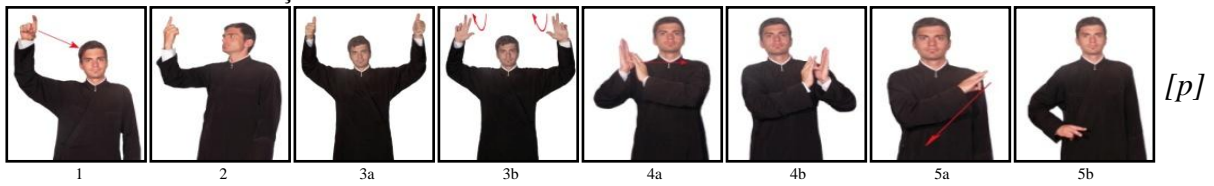
EL FĂCĂTORUL CERULUI [p]

EL FĂCĂTORUL PĂMÂNTULUI [p]

EL FĂCĂTORUL TOATE [cele] **VĂZUTE** (*privirea este de la stânga la dreapta*) [p]

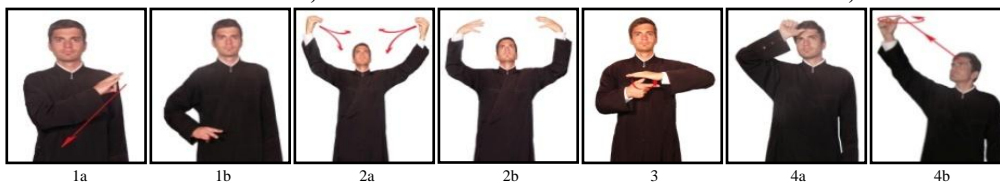
EL FĂCĂTORUL TOATE [cele] **NEVĂZUTE** [pp]

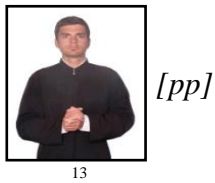
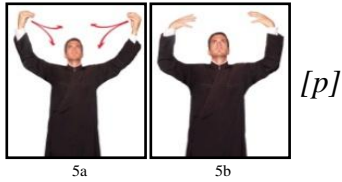
II. Și întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii:

CRED [într-] **UNUL DOMN IISUS HRISTOS** [p]
HRISTOS FIUL LUI DUMNEZEU [p]
HRISTOS UNUL NĂSCUT [din] **TATĂL** [p]
HRISTOS NĂSCUT [mai] **ÎNAINTE** [de] **TOȚI VECII** [pp]

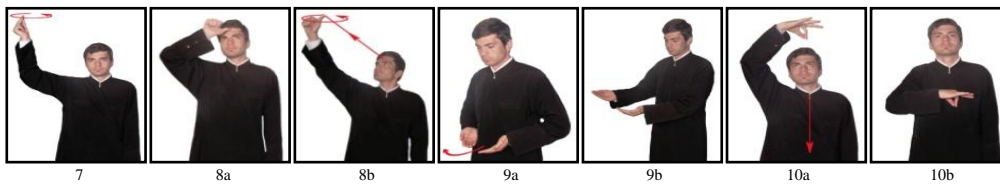
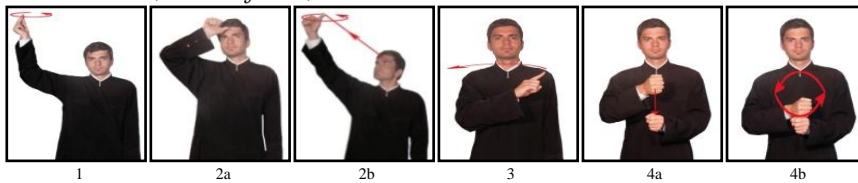
Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat,

HRISTOS LUMINĂ DIN TATĂ LUMINĂ [p]
HRISTOS DUMNEZEU ADEVĂRAT DIN TATĂ DUMNEZEU ADEVĂRAT [pp]

născut, iar nu făcut,

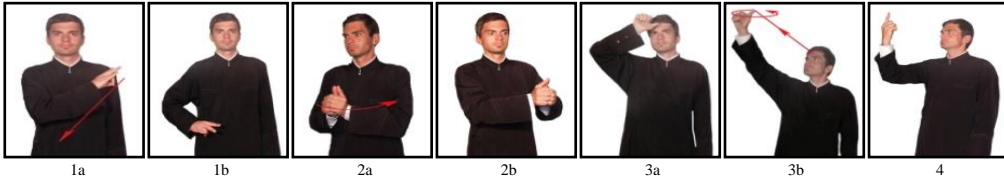

[pp]

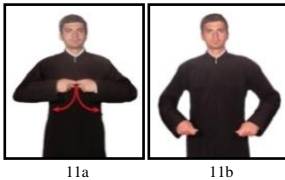
12

DUMNEZEU TATĂL NU FĂCUT FIUL HRISTOS [p]
DUMNEZEU TATĂL NĂSCUT FIUL HRISTOS [pp]

Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut;

[p]

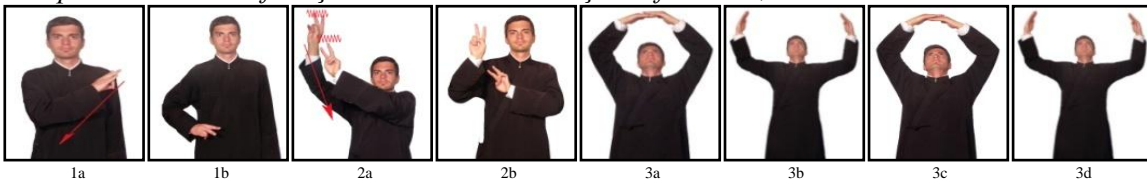

[pp]

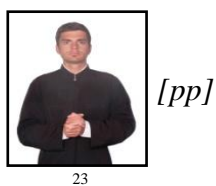
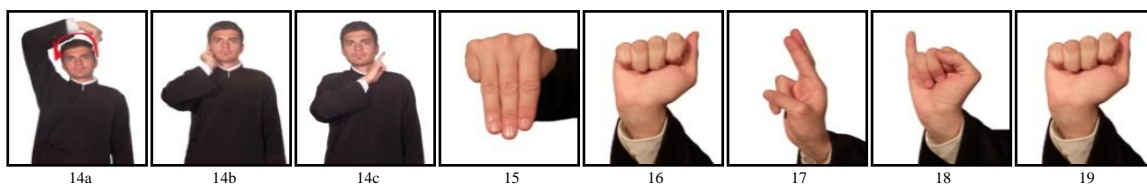
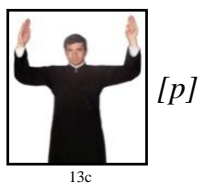
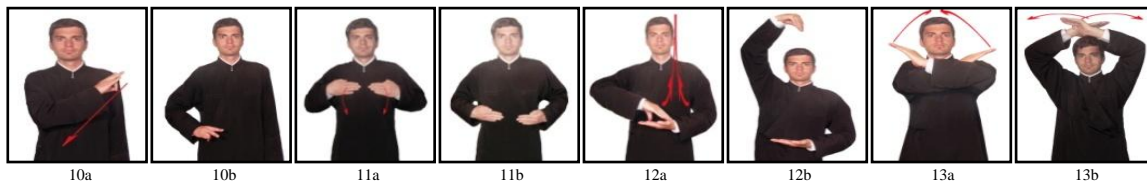
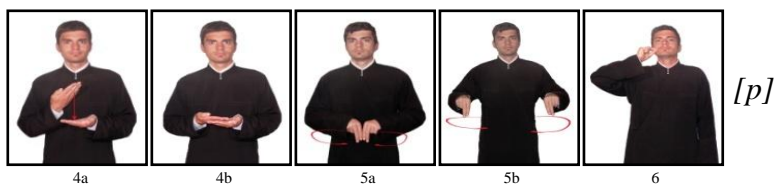
12

HRISTOS ÎMPREUNĂ [cu] TATĂL [sunt] UNA SINGURĂ FIINȚĂ [p]
HRISTOS ÎMPREUNĂ [cu] TATĂL [au] FĂCUT TOATE [pp]

III. Care, pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire, S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și S-a făcut om;

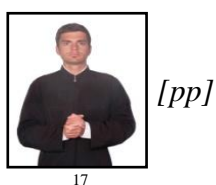
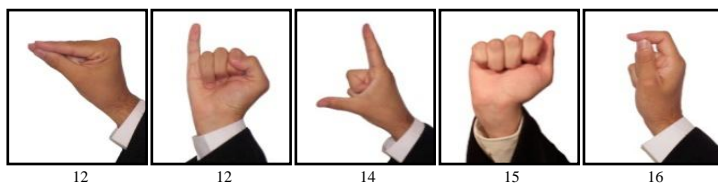
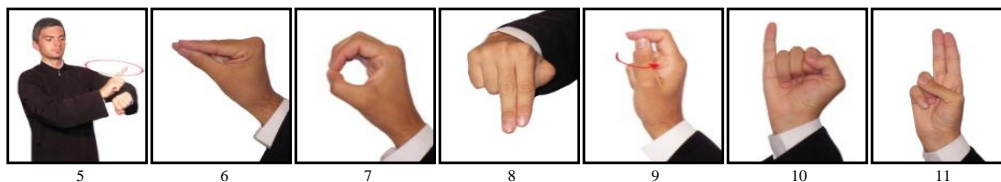
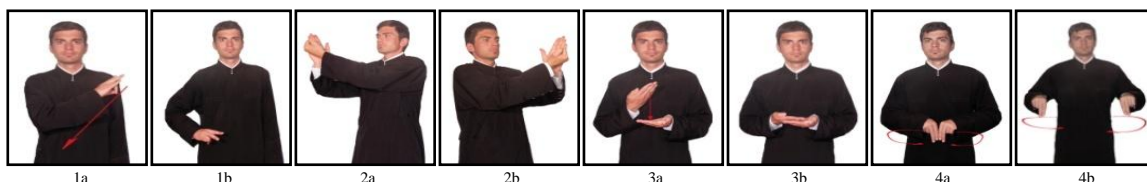

[p]

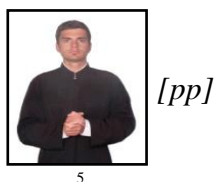
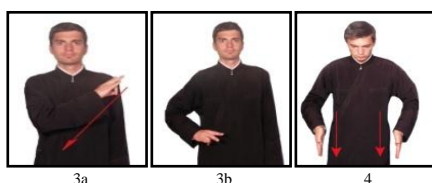
**HRISTOS [S-a] POGORÂT [din] CERURI [p]
 PENTRU NOI OAMENII [p]
 PENTRU MÂNTUIREA NOASTRĂ [p]
 HRISTOS [S-a] ÎNTRUPAT [din] DUHUL SFÂNT [p]
 [din] FECIOARA M A R I A NĂSCUT [pe] HRISTOS OMUL [pp]**

IV. Și S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat

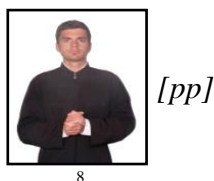
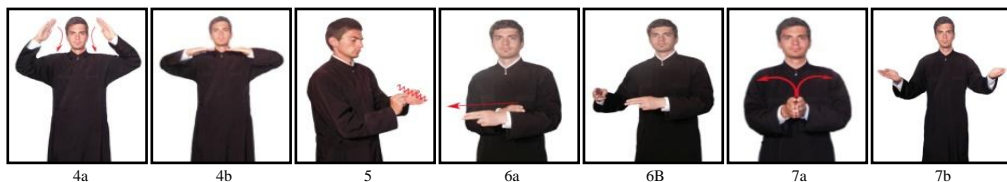
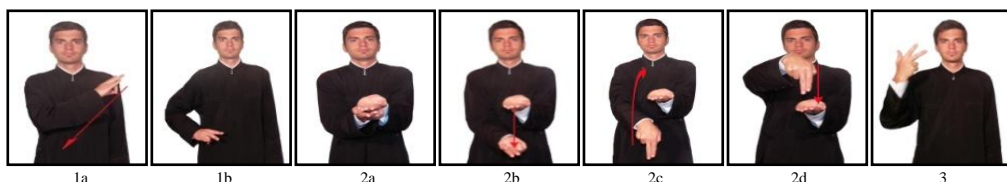
HRISTOS [S-a] **RĂSTIGNIT** PENTRU NOI [în] **VREMEA** [lui] **P O N Ț I U P I L A T** [pp]

Și a pățimit și S-a îngropat;

HRISTOS [a] **PĂTIMIT** [p]
HRISTOS [S-a] **ÎNGROPAT** [pp]

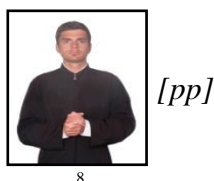
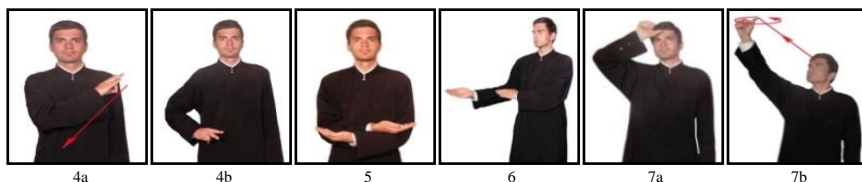
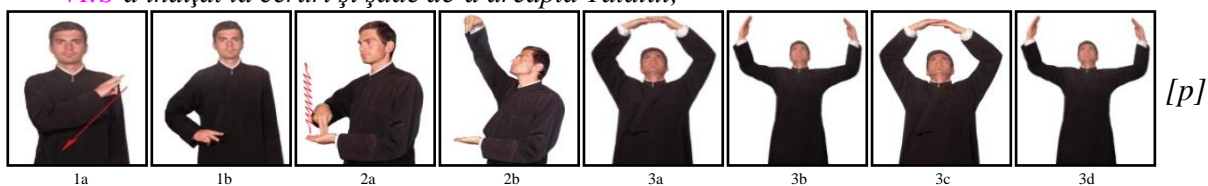
V. Și a înviat a treia zi, după Scripturi;

HRISTOS [a] ÎNVIAT [a] TREIA ZI [după cum] SCRIE [în] SFANTA SCRIPTURĂ [pp]

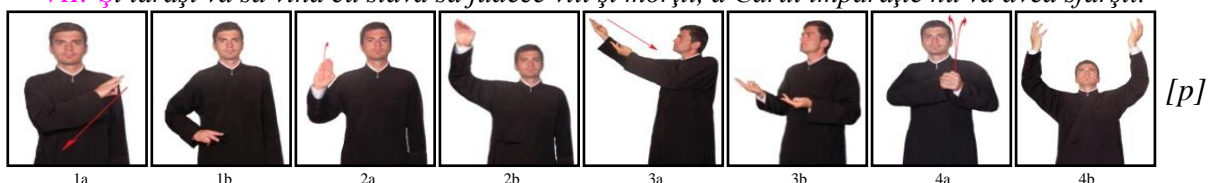
(ajungând aici, preotul încetează clătinarea Sfântului Aer, îl sărută și, întocmindu-l, îl așează pe Sfânta Masă. Dacă sunt mai mulți preoți, protosul îl dă spre sărutare tuturor);

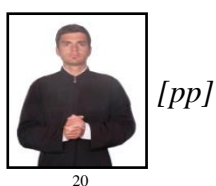
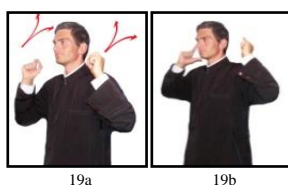
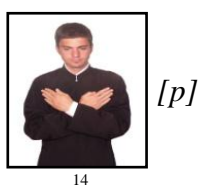
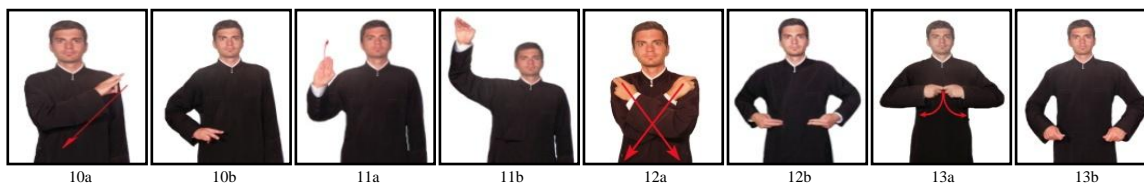
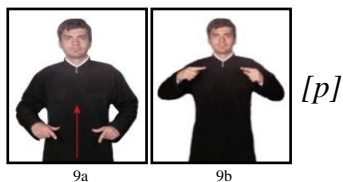
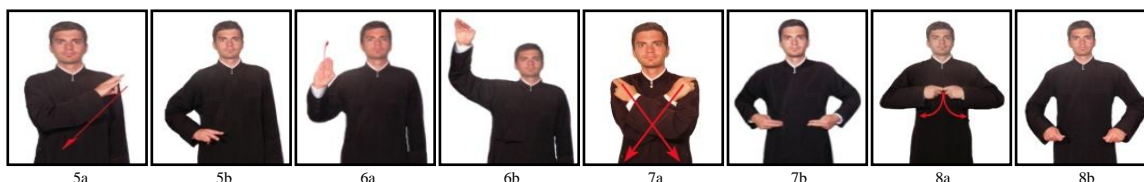
VI.S-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui;

**HRISTOS [S-a] ÎNĂLȚAT [la] CERURI [p]
HRISTOS STĂ [de-a] DREAPTA TATĂLUI [pp]**

VII. Și iarăși va să vină cu slavă să judece viii și morții, a Cărui împărăție nu va avea sfârșit.

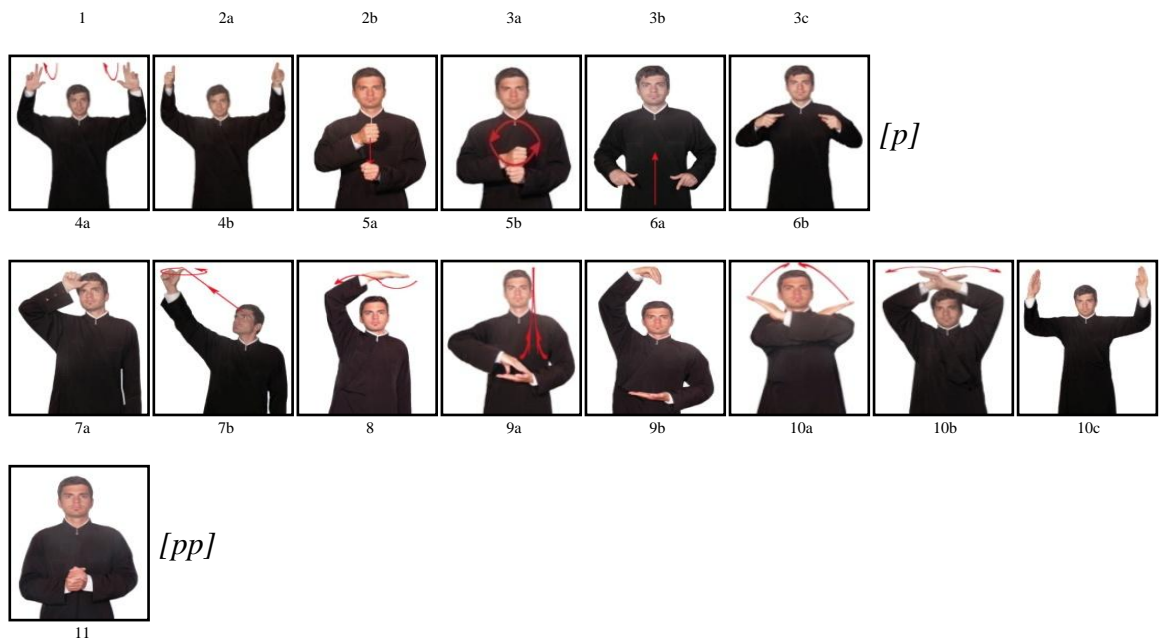

HRISTOS [iar] VA VENI [cu] SLAVĂ [p]
HRISTOS VA JUDECA TOȚI VIII [p]
HRISTOS VA JUDECA TOȚI MORȚII [p]
ÎMPĂRĂȚIA LUI HRISTOS NICIODATĂ SFÂRȘEȘTE [pp]

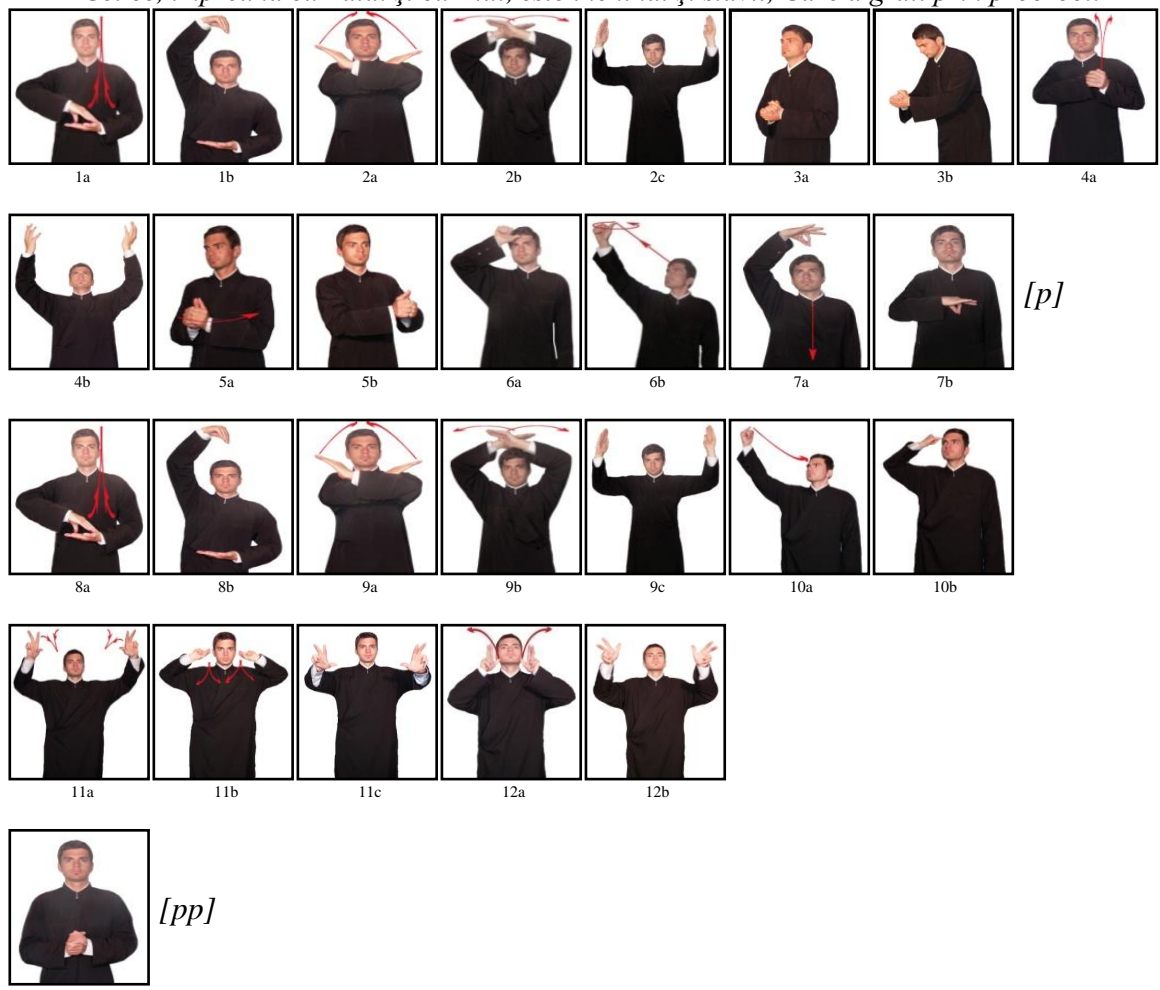
VIII.Și întru Duhul Sfânt, Domnul de viață Făcătorul, Care din Tatăl purcede,

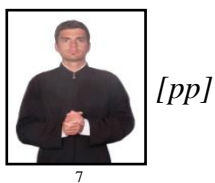
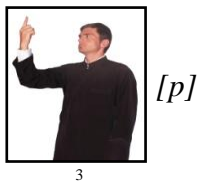
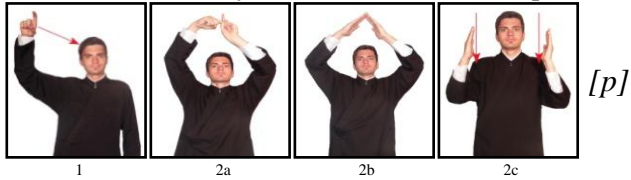
CRED [în] **DUHUL SFÂNT** [p]
DOMNUL FĂCĂTOR [de] **VIAȚĂ** [p]
TATĂL [î] **PURCEDE** [pe] **DUHUL SFÂNT** [pp]

Cel ce, împreună cu Tatăl și cu Fiul, este închinat și slăvit, Care a grăit prin prooroci.

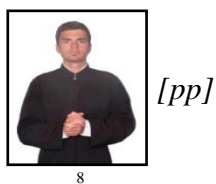
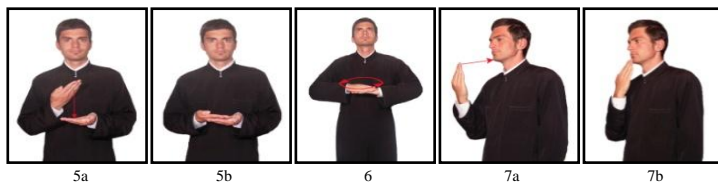
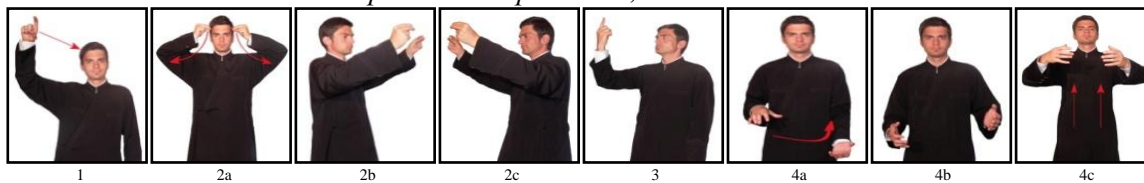
DUHUL SFÂNT [este] **ÎNCHINAT** [și] **SLĂVIT ÎMPREUNĂ** [cu] **TATĂL** [și cu] **FIUL** [p]
DUHUL SFÂNT [a] **INSPIRAT** [pe] **PROOROCII** [care au] **GRĂIT** [pp]

IX. Întru una, sfântă, sobornicească și apostolească (apostolică) Biserică;

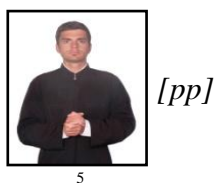
CRED [în] **BISERICA** [p]
[cea] **UNA** [p]
SFÂNTĂ [p]
SOBORNICEASCĂ [p]
[și] **APOSTOLEASCĂ** [pp]

X. Mărturisesc un Botez spre iertarea păcatelor;

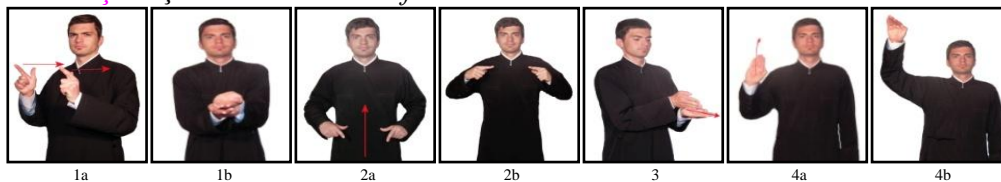
CRED [și] MĂRTURISESC UN BOTEZ PENTRU IERTAREA PĂCATELOR [pp]

XI. Aștept învierea morților;

AȘTEPT ÎNVIEREA TUTUROR MORȚILOR [pp]

XII. Și viața veacului ce va să fie.

[pp]

6

AȘTEPT VIAȚA VEȘNICĂ [ce] VA VENI [pp]

Amin.

1a

1b

[pp]

2

AMIN [pp]

Apoi diaconul zice în limbajul semnelor:

Să stăm bine! Să stăm cu frică! Să luăm aminte! Sfânta Jertfă în pace a o aduce!

1a

1b

2a

2b

3

[p]

4a

4b

5

[p]

6

7

8

[p]

[p]

9

NOI [să] **STĂM BINE** [p]

STĂM [cu] **FRICĂ** [p]

LUĂM AMINTE [p]

ATENȚIE! [p]

SFÂNTA JERTFĂ (LITURGHIE) [cu] **PACE** [să o] **ADUCEM** [pp]

Strana și credincioșii:

Mila păcii, jertfa laudei. (Milă, pace, jertfă de laudă)³⁹

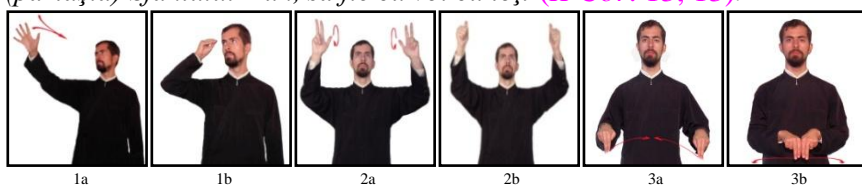

MILĂ [și] **PACE**

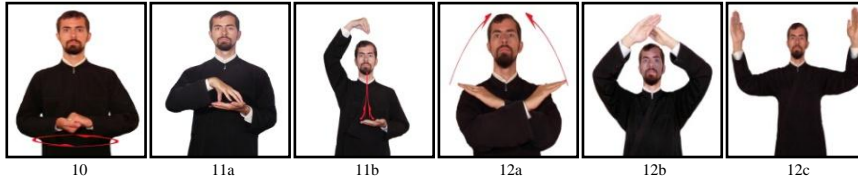
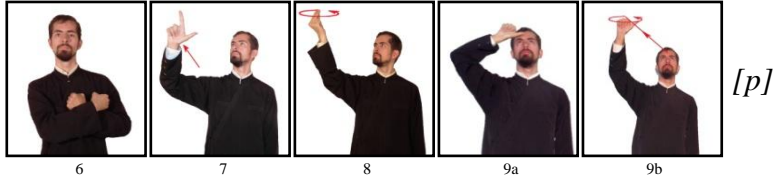
OFRANDĂ PLĂCUTĂ [lui] **DUMNEZEU** [pp]

Iar diaconul, închinându-se, intră în Sfântul Altar și, luând ripida sau un acoperământ, apără cu evlavie Cinstitele Daruri. Iar preotul, luând în mână o Cruce de pe Sfânta Masă, se întoarce cu fața către credincioși și îi binecuvintează cu Sfânta Cruce, apoi transmite prin semne dintre Ușile Împărătești:

Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea (părtășia) Sfântului Duh, să fie cu voi cu toți (II Cor. 13, 13).

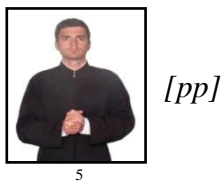
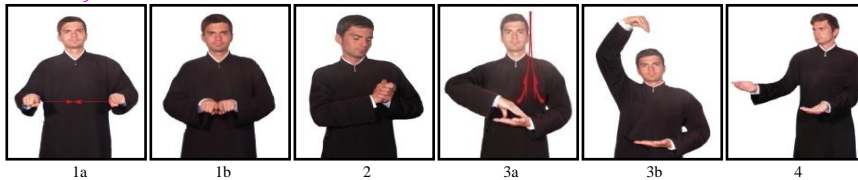
³⁹ Forma corectă a răspunsului dat de popor este *Milă, pace, jertfă de laudă*.

HARUL DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS [p]
DRAGOSTEA LUI DUMNEZEU TATĂL [p]
PĂRTĂȘIA SFÂNTULUI DUH [să] FIE [cu] VOI [cu] TOȚI [pp]

Strana și credincioșii:

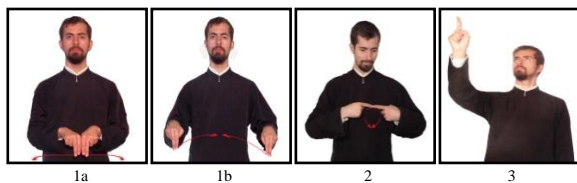
Și cu duhul tău.

LA FEL PACE [și] DUHULUI VOSTRU [pp]

Preotul, fiind tot cu fața spre credincioși, după ce înalță Sfânta Cruce din dreptul inimii, zice în limbajul semnelor:

Sus să avem inimile !

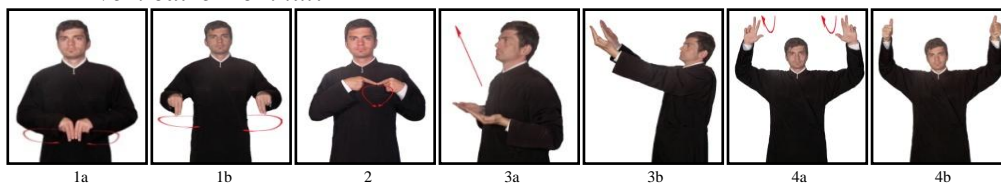

[pp]

NOI INIMILE SUS [pp]

Strana și credincioșii:

Avem către Domnul!

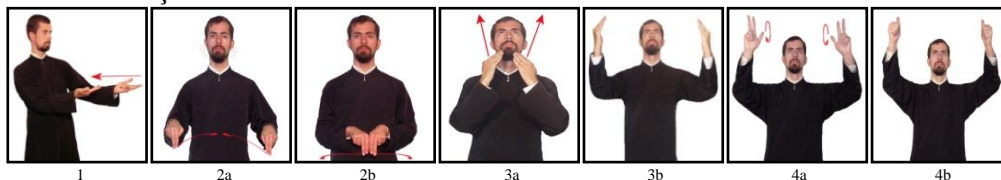

[pp]

NOI INIMILE OFERIM DOMNULUI! [pp]

Preotul, întorcându-se cu fața spre răsărit și plecându-se spre icoana Mântuitorului, zice prin semne:

Să mulțumim Domnului!

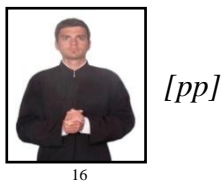
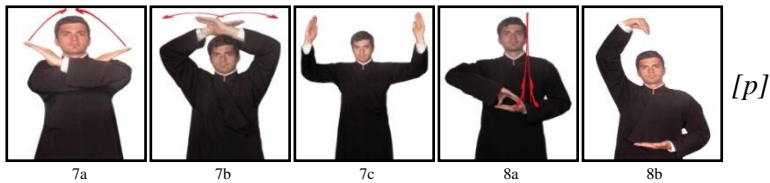
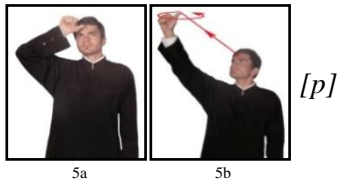
[pp]

VENIȚI (stânga - dreapta) MULȚUMIM DOMNULUI [pp]

Intră apoi în Sfântul Altar

Strana și credincioșii:

Cu vrednicie și cu dreptate este a ne închina Tatălui și Fiului și Sfântului Duh; Treimii Celei de o ființă și nedespărțite.

[Cu] **VREDNICIE** [și cu] **DREPTATE NOI** [ne] **ÎNCHINĂM**
TATĂLUI [și] [p]
[și] **FIULUI** [p]
[și] **DUHULUI SFÂNT** [p]
NOI [ne] **ÎNCHINĂM TREIMEI** [Celei de] **O** [singură] **FIINȚĂ** [și] **NEDESPĂRȚITĂ** [pp]

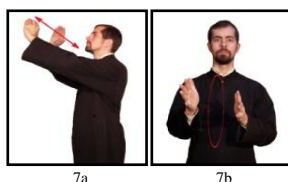
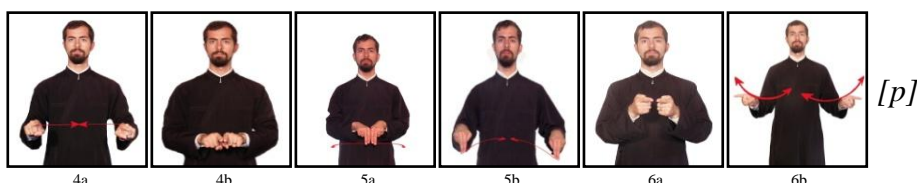
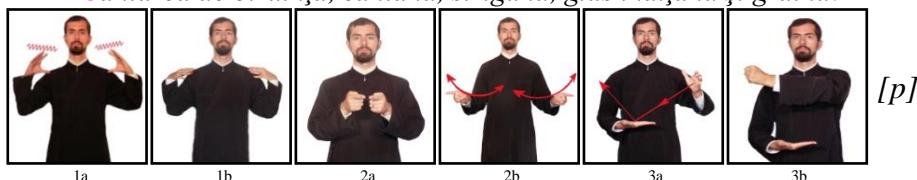
Iar, în acest timp, preotul se roagă în taină, rostind:

Rugăciunea Sfintei Jertfe (Anaforaua)

Cu vrednicie și cu dreptate este a-Ți cânta Ție, pe Tine a Te binecuvânta, pe Tine a Te lăuda, Ție a-Ți mulțumi, Ție a ne închina, în tot locul stăpânirii Tale; că Tu ești Dumnezeu negrăit și necuprins cu gândul, nevăzut, neajuns, pururea fiind și același fiind: Tu și Unul-Născut Fiul Tău și Duhul Tău cel Sfânt. Tu din neființă la ființă ne-ai adus pe noi și, căzând noi, iarăși ne-ai ridicat și nu Te-ai depărtat, pe toate făcându-le, până ce ne-ai suit la cer și ne-ai dăruit împărăția Ta ce va să fie. Pentru toate acestea mulțumim Ție și Unuia-Născut Fiului Tău și Duhului Tău celui Sfânt, pentru toate pe care le știm și pe care nu le știm, pentru binefacerile Tale arătate și nearătate, ce ni s-au făcut nouă. Mulțumim Ție și pentru Liturghia aceasta, pe care ai binevoit a o primi din mâinile noastre, deși stau înaintea Ta mii de arhangheli și zeci de mii de îngeri, heruvimii cei cu ochi mulți și serafimii cei cu câte șase aripi, care se înalță zburând...

Diaconul sau, dacă nu este diacon, preotul, luând Steluța de pe Sfântul Disc, face cu ea semnul Sfintei Cruci deasupra acestuia, lovind ușor cu ea în cele patru părți ale Sfântului Disc, iar preotul transpune în limbajul mimico-gestual, amplu și solemn, ecfonisul:

Cântarea de biruință, cântând, strigând, glas înălțând și grăind:

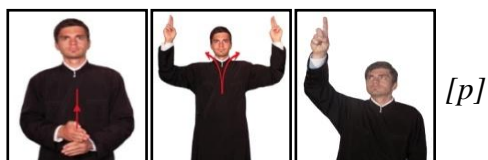
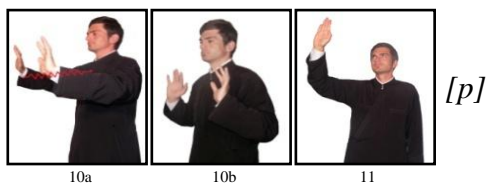
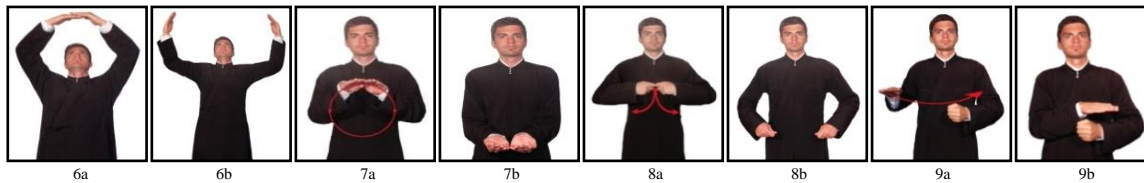
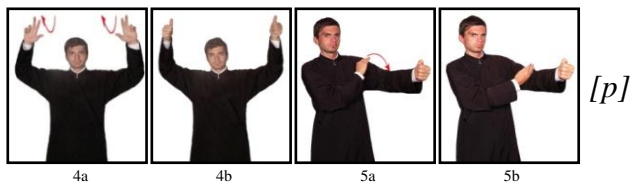
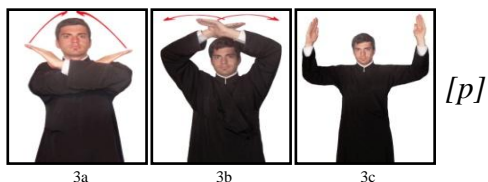
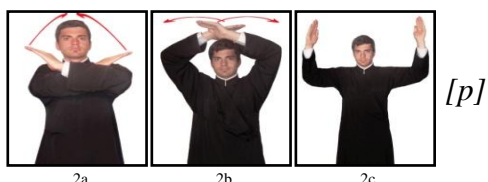
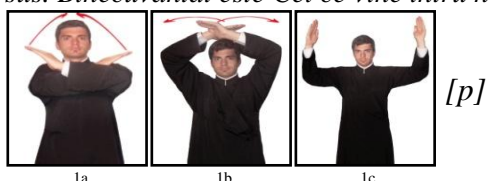
8

ÎNGERII CÂNTĂ BIRUINȚA [p]
LA FEL [și] **NOI CÂNTÂND,** [p]
COMUNICARE [înălțând prin] **SEMNE** [pp]

(Sărutând apoi Steluța, o pune pe Sfântul Antimis, în partea de sus. Dacă slujește preotul singur, el ridică Steluța și zice ecfonisul în limbajul semnelor. Dacă slujesc numai preoți, fără diacon, Steluța o ridică protosul, o sărută numai el, iar ecfonisul e rostit în limbajul semnelor de preotul de rând).

Strana și credincioșii:

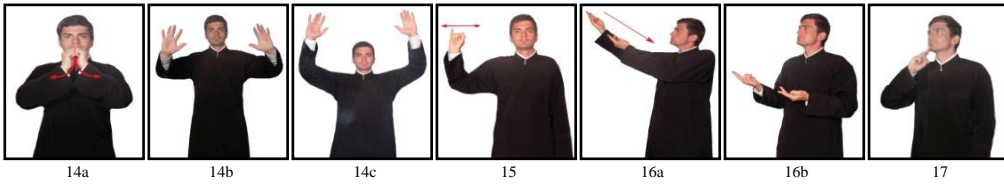
Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot! Plin este cerul, și pământul, de slava Ta. Osana întru cei de sus. Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului. Osana întru cei de sus!

12a

12b

13

14a

14b

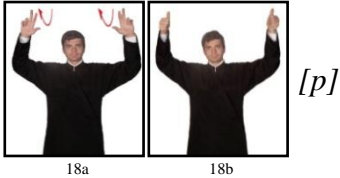
14c

15

16a

16b

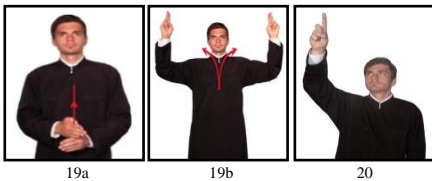
17

18a

18b

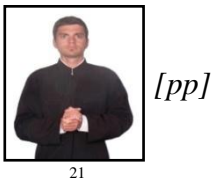
[p]

19a

19b

20

21

[pp]

**SFÂNT,
SFÂNT,
SFÂNT,**

[Este] **DOMNUL SAVAOT** [p]

CERUL [și] **PĂMÂNTUL TOT** [este] **PLIN** [de] **MĂRIREA TA** [p]

OSANA [întru cei de] **SUS** [p]

BINECUVÂNTAT [este] **CINE VINE** [întru] **NUMELE DOMNULUI** [p]

OSANA [întru cei de] **SUS** [pp]

În această vreme, diaconul, stând în dreapta, apără încetișor cu ripida sau cu un acoperământ, cu toată luarea-aminte și cu frică, Cinstitele Daruri, făcând semnul Sfintei Cruci deasupra lor, ca să nu cadă ceva în ele.

Preotul se roagă mai departe în taină:

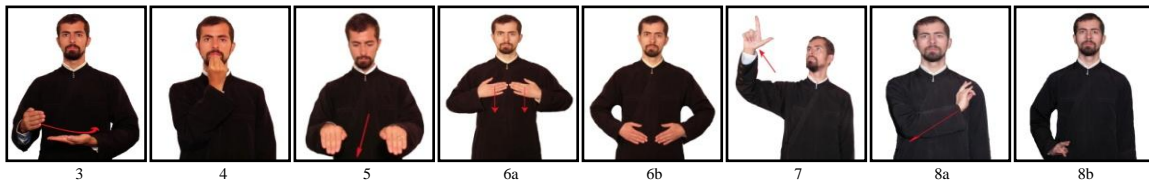
Cu aceste fericite Puteri și noi, Iubitorule de oameni, Stăpâne, strigăm și grăim: Sfânt ești și Preasfânt, Tu și Unul-Născut Fiul Tău și Duhul Tău cel Sfânt. Sfânt ești și Preasfânt și slava Ta este plină de măreție. Că Tu ai iubit lumea Ta atât de mult, încât pe Unul-Născut Fiul Tău L-ai dat, ca tot cel ce crede într-însul să nu piară, ci să aibă viață veșnică. Și Acesta, venind și toată rânduiala cea pentru noi plinind, în noaptea în care a fost vândut – sau, mai degrabă, când El Însuși S-a dat pentru viața lumii -, luând pâinea cu sfințele și preacuratele și fără prihană mâinile Sale, mulțumind și binecuvântând, sfințind și frângând, a dat Sfinților Săi Ucenici și Apostoli, zicând:

Diaconul, ținând orarul cu trei degete de la mâna dreaptă, arată spre Sfântul Disc, în timp ce preotul, arată cu dreapta spre Sfântul Agneț, după care transmite prin semne ample ecfonisul:

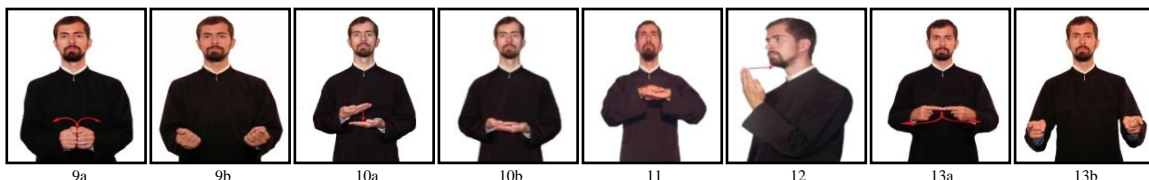
*Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu, Care se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor.*⁴⁰

[p]

[p]

[pp]

HRISTOS ZICE:

LUAȚI MÂNCAȚI ACESTA [este] TRUPUL LUI HRISTOS [p]

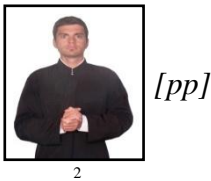
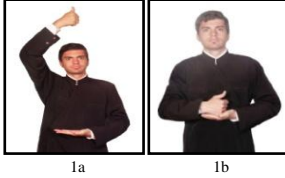
FRÂNGE PENTRU IERTAREA PĂCATELOR VOASTRE [pp]

⁴⁰ Toți credincioșii surzi, împreună cu preotul și diaconul, arată cu mâna dreaptă, având palma întinsă spre Sfântul Agneț.

Apoi, plecându-se, se închină împreună cu diaconul.

Strana și credincioșii:

Amin.

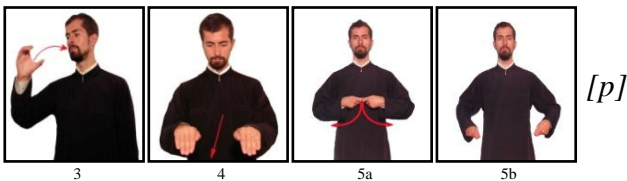
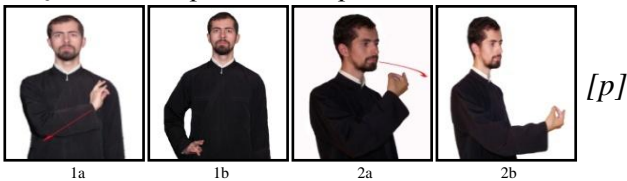
AMIN [pp]

Preotul zice în taină:

Asemenea și paharul, după cină, zicând:

Iar diaconul arată, de asemenea, cu orarul spre Sfântul Potir, în timp ce preotul, arătând cu dreapta spre Sfântul Potir, transmite prin semne ample ecfonisul:

Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu, al Legii⁴¹ celei noi, Care pentru voi și pentru mulți se varsă, spre iertarea păcatelor.⁴²

⁴¹ Traducerea mai exactă: *al Legământului celui nou*; Din necesitatea, ca și credinciosul surd să aibă acces cât mai profund la mesajul pur teologic, liturgic și duhovnicesc al acestui ecfonis, a fost introdusă traducerea exactă a cuvântului *Lege*, prin aceea de *Legământ*, în cadrul secvenței 10.

⁴² Toți credincioșii surzi, împreună cu preotul, arată cu mâna dreaptă spre Sfântul Potir.

HRISTOS ZICE:

BEȚI [dintru] **ACESTA TOȚI** [p]

ACESTA [este] **SÂNGELE LUI HRISTOS, LEGEA** [cea] **NOUĂ** [p]

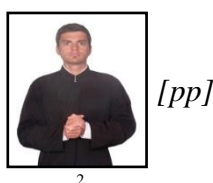
SÂNGELE [Lui se] **VARSĂ PENTRU IERTAREA PĂCATELOR VOASTRE LA FEL** [și ale]

ALȚI MULȚI [pp]

Apoi, se închină, împreună cu diaconul.

Strana și credincioșii:

Amin.

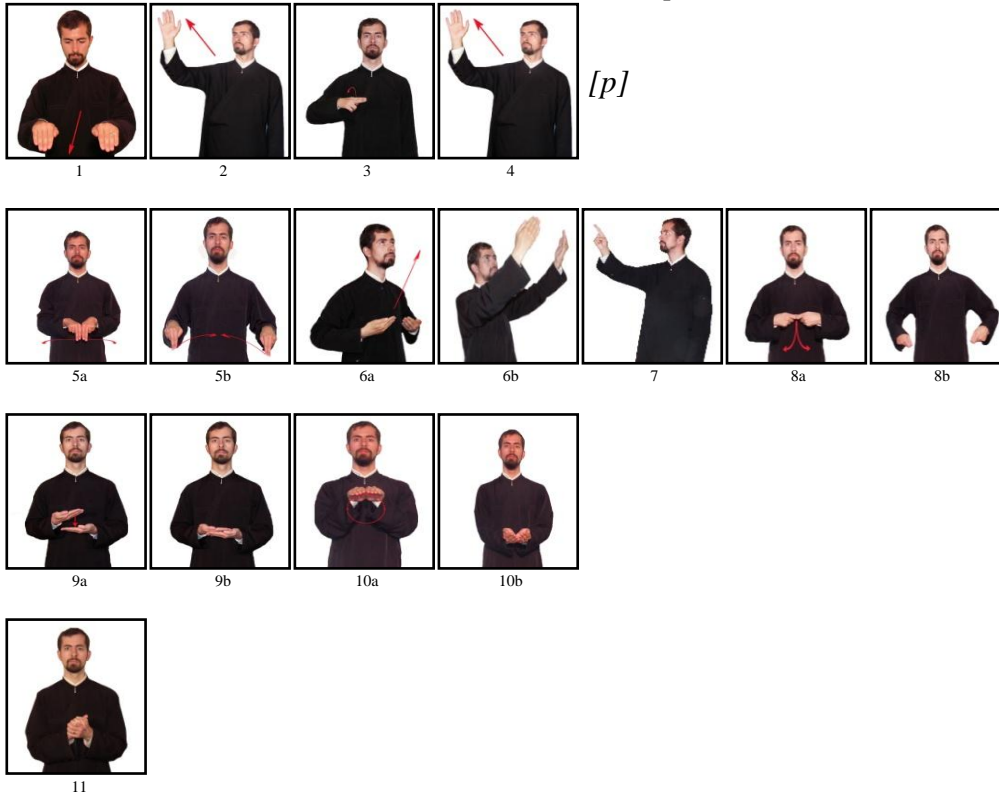
AMIN [pp]

Preotul zice în taină:

Aducându-ne aminte, așadar, de această poruncă mântuitoare și de toate cele ce s-au făcut pentru noi: de cruce, de mormânt, de învierea cea de a treia zi, de înălțarea la ceruri, de șederea cea de-a dreapta și de cea de-a doua slăvită iarăși venire.

Apoi, preotul zice cu semne ample:

Ale Tale dintru al Tale, Ție Îți aducem de toate și pentru toate.

**ACESTEA [ale] TALE SUNT [dintru ale] TALE [p]
NOI ADUCEM ȚIE TOATE PENTRU TOATE [pp]**

Când preotul zice acestea, diaconul lasă ripida sau acoperământul pe Sfânta Masă și, punând mâinile în chipul crucii (mâna dreaptă peste cea stângă), ia Sfântul Disc cu mâna dreaptă, iar Sfântul Potir cu cea stângă și, înălțându-le puțin, le mișcă în semnul Sfintei Cruci deasupra Sfântului Antimis, la... *Ție Ți-aducem...* Dacă nu este diacon, ridicarea Sfântului Disc și a Sfântului Potir o face preotul⁴³.

În timpul acestei cântări, diaconul vine aproape de preot și se închină amândoi, de trei ori, înaintea Sfintei Mese, zicând încet:

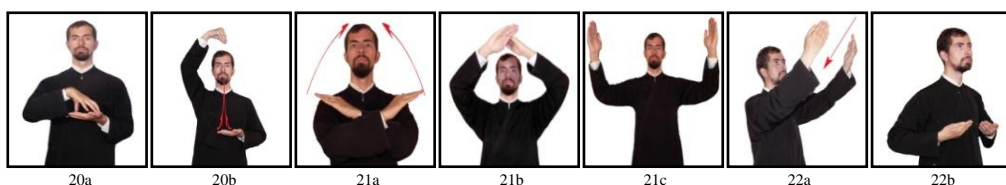
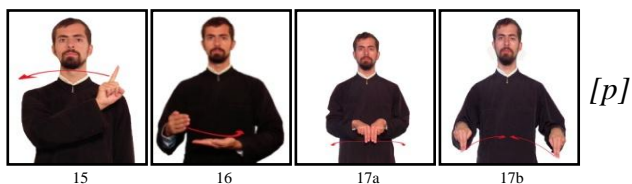
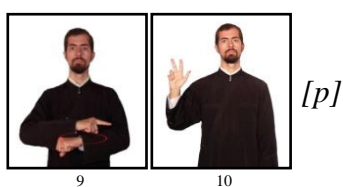
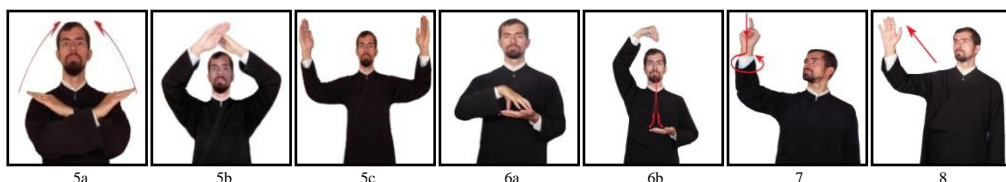
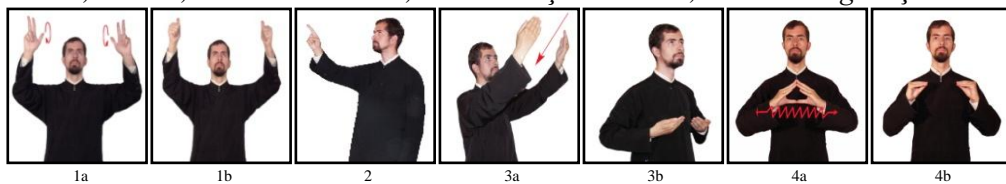
Dumnezeule, curățește-mă pe mine, păcătosul, și mă miluiește !

Apoi preotul ridică mâinile, după care zice în limbajul semnelor liturgic românesc.

⁴³ Menționăm că, în situația când preotul slujește fără diacon, mai întâi va face actul liturgic (în situația de față, ridicarea Cinstitelor Daruri) și după aceasta va transmite în limbajul mimico-gestual mesajul liturgic.

Troparul Ceasului al treilea:

Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acesta, Bunule, nu-L lua de la noi, ci Îl înnoiește întru noi, cei ce ne rugăm Ție.

25

DOAMNE, TU [ai] DAT PREASFÂNTUL DUH, APOSTOLILOR TĂI [în] CEASUL [a] TREILEA [p]

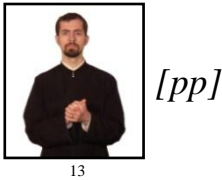
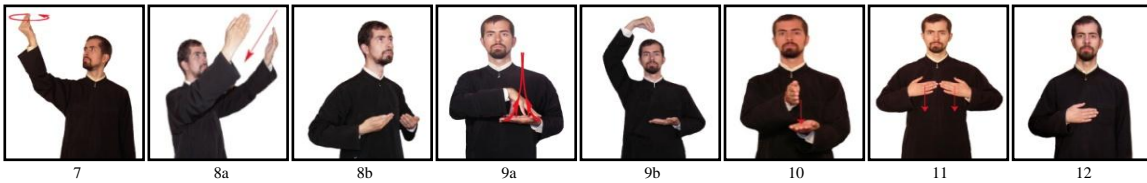
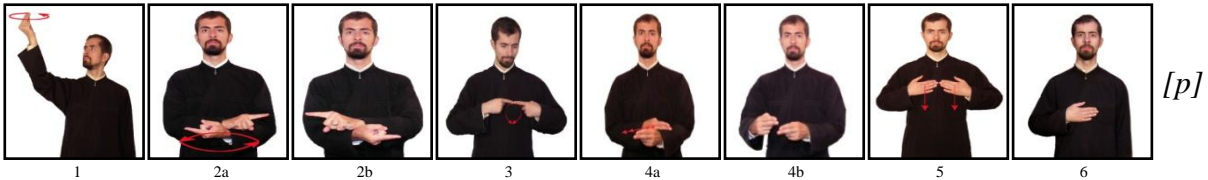
DOAMNE, BUNULE, DUHUL SFÂNT NU [-L] LUA [de la] NOI [p] RUGĂM ȚIE

DUHUL SFÂNT DAI NOUĂ [și] ACUM [pp]

Diaconul:

Stih 1:

Înămă curată zidește întru mine, Dumnezeu, și Duh drept înnoiește întru cele dinlăutru ale mele (Psalmul 50, 11).

DUMNEZEU, SCHIMBI INIMĂ CURATĂ [în] TRUPUL MEU [p]

DUMNEZEU DAI DUH DREPT [în] TRUPUL MEU [pp]

Și închinându-se, preotul ridică mâinile, după care gesticulează:

Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh...

Diaconul:

Stih 2:

Nu mă lepăda de la fața Ta și Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine (Psalmul 50, 12).

1a

1b

2

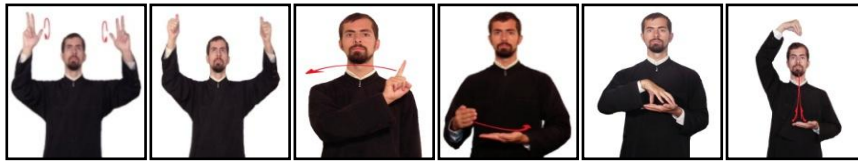
3a

3b

4

5

6

7a

7b

8

9

10a

10b

11a

11b

11c

12

13

14

15

**DOAMNE NU [mä] LEPĂDA [pe] MINE DINAINTEA TA [p]
DOAMNE NU LUA DUHUL [Cel] SFÂNT [al] TĂU [de la] PERSOANA MEA [pp]**

Și iarăși preotul, ca mai înainte:

Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh...

Diaconul:

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

1a

1b

2a

2b

[p]

3a

3b

[p]

4a

4b

5a

5b

5c

[p]

6

7

8a

8b

9a

9b

10

[pp]

SLAVĂ

TATĂLUI [și] [p]

FIULUI [și] [p]

[și] **DUHULUI SFÂNT** [p]

ACUM [și] **PURUREA** [în] **VECII VECILOR**

AMIN [pp]

Preotul protos se roagă în taină, zicând epicleza:

Încă⁴⁴, aducem Ție această slujire cuvântătoare⁴⁵ și fără de sânge și Te chemăm și Te rugăm și cu umilință la Tine cădem: Trimite Duhul Tău cel Sfânt peste noi și peste aceste Daruri, ce sunt puse înainte.

Apoi diaconul, plecându-și capul și arătând cu orarul spre Sfântul Agneț, zice încet⁴⁶:

Binecuvintează, părinte, sfânta pâine.

Iar preotul, stând drept, binecuvintează peste Sfântul Agneț, apoi transmite, cu toată cucernicia, în limbajul mimico-gestual liturgic:

Și fă, adică, pâinea aceasta, Cinstitul Trup al Hristosului Tău.

1

2a

2b

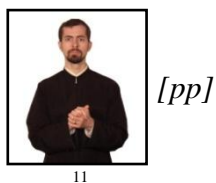
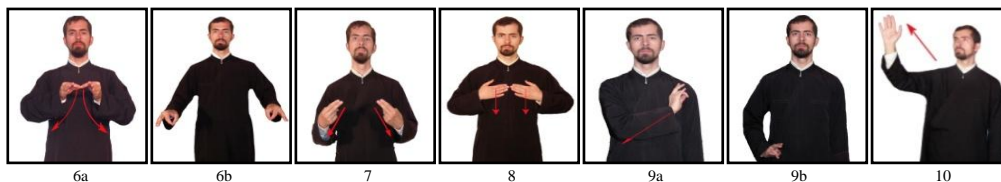
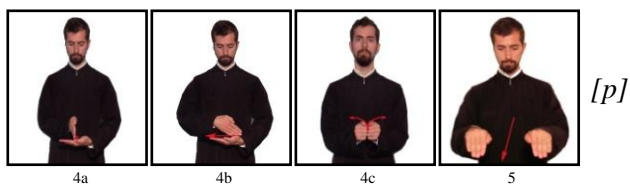
3a

3b

⁴⁴ *Încă*, are înțelesul: *de asemenea*.

⁴⁵ Aceasta este traducerea corectă, care arată că slujirea liturgică se realizează prin cuvânt, după cum arată Sfântul Nicolae Cabasila în comentariul său liturgic.

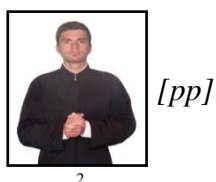
⁴⁶ Aceste fragmente vocale le considerăm normale atât timp cât slujitorii sunt persoane auzitoare care slujesc în biserici pentru surzi.

TU DOAMNE SCHIMBI PÂINEA ACEASTA [p]
[să] FIE CINSTIT TRUPUL HRISTOSULUI TĂU [pp]

Diaconul:

Amin.

AMIN [pp]

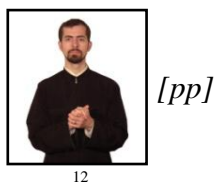
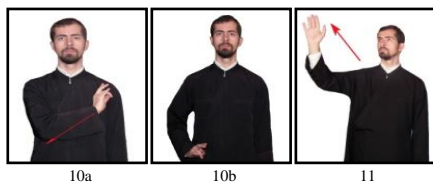
Și arătând spre Sfântul Potir:

Binecuvintează, părinte, Sfântul Potir!

Preotul, binecuvintează Sfântul Potir, apoi transmite în limbajul mimico-gestual:

Iar ceea ce este în potirul acesta, Cinstitul Sânge al Hristosului Tău.

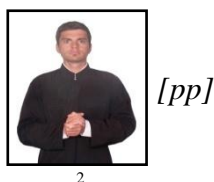
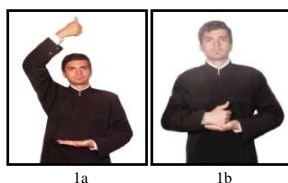

[Din] **POTIRUL ACESTA** [cu] **SÂNGE** [care se] **VARȘĂ** [p]
TU DOAMNE PREFĂ [-l în] **CINSTIT SÂNGELE HRISTOSULUI TĂU** [pp]

Diaconul:

Amin.

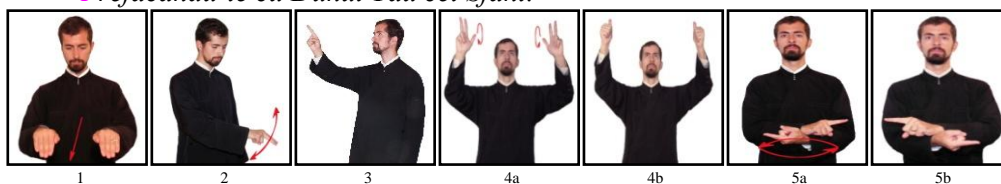
AMIN [pp]

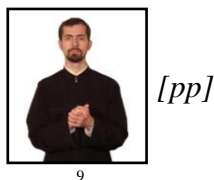
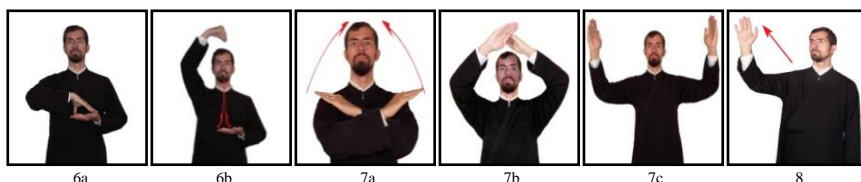
Și, arătând cu orarul spre amândouă Sfintele, zice:

Binecuvintează, părinte, pe amândouă sfintele!

Iar preotul, binecuvintează amândouă Sfintele, apoi face semnele:

Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt.

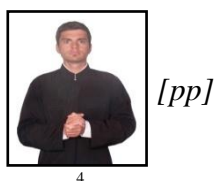
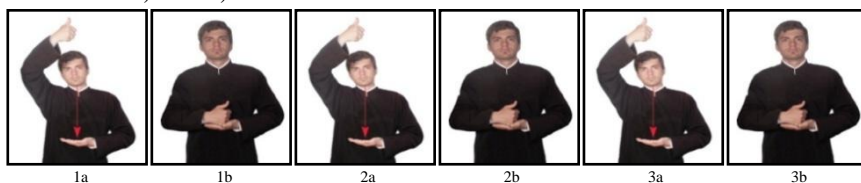

[Pe] **ACESTE DOUĂ TU DOAMNE PREFĂ** [-le]
 [cu] **DUHUL** [Cel] **SFÂNT** [al] **TĂU** [pp]

Diaconul:

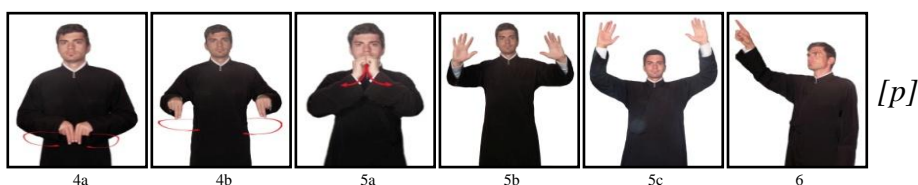
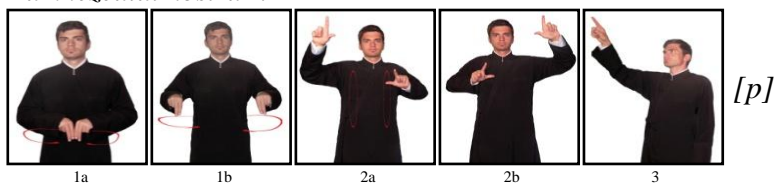
Amin, Amin, Amin.

AMIN AMIN AMIN [pp]

Strana și credincioșii:

Pe Tine Te lăudăm, pe Tine Te binecuvântăm, Ție Îți mulțumim, Doamne, și ne rugăm Ție, Dumnezeuului nostru⁴⁷.

⁴⁷ Cântarea de strană: *Pe Tine Te lăudăm...* este săvârșită după Sfințirea Darurilor, deoarece în bisericile pentru Surzi nu se pot face două acte simultan. Anume, deodată, cântarea *Pe Tine Te lăudăm...* și Sfințirea Darurilor.

NOI [Te] LĂUDĂM [pe] TINE [p]
NOI BINECUVÂNTĂM [pe] TINE [p]
NOI MULȚUMIM ȚIE, DOAMNE [p]
 [și] **NOI RUGĂM ȚIE, DUMNEZEUL NOSTRU [pp]**

SE CUVINE A ȘTI CĂ: Dacă sunt mai mulți preoți împreună-slujitori, troparul Ceasului al treilea se zice de către protos și alți doi preoți slujitori, iar stihurile, de către diaconi. După exprimarea, în limbajul semnelor, a întreitului *Amin*, toți preoții îngenunchează și se roagă în taină.

După aceasta, diaconul, plecându-și capul către preot, zice:

Pomenește-mă, părinte, pe mine, păcătosul!

Preotul:

Să te pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul: Amin.

Apoi, preotul acoperă Sfântul Potir cu un acoperământ mic, împăturit, după care, îngenunchind⁴⁸ împreună cu diaconul, se roagă în taină, zicând:

Pentru ca să fie celor care se vor împărtăși, spre trezirea (*trezvia*) sufletului, spre iertarea păcatelor, spre împărtășirea (*părtășia*) cu Sfântul Tău Duh, spre plinirea împărăției cerurilor, spre îndrăznirea cea către Tine, iar nu spre judecată sau spre osândă.

Încă, aducem Ție această slujire cuvântătoare pentru cei adormiți întru credință: strămoși, părinți, patriarhi, prooroci, apostoli, propovăduitori, evangheliști, mucenici, mărturisitori, pustnici și pentru tot sufletul cel drept, care s-a săvârșit întru credință.

⁴⁸ De la Învierea Domnului și până la Rusalii, precum și în perioada 25 decembrie – 6 ianuarie, preotul și diaconul nu vor îngenunchea la acest moment, ci doar se vor închina până la pământ.

Terminându-se la strană cântarea: *Pe Tine Te laudăm...*, preotul tămâiază Sfintele Taine, după care, cu fața către credincioși, gesticulează amplu:

Mai ales pentru Preasfânta, curata, preabinecuvântata, slăvita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria.

1

2a

2b

3a

3b

4a

4b

5a

5b

5c

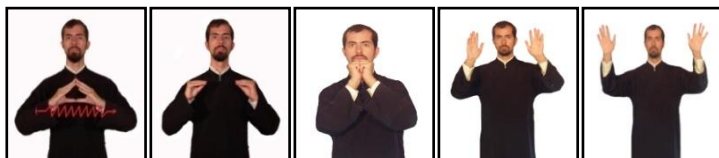
[p]

6a

6b

[p]

7a

7b

8a

8b

8c

[p]

9a

9b

[p]

10

11a

11b

[p]

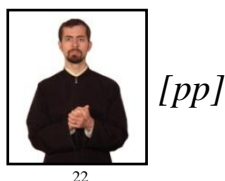
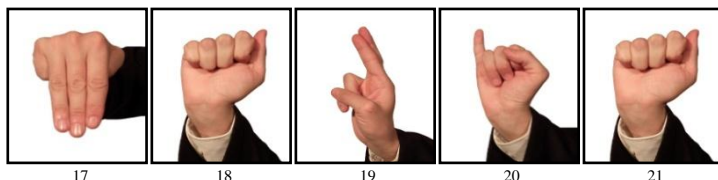

12a

12b

13

[p]

IMPORTANT!

NOI POMENIM [pe]

PREASFÂNTA [p]

CURATA [p]

PREABINECUVÂNTATA [p]

SLĂVITA [p]

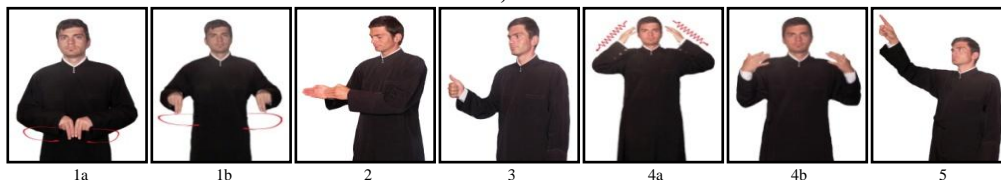
STĂPÂNA NOASTRĂ [p]

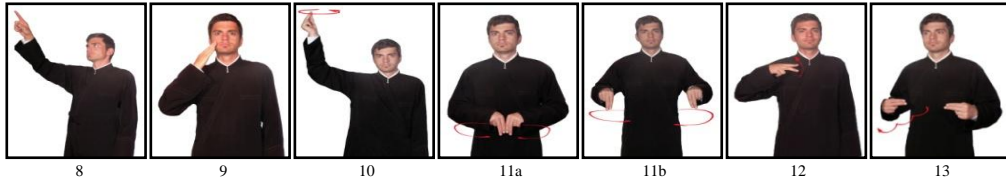
NĂSCĂTOAREA [de] **DUMNEZEU** [și] [p]

PURUREA MAICĂ FECIOARA M A R I A [pp]

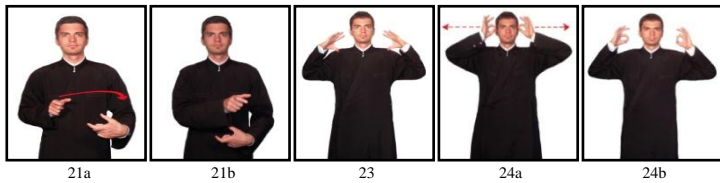
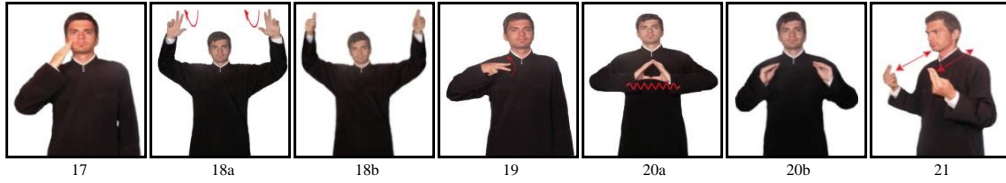
Preotul dă apoi cădelnița diaconului, iar acesta tămâiază mai întâi Sfânta Masă împrejur, Proscomidiarul (unde pomenește pomelnicul bisericii pentru cei adormiți), Tronul cel de sus, Altarul, pe preot și pe cei din Altar, iar dacă nu este diacon, preotul cădește numai în fața Sfintei Mese. Lăsând apoi cădelnița, diaconul merge la Proscomidiar și citește și pomelnicul bisericii pentru cei vii. În acest timp la strană se cântă în limbajul mimico-gestual Axionul:

Cuvine-se cu adevărat să te fericim, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și preanevinovată și Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai slăvită, fără de asemănare, decât serafimii, care, fără stricăciune, pe Dumnezeu-Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

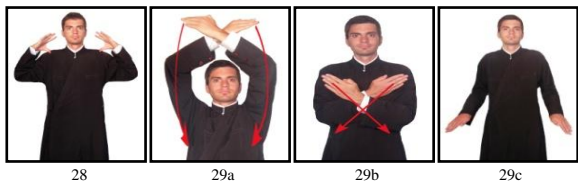
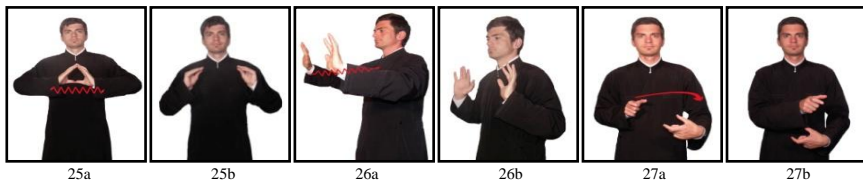

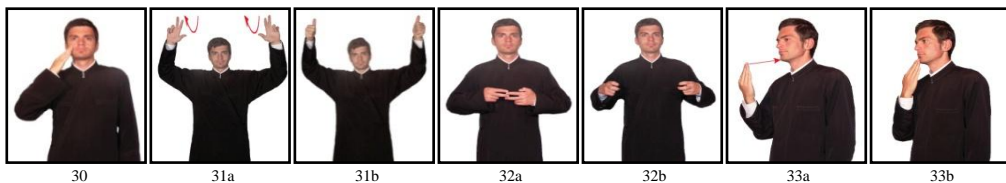
[p]

[p]

[p]

[p]

44

NOI TREBUIE [cu] ADEVĂRAT [să te] FERICIM [pe] TINE NĂSCĂTOARE [de] DUMNEZEU [p]

TU MAICA DUMNEZEULUI NOSTRU EȘTI PURUREA FERICITĂ [și] FĂRĂ PĂCAT [p] MAICA DOMNULUI ESTE MAI CINSTITĂ DECÂT HERUVIMII [p]

[și] MAI MĂRITĂ DECÂT SERAFIMII [p]

MAICA DOMNULUI FĂRĂ PĂCAT [a] NĂSCUT [pe] DUMNEZEU-CUVÂNTUL IISUS HRISTOS [p]

NOI [cu] ADEVĂRAT MĂRIM [pe] NĂSCĂTOAREA [de] DUMNEZEU [pp]

Mai înainte de a se sfârși cântarea Axionului la strană, după ce a dat cădelnița, preotul, luând vasul cu anafură de la diacon sau de la paraclisier, face cu el semnul Sfintei Cruci înaintea Sfântului Disc și a Sfântului Potir, zicând:

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, binecuvintează, Doamne, pâinea aceasta, anafura sfinților Tăi.

Apoi preotul, stând în fața Sfintei Mese, se roagă în taină:

Pentru Sfântul Ioan Proorocul, Înaintemergătorul și Botezătorul, pentru sfinții, slăviții și întru tot lăudații Apostoli, pentru Sfântul (N), a cărui pomenire o săvârșim, și pentru toți sfinții Tăi; cu ale căror rugăciuni, cercetează-ne, Dumnezeule. Și pomenește pe toți cei adormiți întru nădejdea învierii și a vieții veșnice și-i odihnește pe ei, Dumnezeul nostru, acolo unde strălucește lumina feței Tale.

Încă, Te rugăm: Pomenește, Doamne, pe toți episcopii ortodocși, care drept învață cuvântul adevărului Tău, toată preoțimea, cea întru Hristos diaconime, pe tot clerul bisericesc și cinul monahal.

Încă, aducem Ție această slujire cuvântătoare pentru toată lumea, pentru sfânta sobornicească și apostolească (apostolică) Biserică; pentru cei ce în curăție și în cinste viețuiesc, pentru binecredinciosul popor român de pretutindeni și conducătorii țării noastre, pentru mai marii orașelor și ai satelor și pentru iubitoarea de Hristos oaste (armată). Dă-le, Doamne, pașnică ocârmuire, ca și noi, întru liniștea lor, viață pașnică și netulburată să trăim, în toată cucernicia și curăția.

După aceste rugăciuni, dacă este timp, preotul citește încet pomelnicele viilor și morților, ce s-au adus după ieșirea cu Cinstitele Daruri. Pentru cei vii zice:

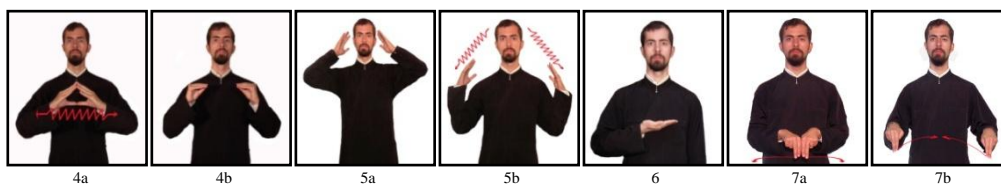
Pentru mântuirea și iertarea păcatelor robilor lui Dumnezeu (N).

Iar pentru cei morți, zice:

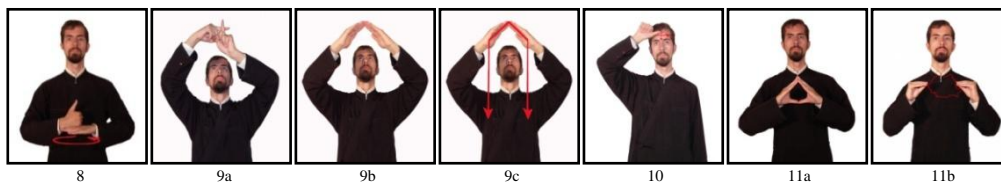
Pentru iertarea păcatelor și odihna sufletelor adormiților robilor lui Dumnezeu (N), în loc luminat, de unde au fugit toată durerea, întristarea și suspinarea; odihnește-i, Dumnezeul nostru, și-i sălășluiește pe dânșii unde strălucește lumina feței Tale.

Preotul merge apoi la spălător și își spală mâinile; asemenea face și diaconul. Iar după interpretarea Axionului, preotul transmite prin semne:

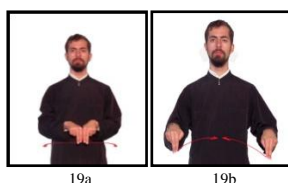
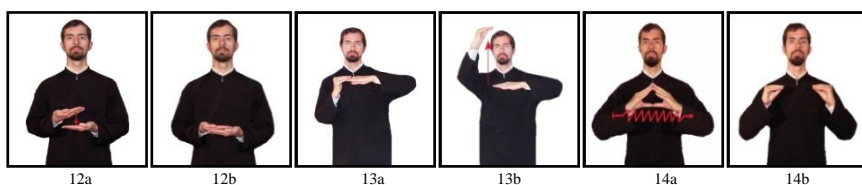
Întâi pomenește, Doamne, pe Preafericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, [pe (Înalt-) Preasfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul) nostru (N)], pe care îl dăruiește sfințelor Tale biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelungat în zile, drept învățând cuvântul adevărului Tău.

(dactilarea numelui)[p]

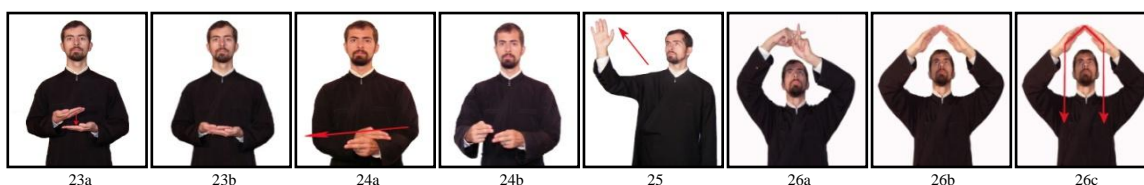
[p]

(dactilarea numelui) [p]

[p]

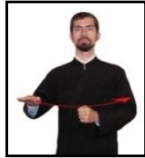

[p]

27

[p]

28a

28b

[p]

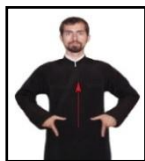
29

[p]

30

[p]

31

31b

32a

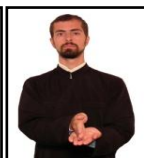

32b

[p]

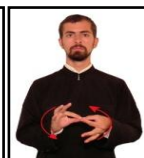
33a

33b

34

35

36

37

38

DOAMNE ÎNTÂI POMENEȘTE [pe] [p]

PREA FERICITUL PĂRINTELE NOSTRU (dactilarea numelui), [p]

PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE, [p]

PENTRU [(ÎNALT-) **PREA SFINȚITUL (ARHI-) EPISCOPUL (MITROPOLITUL) NOSTRU** (dactilarea numelui)] [p]

DOAMNE DĂRUIEȘTE [pe] **ARHIEREUL** [nostru] [p]

PENTRU SFINTELOR TALE BISERICI [p]

[În] **PACE** [p]

DEPLIN [p]

CINSTIT [p]

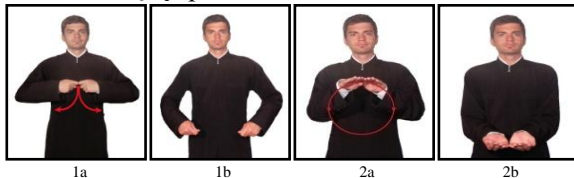
SĂNĂTOS [p]

[cu] VIAȚĂ LUNGĂ [p]

DREPT ÎNVĂȚÂND CUVÂNTUL ADEVĂRULUI TĂU⁴⁹ [pp]

Strana și credincioșii:

Pe toți și pe toate.

[pp]

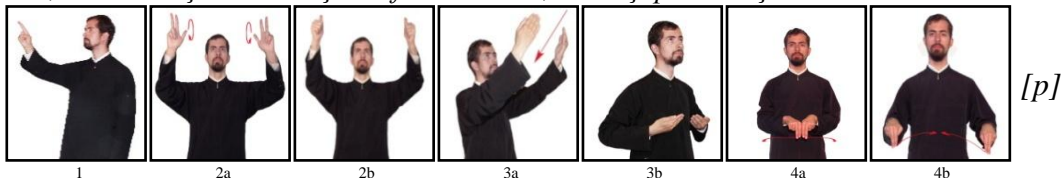
[Pe] TOȚI [și pe] TOATE [pp]

Iar preotul se roagă în taină:

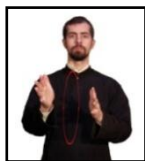
Adu-Ți aminte, Doamne, de orașul (satul sau mănăstirea aceasta) acesta, în care viețuim, și de toate orașele și satele și de cei ce cu credință locuiesc într-însele. Adu-Ți aminte, Doamne, de cei ce călătoresc pe uscat, pe ape și prin aer, de cei bolnavi, de cei ce pățimesc, de cei robiți și de mântuirea lor. Pomeniște, Doamne, pe cei ce aduc daruri și fac bine în sfintele Tale biserici și își aduc aminte de cei săraci; și trimite peste noi toți milele Tale.

Ecfonismul Anaforalei (executat în limbajul semnelor, amplu):

Și ne dă nouă, cu o gură și o inimă, a slăvi și a cânta preacinstitul și de mare cuviință numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

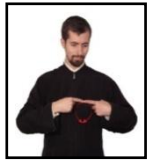

[p]

[p]

⁴⁹ Preotul va pomeni aici un singur nume, acela al ierarhului care ocârmuiește canonic eparhia în care se săvârșește Sfânta Liturghie.

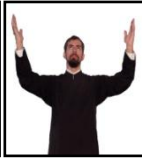

[p]

6

7a

7b

8a

8b

9a

9b

10a

10b

11a

11b

12

13

14

[p]

15a

15b

[p]

16a

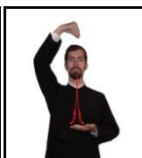

16b

[p]

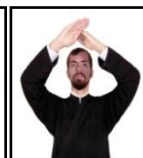
17a

17b

18a

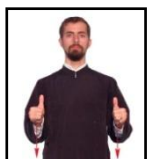

18b

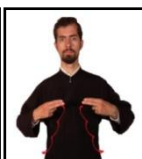

18c

[p]

19

20

21a

21b

22

[pp]

DOAMNE, DĂ NOUĂ, [p]

[cu] **MÂINILE**⁵⁰ [p]

[cu] **INIMA** [p]

⁵⁰ Acest semn traduce noțiunea de "gură" din Ecfonis, justificând forma de comunicare pe care participanții la această liturghie o utilizează.

[a] **SLĂVI** [și a] **CÂNȚA PREACINSTITUL** [și de] **MARE CUVIINȚĂ NUMELE TĂU** [p]
 [a] **TATĂLUI** [p]
 [și a] **FIULUI** [p]
 [și a] **SFÂNTUL DUH** [p]
ACUM [și] **PURUREA** [și în] **VECII VECILOR** [pp]

După ce preotul transmite prin semne ecfonisul, diaconul vine în dreapta lui și, plecându-și capul, preotul îl binecuvintează pe creștet, după care diaconul iese pe ușa dinspre miazănoapte și merge în mijlocul bisericii pentru transmiterea în limbajul semnelor a ecteniei.

Strana și credincioșii:

Amin.

1a

1b

[pp]

2

AMIN [pp]

Preotul, cu fața către credincioșii surzi îi binecuvintează cu mâna dreapta, din dreptul Ușilor Împăratești, după care transpune în limbajul mimico-gestual ecfonisul:

Și să fie milele marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți.

1

2a

2b

3

4a

4b

4c

5a

5b

6a

6b

7a

7b

[p]

8a

8b

9a

9b

10a

10b

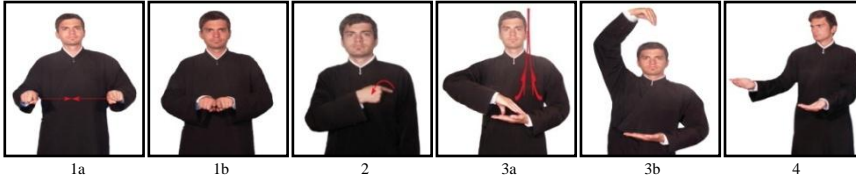
[pp]

11

**MILA MARELUI DUMNEZEU MÂNTUITORUL NOSTRU IISUS HRISTOS [p]
FIE [cu] VOI TOȚI [pp]**

Strana și credincioșii:

Și cu duhul tău.

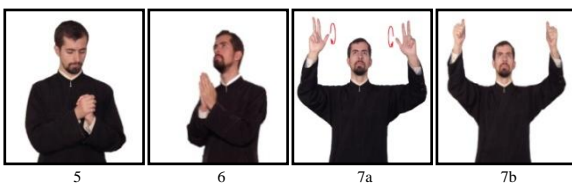
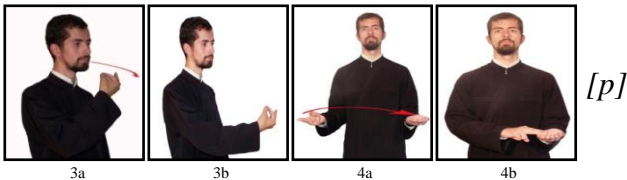
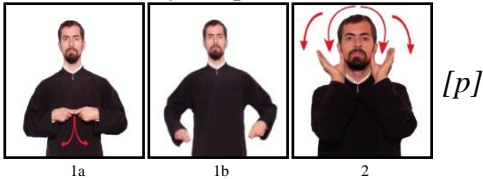

5

LA FEL MILĂ [și] DUHULUI TĂU [pp]

După aceasta, diaconul, aflându-se la locul obișnuit din mijlocul bisericii, execută prin semne (dacă nu este diacon, interpretarea o face preotul din Sfântul Altar):

Pe toți sfinții pomenindu-i, iară și iară, cu pace (în pace), Domnului să ne rugăm.

[pp]

8

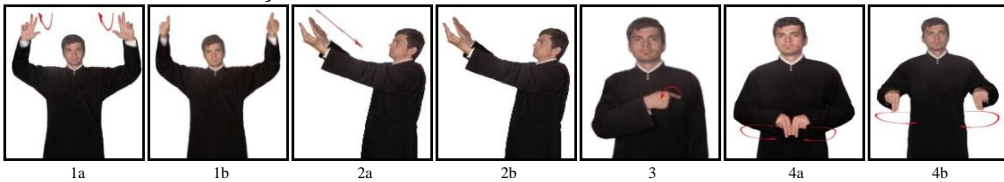
[Pe] **TOȚI SFINȚII** (*plimbând privirea la icoanele sfinților din biserică*)

[să-i] **POMENIM IARĂ** [*și iară*] [p]

[cu] **PACE** [*să ne*] **RUGĂM DOMNULUI** [pp]

Strana și credincioșii

Doamne, miluiește.

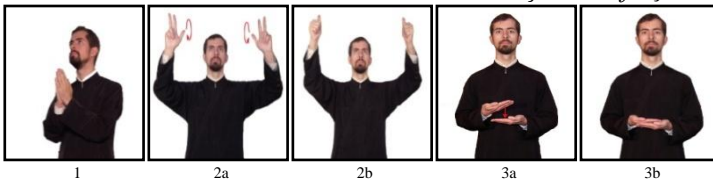

[pp]

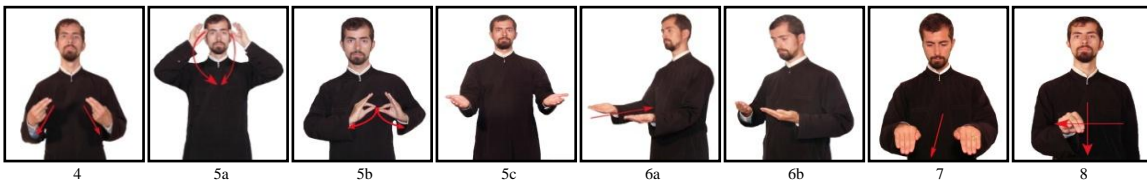
5

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Pentru Cinstitele Daruri ce s-au adus și s-au sfințit, Domnului să ne rugăm.

[p]

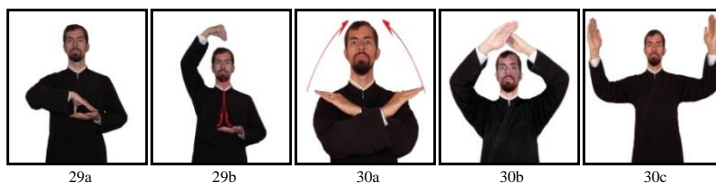
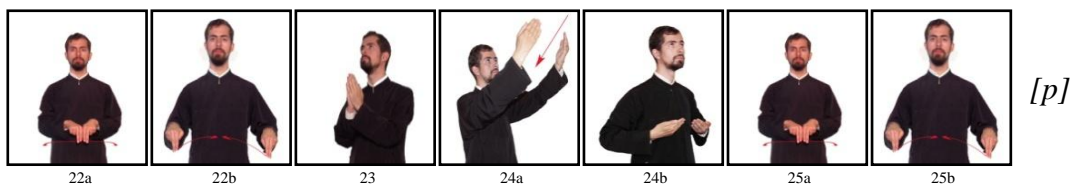
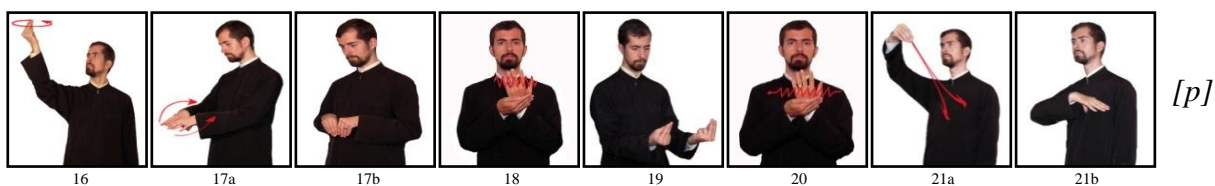
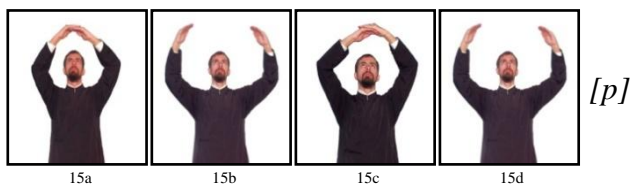
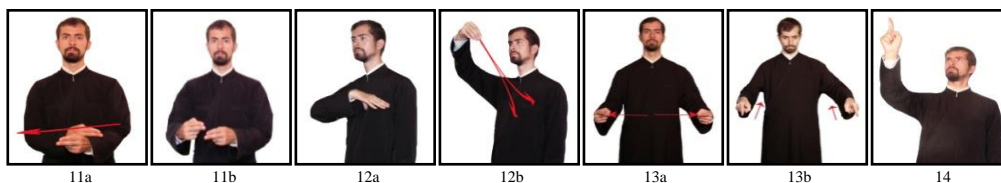
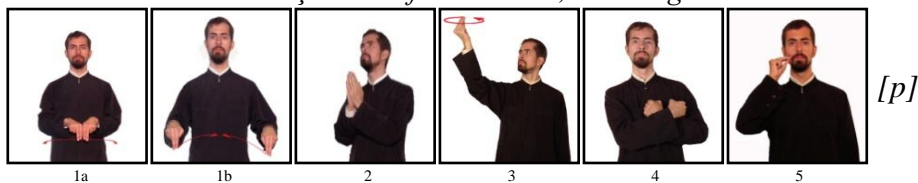
[pp]

9

[Ne] **RUGĂM DOMNULUI PENTRU** [p]

CINSTITELE DARURI ADUSE AICI [*și*] **SFINȚITE** [pp]

Ca Iubitorul de oameni, Dumnezeu nostru, Cel ce le-a primit pe ele în sfântul, cel mai presus de ceruri și duhovnicescul Său jertfelnic întru miros de bună mireasmă duhovnicească, să ne trimită nouă dumnezeiescul har și darul Sfântului Duh, să ne rugăm.

[pp]

31

**NOI [ne] RUGĂM DUMNEZEULUI [nostru], IUBITORUL [de] OAMENI [p]
 DUMNEZEU [a] PRIMIT CINSTITELE DARURI SUS [în] SFÂNTUL [și]
 DUHOVNICESCUL JERTFELNIC [de] SUS [din] CERURI [p]
 DUMNEZEU [a] PRIMIT [întru] MIROS [de] BUNĂ MIREASMĂ DUHOVNICEASCĂ [p]
 NOI RUGĂM [să] TRIMITĂ NOUĂ [p]
 DUMNEZEIESCUL HAR [și] DARUL DUHULUI SFÂNT [pp]**

Pentru ca să fim izbăviți noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

1

2a

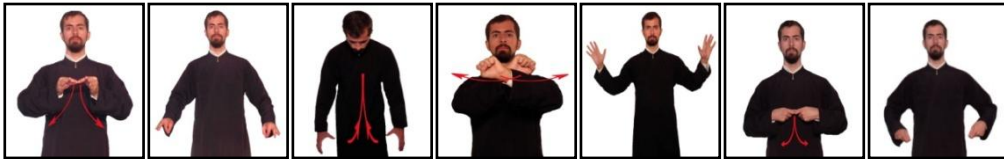
2b

3a

3b

4a

4b

5a

5b

6a

6b

6c

7a

7b

[p]

8

[p]

9

[p]

10

11

[pp]

12

**RUGĂCIUNE DOMNULUI PENTRU [ca] TOȚI [să] FIM IZBĂVIȚI [de] TOT
NECAZUL, [p]
MÂNIA, [p]
PRIMEJDIA, [p]
NEVOIA [pp]**

În timp ce diaconul rostește ectenia, preotul se roagă în taină:

Ție, Stăpâne, Iubitorule de oameni, Îți încredințăm toată viața și nădejdea noastră și cerem și ne rugăm și cu umilință cădem înaintea Ta: învrednicește-ne să ne împărtășim, având cuget curat, cu cereștile și înfricoșătoarele Tale Taine ale acestei sfinte și duhovnicești mese, spre lăsarea păcatelor, spre iertarea greșelilor, spre împărtășirea cu Sfântul Duh, spre moștenirea împărăției cerurilor, spre îndrăznirea cea către Tine, iar nu spre judecată sau spre osândă.

Diaconul sau preotul:

Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeuule, cu harul Tău.

1a

1b

[p]

2a

2b

2c

[p]

3

[p]

4

5

6a

6b

7

8a

8b

9

10

[pp]

APĂRĂ, [p]

MÂNTUIEȘTE, [p]

MILUIEȘTE, [p]

PĂZEȘTE [pe] NOI DUMNEZEULE [cu] HARUL TĂU [pp]

Strana și credincioșii

Doamne, miluiește.

1a

1b

2a

2b

3

4a

4b

5

[pp]

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Ziua toată desăvârșită, sfântă, în pace și fără de păcat, de la Domnul să cerem.

1a

1b

2

3a

3b

4a

4b

5a

5b

6

7a

7b

8a

8b

[p]

9a

9b

[p]

10a

10b

11

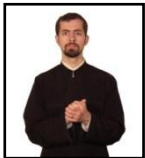
[p]

12a

12b

13

14

[pp]

DOAMNE [noi] **CEREM** [să] **DEA NOUĂ ZIUA ACEASTA TOATĂ** [să] **FIE** [p]
DESĂVÂRȘITĂ [p]
SFÂNTĂ [p]
 [în] **PACE** [p]
 [și] **FĂRĂ** [de] **PĂCAT** [pp]

Strana și credincioșii:

Dă, Doamne.

1a

1b

2a

2b

3

4a

4b

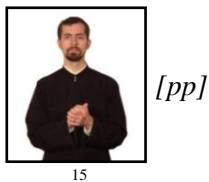
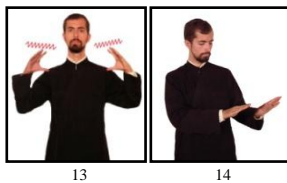
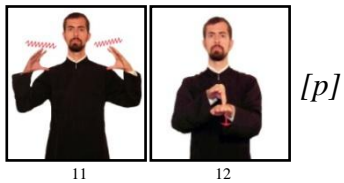
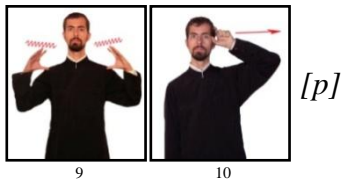
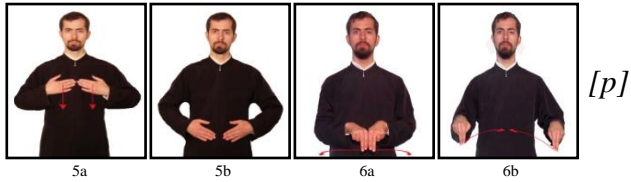
5

[pp]

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Diaconul:

Înger de pace, credincios îndreptător (călăuzitor), păzitor al sufletelor și al trupurilor noastre, de la Domnul să cerem.

DOMNULUI CEREM [să] DEA SUFLETELOR [și] TRUPURILOR NOASTRE: [p]

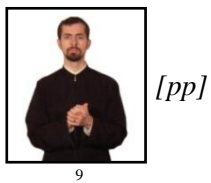
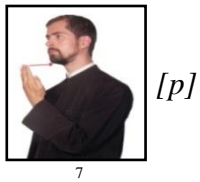
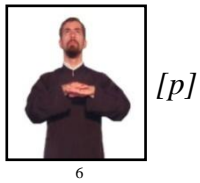
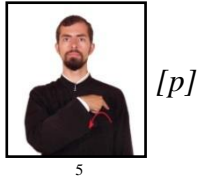
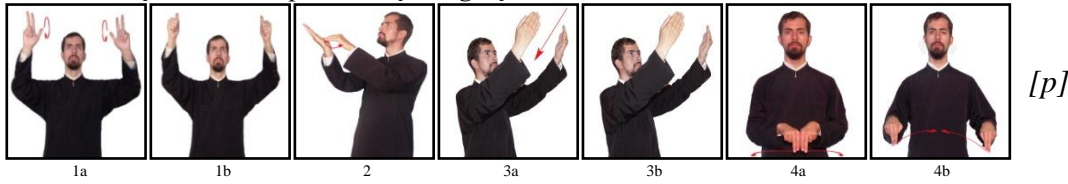
ÎNGER [de] PACE [p]

ÎNGER CREDINCIOS [p]

ÎNGER ÎNDREPTĂTOR [p]

ÎNGER PĂZITOR [pp]

Milă și iertare de păcatele și de greșelile noastre, de la Domnul să cerem.

DOMNULUI CEREM [să] **DEA NOUĂ** [p]

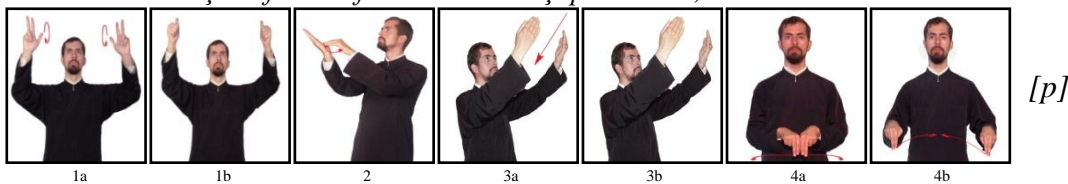
MILĂ [p]

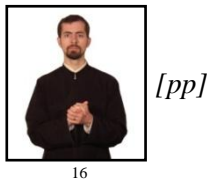
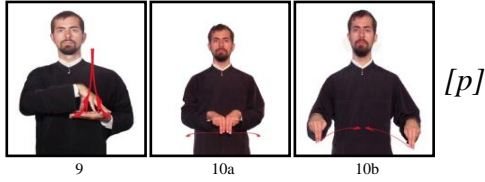
[și] **IERTARE** [p]

[de] **PĂCATE** [p]

[și de] **GREȘELI** [pp]

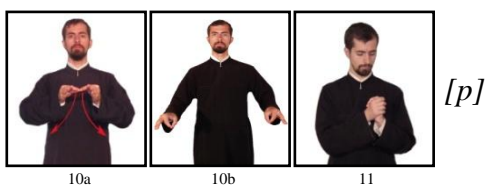
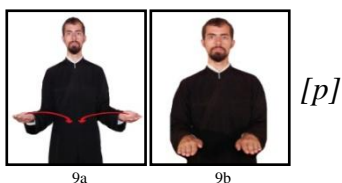
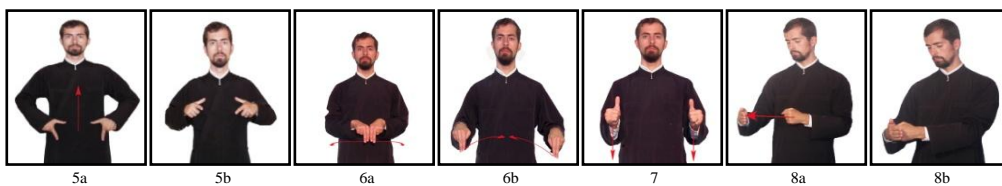
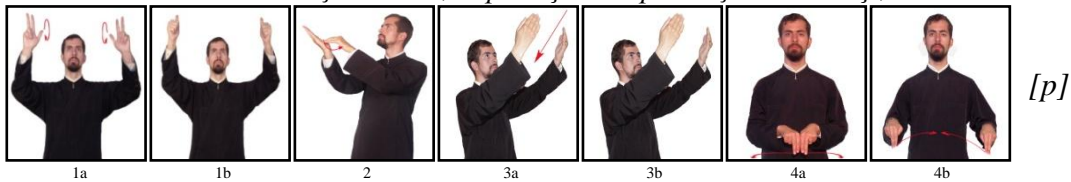
Cele bune și de folos sufletelor noastre și pace lumii, de la Domnul să cerem.

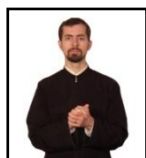
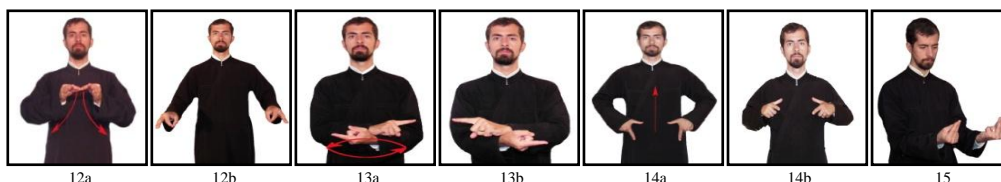

**DOMNULUI [să] CEREM [să] DEA [pentru] NOI [p]
 FACEREA [de] BINE [și cele de] FOLOS PENTRU SUFLETELE NOASTRE [p]
 [și să] CEREM [să] DEA PACEA TOATA LUMEA [pp]**

Cealaltă vreme a vieții noastre, în pace și întru pocăință a o săvârși, de la Domnul să cerem.

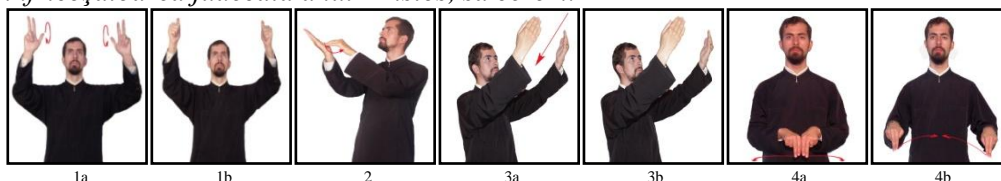

[pp]

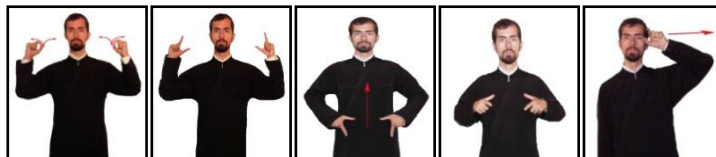
16

DOMNULUI CEREM DĂ [pentru] **NOI** [p]
VIAȚA NOASTRĂ ACUM PÂNĂ [la] **MOARTE** [p]
[să] **FIE** [în] **PACE** [p]
FIE [și să] **SCHIMBE VIAȚA** [în] **BINE**[pp]

Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace și răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui Hristos, să cerem.

[p]

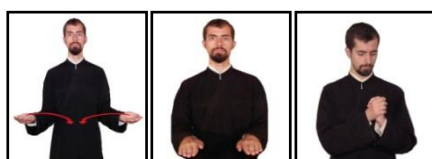
[p]

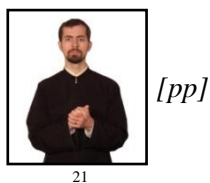
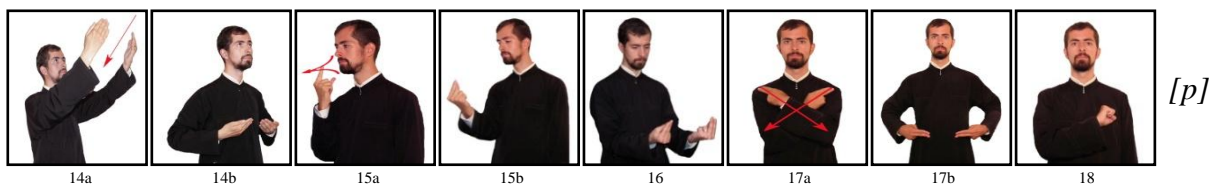
[p]

[p]

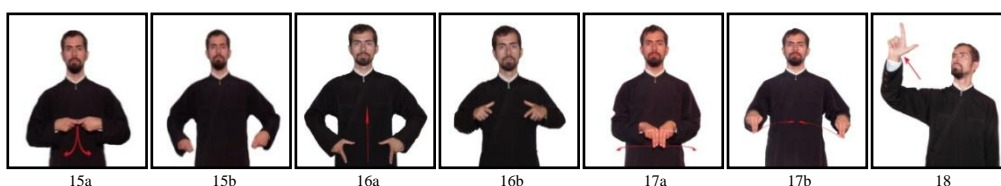
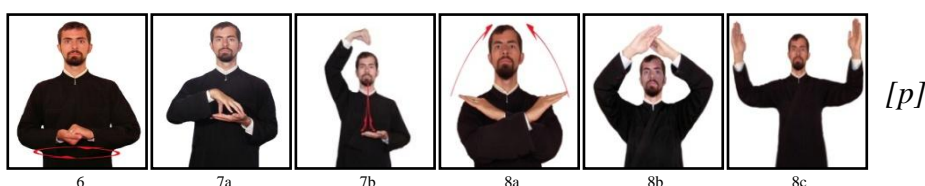
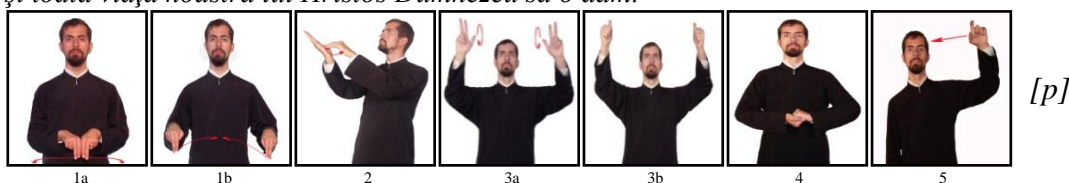

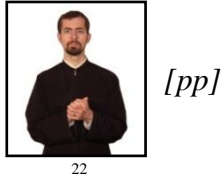
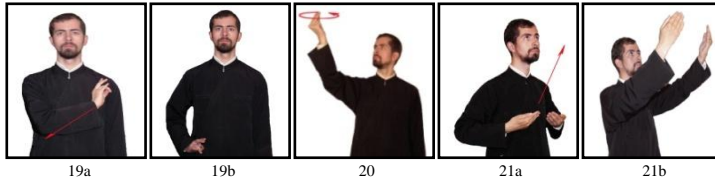
[p]

DOMNULUI CEREM [să] **DEA NOUĂ** [p]
SFÂRȘITUL VIEȚII [să fie] **CREȘTINESC** [p]
FĂRĂ DURERE [p]
FĂRĂ ÎNFRUNTARE [p]
MOARTE [în] **PACE** [p]
[să] **DĂRUIASCĂ RĂSPUNS BUN** [la] **JUDECATA ÎNFRICOȘĂTOARE** [p]
[a lui] **HRISTOS** [ne] **RUGĂM** [pp]

Unitatea credinței și împărtășirea (părtășia) Sfântului Duh cerând, pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

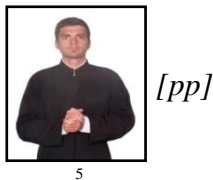
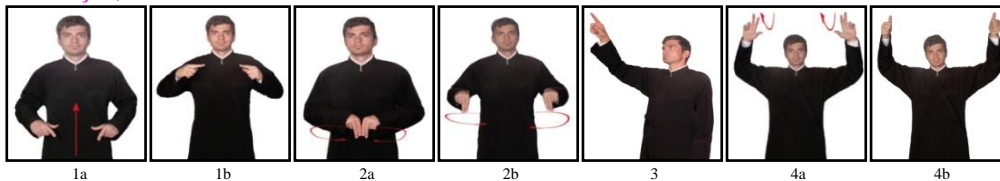

NOI CEREM DOMNULUI UNITATEA CREDINȚEI [și] [p]
PĂRTĂȘIA DUHULUI SFÂNT [p]
NOI ÎNȘINE [ne] RUGĂM UNII PENTRU ALȚII [p]
TOATĂ VIAȚA NOASTRĂ LUI HRISTOS DUMNEZEU DĂM [pp]

Strana și credincioșii:

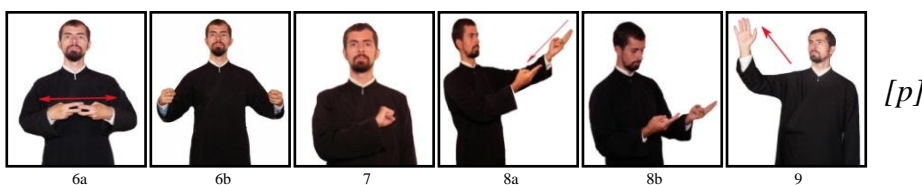
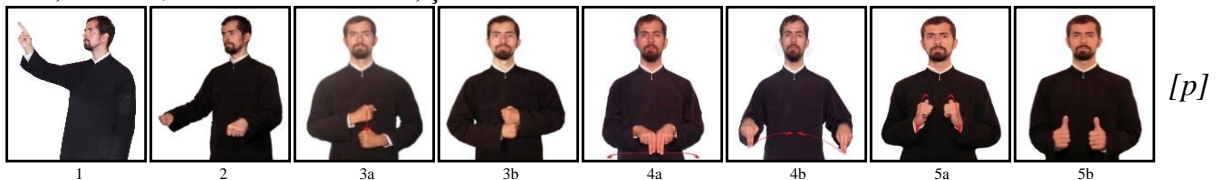
Ție, Doamne.

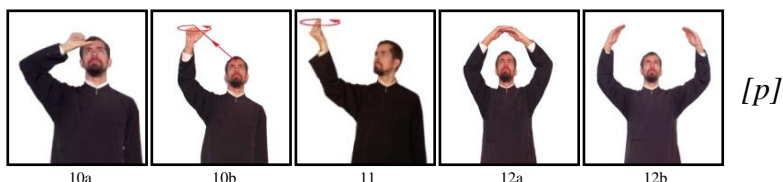

VIAȚA NOASTRĂ ȚIE DOAMNE [pp]

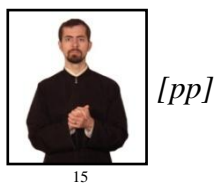
Preotul zice în limbajul mimico-gestual liturgic ecfonisul:

Și ne învrednicește pe noi, Stăpâne, cu îndrăznire, fără de osândă, să cutezăm a Te chema pe Tine, Dumnezeu – Tatăl Cel ceresc, și a zice:

[p]

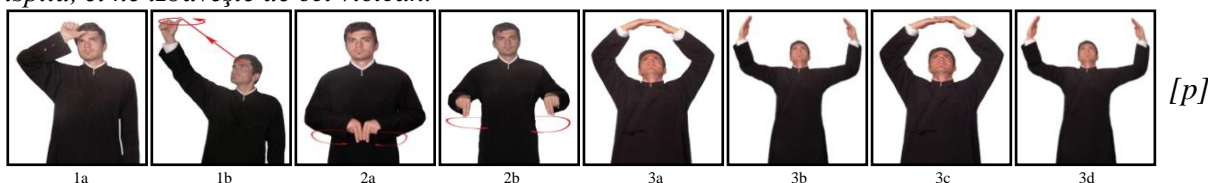

[pp]

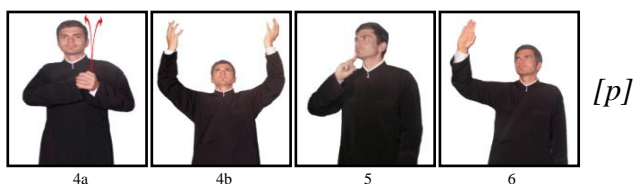
TU STĂPÂNE [ne] **FACI** [pe] **NOI VREDNICI** [p]
FĂRĂ TEAMĂ [să cutezăm a Te] **CHEMA** [pe] **TINE** [p]
TATĂL, DUMNEZEUL CERESC [p]
[și a] **FACE SEMNELE** [pp]

Strana împreună cu unul sau mai mulți preoți slujitori și cu credincioșii, execută în limbajul mimico-gestual, liturgic rar și deslușit Rugăciunea Domnească:

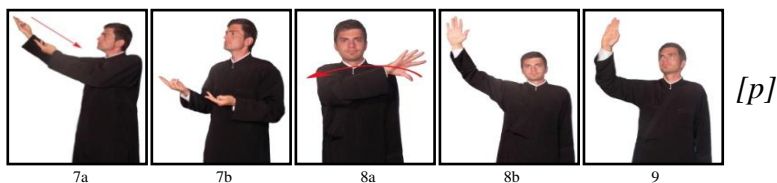
Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ; pâinea noastră cea spre ființă de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi, și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri, și nu ne duce lăsa pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel viclean.

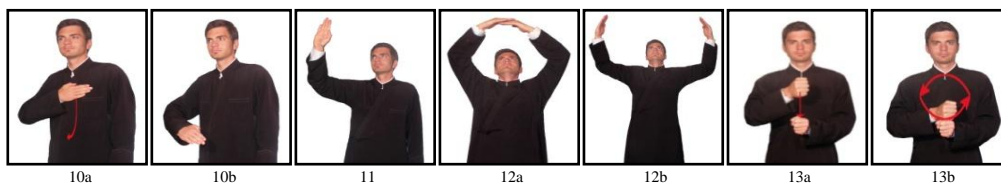
[p]

[p]

[p]

[p]

14a

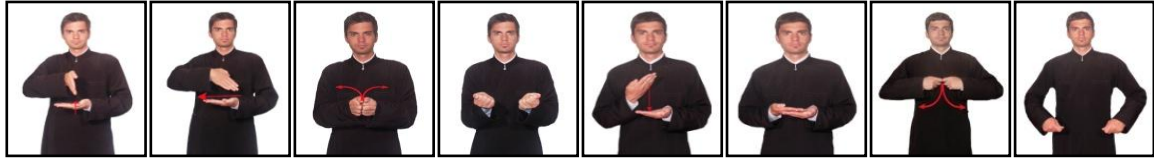
14b

15a

15b

16a

16b

17a

17b

17c

17d

18a

18b

19a

19b

[p]

20

21a

21b

22a

22b

23

24

24

26a

26b

27a

27b

28a

28b

29a

29b

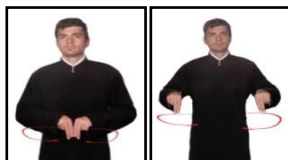
30

31a

31b

32a

32b

[p]

33a

33b

34

35a

35b

36a

36b

37a

37b

[p]

38a

38b

39

40a

40b

41a

41b

42

43a

43b

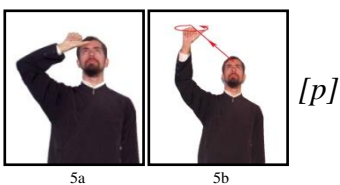
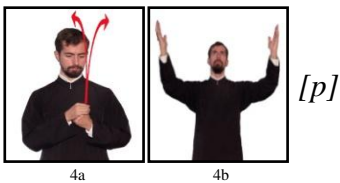
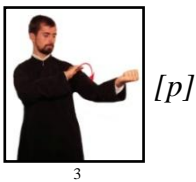
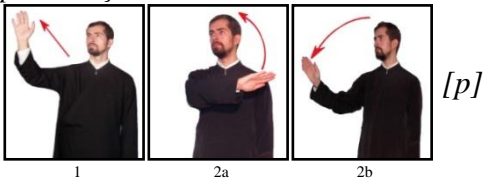
44

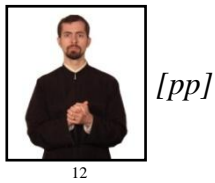
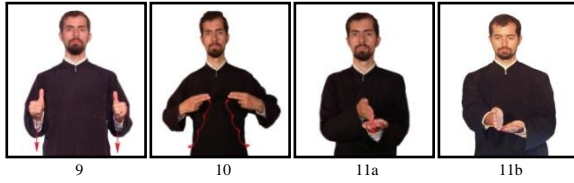
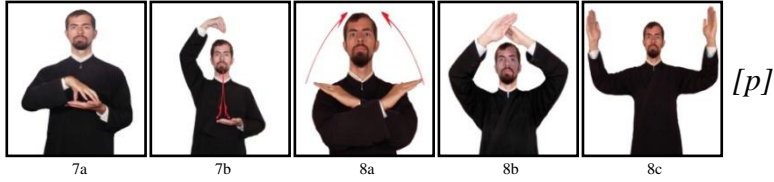
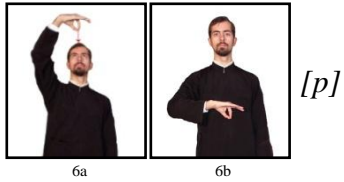
TATĂL NOSTRU [care ești în] **CERURI** [p]
SLAVĂ NUMELUI TĂU [p]
CHEMĂM ÎMPĂRĂȚIA TA [p]
VOIA TA [din] **CER** [se] **FACE LA FEL** [să] **FIE** [și pe] **PĂMÂNT** [p]
PÂINEA PENTRU TOATE ZILELE [o] **DAI** [pentru] **NOI AZI** [p]
TU IARTĂ [-ne] **GREȘELILE NOASTRE LA FEL** [cum și] **NOI IERTĂM GREȘELILE**
FRAȚILOR NOȘTRI [p]
[Te] **RUGĂM NU** [ne] **LĂSA** [pe] **NOI** [în] **ISPITĂ** [p]
[Te] **RUGĂM IZBĂVEȘTE** [-ne pe] **NOI** [de] **CINE** [este] **RĂU** [pp]

În timpul rugăciunii *Tatăl nostru*, diaconul își petrece orarul cruciș, astfel încât în față să atârne amândouă capetele.

Preotul transmite prin semne ecfonisul:

Că a Ta este împărăția, și puterea, și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

[A] **TA** [este] **ÎMPĂRĂȚIA** [p]

PUTEREA [p]

SLAVA [p]

[a] **TATĂLUI** [p]

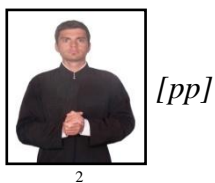
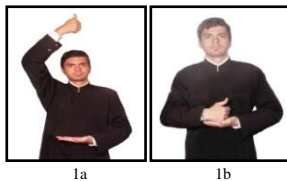
[și a] **FIULUI** [p]

[și a] **DUHULUI SFÂNT** [p]

ACUM [și] **PURUREA** [și în] **VECII VECILOR** [pp]

Strana și credincioșii:

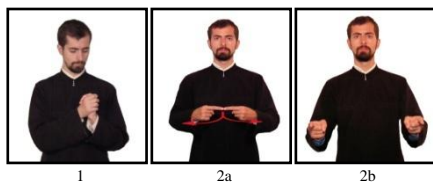
Amin.

AMIN [pp]

După care preotul, transmite în semne, apoi binecuvintează cu mâna:

Pace tuturor !

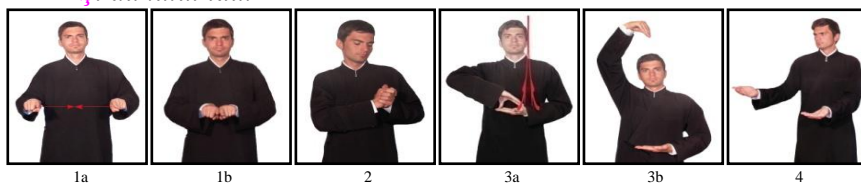

[pp]

PACE (VOI) TUTUROR [pp]

Strana și credincioșii:

Și duhului tău.

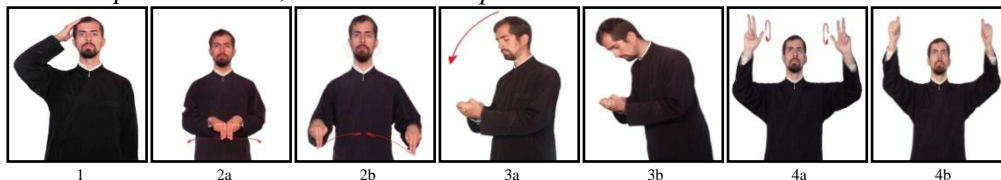

[pp]

LA FEL PACE DUHULUI VOSTRU [pp]

Diaconul:

Capetele noastre, Domnului să le plecăm !

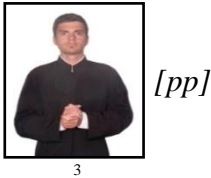
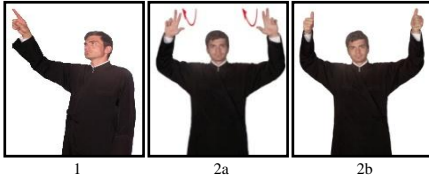

[pp]

CAPETELE NOASTRE PLECĂM DOMNULUI! [pp]

Strana și credincioșii:

Ție, Doamne.

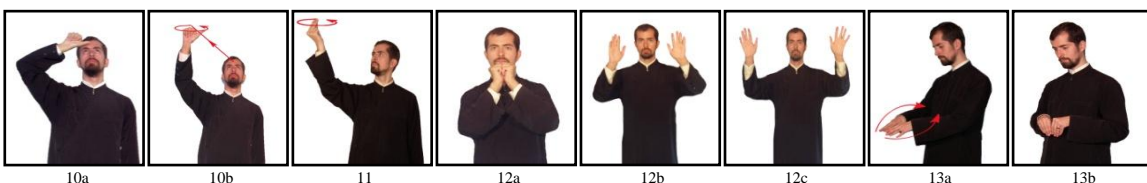
ȚIE DOAMNE [pp]

Iar preotul se roagă în taină:

Mulțumim Ție, Împărate nevăzut, Cel ce pe toate le-ai făcut cu puterea Ta cea nemăsurată și, cu mulțimea milei Tale, din neființă la ființă pe toate le-ai adus. Însuți, Stăpâne, caută din cer spre cei ce și-au plecat capetele înaintea Ta; că nu le-au plecat trupului și sângelui, ci Ție, înfricoșătorului Dumnezeu. Tu, deci, Stăpâne, pe cele ce stau înaintea noastră, a tuturor, spre bine le întocmește, după trebuința deosebită a fiecăruia: cu cei ce călătoresc pe uscat, pe ape și prin aer împreună călătorește, pe cei bolnavi îi tămăduiește, Cel ce ești Doctorul sufletelor și al trupurilor noastre.

Apoi, preotul (când se slujește în sobor, doar cel care a săvârșit Proskomidia) transpune în limbajul semnelor, amply ecfonisul:

Cu harul și cu îndurărilor și cu iubirea de oameni ale Unuia-Născut Fiului Tău, cu Care ești binecuvântat, împreună cu Preasfântul și bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

14a

14b

15a

15b

15c

16

17a

17b

18a

18b

19a

19b

20

[p]

21

22

23a

23b

24

[pp]

[Cu] HARUL, [cu] ÎNDURĂRILE [și cu] IUBIREA [de] OAMENI [ale] UNUIA NĂSCUT FIUL
LUI DUMNEZEU [p]
TATĂL DUMNEZEU [este] BINECUVÂNTAT ÎMPREUNĂ [cu] PREASFÂNTUL, BUNUL
[și] FĂCĂTORUL [de] VIAȚĂ DUHUL TĂU [p]
ACUM [și] PURUREA [și în] VECII VECILOR [pp]

Strana și credincioșii:

Amin.

1a

1b

2

[pp]

AMIN [pp]

Iar preotul se roagă în taină:

Ia aminte, Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, din sfânt locașul Tău și de pe tronul slavei împărăției Tale și vino ca să ne sfințești, Cel ce sus împreună cu Tatăl

șezi și aici, în chip nevăzut, împreună cu noi ești. Și ne învrednicește, prin mâna Ta cea puternică, a ni se da Preacuratul Tău Trup și Scumpul Tău Sânge și, prin noi, la tot poporul.

Apoi preotul, în Sfântul Altar, iar diaconul în mijlocul bisericii, se închină de trei ori, zicând în taină, de fiecare dată:

Dumnezeule, curățește-mă pe mine, păcătosul, și mă miluiește !

După aceasta, diaconul (iar dacă nu este diacon, însuși preotul) zice în limbajul mimico-gestual liturgic:

Să luăm aminte !

[p]

1

2a

2b

[pp]

3

ATENȚIE! [p]

LUAȚI AMINTE [pp]

Iar preotul, luând Sfântul Trup cu amândouă mâinile, îl înalță în semnul Sfintei Cruci, deasupra Sfântului Disc, după care zice în limbajul semnelor, amplu:

Sfintele, sfinților !

1

2a

2b

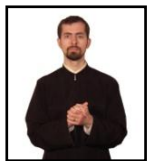
3a

3b

4

5a

5b

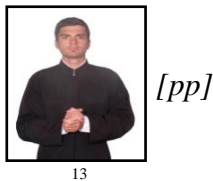
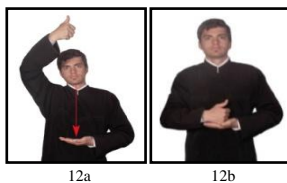
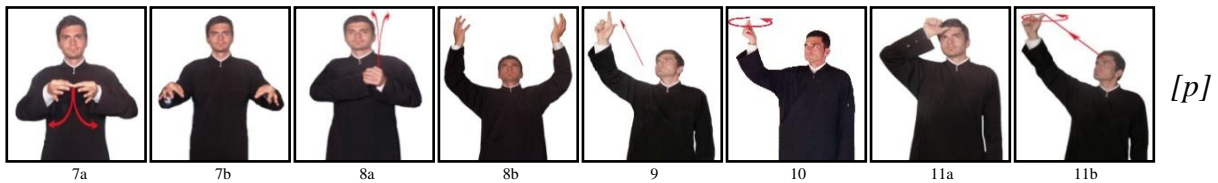
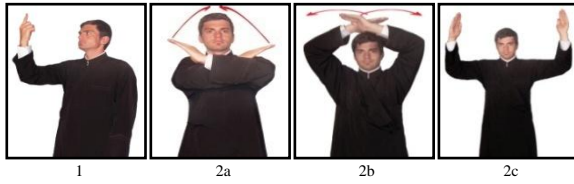
[pp]

7

ACESTE SFINTE PENTRU CINE [sunt] **SFINȚI** [pp]

Strana și credincioșii cântă în limbajul mimico-gestual liturgic:

Unul Sfânt, Unul Domn, Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl. Amin.

UNUL [este] **SFÂNT** [p]

UNUL [este] **DOMN IISUS HRISTOS** [p]

FIE [întru] **SLAVA LUI DUMNEZEU TATĂL** [p]

AMIN [pp]

Strana și credincioșii surzi cântă o priceasnă. Dacă este slujbă în sobor, după împărtășirea preoților, unul din preoți, zice în limbajul semnelor, predica.

Diaconul intră în Sfântul Altar și, stând de-a dreapta preotului, care ține în mâini Sfântul Trup, zice încet:

Sfărâmă (frânge), părinte, Sfântul Trup !

Iar preotul, frângându-L în patru părți, cu luare-aminte și cu evlavie, zice:

Se sfărâmă (*frânge*) și Se împarte Mielul lui Dumnezeu, Cel ce Se sfărâmă (*frânge*) și nu Se desparte, Cel ce Se mănâncă pururea și niciodată nu Se sfârșește⁵¹, ci pe cei ce se împărtășesc îi sfințește.

Și le așază pe Sfântul Disc, în chipul Sfintei Cruci, potrivit să fie spre răsărit partea cu IIS, spre apus cea cu HS, spre miazănoapte cea cu NI, iar spre miazăzi cea cu KA.

Apoi diaconul, arătând cu orarul Sfântul Potir, zice încet:

Plinește, părinte, Sfântul Potir !

Iar preotul, luând păticia ce este așezată sus, adică cea cu IIS, face cu ea semnul Sfintei Cruci deasupra Sfântului Potir, zicând:

Plinirea Duhului Sfânt.

Și o pune în Sfântul Potir, ștergându-și apoi degetele cu buretele, iar diaconul zice: *Amin.* Și, luând diaconul căldura, vine în partea dreaptă a preotului și zice încet:

Binecuvintează, părinte, căldura !

Iar preotul, binecuvântând, zice:

Binecuvântată este căldura Sfintelor Tale (Taine), Doamne, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul sau, dacă nu este diacon, preotul face semnul: *Amin.* Și toarnă apa fierbinte în Sfântul Potir, în chipul Sfintei Cruci, atât cât să încălzească Sfintele, zicând:

Căldura Duhului Sfânt. Amin.

⁵¹ Sensul formulei este: *Se frânge și Se distribuie Mielul lui Dumnezeu, Cel ce se frânge și nu Se divide, Cel ce Se consumă pururea, dar niciodată nu Se epuizează...*

După aceasta, diaconul, lăsând vasul de căldură, stă puțin mai deoparte, iar preotul rupe (sau taie cu copia) părțica HS în două, pe Sfântul Disc.

Așezarea Sfântului Agneț pe Sfântul Disc, după frângere.

Diaconul, stând în dreapta preotului, puțin mai înapoi, face împreună cu el trei închinăciuni adânci și cere apoi iertare de la preot. După care preotul zice:

Apropie-te, diacone !

Iar diaconul, trecând prin partea de răsărit a Sfintei Mese, vine la stânga preotului, ținând palmele întinse cruciș, dreapta peste stânga, și zice:

Iată, mă apropii de Hristos, Împăratul cel nemuritor și Dumnezeu nostru. Dă-mi mie, părinte, nevrednicului diacon (N) Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Preotul, având buretele între degetele de la mâna stângă, ia cu mâna dreaptă una dintre cele două jumătăți din părțica HS și, ținând-o deasupra buretelui, o dă diaconului, zicând:

Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos se dă ție, diaconului (N), spre iertarea păcatelor tale și spre viața de veci.

Diaconul, primind părțica din Sfântul Trup în palma dreaptă, răspunde:

Amin. Hristos în mijlocul nostru; la care preotul răspunde: Este și va fi.

Diaconul sărută apoi mâna și umărul preotului, apoi se duce în partea de răsărit a Sfintei Mese și, plecându-și capul, așteaptă să ia și preotul părțica din Sfântul Trup. Iar preotul, desfăcând mai întâi palma dreaptă și așezând buretele sub degetul mijlociu, între arătător și inelar, ia cu stânga cealaltă jumătate din părțica HS și o pune în palma dreaptă, zicând:

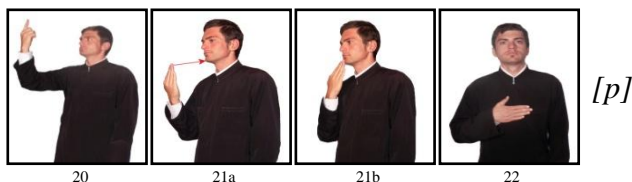
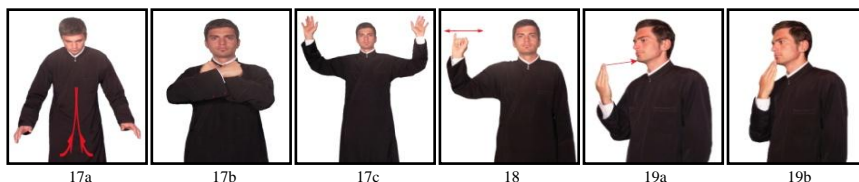
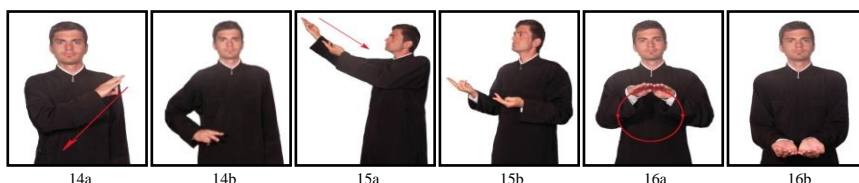
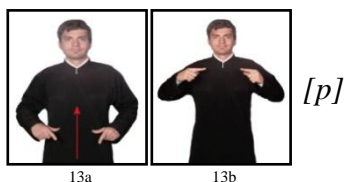
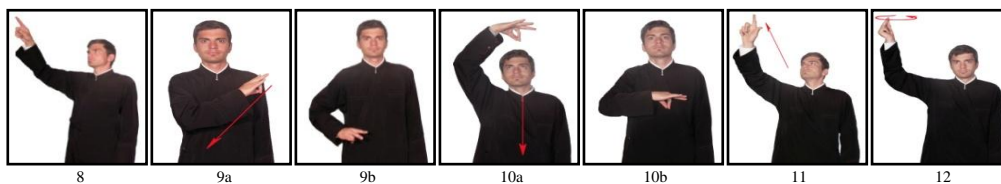
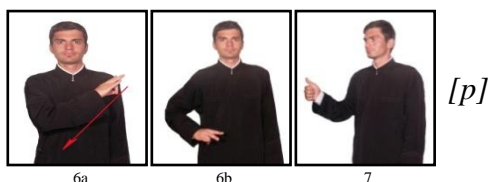
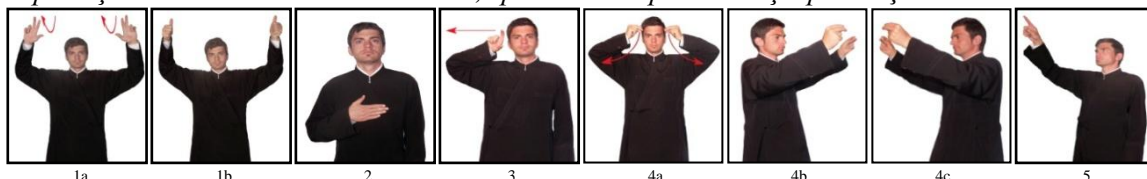
Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos se dă mie, nevrednicului preot (N), spre iertarea păcatelor mele și spre viața de veci. Amin.

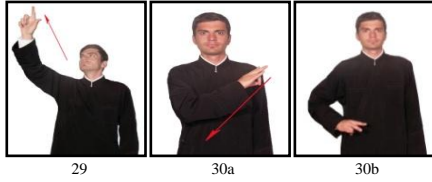
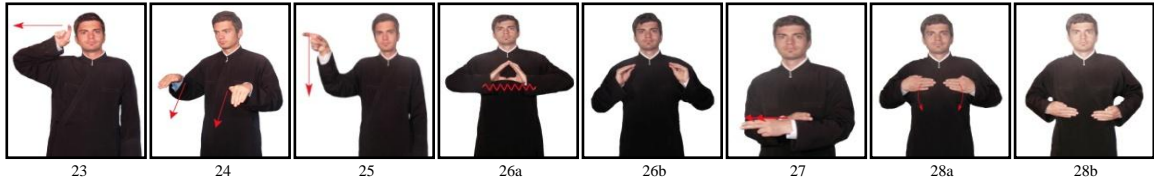
Își șterge apoi, deasupra Sfântului Disc, cu buretele, degetele cu care a luat păticia, și, așezând mâna stângă sub mâna dreaptă, stă plecat înaintea Sfintei Mese și se roagă în taină asemenea făcând, în același timp, și diaconul, la locul său zicând:

Rugăciunile împărtășirii

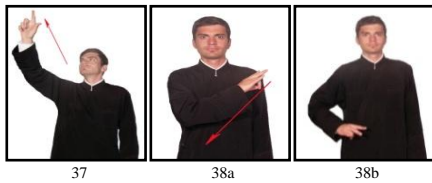
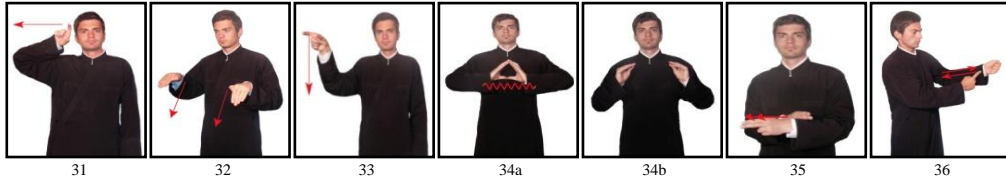
(se pot citi de strană în timpul cât se împărtășesc credincioșii)

Cred, Doamne, și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu Cel viu, Care ai venit în lume să mântuiești pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu. De asemenea, cred că acesta este însuși Preacuratul Tău Trup și că acesta este însuși Scumpul Tău Sânge. Deci, mă rog Ție: Miluiește-mă și-mi iartă greșelile mele cele de voie și cele fără de voie, cele săvârșite cu cuvântul, cu fapta sau cu gândul, cele cu știință și cu neștiință. Și mă învrednicește, fără de osândă, să mă împărtășesc cu Preacuratele Tale Taine, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. Amin.

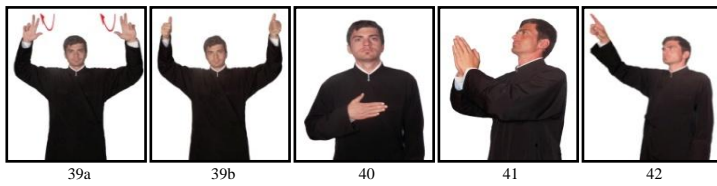

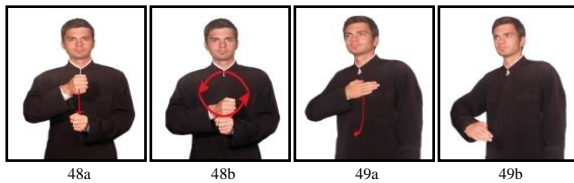
[p]

[p]

[p]

[p]

[p]

59a

59b

60

61a

61b

62a

62b

63

[p]

64a

64b

65

66

67a

67b

68a

68b

69a

69b

70a

70b

71

72a

72b

73

74a

74b

75

76a

76b

77

[p]

78a

78b

79

80a

80b

81a

81b

82

[p]

83a

83b

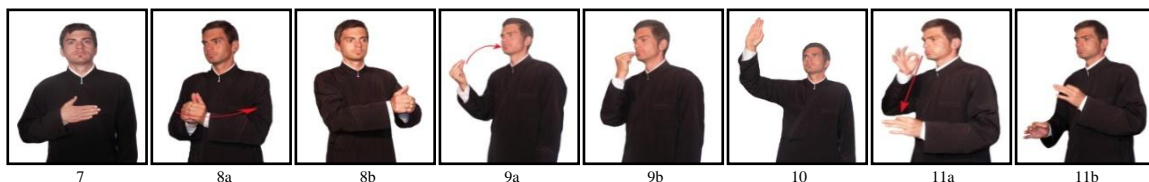
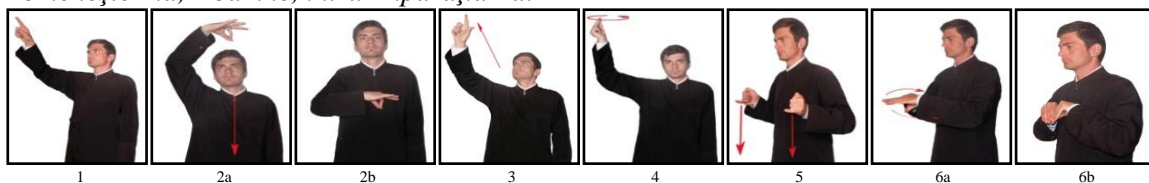

84

[pp]

DOAMNE EU CRED [și] MĂRTURISESC [că] TU [ești] HRISTOS ADEVĂRAT [p]
 TU [ești] HRISTOS FIUL LUI DUMNEZEU [Cel] VIU [p]
 HRISTOASE [ai] VENIT [în] LUME [să] MÂNTUIEȘTI [pe] CINE PĂCĂTOȘI [dintre care]
 PRIMUL PĂCĂTOS [sunt] EU [p]
 CRED [că] ACESTA [este] ÎNSUȘI PREACURAT TRUPUL [lui] HRISTOS [p]
 CRED [că] ACESTA [este] ÎNSUȘI PREASFÂNT SÂNGELE LUI HRISTOS [p]
 DOAMNE EU ROG ȚIE [p]
 DAI MILĂ [și] IERTARE [pentru] GREȘELILE MELE FĂCUTE [cu] VOIE [și] FĂCUTE FĂRĂ
 VOIE [p]
 IARTĂ MIE GREȘELILE FĂCUTE [prin] CUVÂNT, [cu] FAPTA [p]
 FĂCUTE ȘTIIND [sau] FĂCUTE NEȘTIIND [p]
 DOAMNE ÎNVREDNICEȘTE[-mă pe] MINE [să] PRIMESC FĂRĂ OSÂNDĂ TAINELE
 TALE PREACURATE PENTRU IERTAREA PĂCATELOR MELE [p]
 PRIMESC TAINA PENTRU VIAȚA VEȘNICĂ [p]
 AMIN [pp]

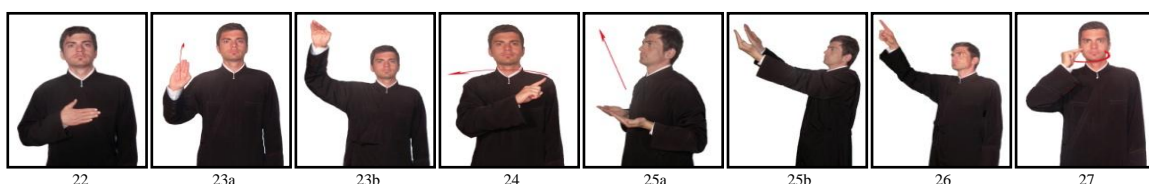
Cineî Tale celei de taină, astăzi, Fiul lui Dumnezeu, părtaș mă primește, că nu voi spune vrăjmașilor Tăi Taina Ta, nici sărutare Îți voi da ca Iuda, ci, ca tâlharul mărturisindu-mă, strig Ție: Pomenește-mă, Doamne, întru Împărăția Ta.

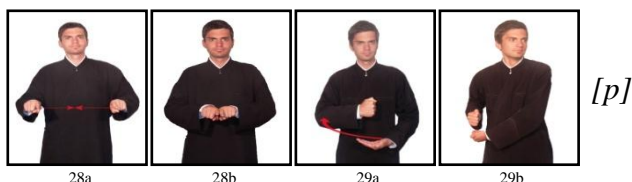

[p]

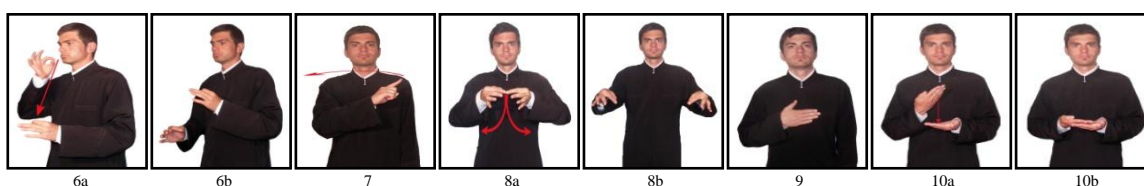
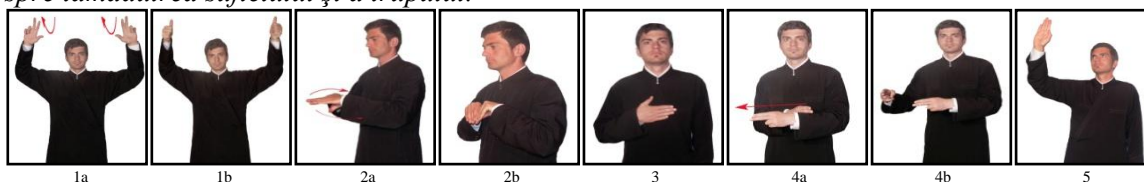
[p]

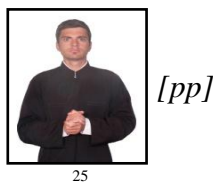
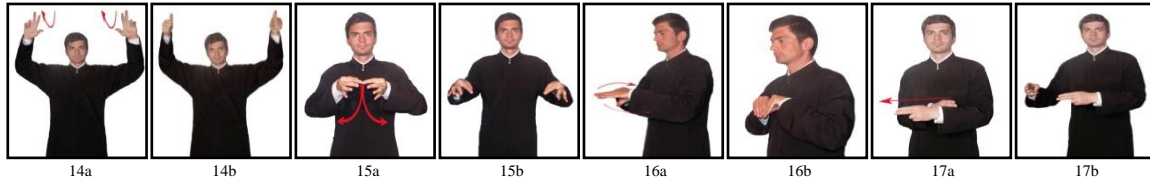
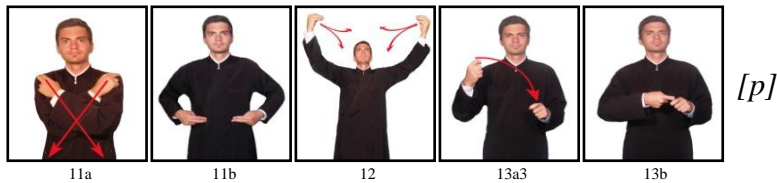

**TU, FIUL LUI DUMNEZEU ASTĂZI PRIMEȘTE[-mă pe] MINE [și fă-mă] PĂRTAȘ [la]
 CINA TA [cea de] TAINĂ [p]
 EU [în] VIITOR NU SPUN TAINA TA CINE DUȘMANI ÎMPOTRIVA TA [p]
 EU [în] VIITOR NU [îți] DAU ȚIE SĂRUTARE LA FEL [ca] IUDA [p]
 EU LA FEL [ca] TÂLHARUL RĂSTIGNIT [pe] CRUCE MĂRTURISESC [p]
 DOAMNE POMENEȘTE[-mă pe] MINE SUS [în] ÎMPĂRĂȚIA TA [pp]**

Nu spre judecată sau spre osândă să-mi fie mie împărtășirea cu Sfintele Tale Taine, Doamne, ci spre tămăduirea sufletului și a trupului.

**DOAMNE, ÎMPĂRTĂȘIREA⁵² MEA [cu] SFINTELE TALE TAINÉ [să] NU FIE MIE
PENTRU JUDECATĂ [sau spre] OSÂNDĂ [p]
DOAMNE [să-mi] FIE PRIMIREA SFINTELOR TALE TAINÉ PENTRU VINDECAREA
SUFLETULUI [și] TRUPULUI MEU [pp]**

Și așa, preotul și diaconul se împărtășesc în același timp, cu părțile pe care le țin în mâini, cu frică și cu toată evlavia, ștergându-și după aceea mâinile cu buretele deasupra Sfântului Antimis. Apoi preotul, închinându-se mai întâi, ia cu amândouă mâinile Sfântul Potir și, folosindu-se de un procovăț, se împărtășește de trei ori din el, zicând:

De asemenea, Cinstitul și Preasfântul Sânge al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos se dă mie nevrednicului preot (N), spre iertarea păcatelor mele și spre viața de veci. Amin.

Apoi preotul își șterge cu procovățul buzele și Sfântul Potir în partea pe unde s-a împărtășit cu Sfântul Sânge, sărută Sfântul Potir, apoi zice:

Iată, acesta s-a atins de buzele mele și va șterge fărădelegile mele și de păcatele mele mă va curăți (Isaia 6, 7).

⁵² A se înțelege primirea Sfințelor Taine; reflexiv a lua împărtășania, a primi împărtășania.

După aceasta, ținând Sfântul Potir cu procovățul, cheamă pe diacon, zicând:

Apropie-te, diacone!

Și diaconul vine și se închină, zicând:

Iată, din nou mă apropii de nemuritorul Împărat. Dă-mi mie, părinte, nevrednicului diacon (N), Cinstitul și Preasfântul Sânge al Domnului și Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Diaconul ia cu mâna stânga un colț al procovățului, cu care ține preotul Sfântul Potir, și îl așază sub bărbie, iar cu dreapta apucă de marginea de jos a Sfântului Potir, iar preotul îl împărtășește de trei ori, zicând:

Cinstitul și Preasfântul Sânge al Domnului și Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, se dă ție, diaconului (N), spre iertarea păcatelor tale și spre viața de veci.

Diaconul răspunde: **Amin.**

Și, după ce s-a împărtășit diaconul, preotul zice:

Iată, acesta s-a atins de buzele tale și va șterge fărădelegile tale și de păcatele tale te va curăți (Isaia 6, 7).

Diaconul își șterge apoi buzele și marginea Sfântului Potir cu procovățul.

SE CUVINE A ȘTI: de vor fi mai mulți preoți și diaconi slujind împreună, protosul rupe (sau taie cu copia) păticia **HS** din Sfântul Trup în atâtea părți câți preoți și diaconi sunt, iar la vremea împărtășirii, vin mai întâi preoții și stau în rând, după rangul lor, în partea dinspre miazănoapte a Sfintei Mese și își cer iertare unul de la altul. Apoi, după preoți, urmează în rând diaconii până la cel mai mic și își cer iertare de la preoți, precum și între ei.

Retrăgându-se protosul dinaintea Sfintei Mese, ceilalți preoți vin cu evlavie și își iau singuri, cu mâna stângă, o păticia din Sfântul Trup și o pun în palma dreaptă. Îți șterg degetele cu buretele după rânduială și, așezând cruciș palma stângă sub cea dreaptă, se întorc pe unde au venit și, trecând prin fața celorlalți, merg prin spatele Sfintei Mese și stau în partea dinspre miazăzi a Sfintei Mese, fiecare de-a dreapta celui de dinaintea lui, cu capul plecat și privirea spre Sfântul Trup.

Vin, apoi, și diaconii și primesc de la protos o păticia din Sfântul Trup, după rânduială. Iar după aceștia, ia și protosul o păticia și, stând la locul său, dinaintea Sfintei Mese, se roagă, împreună cu ceilalți, zicând, pe rând, rugăciunile împărtășirii: **Cred, Doamne și mărturisesc...** și celelalte, încet și cu luare-aminte. Terminând rugăciunile, se împărtășesc toți cu Sfântul Trup.

Apoi, cel mai mare, ștergându-și palma dreaptă cu buretele, ia cu evlavie Sfântul Potir și se împărtășește cu Sfântul Sânge, iar după ce s-a împărtășit cu Sfântul Sânge, merge și își spală mâinile, după rânduială. Ceilalți preoți, venind unul după altul prin partea dinspre miazăzi, urmează aceeași rânduială. Ultimul dintre preoți împărtășește pe diaconi din Sfântul Potir, cu luare-aminte.

Dacă slujește un sobor de preoți, cu sau fără diaconi, protosul nu va da nici Sfântul Trup și nici nu va împărtăși din Sfântul Sânge pe preoți, indiferent de gradul său administrativ sau didactic, ci numai pe diaconi. Numai arhiereul dă Sfântul Trup și Sfântul Sânge atât preoților, cât și diaconilor. Dacă în sobor sunt numai preoți, protosul ia cel dintâi păticia din Sfântul Trup și se retrage dinaintea Sfintei Mese, puțin mai la dreapta.

După ce preoții și diaconii s-au împărtășit toți, dacă nu sunt mulți credincioși de cuminecat, atunci diaconul sau, dacă nu este diacon, preotul, ținând buretele sub degetul mijlociu de la mâna dreaptă, între inelar și arătător, ia cu stânga Sfântul Disc și, ridicându-l deasupra Sfântului Potir, pune în el, ajutându-se de burete, cu luare-aminte, mai întâi părțile NI și KA de pe Sfântul Disc, apoi părticica Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și miridele celor nouă cete, zicând la fiecare rugăciunea cuvenită. După aceea, pune în Sfântul Potir și celelalte miride, zicând: *Spală, Doamne, păcatele...* Iar la vremea împărtășirii credincioșilor, dacă sunt de cuminecat numai câțiva, preotul, care îi împărtășește sfărâmă și ia cu lingurița din cele două sfinte părți NI și KA și din Scumpul Sânge, după trebuință.

SE CUVINE A ȘTI: preotul NU va împărtăși credincioșii din părticelele Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu sau a celor nouă cete sau din celelalte care sunt pe Sfântul Disc, pentru vii și morți.

Când sunt mai mulți credincioși de împărtășit, cele două sfinte părți NI și KA se frâng în părticele mici, ca să fie de ajuns pentru toți cei ce vor să se împărtășească (la nevoie se poate împărtăși și din părticica IIS), și așa se pun în Sfântul Potir, cu rânduiala arătată. Părticica Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, părticelele celor nouă cete, precum și cele pentru vii și morți se lasă pe Sfântul Disc, până ce se vor cumineca toți credincioșii, după ce se zice, în limbajul semnelor: *Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste apropiați-vă, ca nu cumva, amestecându-se cu părțile din Sfântul Trup, să se întâmple a împărtăși din ele pe cineva, din nebagare de seamă.*

Punând deci mai întâi părticelele NI și KA, una după alta, în Sfântul Potir, diaconul sau, dacă nu este diacon, preotul, zice:

Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, unuia Celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și sfântă Învierea Ta o lăudăm și o slăvim; că Tu ești Dumnezeu nostru, afară de Tine pe altul nu știm, numele Tău numim. Veniți, toți credincioșii, să ne închinăm sfintei Învierii lui Hristos; că, iată, a venit prin cruce bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, lăudăm Învierea Lui; că, răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat.

Iar când pune în Sfântul Potir părticica Născătoarei de Dumnezeu, diaconul (preotul) zice:

Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum și te bucură, Sioane, iar tu, Curată, Născătoare de Dumnezeu, veselește-te întru Învierea Celui născut al tău.

Când pune în Sfântul Potir miridele pentru cele nouă cete, diaconul (preotul) zice:

O, Paștile cele mari și preasfințite, Hristoase! O, Înțelepciunea și Cuvântul și Puterea lui Dumnezeu! Dă-ne nouă să ne împărtășim cu Tine, mai adevărat, în ziua cea neînserată a Împărăției Tale.

Diaconul (preotul) trage după aceea ușor, cu buretele, miridele pentru vii și pentru morți și le pune în Sfântul Potir, zicând:

Spală, Doamne, păcatele celor care s-au pomenit aici, cu Cinstitul Tău Sânge, pentru rugăciunile Sfinților Tăi.

Ștergând apoi bine Sfântul Disc și strângând părticelele de pe Sfântul Antimis, le pune în Sfântul Potir și așază după aceea, deasupra lui, acoperământul său. Pune apoi pe Sfântul Disc

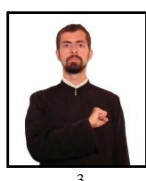
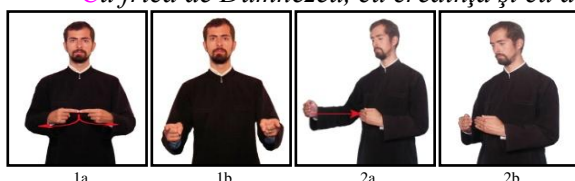
mai întâi Aerul, împăturit, apoi Steluța și Copia, iar peste ea acoperământul împăturit al Sfântului Disc. După aceea, preotul citește în taină:

Rugăciunea de mulțumire⁵³

Mulțumim Ție, Stăpâne, Iubitorule de oameni, Dătătorule de bine al sufletelor noastre, că și în ziua de acum ne-ai învrednicit de cereștile și nemuritoarele Tale Taine. Îndreptează calea noastră, întărește-ne pe toți, întru frica Ta; păzește viața noastră, întărește pașii noștri, pentru rugăciunile și mijlocirile slăvitei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria și pentru ale tuturor sfinților Tăi.

Preotul își spală mâinile; asemenea și diaconul. Și, sfârșindu-se la strană transpunerea în limbajul semnelor a Cazaniei sau a predicii rostită de preot în limbajul semnelor. Diaconul, după ce se închină o dată în fața Sfintei Mese, de pe solee va transmite în limbajul mimico-gestual:

Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste, apropiați-vă !

[p]

[pp]

⁵³ Locul firesc al acestei rugăciuni este în timpul ecteniei Drepti primind..., înainte de efonisul: Că Tu ești sfințirea noastră..., dar întrucât preotul va fi ocupat atunci cu strângerea Sfântului Antimis, din motive practice rugăciunea a fost așezată aici.

VOI APROPIAȚI [-vă]

[cu] **FRICĂ** [p]

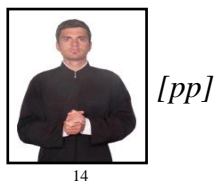
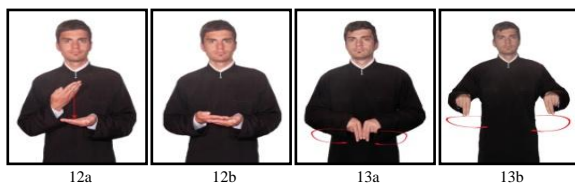
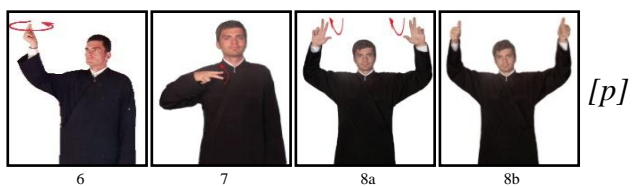
[cu] **CREDINȚĂ** [p]

[și cu] **DRAGOSTE** [de] **DUMNEZEU** [pp]

Apoi primește Sfântul Potir de la preot, cu evlavie, și venind între Ușile Împărătești și înălțându-l, îl arată credincioșilor.

Strana și credincioșii:

Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului; Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă.

CINE VINE [întru] **NUMELE DOMNULUI** [p]

[care S-a] **BINECUVÂNTAT** [p]

DUMNEZEU ESTE DOMNUL [p]

EL [S-a] **NĂSCUT OM PENTRU NOI** [pp]

În Săptămâna Luminată se cântă în limbajul mimico-gestual liturgic, Troparul Învierii: *Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le (o dată).*

Întorcându-se spre Sfântul Altar, diaconul dă Sfântul Potir preotului, care vine alături de el între Ușile Împărătești. Și, apropiindu-se credincioșii care vor să se împărtășească, preotul, stând cu fața către ei, spune, cu multă evlavie, rar și în limbajul semnelor, amplu și rar, rugăciunile: *Cred, Doamne, și mărturisesc..., Cinei Tale celei de Taină..., Nu spre judecată sau spre osândă...,* iar credincioșii să facă fiecare aceleași semne ale rugăciunii, după preotul. În situația când preotul slujește fără diacon, preotul mai întâi va anunța dintre Ușile Împărătești în limbajul semnelor: *Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați,* arătând către Sfântul Potir care se află pe Sfânta Masă, după care, va transmite cu multă evlavie în semne rugăciunile dinaintea împărtășaniei, menționate mai sus. După aceea, venind unul după altul și închinându-se cu toată umilința și frica, credincioșii țin mâinile strânse la piept. Când li se dă Sfânta Împărtășanie, ei poartă în mâna dreaptă o lumânare aprinsă și venind înaintea preotului, își rostesc prin labiolectură numele sau fac semnul personal. Așa primesc Dumnezeieștile Taine de la preot, care, împărtășind pe fiecare, le transmite prin labiolectură:

Se împărtășește robul lui Dumnezeu (N), cu Cinstitul Trup și Sfântul Sânge al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor lui și spre viața de veci. Amin.

În acest timp, strana și credincioșii cântă în limbajul mimico-gestual: *Trupul lui Hristos primiți... sau Cinei Tale celei de Taină...,* iar cel împărtășit își șterge buzele cu procovățul, primește anafură și trece mai departe, închinându-se, se duce mulțumind lui Dumnezeu prin semnele: **Mulțumesc Doamne.** Sfârșindu-se împărtășirea, preotul, ținând cu amândouă mâinile Sfântul Potir sau, dacă nu este nimeni de împărtășit, luându-l de la diacon, după ce acesta a zis: *Cu frică de Dumnezeu...,* binecuvintează pe credincioși, cu Sfântul Potir, dintre Ușile Împărătești, după care, îl așază pe Sfânta Masă, apoi, cu semne ample și clare, zice în limbajul semnelor:

Mântuiește, Dumnezeule, poporul Tău și binecuvintează moștenirea Ta (Psalm 27, 12).

[pp]

9

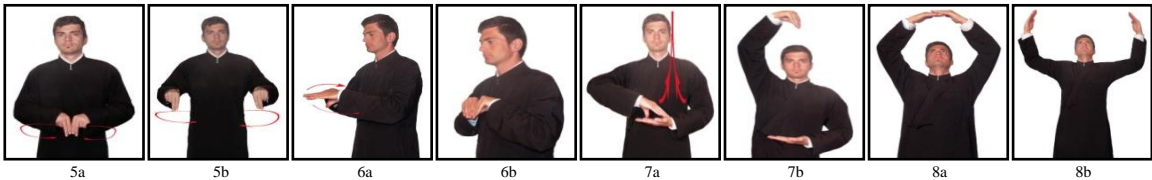
TU DUMNEZEU MÂNTUIEȘTE POPORUL TĂU [ș] [p] BINECUVINTEAZĂ MOȘTENIREA TA [pp]

Strana și credințioșii:

Am văzut Lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc; am aflat credința cea adevărată, nedespărțitei Sfintei Treimi, închinându-ne, că Aceasta ne-a mântuit pe noi.

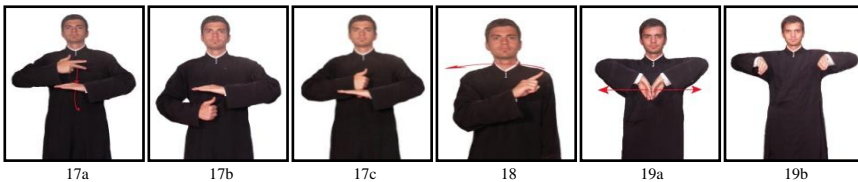
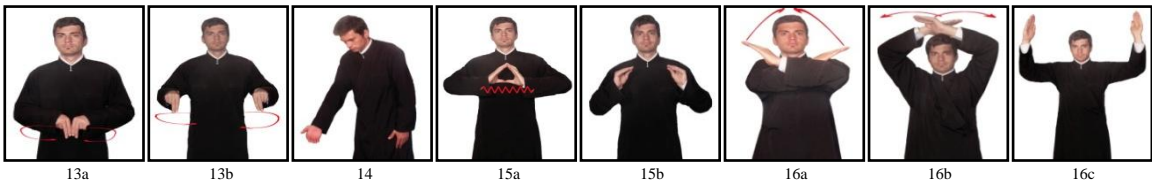
[p]

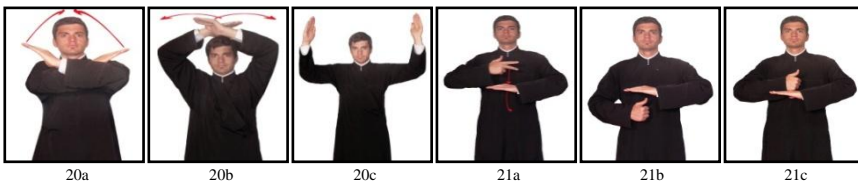
[p]

[p]

[p]

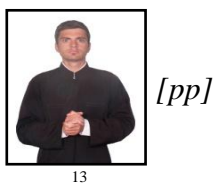
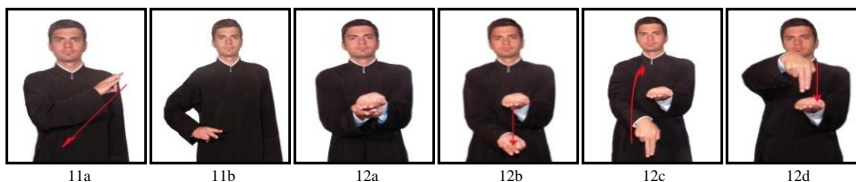
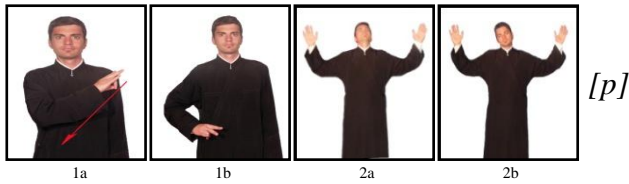

NOI [am] VĂZUT LUMINA [cea] ADEVĂRATĂ [p]
NOI [am] PRIMIT DUHUL CERESC [p]
NOI [am] AFLAT CREDINȚA [cea] ADEVĂRATĂ [p]
NOI [ne] ÎNCHINĂM PREASFINTEI TREIMI NEDESPĂRȚITĂ [p]
SFÂNTA TREIME [ne-a] MÂNTUIT [pe] NOI [pp]

De la Paști până la Înălțare se cântă în limbajul mimico-gestual liturgic:

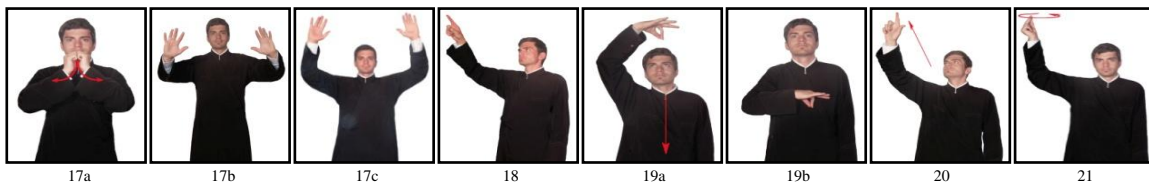
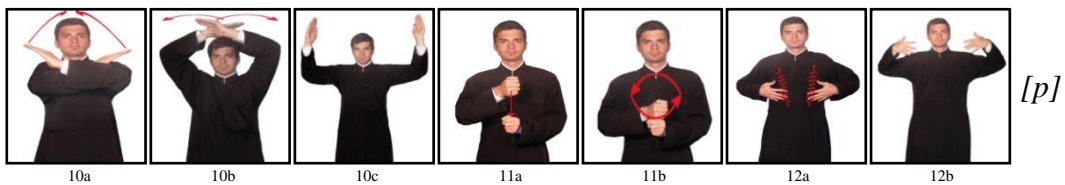
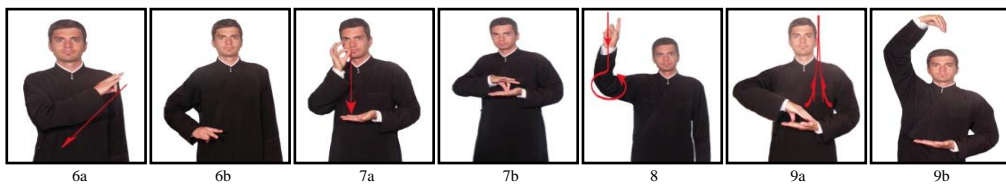
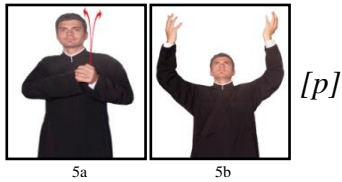
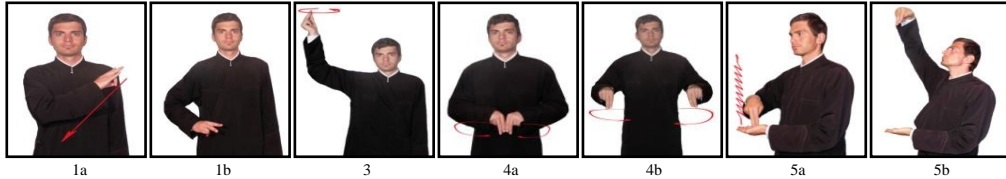
Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le.

HRISTOS RĂSTIGNIT [a] MURIT [p]
HRISTOS SALVEAZĂ OAMENI MORȚI MORMINTE [p]
HRISTOS DĂ VIAȚĂ [p]
HRISTOS [a] ÎNVIAT [pp]

Iar de la Înălțare până la Rusalii se cântă în limbajul mimico-gestual:

Înălțatu-Te-ai întru slavă, Hristoase Dumnezeu nostru, bucurie făcând ucenicilor Tăi cu făgăduința Sfântului Duh, încredințându-se ei prin binecuvântare, că Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Izbăvitorul lumii.

[pp]

24

HRISTOS DUMNEZEUL NOSTRU [Te-ai] **ÎNĂLȚAT** [cu] **SLAVĂ** [p]
HRISTOS [le-a] **PROMIS APOSTOLILOR DUHUL SFÂNT** [care a] **FĂCUT BUCURIE** [p]
PERSOANELE, APOSTOLII [s-au] **ÎNCREDINȚAT** [că au] **PRIMIT BINECUVÂNTAREA** [și
că] **TU** [ești] **FIUL LUI DUMNEZEU, IZBĂVITORUL LUMII** [pp]

În acest timp, întorcându-se în Altar, preotul pune Sfântul Potir pe Sfântul Antimis de pe Sfânta Masă și îndată diaconul sau, dacă nu este diacon, preotul pune în Sfântul Potir, cu rânduiala arătată mai înainte, celelalte părțicele de pe Sfântul Disc, ștergându-l cu luare-aminte, dacă aceasta nu s-a făcut deplin după împărțirea sfințiților slujitori.

Apoi, preotul tămâiază de trei ori Sfântul Potir, zicând o dată, cu glas scăzut:

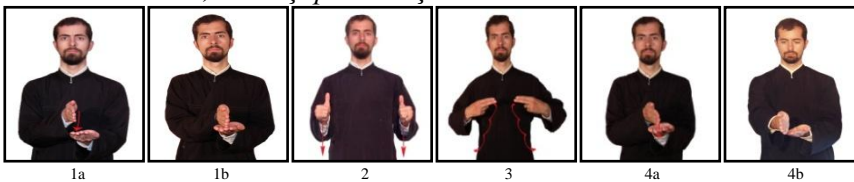
Înalță-Te peste ceruri, Dumnezeule..., iar diaconul continuă: și peste tot pământul slava Ta (*Psalm 56, 7; 107, 5*).

Apoi, preotul, dând diaconului cădelnița și Sfântul Disc, cu toate cele de pe el, acesta le ține cu multă evlavie la frunte apoi, întorcându-se și plecându-se spre credincioși, dintre Ușile Împărătești, le înalță puțin, după care duce Sfântul Disc la Proscomidiar, prin spatele Sfintei Mese, și-l lasă acolo. Dacă nu este diacon, preotul, închinându-se în fața Sfintei Mese, ia Sfântul Potir în mâna dreaptă, iar în mâna stângă Sfântul Disc și, ținând Sfântul Potir deasupra acoperămintelor de pe Sfântul Disc, face semnul Sfintei Cruci, cu Sfântul Potir, peste Sfântul Antimis, și zice în taină (cu glas scăzut):

Binecuvântat este Dumnezeul nostru...

Și sfârșindu-se de cântat la strană: **Am văzut Lumina cea adevărată, preotul se întoarce către credincioși, executând cu gesturi ample, dintre Ușile Împărătești:**

Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

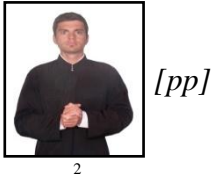
[pp]

5

TOTDEAUNA ACUM PURUREA [în] **VECII VECILOR** [pp]

Strana și credincioșii:

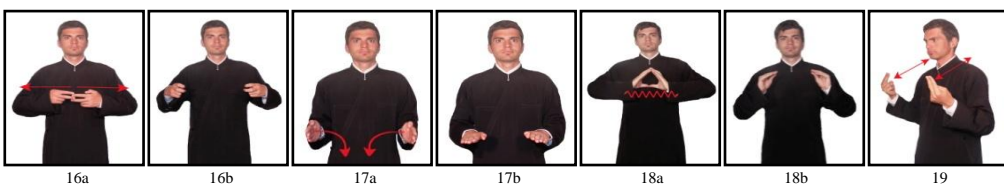
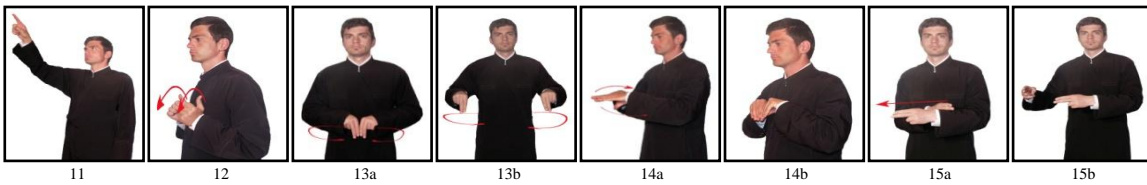
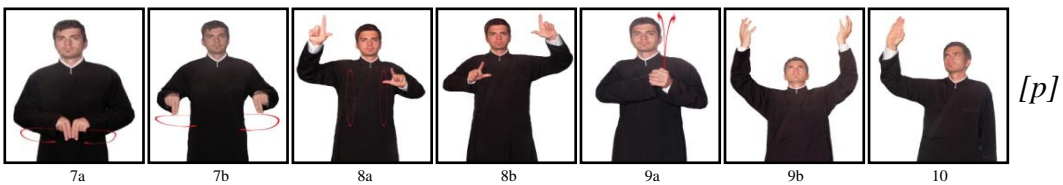
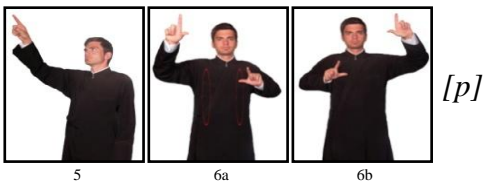
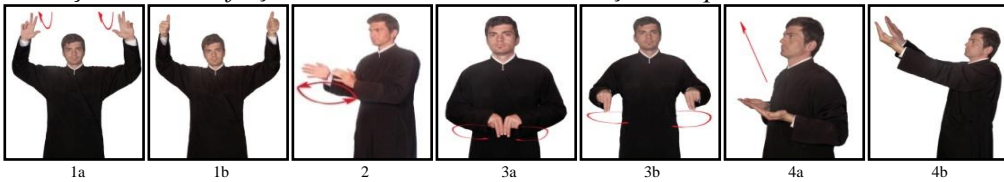
Amin.

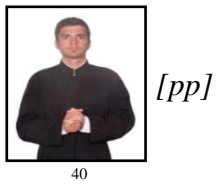
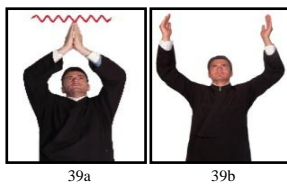
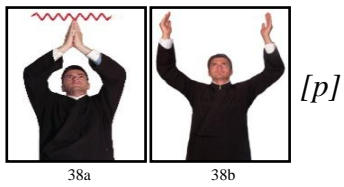
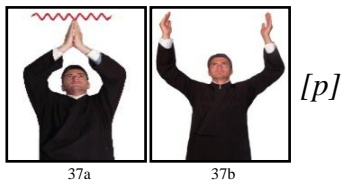
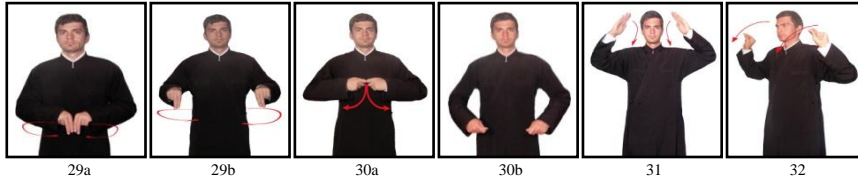

AMIN [pp]

Apoi strana cântă prin semne:

Să se umple gurile noastre de lauda Ta, Doamne, ca să lăudăm slava Ta, că ne-ai învrednicit a ne împărtăși cu Sfintele, cele fără de moarte, Preacinstitele și de viață făcătoarele Tale Taine. Întărește-ne întru Sfințenia Ta, toată ziua să ne învățăm dreptatea Ta. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

DOAMNE [cu] MĂINILE NOASTRE DĂM ȚIE LAUDĂ [p]

NOI LĂUDĂM SLAVA TA [p]

TU [ne-ai] ÎNVREDNICIT [pe] NOI [a ne] ÎMPĂRTĂȘI [cu] SFINTELE [cele] FĂRĂ [de]

MOARTE PREACINSTITELE FĂCĂTOARE [de] VIAȚĂ TAINELE TALE [p]

ÎNVREDNICEȘTE [-ne pe] NOI [să] PĂSTRĂM/PRIMIM SFINȚENIA TA [p]

NOI TOATĂ ZIUA [ne] ÎNVĂȚĂM UNII [pe] ALȚII DREPTATEA TA [p]

ALILUIA [p]

ALILUIA [p]

ALILUIA [pp]

Preotul vine către credincioși cu Sfintele Taine, le înalță către popor, apoi merge la Proscomidar, pune Sfântul Potir acolo (iar dacă nu a fost diacon, duce și Sfântul Disc). Și, luând cădelnița de la diacon sau de la paracliser, cădește Sfintele de trei ori, fără să zică ceva. Apoi diaconul, având capul acoperit, iese pe ușa dinspre miazănoapte și, stând în fața Ușilor Împărătești, îndreptat către credincioși, transmite în semne ectenia, în timp ce preotul strânge Sfântul Antimis, începând cu partea de răsărit și continuând cu cea de apus, cea de miazăzi și în urmă cea de miazănoapte.

Diaconul transmite prin semne ectenia:

Drepti! Primind dumnezeieștile, sfintele, preacuratele, nemuritoarele, cereștile și de viață făcătoarele, înfricoșătoarele lui Hristos Taine, cu vrednicie să mulțumim Domnului.

[p]

1

[p]

2a

2b

3a

3b

4

[p]

5a

5b

[p]

6a

6b

7a

7b

[p]

8a

8b

9a

9b

10a

10b

11

12a

12b

13a

13b

14a

14b

[p]

15

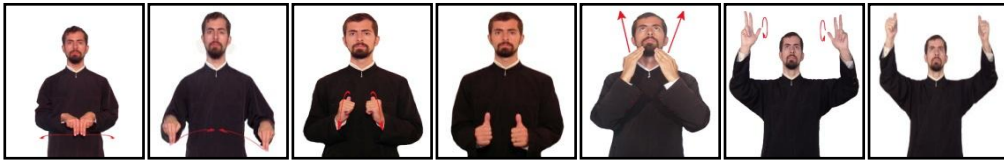
16

17

18a

18b

[p]

19a

19b

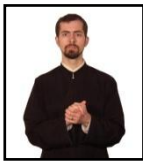
20a

20b

21

22a

22b

23a

[pp]

ATENȚIE! [p]

NOI PRIMIM DUMNEZEIEȘTILE [p]

SFINTELE [p]

PREACURATELE [p]

CEREȘTILE [p]

NOI PRIMIM NEMURITOARELE FĂCĂTOARE [de] **VIAȚĂ** [p]

ÎNFRICOȘĂTOARELE TAINE [ale] **LUI HRISTOS** [p]

NOI [cu] **VREDNICIE MULȚUMIM DOMNULUI** [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

1a

1b

2a

2b

3

4a

4b

[pp]

5

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

1a

1b

[p]

2a

2b

2c

[p]

[p]

3

4

5

6a

6b

7

8a

8b

9

[pp]

10

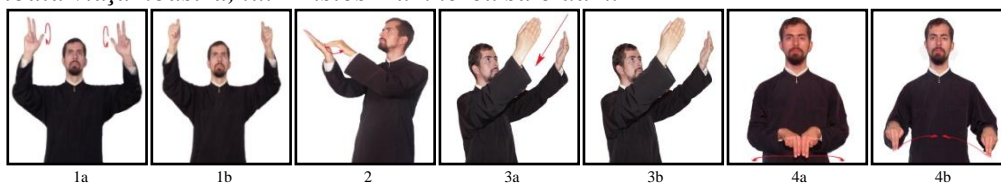
APĂRĂ, [p]

MÂNTUIEȘTE, [p]

MILUIEȘTE, [p]

PĂZEȘTE [pe] NOI DUMNEZEULE [cu] HARUL TĂU [pp]

Ziua toată desăvârșită, sfântă, în pace și fără de păcat cerând, pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră, lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

1a

1b

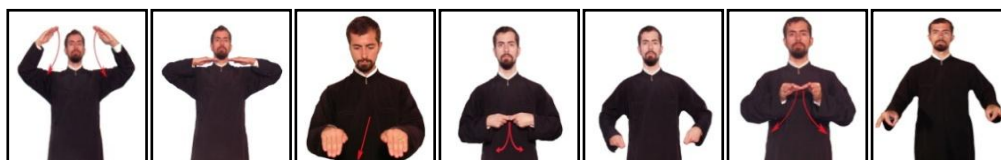
2

3a

3b

4a

4b

5a

5b

6

7a

7b

8a

8b

[p]

9a

9b

[p]

10a

10b

11

[p]

12a

12b

13

[p]

14

15a

15b

16

17

18

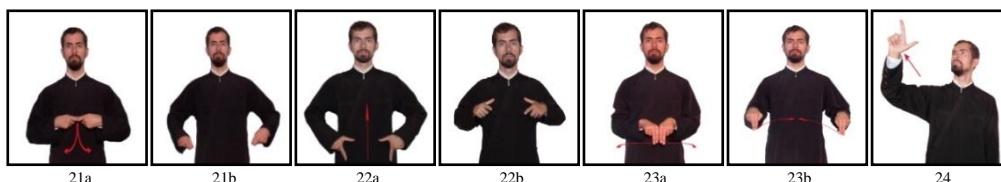
19a

19b

20

[p]

[pp]

28

DOAMNE [noi] **CEREM** [să] **DEA NOUĂ ZIUA ACEASTA TOATĂ** [să] **FIE** [p]
DESĂVÂRȘITĂ [p]
SFÂNTĂ [p]
 [în] **PACE** [p]
 [și] **FĂRĂ** [de] **PĂCAT** [p]
ACUM NOI ÎNȘINE [ne] **RUGĂM UNII PENTRU ALȚII** [p]
TOATĂ VIAȚA NOASTRĂ LUI HRISTOS DUMNEZEU [o] **DĂM** [pp]

Strana și credincioșii:

Ție, Doamne.

[pp]

5

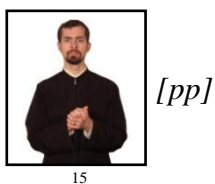
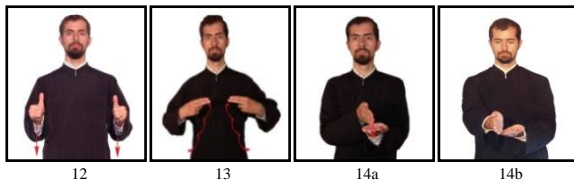
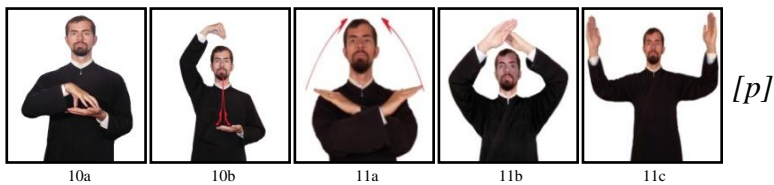
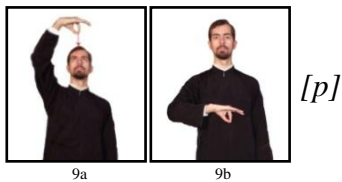
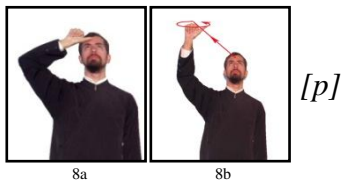
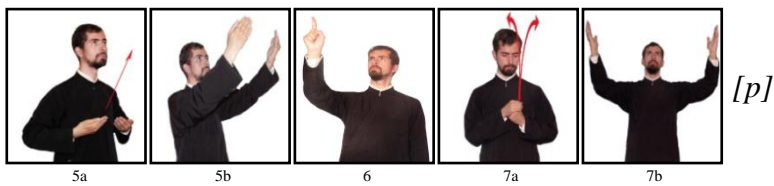
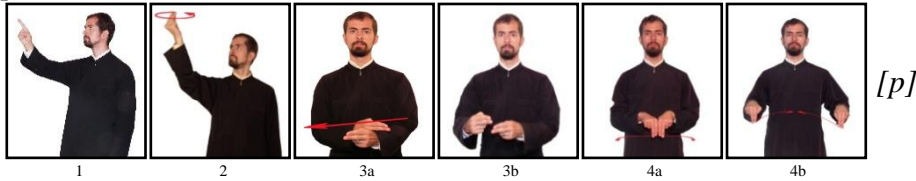
VIAȚA NOASTRĂ ȚIE DOAMNE [pp]

Dacă nu este diacon, pe toate acestea le transmite prin semne preotul.

Diaconul merge înaintea icoanei Mântuitorului și așteaptă acolo cu capul plecat, până la sfârșitul rugăciunii amvonului, iar preotul face semnul Sfintei Cruci peste Sfântul Antimis cu Sfânta Evanghelie, zicând în limbajul semnelor, ecfonisul:

După aceasta preotul interpretează prin semne ecfonisul:

Că Tu ești sfințirea noastră și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

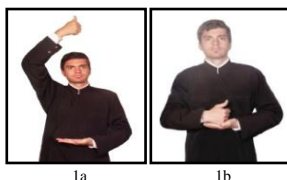

TU DUMNEZEU [ești] **SFINȚIREA NOASTRĂ** [p]
DĂM ȚIE SLAVĂ, [p]
TATĂLUI [p]
[și] **FIULUI** [p]
[și] **DUHULUI SFÂNT** [p]
ACUM [și] **PURURI** [și în] **VECII VECILOR** [pp]

Apoi așează Sfânta Evanghelie pe Sfântul Antimis, așa cum era la începutul Dumnezeieștii Liturghii.

Strana și credincioșii:

Amin.

1a

1b

[pp]

2

AMIN [pp]

Preotul, acoperindu-și capul și întorcându-se spre credincioși, face semnele:

Cu pace să ieșim.

1a

1b

2a

2b

3

[pp]

4

NOI [să] **IEȘIM** [cu] **PACE** [pp]

Strana și credincioșii:

Întru numele Domnului.

[pp]

5

NOI PLECĂM/IEȘIM [întru] **NUMELE DOMNULUI** [pp]

Diaconul:

Domnului să ne rugăm.

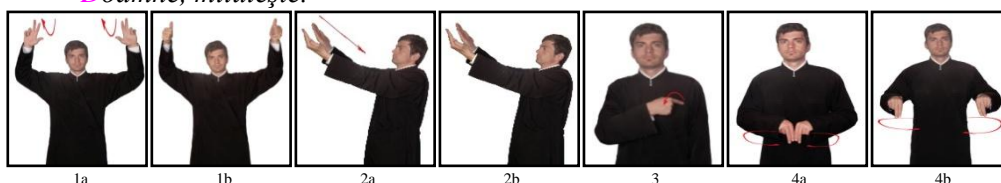
[pp]

5

ACUM NOI RUGĂCIUNE DOMNULUI [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

[pp]

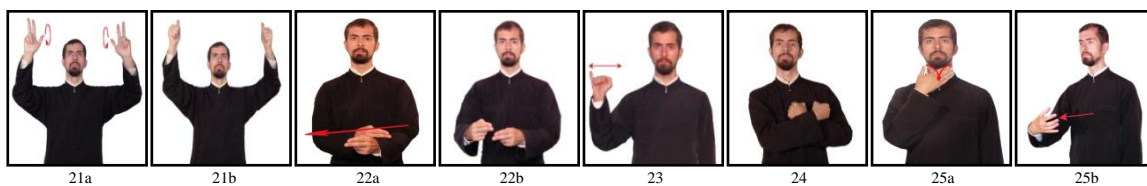
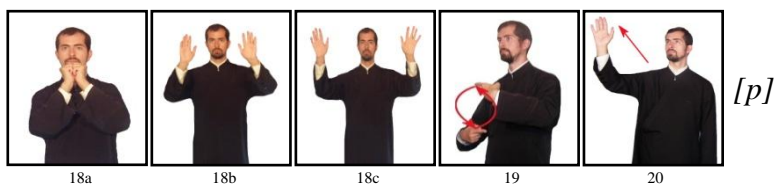
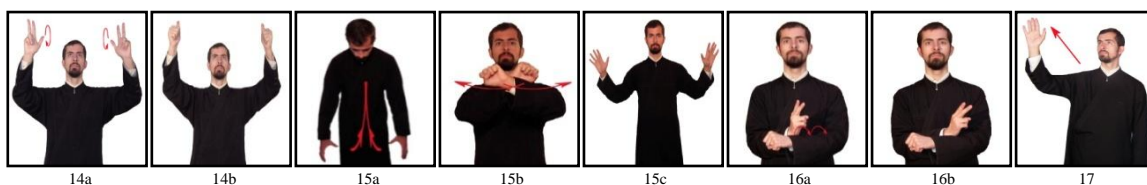
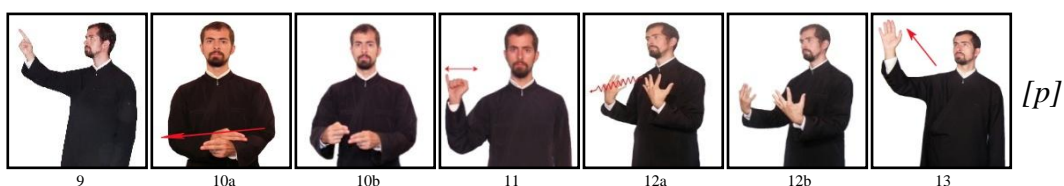
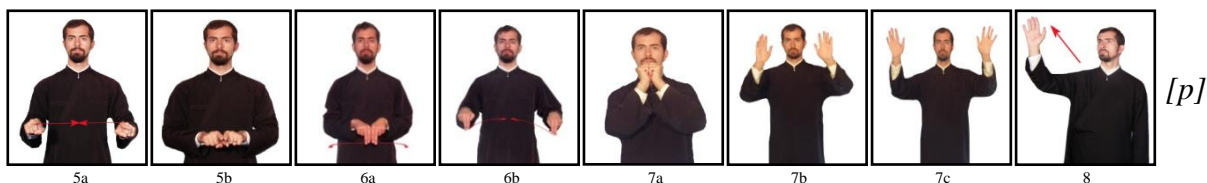
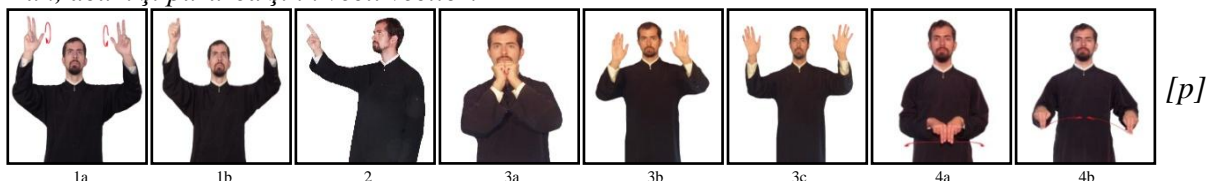
5

DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Apoi preotul, luând Liturghierul, iese prin Ușile Împărătești, merge în mijlocul bisericii și, face o închinăciune spre răsărit, după care se întoarce către credincioși și punând **cartea** pe analog, interpretează cu semne ample:

Rugăciunea Amvonului

Cel ce binecuvintezi pe cei ce Te binecuvintează, Doamne, și sfințești pe cei ce nădăjduiesc întru Tine, mântuiește poporul Tău și binecuvintează moștenirea Ta. Plinătatea Bisericii Tale o păzește; sfințește-i pe cei ce iubesc frumusețea (bună-cuviința) casei Tale; Tu, pe aceștia îi răsplătește, preamărindu-i cu dumnezeiasca Ta putere și nu ne părăsi pe noi, cei ce nădăjduim întru Tine. Pace lumii Tale dăruiește, Bisericilor Tale, preoților, conducătorilor țării noastre și întregului Tău popor. Că toată darea cea bună, și tot darul desăvârșit, de sus este, pogorându-se de la Tine, Părintele luminilor, și Ție slavă și mulțumire și închinăciune înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

26a

26b

26c

27

28a

28b

29

[p]

30a

30b

31a

31b

32

33

34

[p]

35

36a

36b

37a

37b

[p]

38a

38b

39a

39b

40

[p]

41a

41b

41c

42

43a

43b

44

[p]

45a

45b

45c

46

47a

47b

47c

48

[p]

49a

49b

49c

50

51

52

[p]

53a

53b

53c

54

55

56a

56b

57a

57b

58a

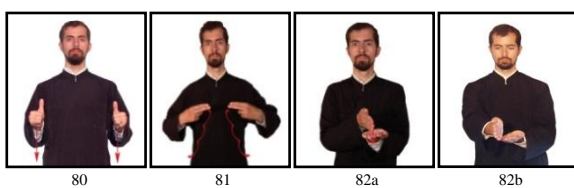
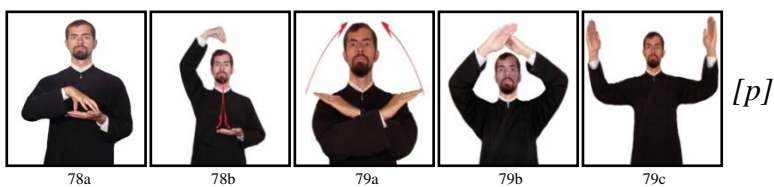
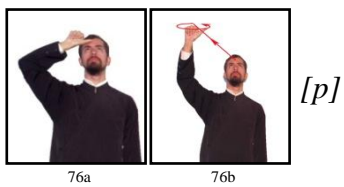
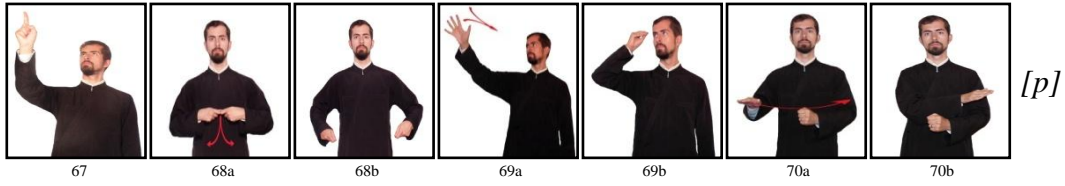
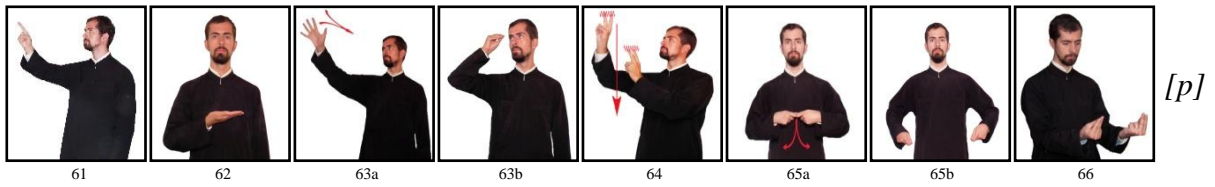
58b

59a

59b

60

[p]

[pp]

83

DOAMNE TU [ne] BINECUVINTEZI [pe] NOI [p]
 LA FEL NOI [Te] BINECUVÂNTĂM [pe] TINE [p]
 TU SFINȚEȘTI [pe] CINE NĂDĂJDUIEȘTE [întru] TINE [p]
 DOAMNE MÂNTUIEȘTE POPORUL TĂU [și] BINECUVINTEAZĂ MOȘTENIREA TA [p]
 DOAMNE SFINȚEȘTE [pe] CINE IUBEȘTE PODOABA BISERICII TALE [p]
 TU RĂSPĂLĂTEȘTE-[i] [p]
 PREAMĂREȘTE [cu] DUMNEZEIASCĂ PUTEREA TA [p]
 NU PĂRĂSI NOI [p]
 [căci] NOI SPERĂM TINE [p]
 DĂRUIEȘTE PACE LUMII TALE [p]
 DĂRUIEȘTE PACE BISERICILOR TALE [p]
 DĂRUIEȘTE PACE PREOȚILOR TĂI [p]
 DĂRUIEȘTE PACE CONDUCĂTORUL ȚĂRII NOASTRE [și] LA FEL POPORUL TĂU [p]
 TU PĂRINTELE LUMINILOR POGOARĂ TOT BINELE [p]
 [de] SUS [este] TOT HARUL DEPLIN [p]
 NOI ÎNĂLȚĂM SLAVĂ [p]
 MULȚUMIRE [p]
 ÎNCHINARE [p]
 TATĂLUI [p]
 FIULUI [p]
 DUHULUI SFÂNT [p]
 ACUM [și] PURUREA [și] VECII VECILOR [p]

Strana și credincioșii:

Amin.

1a

1b

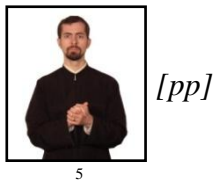
[pp]

2

AMIN [pp]

Iar dacă sunt aduse daruri sau prinoase, în cinstea și pomenirea Sfântului zilei sau pentru sărbătoare (colivă, brânză și ouă, struguri, pârgă de poame sau alte prinoase), îndată se cântă în limbajul semnelor la strană troparul și condacul sărbătorii. Apoi (diaconul) preotul, tămâind prinoasele, și face semnele:

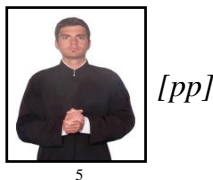
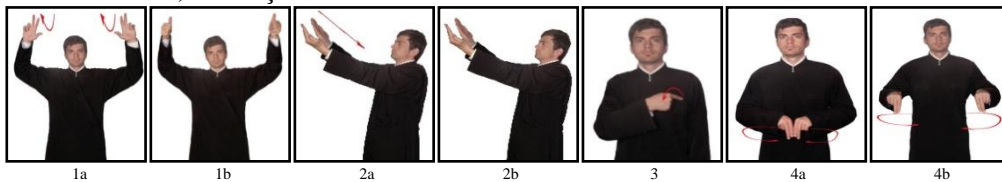
Domnului să ne rugăm.

ACUM NOI RUGĂCIUNE DOMNULUI [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

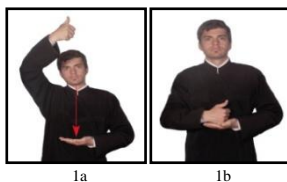

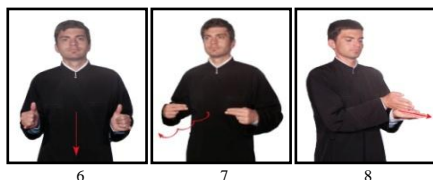
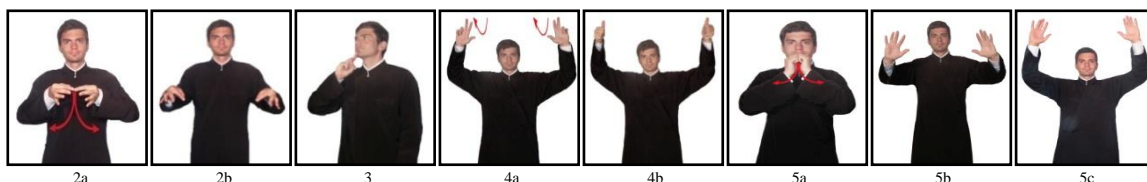
DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Și, stând preotul lângă prinoase, cu semne ample face rugăciunea potrivită cu felul prinoaselor.

Strana și credincioșii:

Amin. Fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac (de 3 ori).

(de 3 ori)

[pp]

9

AMIN

FIE NUMELE DOMNULUI BINECUVÂNTAT (de 3 ori).

[de] **ACUM** [și] **PURURI** [și în] **VEAC** [pp]

Iar în Săptămâna Luminată: *Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le* (de 3 ori) și psalmul 33: *Binecuvânta-voi pe Domnul...* Preotul se pleacă spre credincioși, în dreapta și stânga, și intră în Sfântul Altar prin Ușile Împărătești, iar diaconul pe ușa dinspre miazănoapte, și, mergând către Proscomidiar, își descoperă și își pleacă capetele amândoi, preotul zicând, în taină, rugăciunea aceasta:

Plinirea Legii și a proorocilor Tu însuți fiind, Hristoase, Dumnezeul nostru, Cel ce ai plinit toată rânduiala Părintelui Tău, umple de bucurie și de veselie inimile noastre, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Diaconul:

Domnului să ne rugăm.

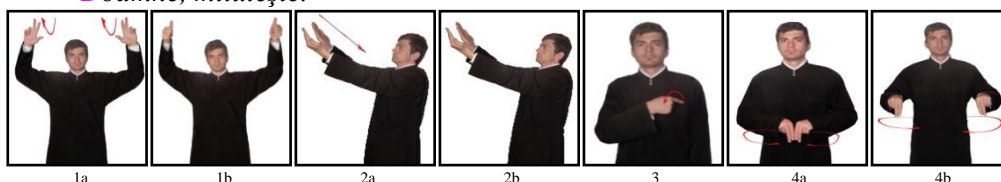
[pp]

5

ACUM NOI RUGĂCIUNE DOMNULUI [pp]

Strana și credincioșii:

Doamne, miluiește.

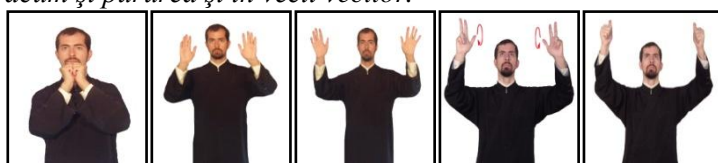
[pp]

5

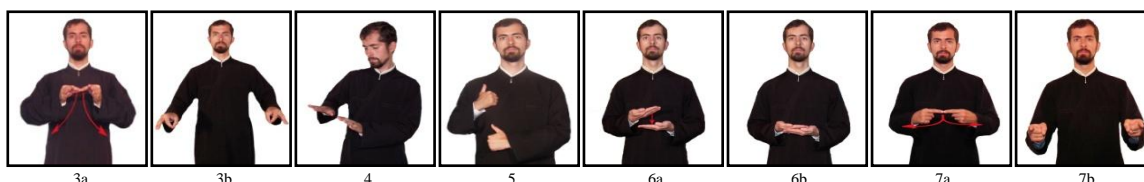
DOAMNE DĂ MILĂ NOUĂ [pp]

Preotul, după rugăciune, își acoperă capul și binecuvintează cu mâna dreaptă pe credincioși dintre Ușile Împărătești, după care zice în limbajul semnelor:

Binecuvântarea Domnului să fie peste voi, cu al Său har și cu a Sa iubire de oameni, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

[p]

[p]

[p]

[p]

[pp]

20

BINECUVÂNTAREA DOMNULUI [p]
[să] FIE PAZĂ PENTRU VOI [p]
FIE HARUL SĂU [p]
FIE IUBIREA SA PENTRU OAMENI [p]
TOTDEAUNA ACUM PURUREA [în] VECII VECILOR [pp]

Strana și credincioșii:

Amin.

1a

1b

[pp]

2

AMIN [pp]

Preotul, închinându-se către icoana Mântuitorului, face semnele:

Slavă Ție, Hristoase Dumnezeu, nădejdea noastră, slavă Ție.

1a

1b

2

3a

3b

4

[p]

5a

5b

6a

6b

7a

7b

8

[pp]

9

SLAVĂ ȚIE HRISTOASE DUMNEZEULE [p] NĂDEJDEA NOASTRĂ SLAVĂ ȚIE [pp]

Strana și credincioșii:

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Doamne, miluiește (de trei ori). Părinte, binecuvintează!

1a

1b

2a

2b

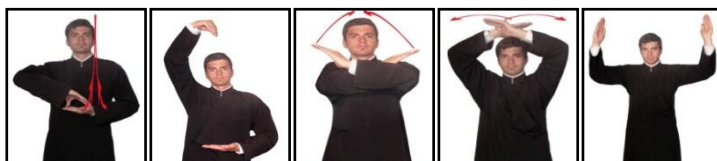
[p]

3a

3b

[p]

4a

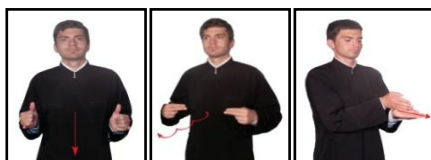
4b

5a

5b

5c

[p]

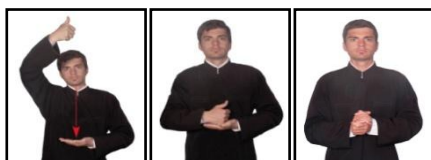

6

7

8

[p]

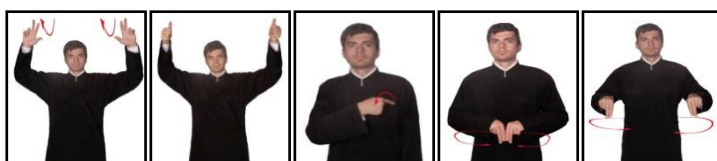

9a

9b

10

[p]

11a

11b

12

13a

13b

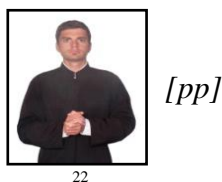
[p]

[p]

[p]

[pp]

SLAVĂ [p]

TATĂLUI [p]

[și] **FIULUI** [p]

[și] **DUHULUI SFÂNT** [p]

[și] **ACUM** [și] **PURUREA** [și în] **VECII VECILOR** [p]

AMIN [p]

DOAMNE MILĂ NOUĂ [p]

DOAMNE MILĂ NOUĂ [p]

DOAMNE MILĂ [pentru] **NOI** [p]

PĂRINTE BINECUVINTEAZĂ [pp]

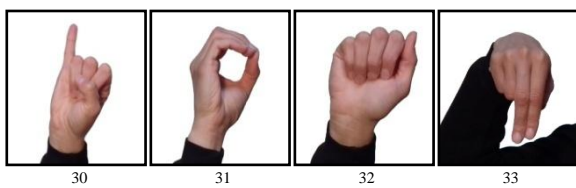
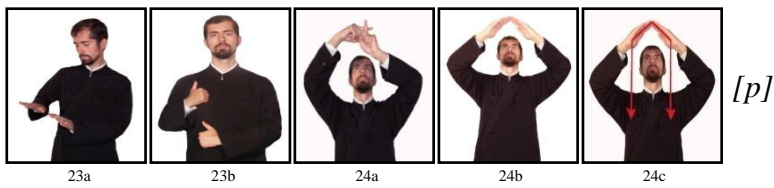
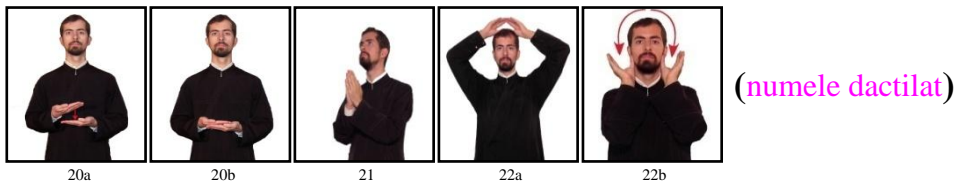
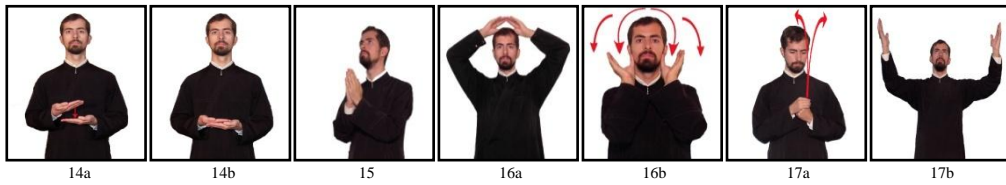
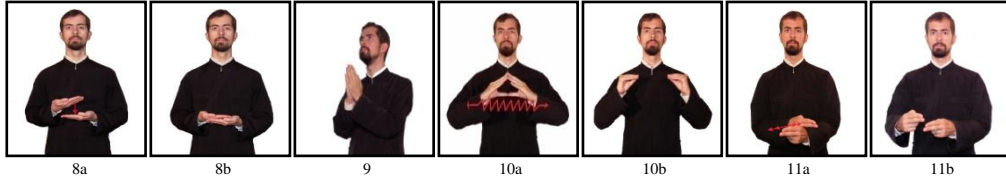
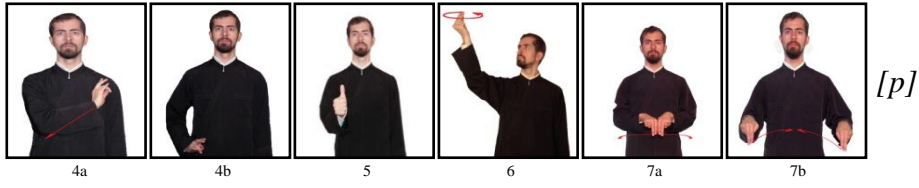
Preotul - dacă va fi duminică – face otpupstul, făcând semnele:

Cel ce a înviat din morți... Iar dacă nu va fi duminică, zice în limbajul semnelor:

Hristos, Adevăratul nostru Dumnezeu, pentru rugăciunile Preacuratei Sale Maici, ale Sfinților, slăviților și întru tot lăudaților Apostoli, ale Sfântului (N) (al cărui hram îl poartă biserica), ale celui între Sfinți Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului, a cărui Dumnezeiască Liturghie am săvârșit, ale Sfântului (N), a cărui pomenire o săvârșim, ale Sfinților și dreptilor dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana și pentru ale tuturor sfinților, să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi, ca un bun și de oameni iubitor.

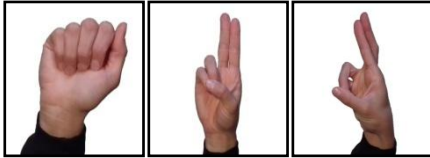
[p]

34a

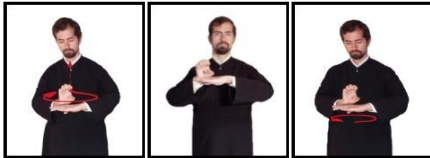
34b

35

36

37

38a

38b

38c

39

40

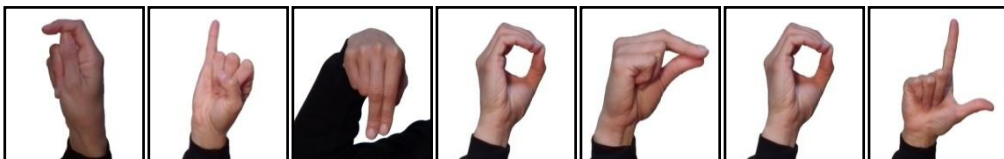
41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53a

53b

54a

54b

55

56

[p]

57a

57b

58

59a

59b

(numele dactilat)

60a

60b

61a

61b

62

[p]

63a

63b

64

65a

65b

66a

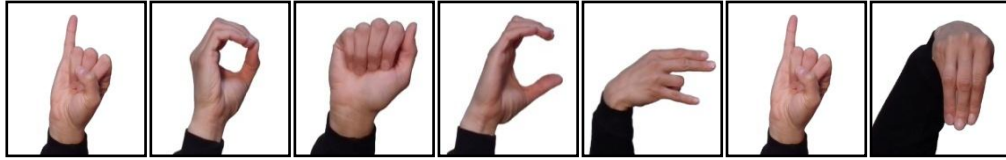
66b

67

68a

68b

69

70

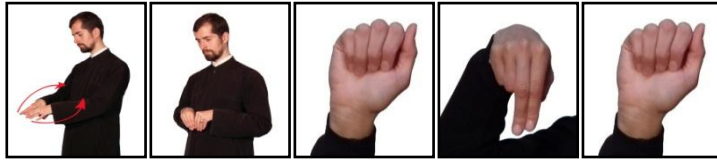
71

72

73

74

75

76a

76b

77

78

79

[p]

80a

80b

81

82a

82b

83a

83b

[p]

84a

84b

85

86a

86b

87

[p]

88a

88b

89a

89b

89c

90

91

92

93

94

[pp]

HRISTOS [a] ÎNVIAT [din] MORȚI [p]
HRISTOS, ADEVĂRATUL DUMNEZEUL NOSTRU [p]
PENTRU RUGĂCIUNILE PREACURATEI MAICII SALE [p]
PENTRU RUGĂCIUNILE SFINȚILOR SLĂVIȚILOR LĂUDAȚILOR APOSTOLI [p]

**PENTRU RUGĂCIUNILE SFÂNTULUI (numele dactilat) (al cărui hram îl poartă biserica)
OCROTITORUL BISERICII [p]**

**PENTRU RUGĂCIUNILE SFÂNTULUI PĂRINTELUI NOSTRU IOAN GURĂ [de] AUR
ARHIEPISCOPUL CONSTANTINOPOLULUI [am] FĂCUT SFÂNTĂ LITURGHIE ACUM
[p]**

**PENTRU RUGĂCIUNILE SFÂNTULUI (numele dactilat) FĂCUT POMENIREA ACUM
[p]**

**PENTRU RUGĂCIUNILE SFINȚILOR [și] DREPTILOR DUMNEZEIEȘTI PĂRINȚI
IOACHIM ÎMPREUNĂ [și] ANA [p]**

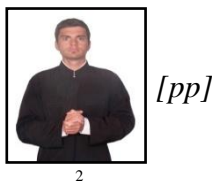
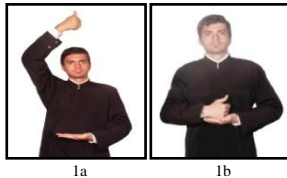
[și] PENTRU RUGĂCIUNILE TUTUROR SFINȚILOR [p]

HRISTOS DUMNEZEU DĂ MILĂ [p]

HRISTOS MÂNTUITOR TU [ca un] BUN [și] IUBITOR [de] OAMENI [pp]

Strana și credincioșii:

Amin.

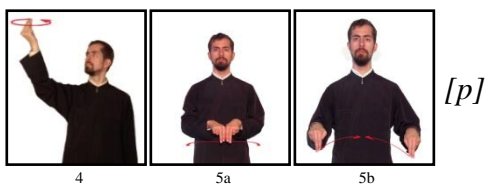

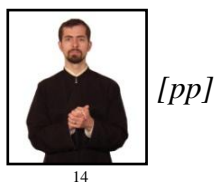
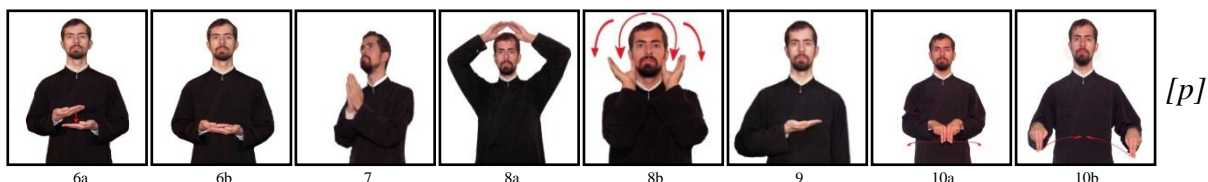
AMIN [pp]

La Praznice împărătești și zile de rând, se pun otpusturile corespunzătoare.

După ce preotul se închină către icoana Mântuitorului face semnele:

Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeuul nostru, miluiește-ne pe noi.

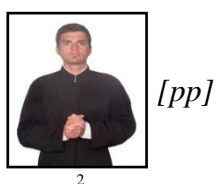
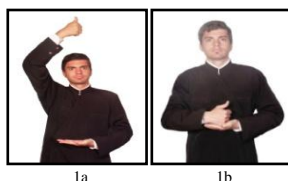

**DOAMNE IISUSE HRISTOASE DUMNEZEUL NOSTRU [p]
 PENTRU RUGĂCIUNILE SFINȚILOR PĂRINȚILOR NOȘTRI [p]
 DAI MILĂ NOI [pp]**

Strana și credincioșii:

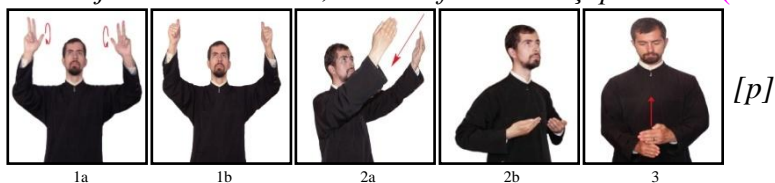
Amin.

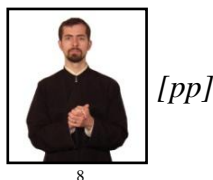
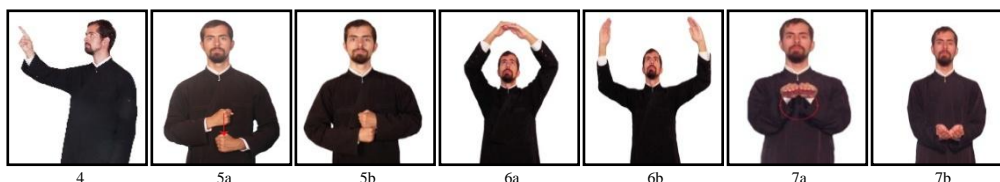

AMIN [pp]

După aceea preotul, intră în Sfântul Altar. Vine apoi la iconostas de unde face semnele, cu fața către popor:

Ajutor de la Domnul, Cel ce a făcut cerul și pământul (Psalm 120, 2).

DOMNUL [vǎ] **DĂ AJUTOR** [p]
EL [a] **FĂCUT CERUL** [și] **PĂMÂNTUL** [pp]

După care miruiește pe credincioșii.

Credincioșii iau apoi anafură. Și, isprăvind preotul, se întoarce în Sfântul Altar și, dacă nu este diacon, potrivește (consumă) Sfintele Taine, cu rânduiala ce se arată aici pentru diacon.

Dacă este diacon, acesta, după ce preotul a zis rugăciunea: *Plinirea Legii...*, își descoperă capul și, mergând la Proscomidar, potrivește (consumă) Sfintele Taine rămase în Sfântul Potir, cu toată grija, cu frică și cu toată paza, ca nu cumva vreo fărâmitură sau particică, oricât de mică, să cadă sau să rămână în Sfântul Potir. Toarnă, deci, în el vin și apă, de mai multe ori, și consumă cele dintr-însul, ștergând, la sfârșit, Sfântul Potir pe dinăuntru cu buretele și apoi, cu un procovăț anume rânduit pentru aceasta. Pune, apoi, buretele în procovățul cu care a șters și, strângând și Sfintele Vase împreună, le pune la locul obișnuit. După ce și-a spălat mâinile, citește rugăciunile de mulțumire, după împărtășire.

Și, dezbrăcându-se de sfintele veșminte, preotul și diaconul zic:

Acum slobozește pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace, că văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor; luminează spre descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău, Israel.

Sfinte Dumnezeule... (de trei ori), Preasfântă Treime... și după Tatăl nostru... troparul Sfântului Ioan Gură de Aur.

Din gura ta, ca o lumină de foc, strălucind harul, lumea a luminat, vistierile neubirii de argint lumii a câștigat, înălțimea gândului smerit nouă ne-a arătat. Dar, prin cuvintele tale învățându-ne, Părinte Ioane Gură de Aur, roagă pe Cuvântul, Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.

Slavă...

Din cer ai primit dumnezeiescul har și, cu buzele tale, pe toți îi înveți să se închine unui Dumnezeu în Treime, Ioane Gură de Aur, preafericite cuvioase; după vrednicie te lăudăm, deci, pe tine, că ești învățat, ca unul care arăți cele dumnezeiești.

Și acum..., a Născătoarei de Dumnezeu (sau condacul praznicului):

Ceea ce ești creștinilor ocrotitoare neînfruntată și mijlocitoare stăruitoare către Făcătorul, nu trece cu vederea glasurile cele de rugăciune ale păcătoșilor, ci sârguiește, ca o bună, spre ajutorul nostru, al celor care, cu credință, strigăm către tine: Grăbește spre rugăciune și te nevoiește spre mijlocire, apărând pururea, Născătoare de Dumnezeu, pe cei ce te cinstesc pe tine.

Doamne, miluiește... (de 12 ori) Ceea ce ești mai cinstită... Slavă... Și acum... și preotul face apolisul cel mic, pomenind pe Sfântul Ioan Gură de Aur.

Și, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate, ies din biserică, ducându-se întru ale lor.

Abstract

The book entitled *Sign Language Liturgical Discourse in the Liturgy of Saint John Chrysostom* was not intended to be only a translation, but also a teaching material based on scientific and theological arguments, which is necessary and useful to students from the University of Pitesti, teachers employed in special schools for non-hearing people, to the priests in parishes for deaf people and to the deaf people themselves, in general.

The present paper is structured into several sections, focusing on: *Translating Religious Service Books for the Deaf, Romanian Sign Language, Fingerspelling for the Romanian Liturgical Sign Language, Signs and Graphic Conventions in Space, The Clergy Preparation before Beginning the Ritual of the Eucharist/ Prosphora , The Ritual Preparation of the Clergy for the Beginning of the Divine Liturgy, The Divine Liturgy of Our Father among the Saints John Chrysostom, the Archbishop of Constantinople.*

This material is a proof that sign language is “a language on its own”, “the mother tongue of the deaf“, and it was designed to be significantly useful to those who want to study sign language, who are willing to understand the silent world of non-hearing people.

As we deeply know the needs of the deaf people, the source and target language, and as we are very familiar with the analysis of religious texts, we believe that this material will succeed in revealing the deaf believers the mysteries of faith and in being helpful so that the secrets of our religion could be accessible to them.

Sign Language Liturgical Discourse in the Liturgy of Saint John Chrysostom intends to apply the basic theoretical concepts of sign language discourse and argumentative theory to religious discourse which is deaf-oriented. Even though the present paper is mainly directed at the orthodox ecclesiastical environment, it is a genuine linguistic one, supported by the accuracy and clarity of the undertaking.

Therefore, the book aims at enriching the natural language of the Romanian non-hearing community, via the signs which are laden with religious significance, rendered through the translation of *The Divine Liturgy of Saint John Chrysostom* which is both a cultural and linguistic act.

Contents

Joy and Blessing for the people of God / 7

The Decision of the Holy Synod No. 515/1999 of the Romanian Orthodox Church / 9

Translating Religious Service Books for the Deaf / 11

Romanian Sign Language / 13

Rationale / 17

Fingerspelling for the Romanian Liturgical Sign Language / 23

The Role of Face Expression / 23

The Spatial Position of the Signer / 24

Signs and Graphic Conventions in Space: / 25

How to Use Orienting Arrows / 26

Types of Arrows: / 27

One-handed Movements indicating sign length and direction; / 27

Both-handed Simultaneous signs indicating sign length and direction. / 28

The Clergy Preparation before Beginning the Ritual of the Eucharist/ Prosphora / 31

The Ritual of the Eucharist/ Prosphora / 36

The Ritual Preparation of the Clergy for the Beginning of the Divine Liturgy / 45

**The Divine Liturgy of Our Father among the Saints John Chrysostom, the
Archbishop of Constantinople / 53**

Abstract / 307

Contents / 308

Abbreviations / 309

Bibliography / 311

By the same author / 314

To be published / 315

Abrevieri

Ac, acuz. = acuzativ megl. = meglenoromân
adj. = adjectiv, adjectival mr. = macedoromân
adv. = adverb, adverbial N, nom. = nominativ
afirm. = afirmativ n. = neutru
alb. = albanez neart. = nearticulat
apoz. = apozitie, apozitiv, apozitional nedef. = nedefinit
art. = articol, articulat neg. = negativ
atr. = atribut neol. = neologic
bg. = bulgar(ă) ngr. = neogrec, neogreacă
bis. = bisericesc num. = numeral
cat. = catalan num. ord. = numeral ordinal
CAgent = complement de agent NP = nume predicativ
ceh. = cehă OD = complement direct
cf. = conform OI = complement indirect
circ. = circumstanțial OPrep = complement prepozițional
comp. = compară P, prop. = propoziție, propozițional
compl. = complement part. = participiu
conj. = conjugare; conjunctiv PAttr = propoziție atributivă
coord. = coordonare, coordonat(or) pers. = persoană, personal
cop. = copulativ pf.c. = perfect compus
CPos = complement posesiv pf.s. = perfect simplu
D, dat. = dativ pl. = plural
decl. = declinare PN = predicat nominal
Der. = derivat pol. = polonez(ă)
Dial. = dialect port. = portughez(ă)
ed. = ediție / editor PP = propoziție principală
ex. = exemplu Pr. = preot
expr. = expresie pred. = predicat, predicativ
f. = feminin, formă pref. = prefix
f.s. = func_ie sintactică prep. = prepoziție, prepozițional
f.f.s. = fără func_ie sintactică prez. = prezent
fig. = figurat pron. = pronume, pronominal
fr. = franceză, fran_uzesc prov. = provensal
G, gen. = genitiv refl. = reflexiv
germ. = germanul reg. regional
ibid. = ibidem rus. = rusă
id. = idem s., subst. = substantiv
imper. = imperativ S = subiect
impers. = impersonal sb. = sârb(ă)
impf. = imperfect sec. = secol
ind. = indicativ sg. = singular
inf. = infinitiv sing. = singular
intr. = intransitiv sp. = spaniol
invar. = invariabil subst. = substantiv, substantival
istr. = istroromân suf. = sufix
it. = italiană Trans. = Transilvania
înv. = învechit tranz. = tranzitiv

lat. = latină, latinesc v. = vezi
loc. = locuțiune var. = variantă
m. = masculin vegl. = vegliot
m.m.pf. = mai-mult-ca-perfect V, vb. = verb
mag. = maghiar(ă) V, voc. = vocativ

Vechiul Testament

1 Rg. = 1 Regi Is. = Isaia
2 Rg. = 2 Regi Iz. = Iezechel
Dn. = Daniel Mi. = Miheia
Dt. = Deuteronomul Plg. = Plângerile lui Ieremia
Ecc. = Ecclesiastul Pr. = Proverbele lui Solomon
Fc. = Facerea Ps. = Psalmii
Iona = Iona Sir. = Înțelepciunea lui Isus, fiul lui Sirah
Iov = Iov Sol. = Înțelepciunea lui Solomon
Ir. = Ieremia Za = Zaharia
Iș. = Ieșirea

Noul Testament

1 Co. = 1 Corinteni Evr. = Evrei
1 In. = 1 Ioan FA = Faptele Apostolilor
1 Ptr. = 1 Petru Flm. = Filimon
1 Tes. = 1 Tesaloniceni Flp. = Filipeni
1 Tim. = 1 Timotei Ga. = Galateni
2 Co. = 2 Corinteni Iac. = Iacob
2 In. = 2 Ioan In. = Evanghelia după Ioan
2 Ptr. = 2 Petru Iuda = Iuda
2 Tes. = 2 Tesaloniceni Lc. = Evanghelia după Luca
2 Tim. = 2 Timotei Mc. = Evanghelia după Marcu
Ap. = Apocalipsa Mt. = Evanghelia după Matei
Col. = Coloseni Rm. = Romani
Ef. = Efeseni

Bibliografie

BIBLIA sau *SFÂNTA SCRIPTURĂ*, ediție jubiliară a Sfântului Sinod, versiune diortosită după

Septuaginta, redactată, adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiepiscopul Clujului, sprijinit pe numeroase alte osteneli, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001.

BIBLIA sau *SFÂNTA SCRIPTURĂ*, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

Îndrumări misionare, coord. Pr. prof. dr. Dumitru Radu, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1986.

Învățătură de credință creștină ortodoxă, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001.

Lucrări de limbaj mimico-gestual

LITURGHIERUL tradus în limbajul mimico-gestual liturgic românesc, tipărit cu aprobarea Sfântului Sinod și cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2008.

Simbolistica Semnelor, tipărită cu aprobarea Sfântului Sinod și cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă Română, București, 2009.

ONU, Constantin, Pr. conf. univ. dr., *Semnele credinței*, Editura Universității din Pitești, Pitești, 2005.

ONU, Constantin, Pr. conf. univ. dr., *Comunicare și slujire prin limbajul mimico-gestual*, Editura Universității din Pitești, Pitești, 2003.

Scrieri patristice

„Viața celui întru sfinți Părintele nostru Meletie, Arhiepiscopul Antiohiei”, în *Viețile Sfinților pe Februarie*.

ATANASIE cel Mare, Sfântul, *Scrieri*, Partea I, în P.S.B., traducere, introducere și note de Pr. prof. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987.

CHIRIL al Ierusalimului, Sfântul, *Cateheze*, trad. de Preot prof. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.

EFREM Sirul, Sfântul, *Contra lui Cels*, 1, 23, Migne, P. G., XI, col. 701.

IOAN, Damaschin, Sfântul, *Dogmatica*, trad. Pr. prof. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001.

VASILE Cel Mare, Sfântul, *Despre Duhul Sfânt*, trad. Pr. Prof. Dr. Constantin Cornițescu și Pr. Prof. Dr. Teodor Bodogae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988.

Dicționare și manuale de teologie dogmatică

AGA, Victor, Pr. *Simbolica biblică și creștină. Dicționar enciclopedic*, Editura Arhiepiscopiei Timișoarei, Timișoara, 2005.

BĂLTEANU, Valeriu, *Dicționar de divinație populară românească*, Editura Paideia, București, 2001.

BRIA, Ion, Preot prof. dr., *Dicționar de Teologie Ortodoxă A-Z*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994.

BRIA, Ion, Pr. prof. dr., *Tratat de teologie dogmatică și ecumenică*, Editura România creștină, București, 1999.

Dogmatica ortodoxă, Manual pentru seminariile teologice, Pr. prof. dr. Isidor Todoran și Arhid. prof. dr. Ioan Zăgrea, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006.

Filocalia, vol. II, *Din scrierile Sf. Maxim Mărturisitorul – Cuvânt ascetic*, trad. Prot. Stavr. Dr. Dumitru Stăniloae, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 1947.

Filocalia, vol. III, *Din scrierile Sf. Maxim Mărturisitorul – Răspunsuri către Talasie*, trad. Prot. Stavr. Dr. Dumitru Stăniloae, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 1948.

MIRCEA, Ioan, Preot dr., *Dicționarul al Noului Testament*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

REMETE, George, Pr. conf. dr., *Dogmatica Ortodoxă. Manual pentru seminariile teologice*, Editura Arhiepiscopia Alba Iulia (Reîntregirea), Alba Iulia, 2000.

STĂNILOAE, Dumitru, Preot prof. dr., *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. I, Editura Institutului

Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.

STĂNILOAE, Dumitru, Preot prof. dr., *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997.

Studiul Vechiului Testament, Pentru institutele biblice, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1998.

Cărți de cult

ANANIA, Bartolomeu, *Cartea deschisă a împărăției*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005.

BOGHIU, Sofian, Arhim., *Chipul Mântuitorului în iconografie*, Editura Bizantina, București, 2001.

CHIVU, Gheorghe, *Civilizație și cultură. Considerații asupra limbajului bisericesc actual. Conferințele Academiei Române, Ciclul limba română și relațiile ei cu istoria și cultura românilor*, Editura Academiei Române, București, 1997.

CARAZA, Ioan, *Exigențele credinței mântuitoare*, în „Lumina de duminică”, 11 aprilie 2010.

CLEOPA, Părintele, *Zece convorbiri*, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor.

MIHOC, Vasile, Pr. prof. dr., *Predici exegetice la duminicile de peste an*, Editura Teofania, Sibiu, 2008.

QUENOT, Michel, *Învierea și icoana*, Editura Christiana, București, 1999.

VELIMIROVICI, Nicolae, Episcop, *Credința poporului lui Dumnezeu – o explicare a Crezului*, traducere de Diana Potlog, Editura Sophia, București, 2001.

Cărți de teoria și practica traducerii

BELL, Roger T., *Teoria și practica traducerii*, Traducere de Cătălina Gazi, Ed. Polirom, Iași, 2000.

BERMAN, Antoine, *L'épreuve de l'étranger*, Gallimard, Paris, 1984.

ECO, Umberto, *A spune cam același lucru, Experiențe de traducere*, Ed. Polirom, București, 2008.

KOHN, Ioan, *Virtuțile compensatorii ale limbii române în traducere*, Editura Facla, Timișoara, 1983.

MESCHONNIC, Henri, *Pour la poétique II*, Gallimard, Paris, 1973.

NEWMARK, Peter, *A Textbook of Translation*, Prentice Hall, Londra, 1988.

STĂNCIULESCU, Traian D., *Miturile creației. Lecturi semiotice*, Editura „Performantica”, Iași, 1995.

Dicționare

Dicționar de arhaisme și regionalisme, Gh. Bulgăr și Gh. Constantinescu-Dobridor, Editura Saeculum Vizual, București, 2002.

Dicționar de neologisme, Florin Marcu și Constant Maneca, Editura Academiei, București, 1986.

Dicționar de sinonime, Mircea și Luiza Seche, Editura Litera Internațional, 2002.

Dicționar enciclopedic al Bibliei, Editura Humanitas, București, 1999.

Dicționar enciclopedic, Marcel D. Popa, Alexandru Stănciulescu, Gabriel Florin-Matei, Anicuța Tudor, Carmen Zgăvărdici, Rodica Chiriacescu, Editura Enciclopedică, 1993–2009.

Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române, ediția a II-a, Editura Univers Enciclopedic, 2005.

Dicționar religios al limbajului mimico-gestual, Pr. conf. univ. dr. Constantin Onu, Editura Universității, Pitești, 2008.

Dicționarul etimologic român, Alexandru Ciorănescu, Universidad de la Laguna, Tenerife, 1958–1966.

Dicționarul explicativ al limbii române (ediția a III-a revăzută și adăugită), Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2009.

Dicționarul explicativ al limbii române, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Editura Univers Enciclopedic, 1996.

Dicționarul explicativ al limbii române, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Editura Univers Enciclopedic, 1998.

Dicționarul limbii române moderne, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Editura Academiei, București, 1958.

Marele dicționar de neologisme, Florin Marcu, Editura Saeculum, 2000.

Noul dicționar explicativ al limbii române, Litera Internațional, Editura Litera Internațional, 2002.

Noul dicționar universal al limbii române, Ioan Oprea, Carmen-Gabriela Pamfil, Rodica Radu, Victoria Zăstroiu, Editura Litera Internațional, București, 2007.

Tratate

Gramatica Limbii Române, vol. I, II, Editura Academiei Române, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București, 2008.

Au mai apărut:

- ***Comunicare și slujire prin limbajul mimico-gestual***, apărută la Editura Universității Pitești, 2003, ISBN 973-690-095-9;
- ***Apostolatul în ziua de azi***, Conferința Națională a reprezentanților Comunităților Ortodoxe ale persoanelor deficiente de auz din Patriarhia Română Editura Episcopiei Argeșului și Muscelului, 2005, ISBN 973-87109-4-4.
- ***Misiunea Bisericii Ortodoxe Române față de credincioșii deficienți de auz și de vedere (teză de doctorat)***, Editura Universității din Pitești, 2007; ISBN 978-973-690-716-6.

A fost tipărită seria de lucrări destinate limbajul mimico-gestual, formată din opt module de formare pentru interpreții de limbaj mimico-gestual, după cum urmează:

- ***Modulul 1: Modalități de comunicare și educare a persoanelor surde***; Editura Universității din Pitești, 2007, ISBN 978-973-690-718-0, având 128 de pagini.
- ***Modulul 2: Modalități de comunicare și educare pentru părinții care au copii surzi***; Editura Universității din Pitești, 2007, ISBN 978-973-690-718-0, având 131 de pagini.
- ***Modulul 3: Formarea interpreților de limbaj mimico-gestual pentru domeniul social (nivelul III)***; Editura Universității din Pitești, 2007, ISBN 978-973-690-720-3, având 107 de pagini.
- ***Modulul 4: Formarea interpreților de limbaj mimico-gestual pentru domeniul social (nivelul IV)***; Editura Universității din Pitești, 2007, ISBN 978-973-690-722-7, având 109 de pagini.
- ***Modulul 5: Formarea cadrelor necesare Bisericii Ortodoxe Române pentru asigurarea asistenței sociale și religioase în limbajul mimico-gestual (nivelul IV)***; Editura Universității din Pitești, 2007, ISBN 978-973-690-722-7, având 156 de pagini.
- ***Modulul 6: Formarea formatorilor în limbajul mimico-gestual (nivelul V)***; Universitatea din Pitești, 2007, ISBN 978-973-690-723-4, având 105 de pagini.
- ***Modulul 7: Actualizarea limbajului mimico-gestual (nivelul V)***; Editura din Pitești, 2007, ISBN 978-973-690-724-1, având 149 de pagini.
- ***Modulul 8: Formarea interpreților în limbaje mimico-gestuale unice (nivelul V)***; Editura Universității din Pitești, 2007, ISBN 978-973-690-725-8, având 144 de pagini.
- ***Liturghierul tradus în limbajul mimico-gestual liturgic românesc*** a fost tipărit la Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, ISBN 978-973-616-116-2, București – 2008, având 395 de pagini. Este tipărit cu aprobarea Sfântului Sinod și cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Liturghierul cuprinde Dumnezeieștile Liturghii ale Sfinților noștri Părinți: Ioan Gură de Aur, Vasile cel Mare și Liturghia Darurilor Mai Înainte Sfințite, precum și Rânduiala Dumnezeieștii Proscomidii, a Sfintei Împărtășiri și Sinaxarul peste tot anul. Traducerea s-a făcut după Liturghierul diortosit în anul 2008 cu binecuvântarea Părintelui Patriarh Daniel. Lansarea acestei preaînsemnate cărți de cult s-a făcut cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în data de 29 decembrie 2008 în cadrul unei emisiuni la Trinitas TV și a participat P.S. Calinic, Episcop al Argeșului și Muscelului; Consilier Eparhial Preot Conf. Univ. Dr. Constantin Onu și întregul eveniment a fost tradus în semne de Preot Iorga Florin, de la Asociația Teritorială a Surzilor din Pitești;
- ***Simbolistica Semnelor***, carte de cult, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București 2008, ISBN 978-973-616-117-9, având 436 de pagini;
- ***Dicționar religios al limbajului mimico-gestual***, Editura Universității din Pitești, 2008, ISBN 978-973-690-806-4, având 457 de pagini;
- ***Mărturisirea de credință tradusă în limbajul mimico-gestual liturgic românesc***, Editura Academiei Române, București, 2010, ISBN 978-973-27-2009-7;

- **Patru Video DVD-uri** care conțin de la Binecuvântarea Mare la Otpust, Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur în limbajul mimico-gestual liturgic românesc;

În curs de editare:

- **Liturghierul tradus în limbajul mimico-gestual liturgic românesc**, revizuit și actualizat, destinat comunităților de surzi ortodocși din Patriarhia Română, urmare a tipăririi cu aprobarea **Sfântului Sinod** și cu Binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, la Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, în anul 2012, a **Liturghierului** într-o ediție *îmbunătățită, mai precisă și mai bogată în nuanțarea sensurilor teologice ale textului liturgic, ținând cont de practica liturgică de la catedralele chiriarhale, mănăstiri, parohii și școli teologice;*
- **Simbolistica Semnelor**, revizuită și îmbunătățită;
- **Rugăciunea Tatăl nostru – exegeză și simbolistică mimico-gestuală**
- **Pârvu Mutu** – strălucit reprezentant al picturii brâncovenești. O nouă ipoteză
- **Gramatica limbajului mimico-gestual românesc;**
- **Compendiu – Gest și mișcare în cultul ortodox.**